

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Sectio Prima. De beneficiorum Ecclesiasticorum in genere, natura, origine, erectione, divisione in suas species, & harum singularum conditionibus & qualitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

FORI BENEFICIALIS

PARTIS PRIMÆ

SECTIO PRIMÆ.

De Beneficiorum Ecclesiasticorum in genere naturâ, origine, ere-
ctione, divisione in species, & harum singularum condi-
tionibus & qualitatibus.

CAPUT PRIMUM.

DE BENEFICII ECCLESIASTICI NATVRA, ORIGINE,
ERECTIONE.

PARAGRAPHVS I.

Datur & explicatur definitio
beneficii.

*Quæres primò: qualiter definiendum Benefi-
cium Ecclesiasticum, prout in rigore acci-
pitur à Canonistis?*

Espondeo: quòd sit jus per-
petuum percipiendi fructus
ex bonis Ecclesiæ, ratione spi-
ritualis officii auctoritate
ecclesiasticâ constitutum. Less.
de jure & just. l. 2. c. 34. n. 1.
Laym. theol. mor. l. 4. tr. 2.
c. 1. n. 1. Barb. de jure Eccles. l. 3. c. 4. n. 8.

Quæres secundò: quid importet tò jus?

Espondeo: importare primò potestatem legi-
timam, quæ est incorporeum quid à re ipsa, ad
quam datur, distinctum; unde & beneficium inter
res incorporeas numeratur. Lott. *de benef. l. 1. q. 3. n.*
3. Laym. l. c. Secundò ipsam rationem formalem
beneficii; nam neque ipsi fructus percipiendi, ut-
pote quid merè temporale, sunt beneficium; neque
ipsum officium seu ministerium spirituale, illiùsve
exercendi obligatio aut potestas, utpote quæ sunt
solum fundamentum & causa, ob quam concedi-
tur facultas illa percipiendi fructus. Less. *l. c.* & ex
Castrop. *tr. 13. d. 1. p. 1. n. 2.*

P. Leuren. Fori Benef. Pars 1.

Quæres 3. an & qualiter hoc jus sit spirituale?

Espondeo: esse spirituale, non in se formali-
ter (est enim in se proportionatum rei, ad
quam datur, seu quam intrinsecè respicit, nempe
fructibus percipiendis) sed solum in radice, seu
spiritualitatem participare unice per accidens, &
per respectum ad ministerium in se spirituale, jusque
exercendi hoc ministerium itidem simpliciter in-
trinsecè spirituale, cui annectitur. *c. dilecto. de prob.*
D. Th. 2. 2. q. 100. a. 4. Barb. n. 8. Consequen-
ter quoque, non verò antecedenter ex eo hoc jus
censetur spirituale, quòd tam in recipiente, quàm
conferente supponat Clericatum; ideo namque
possideri nequit, & conferri à laico, quia aliunde
spirituale est. *Garc. 1. p. c. 2. n. 6. 28. & 34.* Por-
rò num ex eo, quòd principaliter & in se hoc jus
sit quid temporale, rectè inferatur (ut contendit
Garc. n. 8. & seq. citans plures alios) vendere be-
neficium esse simoniam non nisi juris humani, pro-
hibentis venditionem illorum, quæ similem con-
nexionem & respectum dicunt ad spirituale, vide-
bitur alibi.

Quæres 4. quid importet tò perpetuum?

Espondeo primò: eam perpetuitatem in-
telligi, requiri, & sufficere ad rationem be-
neficii, quæ inest ipsi huic juri seu beneficio, quare-
nus hoc semel auctoritate prelati Ecclesiastici con-
stitutum, manet semper, ita ut sublatum ab uno
sive voluntate superioris, sive per mortem posses-
soris non pereat, sed vacet, remaneatque alteri con-
ferendum, secus ac contingit in pensione, quæ cum

A

pen-

penfionario extinguitur, & vel hinc rationem beneficii non habet. *Castrop. loc. cit. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gl. 5. §. 5. Paris. de resign. l. 1. q. 10. num. 69. Garc. p. 1. c. 5. n. 3. Suar. de relig. tom. 1. tr. 3. l. 4. c. 25. n. 1. Nihilominus*

2. Respondeo secundò: beneficium, prout in jure Canonico & communiùs accipitur hoc nomen, esse, & dici perpetuum, quia non tantum in se modo jam explicato, sed simul etiam in beneficiato, quantum est ex se, perpetuatur, dum ei non datur ad tempus, sed in titulum perpetuum. *Less. loc. cit. Barb. loc. cit. n. 11. C. Tusch. lit. A. concl. 55. estque veluti matrimonium celebratum inter beneficiatum & Ecclesiam. Sanch. in Decal. l. 7. c. 29. n. 106. Atque ita jam beneficia manualia, etsi prior modo in se perpetua; quia tamen ex se non perpetuantur quoque in beneficiato, à ratione beneficii communiter accepti recedere dicendum erit. Castrop. nu. 7. & apud Gonz. loc. cit. nu. 21. Nav. cons. 27. de prab. De cetero relicta hac communi acceptione beneficii, posse ex speciali jure dari beneficium verum, etiam seculare, neutro modo perpetuum, docet Barb. loc. cit. n. 12. Corrad. in praxi benef. l. 1. c. 6. nu. 285. Possèque beneficium ex institutione sua perpetuum conferri ad tempus, & fieri temporale per Papam, non tamen per alium illo inferiorem, tenet Garc. loc. cit. n. 72. Corrad. loc. cit. n. 288. Et per consuetudinem immemorialem Garc. n. 74. citans Nav. Quin & primitus constitui tale ex fundatione. Garc. num. 72. citans Lap. alleg. 67. Absque tamen eo, quòd quis titulo talis beneficii non perpetui promoveri possit ad ordines; cum titulus ille debeat esse perpetuus. *Trid. sess. 21. c. 2.**

Queres 5. quid importent particula percipiendi fructus?

1. Respondeo primò: importare perceptionem, quà beneficiatus facit fructus suos, seu subicit dominio suo, citra tamen omne dominium bonorum, ex quibus ii proveniunt; cum horum bonorum sit solum administrator, competente illi hac administratione à summo Pontifice; qui solus habet jus plena administrationis illorum bonorum *Lott. cit. q. 3. n. 8.*

2. Respondet secundò idem *Lott. n. 11. & seq.* Longè majus & pinguius esse hoc jus, quàm ut restringi debeat ad simplicem perceptionem fructuum, & minùs aptè beneficiatum cum usufructuario conferri, cum ipsum fundum ecclesiasticum veluti suum, more tamen boni patrisfamilias curare, & administrare possit, faciendo etiam ex terra prædiali vineatoriam juxta *c. ult. de pecul. Cler. quod usufructuario minime permittitur juxta l. si usufructus. ff. de usufructu.* Unde hic Auctor in definitione beneficii ponit: jus administrandi certum fundum ecclesiasticum. De cetero beneficiatum respectu bonorum stabilium, ex quibus percipiuntur fructus, etsi majus jus habeat, quàm purus usufructuarius, utpote qui non tantum (quod solum conceditur usufructuario) capere potest fructus; quatenus eget ad usum quotidianum; sed etiam de eis in suos aliosve usus pios, dum vivit, disponere; in tantum tamen habere jus minus usufructuario, in quantum hic fructus tam in vivis, quàm post mortem relinquere potest, quibus vult; adeò que nec esse merè usufructuarius, nec propriè usufructuarius, tenet *Laym. loc. cit. c. 3. n. 8. Nav. tr. de redit. q. 1. monito 40. n. 12.*

Queres 6. Quid importent particula ex bonis Ecclesie?

Respondeo: indicari primò, quòd bona immobilia aliàque dominia & jura, ex quibus beneficiorum redditus proveniunt, debeant esse extra bona secularia, dicata nimirum cultui divino: rationem adferre videtur *Lott. l. 1. q. 5. n. 43.* Dum ait: jus, in quo ratio beneficii constituitur, spirituale esse, non præcisè ex correſpectivitate officii divini, sed ex eo etiam, quòd emergat ex legitima temporalium dedicatio e Deo facta; & vel hinc jam titulo patrimonii promotus ad ordines, beneficiatus non est; cum patrimonium illud sit adhuc, & remaneat in bonis secularibus, spectetque jure hæreditario ad talem clericum, & morte illius non vacet, sed transeat ad hæredes defuncti; unde & indivisum esse potest cum aliis fratribus; etsi juxta *Trid. sess. 21. c. 2.* alienari nequeat, donec clericus adeptus sit beneficium sufficiens ad sustentationem. *Filiuc. tr. 41. de statu cler. c. 1. citans Abb. in c. cum tuis de prab. n. 9. Azor l. 3. c. 4. q. 2.* Secundò, dicta jura & bona pertinere ad particulares quasque Ecclesias, esseque communitalis, eorum tantummodò administratione existente penes Episcopos, aliòsque Ordinarios Ecclesiarum tum secularium, tum regularium Rectores. *Laym. loc. cit. n. 2. ex D. Tho. 2. 2. q. 43. in corp. ar. 8.* Neque enim, dum dicuntur esse res Dei & ecclesie, intelligitur, ut censuisse putatur *Abb. in c. cum secundum de prab. Nav. & alii quidam,* quòd non sint in hominum dominio & commercio, sed quòd Ecclesie his rebus à fidelibus ad cultum Dei ita dotata, ut ad profanos usus amplius non serviant. *Vide Molin. de just. to. 1. D. 142.*

Queres 7. Num has bona debeant esse res certa & stabiles?

Respondeo affirmativè, sunt enim veluti dos assignata beneficii. *Lott. loc. cit. n. 15.* idque satis indicat *Trid. sess. 7. c. 7.* dum determinat, congruam assignatam pro Vicaria perpetua debere fieri super re certa.

Queres 8. Num ergo talis res certa assignata v.g. fundus, debeat abdicari, & transferri in dominium Ecclesie?

Respondeo negativè: sufficit enim rem hypothecatam & affectam onere praestandi tales redditus reali perpetuo, non extinguibili cum persona, sed cum re ipsa ad quemcunque successorum transeunte; Vox siquidem ista assigno regulatur à jure, & intelligitur facta demonstrationis causà, super quibus bonis habenda congrua, seu ex quibus desumendi illi redditus. *Lott. n. 18. & seq. citans Felin. Bart. & c. qui etiam n. 16. ait: ipsum quoque annuum redditum in dotem beneficii assignatum, si ex certo fundo debeat, dici fundum Ecclesiasticum, utpote inhærens fundo, & hinc illius naturam induens; juxta *Tiraq. de jure primogen. q. 49. n. 2.**

Queres 9. Quid importent particula ratione spiritualis officii?

Respondeo; connexionem, quam habere debet jus dictum cum ministerio spirituali; (quæ
V. G.

v. g. est decantatio, & recitatio horarum, prædicationis verbi Dei, administratio sacramentorum) veluti cum sua causâ, ob quâ datur. *c. ult. de rescript. in sexto*; ita ut si reditus Ecclesiastici, jûve illos percipiendi sive Clerico sive laico assignentur ob munus vel servitium non spirituale, v. g. cantandi, pulsandi organum, vel ob bellum contra infideles, in remunerationem meritorum, nullatenus sit beneficium Ecclesiasticum. Porro dum dicuntur dari ob spirituale officium, vel etiam, ut Lott. *loc. cit. n. 25.* ait, ob spiritualis officii temporalem retributionem, ita accipiendum non est; acsi dentur in compensationem & pretium, sed in sustentationem talium personarum, ut exâ cura sibi providendi liberâ Deo melius vacare queant. *Garc. p. 1. c. 2. n. 60.*

Quæres 10. Quid intelligatur per hoc: auctoritate Ecclesiasticâ institutum?

Respondeo: significari beneficium ab ista auctoritate superveniente veluti constitutivo ultimo & formâ esse suum consequi, ceteraque, puta, collationem bonorum, designationem reddituum, constitutionem altaris &c. esse veluti materialia beneficii; Lott. *l. 1. q. 5. n. 41. & 42.* ita ut impossibile sit, jus illud percipiendi fructus ex bonis Deo dicatis induere rationem beneficii, nisi auctoritate Ecclesiasticâ constituatur, vel confirmetur, beneficiumque ullum Ecclesiasticum, quocumque demum nomine veniat, sine ea interveniente erigi; Argumento *c. nemo. & c. nullus. de consecratione. d. 1. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. n. 7. Selv. de benef. p. 1. q. 5. n. 29. Lott. n. 40. Barb. loc. cit. c. 4. n. 15. Corr. l. 1. c. 2. n. 16. & 17. &c.* Ratio: solius enim prælati Ecclesiastici est, officium in Ecclesia instituire, illisque proventus Ecclesiasticos annectere, & dispicere, quot & qualibus ministris Ecclesiæ opus sit; ac proinde novos admittere; vel excludere; ne aliâ magna sequatur confusio Lessi. *loc. cit. n. 4. Filiuc. loc. cit. n. 4.* Proinde dum fundator quis ex assignato Deoque dicato prædio suo constituisset in perpetuum proventus pro onere legendi missas à præsentando per hæredes suos, ad hoc etiam clerico vel sacerdote, quin & instituen-do ab Episcopo, solâ desideratâ auctoritate Ecclesiasticâ, consensu nimirum Prælati Ecclesiastici id admittentis & confirmantis, necdum erit beneficium. *Corrad. loc. cit.* sed solùm dicitur simpliciter pia donatio. *Barb. ex Lott. loc. cit. n. 56.* eritque talis Capellania carens ereptione & institutione Ordinarii laicale quid. *Corrad. loc. cit. n. 28. Barb. n. 20. citans Nav. consil. 5. de præb. num. 1. Gonz. & alios, concedendum etiam citra privilegium à laico per modum simplicis deputationis sacerdotis. Lott. num. 57. Barb. num. 18.* Quin & præsentari poterit ad eam laicus, quantum est ex natura talis Capellaniæ (secus est, quantum est ex mente fundatoris, quæ servanda est) Lott. n. 59. citans Abb. *in c. 2. de institut. num. 4.* Neque etiam per fundationem talem quaritur fundatori jus aliquod patronatûs, sed stabit in pendentem, usque dum accedat consensus prælati Ecclesiastici. *Felin. in c. ex parte. de rescript. nu. 2. Lott. n. 55. Barb. n. 16.* Ac denique non subjacet tale legatum, priusquam erigatur in titulum beneficii, provisioni aut collationi etiam Apostolicæ; cum collatio tanquam necessarium suum antecedens requirat & supponat existentiam beneficii. *Corr. num. 29. & seq. & hinc frequenter tales collationes & provisiones in P. Leuren. Fori Benef. Pars 1.*

valida declarata sunt; & signanter talem nullam declaravit Rota in una Melphirensi legati Pii de anno 1629. coram Dunezetto apud Corrad. num. 28. & Barb. num. 15.

PARAGRAPHVS II.

De origine & ereptione beneficiorum in genere.

Quæres 11. Qua fuerit beneficiorum Ecclesiasticorum origo?

Respondeo: hanc ferè fuisse ea instituen-di occasionem; quòd postquam in primitiva Ecclesia fideles venditorum à se prædiorum suorum pretia Apostolis deferre soliti essent, ut exinde, prout cuique opus erat, distribueretur; Actorum 4. & 5. Visum dein fuit expedire magis, ut ipsamet prædia seu immobilia bona Ecclesiis donarentur, ex quorum annuis proventibus ministrorum Ecclesiasticorum sustentationi perpetuò provisum esset, præberenturque certa stipendia singulis proprium nihil possidentibus, sed in communi, Episcopo præfidente, vitam agentibus, certâque vivendi normâ (unde Canonici dicti) adstrictis in una aliqua æde seu Collegio, cui certus præfixus titulus v. g. S. Crucis, S. Joannis &c. Recedentibus demum à communi illâ vitâ clericis divisa fuerunt à Dionysio Papâ Parochiæ, singulisque Clericis beneficiorum tituli assignati, ex quibus vitæ necessaria sibi possent ministrare. *C. 1. 13. q. 1.* Porro beneficii Ecclesiastici nomen, etsi plures velint usurpatum primò in Concilio Moguntino ad annum 813. longè tamen antiquius eo usum Innoc. primum, qui vixit anno 400. ostendit *Barb. de benef. c. 4. n. 5. citans Epistolam ipsius Innocentii 2. c. 10. Volum. 1. Concil. & c. si monachus ad Clericatum. 15. q. 1.*

Quæres 12. Quo jure inducta sint beneficia?

Respondeo: inductio seu erectio beneficii, in quantum præcisè est assumptio Clerici ad divinum officium, cum deputatione temporalis retributionis ad vitam sustentandam necessariâ, vel etiam beneficii, in quantum nudè jus est ob ministerium spirituale percipiendi fructus ad congruam sustentationem necessarios, juris est divini ad minimum positivi (dico ad minimum, ait enim Azor *p. 2. l. 6. c. 1.* esse juris divini naturalis; ed quòd militanti & laboranti stipendium, merces, & alimenta jure naturali debeantur) utpote ex præcepto Dei tam in lege Mosaicâ, quàm Evangelicâ revelato, dicente Domino ad Aaronem *Num. 8. Omnia, quæ sanctificantur à filiis Israël, tradidi tibi & filiis tuis pro officio sacerdotali legitimâ sempiternâ &c.* Apostolo etiam *1. ad Cor. 9.* hoc institutum legis veteris in lege nova retentum, & à Christo renovatum disertè attestante his verbis: *nescitis, quòd qui in Sacrario operantur, quæ de Sacrario sunt, edunt? & qui altari deserviunt, cum altari participant; ita & Dominus ordinavit, qui Evangelium annunciant, de Evangelio vivere, ipsòque Christo de operario Evangelico dicente *Luc. 10. dignus est enim operarius mercede sua.* Lott. *l. 1. q. 5. num. 49. & seq.* Unde jam beneficiatus ex patrimonio suo seculari dives,*

dives, adhuc jure divino exigere potest ex rebus Ecclesiæ portionem fructuum, non solum ut debitum alimentum, sed & ut stipendium operæ, cum pro Ecclesiâ labore & militet, neq; hæc eum portione Papa privare potest, nisi forte ubi is ultro cedat hoc suo jure, ita urex suo patrimonio, non ex beneficio dato vivere velit. Azor *loc. cit.*

2. Si verò spectetur beneficiorum inductio secundum formam illam, quæ beneficiales constituti sunt tituli; deputati que singulis redditus certi ex tabulis prædiis, juribus &c. cum tali vel tali onere, pro hoc vel illo officio &c. est juris merè positivi humani. Lott. *loc. cit. n. 53. & seq.* plenèque subiecta potestati Papæ, utpote qui in hoc sensu beneficia conjungere, dividere, extinguere, augere, minuire, nova erigere ad nutum; ad tempus, sub vel sine conditione conferre &c. potest: Abb. *in c. constitutum. de religiof. domib. n. 15.* & cum eo passim alii, quos cumular Burfat. *conf. 125.* Atque hoc sensu intelligendi sunt illi, qui institutionem beneficiorum absolute esse juris humani pronunciant. Moscon. *de majestate. milit. Eccl. l. 1. p. 3. c. 1.* Marsil. & alii apud Barb. *de benef. c. 4. num. 7.* & qui copiose variis adductis textibus id probat Selva, quem vide *q. 4. ubi etiam num. 23. & 24.* asserit Cardinalatus, & Patriarchatus jure Ecclesiastico inductos, & n. 28, eodem jure, sive ex ordinatione Ecclesiæ esse deputationem personarum, quæ in Episcopatibus præsent, creationem seu erectionem Episcopatum, limitationem, quæ mediante quique suis limitibus contentus esse debeat; juxta quod intelligendum, quod dicitur *c. 1. d. 22.* Episcopatum Cathedras & Ecclesiarum cujuscunque ordinis dignitatem institui ab Ecclesia Romana, eadem de cetero Episcopi prout repræsentant Apostolos, & sumuntur in *c. in novo. d. 22.* & diocesibus, ut sumuntur *c. 1. d. 8.* sint de jure divino, non secus ad Papatus.

Quæres 13. Cujus sit erigere seu instituere beneficia?

Respondeo: beneficia majora, hoc est, Cathedralis, aliisque dignitates solus Pontifex instituere potest; *c. 1. d. 22.* Glossa *ibidem.* communiter recepta, Verbo: Omnes. Lott. *cit. q. 5. num. 12. & seq.* citans Mandol. *de signat. gratia. tit. de erectione,* ita ut in hoc Episcopi potestas penitus deficiat. Imol. *in c. olim. de consuet. n. 1. Lott. n. 15.* Quod tamen intelligendum non nisi de dignitate noviter erigenda; nam restaurare antiquam, quæ fortè defecisset, cum facilis sit redditus ad statum pristinum, poterit Episcopus, si accedat Capituli consensus, & congrua dos reassignetur. Felin. *in c. cum accessissent. de constitut. n. 14. & seq.* Præposit. *in cit. c. 1. eolum. 2. Lott. loc. cit.* Porro quæ beneficia veniant nomine dignitatis, dicitur infra. Vide rantsper Lott. à *num. 17.* minora verò beneficia, hoc est, destituta omni jurisdictione, quantumcunque de cetero curata sint (jurisdictio namque fori penitentialis non est propriè jurisdictio. Butr. *in c. cum Ecclesiarum. de offic. Ordinar. num. 23. Lott. num. 37.*) erigi & institui possunt auctoritate Episcopali, seu ab Episcopo. *c. Episcopi. d. 80.* Item ab habente jurisdictionem quasi Episcopalem (qualis hæc intelligitur esse ea, quam habent Prælati quidam Episcopo inferiores, etiam extra congregationem seu Collegium suum diffusam per totum

aliquod territorium certis limitibus finitum, ita ut ea vigeat in Parochos & Parochianos ad exemplum jurisdictionis Episcopi. Lott. *num. 51.*) Abb. *conf. 69. n. 3.* Lamb. *de jurepat. l. 1. p. 1. q. 9. 4. 5. num. 10.* Lott. *n. 49.* dedicatio namque illa temporalium pro beneficio Ecclesiastico non pertinet ad Ordinem, sed quasi ad ordinem; cum sufficiat dedicatio vel etiam consecratio verbalis, quæ magis ad dignitatem Episcopalem, quam ordinem spectat. Franc. *inc. Abbates. de privil. in 6. n. 3. Lott. n. 52.* qui nihilominus *n. seq.* citans quoque pro hoc Aut. de Butr. *conf. 19. n. 19.* & Franc. *loc. cit.* censet hoc jus dedicandi, & consequenter potestatem erigendi beneficia dictis prælati inferioribus non competere, ubi solenniter benedicti, pontificali-busque ornamentis, puta mitra & baculo insigniti non fuerint; eò quod per horum insignium Pontificalium concessionem hæc facultas dedicandi temporalia pro beneficio implicitam habens benedictionem transfundi videatur; & iis deficientibus, non tantum Ordo, sed etiam dignitas & majestas illa Pontificia, cui hæc facultas attribuitur, desideretur: De cetero Prælati nullus inferior quantumcunque exemptus absque suffragio Episcopi diocesani, aut sine speciali privilegio Sedis Apostolicæ, auctoritatem habet erigendi beneficium. *c. Auctoritate. de privil. in 6.*

Quæres 14. Num igitur ad erectionem beneficii necesse sit interponi auctoritatem & consensum Episcopi, aliteriusve Prælati habentis ad hoc potestatem expresse?

Respondeo: sufficere, ut id fiat tacite; unde si Episcopus sciens statum rei, conferat altare vel Capellam jam fundatam seu dotatam, & ordinatam per fundatorem quempiam, satis dicitur, illam vel illud, in beneficium Ecclesiasticum collatum instituisse. Egid. *in c. super hoc. de renunc. n. 18. Lott. l. 1. q. 5. num. 63.* Actus enim conferendi in titulum perpetuum non potest cadere nisi in beneficium Ecclesiasticum, adeoque gestus ab Episcopo sciente statum talis Capellæ, nondum scilicet auctoritate Ecclesiasticâ, erectæ in beneficium, satis indicat præsentem ejus voluntatem erigendi illam in tale; secus tamen est, si solum concedat facultatem in tali altari vel Capellâ celebrandi. Lott. *n. 65.* Corr. *l. 1. c. 2. n. 23.* cum actus celebrandi cadat etiam in oratoria privata non dotata, & in his sine licentia Episcopi celebrari nequeat juxta *c. si quis etiam. de consecratione. d. 1.*

Quæres 15. Dum agitur de non arguendo consensu Episcopi ex actu aliquo positivo eum involvente, sed de presumptione solum in præteritum, undenam præsumatur interpositam fuisse ab initio auctoritatem Ecclesiasticam?

Respondeo: id indicari ex statu præsentem, qui si in reliquis se conformet statui beneficii, puta, quia Ecclesiâ adificata reperitur in forma debita, habet dotem & Rectorem, ipse consensus Episcopi ab initio præbitus præsumitur, Card. *conf. n. num. 6.* Archid. *in cit. c. nemo num. 3. Lott. nu. 68.* Barb. *cit. c. 4. n. 23.* Corr. *c. 2. n. 63.* uti etiam in dubio, ubi non constat, an talis fundatio sit beneficium

neq

nec ne, habendum est pro beneficio, si reperiatur collatum per Ordinarium in titulum beneficii, & ita attendendus est ultimus ejus status. *Corr. loc. cit. n. 58. & 59.* citans plures Rota decis. & collatio ipsa sustinenda, quatenus in continere non docetur de statu contrario. *Corrad. n. 62.* citans *Calder. conf. 43. de preb.* De cetero ubi constat de anteriori statu Laicalitatis & temporalitatis, ob defectum auctoritatis Ecclesiasticae primitus non interposita, non est attendendus status ultimus. *Corrad. loc. cit. n. 31.* Rota decis. 2. de preb. in *Recent.* Adeoque attendendum etiam non est, quod in provisione ultimi possessoris adfuerit intentio Ordinarii, quia in inducenda qualitate beneficii attenditur tantum fundatio, & erectio. *Corrad. n. 41.* Quare nec ista Ordinarii institutio arguit illud exercitè vi ilius institutionis fuisse erectum auctoritate Episcopi; nisi constet Ordinarium scientem statum beneficii id fecisse juxta dicta paulò antè: ubi nimirum fundator non disposuit contrarium; nam si constet, fundatorem noluisse Capellaniam esse collativam, non sufficit, quod ut talis collata fuerit, etiam spatio 40. annorum, sed requiritur tempus immemorabile. *Corrad. cit. n. 59.* citans *Garc. in addit. ad p. 1. c. 2. n. 115. & seq.*

Queres 16. Num ergo rectè presumatur vel arguatur, Episcopum prabuisse consensum, quod constet, hunc ab eo petsum, vel etiam Episcopum dedisse consilium fundandi & dotandi talis altaris vel Ecclesia?

Respondeo negativè: *Barb. cit. c. 4. num. 22. Lamb. l. 1. p. 1. q. 9. a. 2. num. 131. Lott. l. 1. q. 32. num. 6.*

Queres 17. Quae sint veluti materialia beneficii praesupposita ejus Ereptioni?

Respondeo: esse praedia & redditus, quae pro dote applicantur, fundus, ipsiusque Ecclesiae, vel altaris rube aedificium, Ecclesiae vel altaris consecratio; item officium divinum, quod beneficio annectitur, leges fundationis: atque ita materia haec partim spiritualis, partim est profana. *Lott. l. 1. q. 7. n. 8.* suntque haec tria locus fundationis, dos beneficii, & leges fundationis, in quorum examine officium superioris Ecclesiastici erigentis consumitur. *Calder. de jurepat. conf. 20. nu. 1. Lott. l. 1. q. 13. n. 1.*

Queres 18. Quis sit locus necessarius beneficii?

Respondeo: Ecclesia aliqua vel Capella: requiritur namque ut beneficium habeat Ecclesiam; *Selva. q. 5. sub initium:* nempe certam aliquam, in qua erigatur, seu cui adscribatur; neque enim beneficium & titulus separantur respectu loci, cum ibi dicatur consistere beneficium, ubi impenditur officium: *Rota decis. 9. de preb. in antiq. Lott. loc. cit. n. 127.* & hoc, etiam si dos sit constituta alibi, cum veluti accessoria sequatur naturam & consentientiam beneficii. *Oldr. consil. 257 nu. 15. Navar. conf. 6. de verb. signif. apud Lott. nu. 28.* & etiam si beneficium de facto officium expleat alibi, cum ad hunc *P. Leuren. Fori Benef. Tom. 1.*

effectum attendatur destinatio. *Rota cit. decis. 9. & decis. 119. in Recent. n. 3.* apud *Lott. n. 29.* Porro nomine Ecclesiae non venit hic universalis fidelium collectio, pro ut sumitur *c. Ecclesia. 8. de consecr. d. 1.* neque particularis Canonica collectio Clericorum in aliqua domo Deo dicata; pro ut etiam sumitur *cit. c.* neque Praelatura ipsius Ecclesiae, aut ejus redditus, ut sumitur. *quoniam. & c. querelam & c. ne pralati vices suas.* sed ipsa sacra domus, pro ut est aedificium constans parietibus, & recto, auctoritate Episcopi ad hoc destinatum, ut sumitur *in c. nemo. d. 1. Lott. cit. q. 13. n. 3.* quae si major est, templum dicitur. *Bellamer. inc & hoc dicimus. 16. q. 7.* dicitur etiam quandoque Basilica, quod in ea Regi Regum servatur. *Selva. loc. cit. num. 30.* De cetero dicitur quandoque etiam martyrium; dum in honorem martyris alicujus, seu ejus memoriae & reliquiis singulariter posita est. *Lott. num. 48.* ex *Euseb. Hist. Eccl. l. 11. c. 17. & 19.* quamvis ad differentiam templi martyrium olim dicebatur quodcumque aedificium sacrum, in memoriam alicujus rei in illo loco gesta. *Lott. num. 47.* aliàs Capella, Sacellum, Sacrarium, Oratorium, Selva. *ibid.* quamvis oratorium generaliter potius significet locum quemcumque ad orandum statutum, adeoque comprehendat etiam privata oratoria, quae sunt sine auctoritate Episcopi, remanente loco profano, in quibus celebratur super portarili, cujus usum permittere potest Episcopus. *Lott. q. 13. num. 49.* Nulla interim admittitur differentia, sive Ecclesia sit consecrata solemniter per unctionem illam christianis, sive simpliciter solum instructa auctoritate Episcopi, riteque deputata pro habendis ibi officiis divinis juxta *c. nemo Ecclesiam Lott. loc. cit. n. 7.*

Queres 19. An prater hunc locum communem beneficiorum (qualem Ecclesiam dicit Lott. l. 1. q. 30. n. 1. & 2. dum in ea erigi possunt plura beneficia & tituli) detur locus proprius beneficii, & quis ille?

Respondeo: hunc esse & dici Altare, quod beneficio in ejus ereptione assignatur, & in quo beneficiatus per se, vel per alium pensum suum absolvit. *Lott. loc. cit. & num. 3.* hinc beneficiatus servire dicitur Altari, & de Altari vivere. Possunt autem ad unum altare plura constitui beneficia. *Rochus de jurep. V. & dotavit. n. 30. Lott. loc. cit. nu. 40. uti & q. 2. n. 44.* sub diversis tamen invocationibus. *Lott. ibid.* citans *Rotam in una Hipporegensi Capellania S. Martini. 5. Decemb. Anno 1628.* quin & sub eadem invocatione, & extra casum, in quo destructo Altari priore ad aliud altare ejus beneficium transfertur. *C. de Luca. jurep. d. 17. nu. 3.* Quod si non apparet, an Altare fuerit nec ne erectum in beneficium, attenditur illius ultimus status; altare enim, quod datur in titulum, dicitur beneficium, & venit appellatione beneficii. *Decius conf. 210. n. 4.* apud *Lott. cit. q. 30. num. 39.* quamvis tamen literis Apostolicis concernentibus materiam provisionis exponatur altare pro Ecclesiae seu beneficii titulo. *Abb. inc. 1. de success. ab intest. Lott. num. 41.* utpote qui est locus, cui affixum est munus à Clerico per solventum. *Lott. q. 2. num. 44.* uti & nomine Altaris venit ipse Rector seu minister Altaris. *Rota decis. 216. num. 2. p. 2. in Recent.* Porro non secus ex constructione, fundatio-

datione, & dotatione altaris acquiritur jus patronatus, quàm ex dotatione, fundatione, & constructione Ecclesiæ. Lamb. de jure pat. l. 1. p. 1. q. 11. a. 9. num. 9. Lott. loc. cit. n. 12. Item dum Altare constructum in Ecclesia habet Rectorem suam, & Rectorem, & aliquid ei, sive in eo depicta legatur vel offertur, totum illud eidem altari acquiritur per accessionem, ut loquitur Abb. loc. cit. hoc est, accedit ad dotem dicti altaris. Lott. loc. cit. nu. 34. si verò non habeat dotem neque Rectorem, acquiritur ipsi Ecclesiæ, in qua est altare, præcipue si est Ecclesia regularis, c. 1. de statu monach. Marefch. variar. resol. l. 2. c. 42. num. 3. apud Lott. n. 36.

Quares 20. An in quibuscunque Ecclesiis erigi possint beneficia, etiam cum reservatione juris patronatus & conditionibus juri communi alijs contrariis, etiam dum ipsa Ecclesia, & altaria, aut Capella in iis existentes sunt de hujusmodi jure patronatus, aut etiam dum earum Ecclesiarum Prælati seu Rectores contradicunt?

Respondeo affirmativè: cum consensu tamen patronarij; cum id tendat ad cultus divini augmentum, nullumque prædictis Prælati seu Ecclesiarum Rectoribus inferatur præjudicium, utpote qui neque prætextu fundi quidquam prætere posse possunt, cum solus dotans & construens in Ecclesia juxta consuetudinem ubique ferè receptam in ecclesia fiat patronus, Ecclesia verò aut ejus Rector ratione fundi non fiat compatrona, nec compatronus. Neque etiam dum dicta Ecclesiæ jam sunt de jure patronatus sive singularium personarum, sive Collegii aut Universitatis, horum patronorum consensus ad hoc requiritur, cum ipsi non habeant jus in fundo Ecclesiæ, sed tantum præferendi in ea Rectorem aliisque sibi ex fundatione reservata: proinde, ut responsum, hujusmodi erectiones dicto modo impediri nequeunt; cum beneficia hujusmodi ubique erigi possint. ita ferè Corrad. l. 4. c. 6. n. 42.

Quares 21. Quid veniat nomine dotis beneficii?

Respondeo: certa bona eorumque proventus assignati beneficio, pro illius tanquam matrimonii spiritualis cum Ecclesia initi supportandis oneribus. Paul. de Cittadinis de jurepat. p. 13. nu. 5. & seq. Lott. l. 1. q. 31. num. 1. numerantur autem inter hæc omnia alimenta Rectoris, juxta c. cum secundum Apostolum. de præb. impensæ ad facta tecta habenda illius Ecclesiæ vel altaris c. 1. de Eccl. edific. ac pro luminibus aliisque sacrâ suppellectili juxta c. altaris palla. de consecr. d. 1.

Quares 22. Num hac dos congrua sit necessaria, ut ante eam assignatam Episcopus fundationi beneficii nullatenus consentire possit?

Respondeo affirmativè: c. nemo Ecclesiam. 9. d. 1. Lott. cit. q. 13. nu. 2. cum communi; qui etiam n. 60. & 61. monet observare debere Episcopum in hac dotis constitutione, ut nuncupatum fiat hoc nomine, & non nomine stipendii vel salarii pro

Capellano vel Sacerdote, eò quòd etiam Oratoria, Hospitalia, aliæque loca pia habere possint bona, ex quibus persona Ecclesiastica percipiant redditus, absque eo tamen, quòd sint beneficia.

Quares 23. Quid si ergò constructa Ecclesiæ fundator negligat eam dotare, num is aut illius hæredes compelli poterunt ad præstandam dotem?

Respondeo affirmativè: Gl. inc. piamenti. 16. q. collata. Lott. cit. q. 31. n. 4. qui tamen addit, nisi malit perdere jus totum patronatus. Sic etiam, ubi quidem dos aliqua collata, sed insufficientis, compelli poterit ad dotem complendam. Lott. loc. cit. num. 7. Lamb. de jurep. l. 1. p. 1. q. 5. a. 13. cum paria sint nullam, vel incongruam assignasse dotem. Lamb. a. 21. n. 1. Tenentque hæc etiam constructio facta esset absque auctoritate Episcopi. Abb. conf. 89. p. 2. n. 2. Non tamen tenent de Capella vel altari aliquo in Ecclesia jam erecta & competenter dotata constructio simplicis devotionis causâ. Lott. loc. cit. n. 6.

Quares 24. Quid si ignoretur beneficium ab initio sufficienter donatum fuisse, an per hoc amittat statum beneficii?

Respondeo negativè: neque enim bene inferitur; non habet dotem, ergo non est beneficium, eò quòd multa contingere potuerint, ut dos etiam penitus interiret: Lott. cit. q. 31. n. 24. citans Berran. volum. 6. conf. 257. num. 1. quod tamen intelligendum credo de beneficio habito semper tali, et si prima ejus dotatio aliter probari non possit. Illud nihilominus & nihil aliud operabitur hic defectus dotis, quòd dicatur beneficium de pertica & impermutabile cum alio, quod dotem habet. Lott. n. 25. Gomez. l. 1. decis. 28. nimirum ob fraudem, quæ regulariter semper præsumitur, etiam dum permutatur, cum beneficio habente tenues redditus. Abb. in c. vero simile, de præsumpt. n. 22. Lott. n. 28. Paris. de resign. l. 13. q. 4. n. 8. Tholosan. de benef. c. 31. num. 15. & alii, quos vide apud Tiraq. ad l. si unquam. c. de revoc. donat. num. 122. & Lott. loc. cit. quamvis purgatâ hac suspitione fraudis ex facto & auctoritate superioris statum scilicet scientis, & tamen talem permutationem admittentis citra fraudem cujuspiam: quod ideo vix praticari posse ab inferiore Papâ censet Lott. nu. 29. promotio talis fieri, & sustineri potest, Decius. conf. 210. n. 5. Gomez. loc. cit. Contradicit nihilominus huic doctrinæ Zoës: citans pro se Jo. And. tenet namque beneficium non habens fructus rectè permutari cum habente fructus; cum non curetur de fructibus, sed tantum agatur de jure spirituali, cujus fit permutatio: nec posse præsumi fraudem; cù ex generali regula nemo præsumatur malus, nisi probetur; & cuilibet liceat uti jure suo, si aliud nihil concurrat, quod fraudem faciat; ut si morti vicinus vel senex permutet pingue cum tenui. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 15.

Quares 25. Quanam censenda dos congrua beneficii?

Respondeo: quamvis de hoc statuere spectet vel maxime ad arbitrium judicis; Busfar. l. 3. conf.

1. 3. *conf. 80. num. 15. Menoch. casu 149. n. 34. Lott. loc. cit. n. 8.* hoc tamen arbitrium regulandum aliis circumstantiis, quam quibus id regulatur in statuendo de dote mulieris; in hac enim expenduntur facultas donantis, legitima mulieri debita, & alia hujusmodi, de quibus vide Menoch. *loc. cit. num. 2.* quæ non conveniunt rationi statuendæ hujus dotis Ecclesiasticæ. Lott. *loc. cit. nu. 9. & 10.* De cetero ubi non est taxata quantitas dotis à jure, prout factum à Trid. *sess. 24. c. 13. in Cathedralibus & Parochialibus*, illud potissimum considerandum, an sufficiat ad impensas onerum altaris ex lege fundatoris adjectorum, & sustentationem necessariam ipsius beneficiarii in tali ministerio, non habitâ ratione alimentorum, vel congruæ sustentationis extra hujusmodi ministerium. Lott. *n. 13.* uti nec habitâ ratione conservandi splendoris vel dignitatis familiæ beneficiati; habito tamen semper, ut dictum, respectu ad ministerium, quod exhibet, & cui convenienter alendus. Unde si beneficium esset residentis præcisæ & continuæ, utique constituenda foret dos sufficiens pro sustentandâ vitâ in loco ipsius beneficii, inspectâ etiam loci ipsius qualitate, num v.g. ex majori populi frequentia ibidem sit major annonæ caritas. Lott. *num. 14.* ita tamen juxta Abb. *in c. conquirente, de cler. non resid. n. 1.* ut dos nunquam sit minor 50. aureis, quot annis percipiendis.

2. Porro notandum, longè diversam ab hac quaestione esse illam, quæ occasione pluralitatis beneficiorum proponi solet; nimirum quodnam beneficium censetur sufficiens ad honestam sustentationem Clerici; ibi enim responderi solet, præter rationem ipsam dignitatis, & status beneficii, habendam insuper rationem status & conditionis ipsiusmet beneficiati, puta nobilitatis, dignitatis &c. quam habet independentè à tali beneficio, ratione cujus ampliore familiam & mensam requirit, pluribusque eget; de quo vide tantisper Molin. *tr. de just. D. 145. a. 7. Azor. l. 6. c. 10. q. 2. Pirh. ad tit. 5. l. 3. n. 34.*

Quæres 26. Quid si ergo beneficium prius ritè & congruè dotatum, postmodum sit ita depauperatum, ut jam sit sine dote, aut cum dote omnino modicâ & incongruâ?

1. Respondeo primò: dum beneficium est Ecclesiæ Parochialis, fundata à populo, is cogi potest ad redintegrandam dotem usque ad sufficientiam, propter necessitatem administrationis sacramentorum. Lott. *cit. q. 31. n. 16.* citans Archid. *in c. si plures. 16. q. 7.* manente apud quemlibet de populo potestate agendi de rei vindicatione contra occupatores bonorum, quæ prius habebat Ecclesiæ. *c. si quis presbyterorum. de rebus Ecclesiæ non alienand. ibid. Gl. Lott. n. 17.* Quin & apud illum ipsum, qui bona alienavit, non obstante quocunque juramento, Lott. *n. 17. Surd. de alim. tit. 7. q. 38. n. 8.* cum pluribus aliis apud Barb. *in cit. c. si quis. n. 8.* ubi addit posse Ecclesiam hoc casu nullo restituto pretio res malè alienatas repetere, nisi fortè pretium sit conversum in utilitatem Ecclesiæ; quod ipsum tamen admodum clarè liquere deberet. Greg. *decis. 116. n. 3.* Lott. *loc. cit.* ubi namque Ecclesiæ spoliata est, etiam factò sui Rectoris probato primo extremo illi restituitur, Verbal. *p. 3. decis. 170. Rota decis. 473. n. 2. p. 2. in Recent. aliique apud Lott. loc. cit.*

2. Respondeo secundò: si beneficium tale fundatum fuerit à privato, dósque ejus totaliter perierit; tenebitur fundator illud redotare; qui tamen hoc onere liberabitur cedendo jure suo; & si absque ulla cessione prævenit tertius quis in redotando, ad hunc transibit jus patronatûs, secundum tamen eam distinctionem, quam adhibet Lamb. *l. 1. q. 6. a. 4. n. 5.* si verò non totaliter, sed solum notabiliter interierit dos, vel etiam à principio insufficientis omnino constituta fuerit, supplemto dotem usque ad sufficientiam non acquiritur jus patronatûs sine consensu patroni prioris, ubi beneficium est juris patronatûs. Lamb. *loc. cit.* Lott. *n. 21.* Ubi verò beneficium est liberæ collationis, illud redotans priore dote penitus amissâ, efficitur patronus. Dote illius tantum valde diminutâ non per quodcumque supplementum quæritur supplemto jus patronatûs, quantum est de jure communi, Lamb. *loc. cit. nu. 2.* Abb. *in c. quoniam. de jure patronatus. apud Lott. nu. 22.* & hinc si intuitu talis augmenti concedatur alicui à Papa jus patronatûs, dicitur illi competere ex privilegio, non ex dispositione juris. Lamb. *loc. cit. Lott. n. 23.*

Quæres 27. An & qualiter dos beneficii fundi que, in quo ea constituitur, debeant esse libera?

1. Respondeo: quemadmodum dos debet esse libera, ita & fundus, dum in eo seu in manso (mansus enim idem est quod mensus, id est, ager certæ dimensæ quantitatis, ut ex lexico juridico Lott. *cit. q. 31. n. 35.*) & non in decimis constituitur, immunis esse debet à quocunque tributo, non solum respectu ipsius dotantis, sed & cujusvis alterius; juxta Gl. *ad c. si quis basilicam. d. 1. de consec. juxtaque. c. secundum Canonicam 23. q. 8.* qui tamen textus posterior intelligitur de dote ipsâ, pièque oblati; non verò de aliis titulo emptionis, aut simili acquisitis Ecclesiæ. Gl. & Turrecrem. *ibid.* apud Lott. *n. 37.*

2. Nihilominus dote constitutâ in fundo Emphyteutico seu feudali, qui pendit canonem Domino directo, nullum huic creatur præjudicium, cum transeat id onus cum fundo in Ecclesiam. Suar. *in defens. fidei. l. 4. c. 2. n. 5. & seq. cit. à Lott. n. 37.* Requiritur autem consensus Domini directi, eò quod per constitutam in eo dotem auferatur à Domino directo omnis spes devolutionis ad eundem, quod fieri absque ejus consensu esset intolerabile. Lamb. *loc. cit. n. 3. Lott. n. 40.* Unde consensu hoc non præstito, cogitur Ecclesiæ hujusmodi vendere alicui privato, locòque fundi recipere pretium. Jason. *in l. fin. de jure Emphyt. n. 91.* Gratian. *forens. discrept. c. 481. n. 67.* Rota *q. 1. decis. 368. n. 1. decis. 603. n. 1. Recent. & alii apud Lott. n. 41.*

3. Ubi tamen subiectio, pro qua aliquid penditur, procedit purè à jure jurisdictionis, vi cujus principes sæculares imponunt tributa vectigalia, similiaque onera, tunc si fundus assignetur in dotem, seu simpliciter donetur Ecclesiæ, proferus talis subiectio dissolvitur, manetque fundus liber penitus & exemptus juxta *c. secundum Canonicam. Lott. n. 42.* Suar. *loc. cit. n. 13.* Jo. Currier. *in tr. de gabell. q. 92. a. 62.* idque tam jure humano, quam divino, ut ait Bonif. 8. *c. quanquam. de censib.* & hoc præsciendò à constitutione contrariâ ipsius fundatoris, seu dotantis. Lott. *n. 44.* posse enim hunc

alias in limine foundationis adicere, ut etiam onera ista perferantur ab Ecclesia, & ad eam transeant (cūm cuique donanti rem, etiam Ecclesie liberum sit adicere, quas vult conditiones & onera, c. verum & c. de apposit. condit.) dicendum est. Anchar. conf. 217. n. 3. Loffred. conf. 3. n. 23. apud Lott. nu. 43. Qualiter verò hæc immunitas suffragetur Colonis Ecclesie, quò minus teneantur solvere gabellas de parte fructuum illos contingente, & alia onera à dominis temporalibus imposita subire, vide apud eundem Lott. n. 45. & seq. fuse.

Queres 28. Quid veniat hic nomine legum beneficij, à quo ea concipienda, constituenda & approbanda?

1. Respondeo ad primum, intelligi constitutiones & ordinationes, juxta quas deinceps administrandum est beneficium?

2. Respondeo ad secundum, eas prout voluerit, constituendi & concipiendi facultatem esse, & relinqui penes fundatorem beneficij. Abb. in 6. significatum, de prob. in 5. plurimum liquidem voluntati fundatorum quoad has leges in limine foundationis constituendas deferunt jura Butr. in c. cum dilectus, de consuetud. n. 44. Lott. l. 1. q. 32. n. 2. volueruntque eas quasi vim legis obtinere, Auth. de nuptiis. §. disponat. idque in favorem Ecclesiarum, ut alliciantur alij, & non retrahantur à foundationibus. l. in re mandata. c. mandasti. Anchar. conf. 29. n. 1.

3. Respondeo ad tertium: eas examinandi admittendique auctoritatem esse penes Episcopum, seu habentem potestatem erigendi beneficium; hujus enim uti est examinare locum erectionis & dotis congruentiam, ita etiam futurum beneficij regimen. Calder. de jure pat. conf. ult. in 1. colum. Unde etiam quatenus hæc leges defleunt ab orbita juris, id totum pender ab auctoritate Episcopi. Butr. loc. cit. n. 10. Imol. in idem c. cum dilectus. n. 22. eaque propterea dicatur causa efficiens harum legum à Lamb. l. 1. p. 1. q. 9. n. 2. n. 69. Ita tamen, ut si Episcopus sine legitima causa deneger his legibus consentire, possit fundator recurrere ad superiorem qui eum cogat ad consentiendum; vel si contumax maneat, ipse superior consentiat. Felin. in 6. cum venerabilis. de except. Lamb. n. 112. Lott. n. 17.

Queres 29. Quando nam constitutiones fundatoris sint tales, ut eas rejicere possit Episcopus, vel etiam, si eis consentiat, ea tamen non obligent?

Respondeo primò: dum sunt impossibiles; impossibilium enim nulla est obligatio; impossibilibus autem æquiparantur primò, quæ nimiam difficultatem habent l. cum heres. ff. de stat. liber. secundò: quæ turpes sunt, seu contra bonos mores, Papinian. in l. filius. de condition. instir. Lott. cit. q. 32. n. 27. tertio: quæ sunt contra substantiam beneficij; qui enim contra substantiam beneficij leges meditatur, utique destruit, quod agit; cūm iis politis subjectum corrumpatur, l. cum precario. ff. de precario quartò: quæ sunt contra perpetuam legum eas improbantium prohibitionem. Denique hæc leges, uti & quæ sunt contra substantiam beneficij, à juris consuetudine dicuntur derisionæ. in l. si stipul. 2. de verb. oblig. ratio horum omnium est, quia hæc leges, seu potius harum conditionum im-

pletio non est in cujusvis potestate J. C. in cit. l. filius. Cujac. ad quest. l. 16. Lott. n. 31.

Queres 30. Quæ leges seu conditiones censenda sint contra perpetuam legum eas improbantium prohibitionem?

1. Respondeo: non censi eo ipso à jure improbaras conditiones, quòd aliquid à jure prohibitum contineant, etsi enim simpliciter tantum à jure exorbitent, adhuc tamen ab Episcopo admittendæ sunt; neque ille tales admittendo quidquam contra jus moliri censetur; cūm id faciat ipsius juris permisso. Butr. in c. dilectus. n. 42. etiam res ipsas Ecclesiasticas servituti subjiendo. in c. hoc consultissimo. de rebus Ecclesie non alien. in 6. quia & in qualibet dispositione juris novi inductiva semper præserventur contrariæ fundatorum ordinationes, ut in Clem. quia contingit. de relig. domib. C. Eleutherius. 18. q. 2.

2. Respondeo secundò ex mente Rotæ apud Lott. cit. q. 32. n. 32. videri eas intelligi conditiones, quæ reflexe, & in individuum prohibentur apponi; ex mente verò Lott. loc. cit. n. 3. eas, quæ per prohibitionem perpetuam, quæ habet causam à jure perpetuo & immutabili (subintellige nimirum superiore v. g. naturali aut divino, quòd à jure humano, immutabile est) reprobantur, ita ut hæc perpetuitas opponatur possibilitati ipsius juris, uti sumitur in materia prohibitionis nuptiarum apud Sauch. de matr. l. 4. d. 4. n. 8. Hinc tamen si pueris beneficia Ecclesiastica conferri jus prohibeat, tamen quia hæc prohibitio est variabilis, utpote à jure positivo humano dependens, & toleranda adhuc est lex fundatoris mandans puerum, imò infantem institui in beneficio; uti pro hoc binas Rotæ decis. citat Lott. n. 34. sic, licet neque Episcopus, neque ullus alius beneficiarius eligere sibi possit successorem, juxta c. Episcopo 8. q. 1. quia tamen hæc absoluta prohibitio non habet causam perpetuam à jure natura, nihil est, quin si in foundatione dispositum fuerit, ut Rector beneficij designet sibi successorem in eodem beneficio, hæc dispositio servanda erit, uti concludit Lamb. cit. q. 9. d. 3. nu. 18. Lott. nu. 38.

Queres 31. Num leges à fundatore in limine foundationis appositæ possint dein ex consensu Episcopi alterari, aut alia insuper apponi, etiam ab ipso fundatore?

Respondeo negativè: Gl. in c. cum dilectus. de consuetud. verbo. constitutum. Abb. n. 5. Imol. n. 22. Rota decis. 561. n. 2. p. 2. in Recent. Lott. cit. q. 32. n. 8. contra plures alios, quos citat Garc. p. 7. c. 1. n. 105. quorum plures volunt id posse Episcopum cum consensu patroni successoris fundatoris pro una alterave vice dispensando contra ordinationem fundatoris; saltem ubi id non fieret in præjudicium certa personæ, quæ deberet præsentari. Hinc beneficium semel constitutum in libertate non potest redigi in servitutem. Bald. in c. significavit. de testib. p. 1. nec magis gravari, quam fuerit gravatum in foundatione. Lott. n. 11. & seq. Contrarium tamen quoad hoc postremum tenet Azor. p. 2. l. 6. c. 26. q. 3. in fine, ubi ait; beneficio vacanti potest Episcopus aliquid onus imponere, ita ut ad quemcunque beneficium transeat, cum eo onere transeat; ait tamen

tamen Lott. l. 3. q. 27. n. 19. liberam esse hac in re facultatem Episcopi in superinducenda beneficio residentia, urgente necessitate vel utilitate Ecclesie ex defectu ministrorum; sic quoque tradit Laym. ad c. significatum. de prob. n. 40. citans pro hoc Glossam in idem c. Imolam ibid. n. 9. Abb. n. 7. & Glossam in c. penul. de magistris. V. unius. In specie posse Episcopum cum Capituli sui consensu ex rationabili causa dum vacat beneficium, ei adiacere onus, v.g. ut deinceps illud obtinens doceat scripturam, vel habeat Catechesin. Item licet Capellania ex prima fundatione, unius tantum in hebdomade aut duarum missarum onus habeat, ex justa causa aut necessitate posse ab Episcopo augeri hunc numerum missarum; si nimirum redditus sufficiant, & Ecclesia frequentiore sacrificio egeat. Quod si tamen beneficium sit juris patronatus, adhibendum consensum Patroni, qui illum rationabiliter negare

non potest, ubi adest talis causa vel necessitas. Vide dicenda inferius, ubi quid possit patronus. Item ubi, qualiter collatio fieri debeat sine diminutione. Probabile quoque videtur, quod ait Garc. p. 7. c. 1. n. 103. clarum videtur posse patronum fundatorem (etsi secus sit de patrono successore fundatoris) etiam ex post facto tollere seu alterare conditiones seu qualitates tempore fundationis appositae cum consensu Episcopi, saltem ex justa causa, dum nempe hæc mutatio foret utilis Ecclesie; citatque pro hac sententia Lamb. Felin. Gutierrez, & plures alios. Multo que igitur minus prælatus infertor Episcopo, v.g. Capitulum Cathedrale, aut Ecclesia aliqua Cathedralis, etsi ius habeat conferendi beneficia, eorum naturam, & institutionem per nova statuta mutare potest absque Episcopi auctoritate. Laym. loc. cit. ex Abb. ibidem. n. 2.

CAPUT SECUNDUM.

De divisione beneficii in suas species subalternantes, & harum singularum specialibus conditionibus & qualitatibus.

PARAGRAPHVS I.

Dividitur beneficium in suas primarias species &c.

Quæres 32. Qualiter dividatur beneficium?

Respondeo primò in genere, cum beneficiorum Ecclesiasticorum una sit substantia & forma, sed diversæ penitus qualitates, ex quibus veluti unum ab altero diversum iudicatur; unumquodque imaginem seu speciem ex dictis qualitatibus ei impressis contrahit; ea dicitur seu vocatur status beneficii seu conditio. Lott. l. 1. q. 34. n. 1. quamvis autem impressio ista certarum qualitarum, quæ facit beneficium à beneficio specie differre, sit diversissima, ut propterea à statu beneficiorum quasi innumeræ eorum species consurgant; ad tamen ferè species hæc qualitates reduci possunt: Prima eorum, quæ differunt inter se ratione collatariorum, & hæc efformant duplicem statum beneficiorum, regularem & sæcularem, prout nimirum debita sunt conferri Clericis vel regularibus vel sæcularibus, non attento an collator sit regularis an sæcularis. Altera eorum, quæ differunt ratione annexi, puta certi servitii, ordinis, dignitatis, officii, vel etiam debiti conferri personæ certæ qualitatis, puta filio familias, magistro, vel Doctori; unde beneficia dicuntur patrimonialia, doctoralia, sacerdotalia, parochialia, curata &c. Lott. n. 6. 12. & seq. Terria eorum, quæ differunt ratione actûs provisionis beneficii; dum nimirum ea vel est libera, vel fit ad electionem, nominationem, vel præsentationem alterius; unde diversus insurgit status beneficii impressus, ut inde iudicetur vel liberum vel servum. Lott. num. 11, unde jam magis enucleatè

2. Respondeo secundò: dividitur primò in sæculare & regulare. ex c. cum de beneficiis. c. cum singula. de prob. in 6. Sæculare est, quod per Clericos sæculares,

hoc est, omni religiosorum voto & regulâ solutos regitur, & administratur. Castrop. de benef. d. 1. p. 2. n. 2. Azor. p. 2. l. 3. c. 1. q. 4. Cui sæcularitati non obest, quòd ad regulares ejus collatio aut præsentatio pertineat, aut quòd ipsi religioni unitum sit; Gonz. ad reg. 8. gl. 8. n. 38. Sanch. in sum. l. 7. c. 29. n. 14. apud Castrop. loc. cit. Regulare, quod solis religiosis confertur; utpote iis solis ex fundatione seu institutione, seu consuetudine, vel præscriptione addictum, ut Abbatia, Prioratus, Canonicatus, regularis, & aliqua parochia. Castrop. & Azor. loc. cit. Garc. p. 7. c. 20. dum autem non constat esse regulare, præsumitur semper sæculare; quia hoc Ecclesie est favorabilis, utpote quæ in regimine & administratione beneficiorum sæcularium procedit liberius; Sanch. loc. cit. c. 12. Garc. p. 6. c. 1. num. 12. Barb. de potest. Episcopi. parte 3. alleg. 56. num. 167. Tusch. & alii apud Castrop. possessio autem adjudicanda est secundum ultimum statum, in quo beneficium vacavit; ut si vacavit per obitum possessoris regularis, regulare censeatur. Barb. ibid. n. 168. Garc. p. 7. c. 10. n. 34. & alii apud Castrop. per statum enim præcedentem beneficium est constitutum in possessione, à qua sine manifesta ratione removeri non potest. Castrop. ibid.

3. Secundò: dividitur beneficium tam regulare quàm sæculare in duplex & simplex; duplex est, quod aliquâ qualitate juris affectum est. Azor. Castrop. loc. cit. qualitarum verò nomine hic veniunt jurisdictio aliqua in Clerum, aliò sive v.g. parochianos, administratio & dispensatio rerum Ecclesiasticarum, præminentia aliqua localis, seu gradus honorificus in choro seu Collegio Clericorum; Azor & Castrop. loc. cit. unde beneficium duplex quadrifariam dividitur: beneficium enim conjunctum cum eminentia & jurisdictione fori externi in clericos, etiam dum caret jurisdictione pro foro interno & pœnitentia, dicitur dignitas. Castrop. loc. cit. Laym. Theol. Mor. l. 4. tr. 2. c. 4. n. 4. dum verò absque ulla jurisdictione fori externi & judicialis conjunctam habet jurisditionem fori interni pœnitentialis, potestatemque & jus administrandi populo

pulo sacramenta alia, dicitur simpliciter & propriè beneficium curatum. Azor. *loc. cit.* Dico propriè; magis enim largè seu impropriè beneficium habens jurisdictionem solam spiritualem fori contentiosi seu judicialis, dicitur adhuc curatum. *C. dudum. de electione.* ibi AA. Decius *inc. ad aures. de rescript.* n. 16. Bursat. *conf.* 352. n. 2. l. 4. Nav. Mand. & c. quos citat & sequitur Garc. p. 1. c. 6. n. 6. De cetero in ordine ad effectum incompatibilitatis ea solùm parochialia habitu dicenda erunt curata, quando est spes probabilis recuperandi actus, nec sint lapsi anni 40. absque parochianis, idque ex sententia Greg. 13. & S. Congreg. Concil. *super r. 17. sess. 24. Trid.* Garc. p. 5. c. 3. n. 120. & 121. Item ea, quæ parochialem non nisi secundariò & accessorie annexam habent; censeri debere simplicia & non curata, ait Garc. *ibid.* n. 122. citans Menoch. *de arb. l. 2. casu 201. n. 67.* Felin. *inc. nostra. de rescript.* Decium *in c. ad aures. tit. eod.* & se ipsum p. 2. c. 4. n. 192. & p. ult. c. 2. n. 12. item quæ ex constitutione vel consuetudine Ecclesiæ habent onus gerendi vices curati in sede illius vacante, non sunt curata; cum propter solum exercitium curæ accidentale ille vices gerens non dicatur habere beneficium curatum. Garc. *loc. cit.* n. 125. citans Old. *conf.* 102. Decium & Felin. *ubi antè Menoch. n. 68.* item ait Garc. n. 126. ea quæ habent onus perpetuum administrandi sacramenta & adjuvandi Rectorem, esse adhuc simplicia, eò quòd ex isto exercitio curæ jure penes alium remanente non debet beneficium censeri curatum. Verum subdit Garc. n. 127. videri quòd hoc obstat sacram Congreg. cujus declarationem refert p. 3. c. 2. n. 167. uti etiam in ordine ad effectum residendi, illa dicit Garc. n. 128. videri curata, quæ curam animarum habent annexam, etsi ea per plures administraretur. Denique qualiter in ordine ad personaliter residendum beneficia aliàs simplicia dicenda sint curata, vide Garc. p. 3. c. 2. n. 163. si solùm conjunctam habent præminentiam in Ecclesia, choro, processionibus etiam supra seniores absque omni jurisdictione & administratione dicitur personatus. Castrop. *loc. cit.* qualis est præpositura in Cathedralibus & Collegiatis insignibus in Germania, Pirh. *ad l. 3. tit. 5. n. 10.* quamvis autem personatus & dignitates sumantur quandoque pro eodem, argumento *c. cum accessissent. de constitut.* propriè tamen non est dignitas. Hinc si quis impetret literas, ut ei provideatur de personatu, non potest ei provideri de dignitate habente jurisdictionem. Pirh. *loc. cit.* citans Chok. *in precibus primariis sect. 2. v. personatus.* Si denique conjunctam habet aliquam administrationem rerum Ecclesiæ sine tali præminentia & absque omni jurisdictione, dicitur officium. Castrop. & Laym. *loc. cit.* quale est thesaurarii seu custodis, primicerii; & c. qui jure communi & ratione sui officii alios Canonicos non præcedunt; verùm notandum cum Abb. *inc. de multa. de præb. num. 21.* & Tholosano *in insit. novis. c. 10. n. 18.* in his omnibus debere attendi consuetudinem locorum; dum quod in una Ecclesia est dignitas, vel personatus, in alia Ecclesia est simplex beneficium; & vice versâ; & quòd in multis locis quodlibet beneficium curatum vocetur personatus. Vide Pirh. *loc. cit.* De cetero beneficiorum horum duplicium alia dicuntur majora, ut Papatus; nam & huic competit nomen beneficii juxta *c. 1. de maledictis.* Cardinalatus; dicuntur enim Cardinales adjutores, fratres & consilarii Papæ, *c. fundamenta. de elect. in 6.* Item

Episcopatus, qui & ipse beneficium dicitur *c. felix. de panit. in 6.* tamen si sublimes hæ dignitates communi beneficiorum nomine non veniant in canonibus strictæ interpretationis. Alia dicuntur media. Abb. *in c. majoribus. de præbend. n. 1.* ut sunt ceteræ dignitates. item personatus & officia. Pirh. *loc. cit. n. 10.* quamvis Lott. *l. 1. q. 26. n. 20.* & seq. fusè probet monasteria & Abbatis esse adnumeranda majoribus beneficiis. Beneficium verò simplex dicitur, quod præter ministerium divinas in choro laudes canendi, vel officium divinum legendi, aut certas missas legendi, neque jurisdictionem ullam, neque specialem præminentiam, neque administrationem habet; tale est omnis Canonicatus etiam Cathedralis tam secularis, citans regularis Capellania. Castrop. Laym. *loc. cit.* quæm Pirh. n. 13. Porro in dubio non præsumitur duplex, sed simplex, cum qualitas non præsumatur nisi probetur Tusc. *l. 6. concl. 63. n. 4.* Garc. p. 1. c. 6. n. 8. apud Castrop. *loc. cit.* adeoque non neganti sed asserenti beneficio incumbere curam, incumbit probatio Bursat. Menoch. *de arbit. l. 2. casu 201. n. 62.* Staph. *de lit. gratia. tit. de stat. benef. num. 1.* & alii apud Garc. *loc. cit. n. 8.*

4. Tertio dividitur beneficium in manuale & non manuale; manuale est, quod confertur revocabiliter, utpote à conferente ad nutum ex causis aliis, quàm à jure permiffis auferibile. gl. *in clem. etsi principalis. de rescrip. v. Electione.* Azor *loc. cit.* talia ferè sunt omnia beneficia regularia, nec curata, nec electiva, ut officium Custodis, Thesaurarii Prioris, intellige Claustralis, qui sub Abbatis obedientià constitutus ab eo pro libitu amoveri potest. Rodriq. *regular. qq. 10. 1. q. 34. a. 2.* Laym. *loc. cit. n. 5.* Non manuale, quòd confertur irrevocabiliter; nimirum in titulum perpetuum non auferibile sine gravi causa in jure expressâ, AA. iidem juxta *c. 1. de constitut.* Pirh. n. 16. citans, Laym. qualia spectato jure communi sunt omnia beneficia secularia, idèbque in eorum impetratione id exprimentum non est; quia præsumitur id cognitum Papæ.

5. Quartò dividitur in Electivum & Collativum: Electivum est, quod providetur per Electionem à superiore confirmandam, maxime (non tamen unicè, ut vult Corraf. p. 2. c. 1. n. 12. Staph. & alii apud Garc. *l. c. n. 16.* si in Electione servetur forma capitis quæ propter. Mascard. *de præb. concl. 172.* Navar. *de præb. consi. 3.* Zerol. & alii plures apud Garc.) dum autem quis ita eligeretur ab aliquibus, ut illorum electio non egeret confirmatione, beneficium non tam Electivum, quàm Collativum dicendum est, & ipsa talis electio diceretur provisio. Garc. p. 1. c. 6. n. 23. & 26. citans pro hoc Rotam contra Oldr. sentientem tale beneficium adhuc Electivum, si aliàs in electione servata fuit forma capitis quæ propter. Collativum, quod nec electione, nec præsentatione, aut nominatione eget, sed pro libitu habentis ad hoc potestatem confertur. Azor & Garc. *loc. cit.* His additur mixtum, quod nominante seu designante patrono superior confert. AA. iidem. Porro in dubio nunquam præsumendum est electivum aut mixtum; quia præterquam quòd esse electivum & mixtum sint qualitates beneficio extrinsecæ & accidentales, præjudicant provisioni liberæ Ordinariorum. Castrop. *loc. cit. n. 5.* Plures beneficiorum divisiones videri possunt apud Selvam. *1. p. q. 2. n. 26.* Rebuff. Corraf. & alios,

Quæres 33. Undenam deprehendatur, & immutetur status cuiusque beneficii?

Respondeo primò: modus ille deprehendendi statum cuiusque beneficii est duplex: primus per veram ejus probationem, quæ nimirum elicitur aut ex foundationis tenore. *c. cum monasterium. cum seq. 16. q. 7.* aut ex legitima præscriptione. *c. cum de beneficio. deprehend. in 6.* quæ tamen præscriptio, ubi repugnat statui ultimo beneficii, eget plenâ & concludente probatione. ut Seraph. *decif. 1120. nu. 1. Lott. l. 1. q. 34. nu. 18. & 19.* Secundum per probationem præsumptam; quæ nimirum oritur ex simplici ultimo statu, v. g. si beneficium aliquando fuit curatum, postea verò rectum tanquam sine cura, haberi debet pro non curato. Lott. *n. 20.* citans *cit. c. cum de benef. Bald. in l. si mater tua. n. 1. Cod. ne de statu defuncti.* Felin. *in c. nostra. de preb. n. 44. Decium conf. 126. num. 1. & Rotam:* ita ut jam nihil magis procuritum, quàm illud; cum agitur de iudicandâ naturâ beneficii, attendendus est ultimus status beneficii. Lott. *nu. 21.* citans Marschot. *var. resol. l. 1. c. 55. per totum.* Genuens. *in praxi Neapolit. c. 101. per tot.* Cujus ratio est, quòd status ille præfens consideretur tanquam subiectum possessionis existentis apud Ecclesiam sive beneficium: unde consequuntur duo: primum & principale, ne Ecclesia vel beneficium priveretur commodo possessionis: alterum ut talis status ab initio censeatur impressus: ut Fanoc. *in c. postulasti. de jurepat. nu. 1. & Abb. in c. 2. ubi. tit. cod. nu. 8. Lott. num. 22. & seq.* Porro quia talis status, ut dictum, innititur nudæ & simplici præsumptioni, quemadmodum præsumptio cedit veritati juxta *l. continuus. de verb. oblig. & l. ult. quod metus causâ.* ita & hic status præsumptus cedit proditioni, sive manifestationi status contrarii legitime impressi, argumento. *cit. c. cum de beneficio & ibi Gemin. n. 8. Franc. n. 5. Lott. à n. 37.* citans insuper Felin. *in c. in nostra. de rescript. num. 44. & Rotam;* cujus ratio est evidens; quia dato statu anteriore legitime impresso jam non agitur simpliciter de inducendo novo statu, sed simul de immutando precedente, quæ mutatio contingere non potest, nisi detur status fortior & prævalens; qualis est legitime præscriptus. Lott. *n. 39.* Ac propterea sicut, cum agitur ad effectum simplici justificationis gratiæ, potest constitui perpetua regula, ut sufficiat ultimus status hic præsumptus, nisi deducatur ex titulo aliquo erroneo, & infecto, vel qui non probatur effectivatus ex subsequente possessione; ita ubi agitur cum tertio, qui probavit anteriorem statum legitime impressum, nullo modo attenditur status ultimus præsumptus. Lott. *à nu. 40.* citatis pluribus AA. & Rotæ *decif. manurentio in quasi possessione non dabitur in præjudicium ullius tertii.* Tondut. *p. 3. c. 166. n. 312.*

2. Respondeo ad alterum: ut status præcedens legitime impressus contrario statu mutetur, debent concurrere plura: Primò tempus 40. annorum completum & continuum. *c. cum de benef. ubi gl. V. legitima. Lott. l. 1. q. 34. num. 45.* citans Gouz. *gl. 7. n. 24. Seraph. decif. 950. num. 2.*

3. Secundò quòd tam provisi quam providentes intra dictos 40. annos sint in bona fide Lott. *n. 46.* citans Gemin. *in c. cum de benef. & ibi AA. passim;* ita ut bona fides hæc sit continua per totum illud tempus, & non sufficiat (quod voluit Abb. *in c.*

cum de benef. n. 1. & eum sequens Gemin. ibi n. 9.) non datâ bonâ fide in primo continuari possessionem cum bona fide per alios; cum conjungi nequeant tempora ad firmandum statum, sed deducendum veniat totum tempus illud, quo possessor malæ fidei beneficium obtinuit. Lott. *n. 47.* citans Covar. *super reg. possessor. §. 9. num. 6. & Rotam;* subdit etiam Lott. *n. 48. ex Abb. in c. consultationibus. de jurep. nu. 5.* induci bonam fidem, & malam excludi, ubi ignoratur status beneficii, secundum quem provifus illud non potest obtinere.

4. Tertio potestas mutandi beneficium in ipso collatore, sicut etiam in ipsâ institutione seu productione substantiæ & qualitatibus beneficii, requiritur factum vel Papæ vel Episcopi; ita in collatione ipsâ requiritur alterutrum factum, ita ut inferiores Prelati, etsi ad eos spectet collatio, non possint conferendo mutare statum beneficii. Lott. *n. 49.* citans Lap. Gemin. Archid. *in c. cum de beneficio.* Poterit autem Episcopus, vel alius habens jurisdictionem quasi Episcopalem statum hujusmodi mutare, si duo concurrant: primum, si ad ipsos pertineat collatio; si enim ad alios spectet collatio, collatio Episcopi utpote nulla nihil operabitur; deficitque in illo bona fides. Alterum ut status præcedens non fuerit inductus per ipsum Papam; sicut enim, ubi Papa prohibet v. g. beneficium conferri aliis, quàm regularibus, si Episcopus conferat seculari, nihil agit propter expressam prohibitionem superioris, maxime si adjunctum sit decretum irritans; ita ubi Papa statum induxit, non potest inferior illum mutare propter prohibitionem illius tacitam, juxta *decif. Rotæ. Lott. n. 50. & 51.*

5. Quarto: voluntas mutandi debet concurrere ab initio. Lott. *n. 52.* citans Selv. *p. 3. q. 11. nu. 40. Rebuff. super concord. tit. de collat. gl. 2. v. regularia. Rotam. decif. 368. num. 4. p. 2. in Recent.* Ut autem de voluntate ejusmodi doceatur, necesse est, doceri antiqui status scientiam in eo, de cujus voluntate agitur; cum nemo velle possit, quod ignorat. Lott. *n. 53. & 54.* ubi: quòd ignorantia hæc in dubio præsumatur juxta *c. ignorantiam. de reg. juris in 6.* & quòd, qui scientiam supponit, eam debeat probare juxta *l. omnes. de agricul.* Item necesse est, docere de voluntatis illius manifestatione; cum voluntate in mente retentâ nihil quærat *l. si repetendi. c. de condict. ob caus. Lott. num. 57.* & quòd illa sit clara & perspicua; unde si detur aliqua compatibilitas cum statu antiquo, non est censendus superior animum habuisse mutandi. Lott. *n. 58.* citans Calder. Sic v. g. si religiosus præponatur Ecclesiæ seculari, licet eam rexit per 40. annos, non censetur Ecclesiæ illius status immutatus de seculari in regularem; quia nisi superior hoc declaraverit, non censetur unquam voluisse, ut regularis ibi deserviat regulariter, sed seculariter; ac ita nequidem simplicem usum circa regimen mutare. Lott. *n. 59.* citans Lap. & Gemin. *in c. cum de benef.* Sic si Episcopus contulit beneficium non factâ mentione juris patronatûs; non censetur mutatus status, nec inturbata possessio patroni; præsumitur enim, quòd contulerit, si patrono placuerit. Lott. *n. 62.* Sic si Papa in perpetuum provideat beneficium aliâ manuale, sumitur interpretatio pro exclusione voluntatis mutandi statum; quia potest fieri interpretatio pro dispensatione in persona, absque eo, quòd Papa habuerit voluntatem mutandi statum. Lott. *n. 63.* Atque ita licet provisiones Apostolicæ, si de contrario non appa-

appa-

appareat, optime declarent statum; dum tamen agitur de mutatione, vix erit, ut immutent statum beneficii, Lott. n. 64. ex Regid. decis. 107. Achill. de iur. decis. 13. &c. adeoque etiam non attenduntur ad istum effectum tales provisiones, uti nec ipsorum Ordinariorum; ubi constat de statu antecedente contrario. Lott. n. 67. Adde quod in Papa potissimum concurrat duplex præsumptio non habitæ istiusmodi voluntatis mutandi, nimirum, quia factum circa statum præcedentem ignorat; & quia est difficilis circa usum potestatis in mutando, idque etiam locum habeat, etiamsi Papa provideat motu proprio; quia inde non removetur defectus intentionis ipsius, ut Paris. conf. 1. nu. 7. l. 1. Gab. de claus. conclus. 2. n. 18. Lott. nu. 68. & 69. Eadem quod nimirum ad mutandum statum beneficii præter 40. annos requiratur potestas & intentio mutandi, & ut mutatio facta sit bona fide &c. habet Tond. in qq. benef. p. 3. c. 166. n. 8. Ubi ex Rota dicit hoc intelligendum, quando de legitimo statu anteriore evidenter constat.

Queres 34. An beneficium in propria sua significatione comprehendat omnes iam nominatas species: item an sub nomine beneficii absolute sumpti veniant ea omnes in privilegiis, facultatibus, dispensationibus &c.

Respondeo quoad primum affirmative (juxta tamen dicta superius de perpetuitate ad q. 4.) gl. in c. si gratiose. de rescript. v. beneficia. Abb. in c. postulasti. de rescript. n. 2. Selv. de benef. p. 1. q. 3. Garc. p. 1. c. 6. n. 37. Tusc. lit. B. concl. 59. Castrop. loc. cit. n. 7. Unde etiam, dum à jure in materia, etiam stricta profertur, nomen beneficii, venire omnia curata, & dignitates, nisi exceptio vel ratio singularis beneficia distinguat, docet Felin. in c. postulasti. n. 11. Rebuff. Gregor. & alii; quos citat & sequitur Garc. cit. c. 6. n. 74.

2. Respondeo quoad secundum; in facultate & privilegio alicui concessio conferendi beneficia, comprehendit beneficia omnia tam duplicia, etiam dignitates, quam simplicia; cum hæc facultas sit favor, & gratia principis communi juri non derogans, adeoque lata interpretationis, in quo cessat ambitio; cum ejus effectus deriveretur in alium, Tusch. loc. cit. Azor. loc. cit. c. 44. q. 7. & 8. Gonz. loc. cit. gl. 6. n. 25. & alii, quos citat & sequitur Castrop. num. 8. contra Rebuff. & alios quosdam apud Garc. Neque etiam magnopere præjudicans Ordinario (ut vult Rebuff.) ex eo, quod is necessario debeat conferre, ut Franc. apud Garc. n. 46. quia potestas conferendi datur tali non privative, sed cumulative cum Ordinario; vel etiam quia sic jus conferendi Ordinario non minuitur, sed juvatur; quemadmodum fieri non dicitur præjudicium parochis ex eo, quod religiosis concedatur potestas absolvendi, Castrop. loc. cit. Excipiuntur nihilominus beneficia electiva, eo quod præsumi nequeat Pontificem velle per talem concessionem mutare naturam beneficiorum, qualiter ea mutaretur in electivis, si independenter ab electione eorum provisionem alicui concederet, Corraf. cit. c. 5. n. 8. Decius de elect. in c. 1. n. 4. Gambar. de off. Legati. l. 3. n. 114. Castrop. nu. 9. citans Paris. p. 4. conf. 31. n. 21. Gonz. Gomez. & alios contra Selv. p. 3. q. 1. n. 29. Abb. Imol. Staph. Rebuff. Felin. &c. quos citat & sequitur Garc. loc. cit. n. 28. & seq. fusè probans contrarium, nempe dum simpliciter

mandatur provideri de dignitate, vel etiam beneficio primo, quod vacaverit, non expresso aliquo provisionis modo, excludi quoque dignitatem & beneficium electivum.

3. Respondeo tertio: in facultate alicui concessa, ut provideatur de primo beneficio vacaturo, non comprehendit neque dignitatem, neque etiam Canonicatum Ecclesiæ cathedralis, propter beneficiorum istorum præminentiam & majoritatem: ut Garc. num. 56. sed solum beneficium simplex, competens tamen; juxta stylum namque & consuetudinem restringitur ex mente concedentis quantum fieri potest, talis concessio, ne ambitionem foveat. Castrop. n. 10. Garc. loc. cit. n. 49. & seq. citans alios. Tenent hæc, dum talis concessio ad concessionem supplicantis obvenit; secus, si litteræ concedantur motu proprio. Franc. in c. cum illis. de præb. in 6. Staph. & alii apud Garc. n. 57. etsi ipse censeat tunc adhuc excipi curata, citans pro hoc Abb. in c. ad aures. de rescript. n. 5. Gonz. gl. 6. n. 10. Rotam decis. 6. de præb. in novis.

4. Respondeo quarto: similiter, vel potius à potiori in dispensatione; utpote quæ semper est strictæ interpretationis, non veniunt dignitates, nec præbendæ cathedralis, nec curata; Rota decis. 2. de filiis præb. in novis. Menoch. casu 201. num. 62. Franc. Corraf. Rebuff. quos citat & sequitur Garc. n. 60. contra Majol. de irregul. l. 6. c. 9. n. 2. Gambar. de off. Leg. n. 157 tenentes, quod dispensatus ad beneficium, sit etiam dispensatus ad beneficium curatum. Addit etiam Garc. n. 62. citans pro hoc Rotam, Felin. Selv. Rebuff. simplicem dispensationem ad beneficia non tantum non comprehendere præbendas, sed nec alia beneficia Ecclesiæ Cathedralis. Nihilominus dum dispensatio fieret motu proprio, comprehendit adhuc beneficia quæcunque, docent Abb. in c. in cunctis. de elect. num. 8. Felin. in c. postulasti. de rescript. n. 13. Sanch. de matrim. l. 8. d. 1. quos citat & sequitur Garc. num. 64. Item comprehenduntur omnia (excepto Episcopatu, propter præminentiam dignitatis speciali notâ dignam; quia est culmen dignitatum. Abb. in c. cum dilectus. de concess. præb. n. 1. & in c. cum Vin-toniensis. de elect. n. 8. Sayr. de cens. l. 6. c. 11. num. 27. Garc. n. 66. & seq. contra Henriq. in sum. l. 13. c. 57. §. 5. & alios, consentes dispensatum ad curatum, eo ipso dispensatum ad Episcopatum, & dispensatum ad omnes ordines sacros, esse eo ipso dispensatum ad beneficium curatum etiam Pontificale) si dispensatio est ad quæcunque beneficia; cum talis dispensatio sit exuberans. Felin. loc. cit. nu. 4. Garc. loc. cit. citans pro hoc Mandos. Jason. & alios contra Rebuff. & Gonz.

PARAGRAPHVS II.

De conditionibus & qualitatibus Beneficii regularis & secularis.

Queres 35. Unde constare possit aut argui, quod beneficium sit regulare?

Respondeo: de hoc constare potest ex Bullis variis Pontificum: harum enim assertioni, præsertim in materia beneficii, standum est; præsertim si dictæ assertiones summorum Pontificum essent

essent antiquæ, & sæpius repetitæ per longam annorum seriem. Tondut. in *gg. benef. p. 3. c. 166. n. 1.* citans Mascard. *de prob. concl. 622. n. 6. & 15.* & Mar. Antonin. *Vir. resol. c. 20. n. 2. & 3.* quæ Pontificiæ assertiones per multas & repetitas enunciativas, quibus enunciatur beneficium collatum tanquam regulare, cum dicta enunciatiuæ antiquissimæ per longam annorum seriem continuatæ probant verum, & antiquum statum regularem beneficii; quia tales enunciatiuæ habent vim famæ & privilegii ad effectum regularitatis probandæ. Tondut. *ibid.* citans *n. 2.* Burat. *decis. 636. num. 4.* & Rotam *decis. 163. p. 1. Recent.* Idem quoque constat ex fundatione, dotatione vel institutione beneficii Azorp. *2. l. 3. c. 26. q. 3.* Verum hæc generalia sunt ad probandum quemcumque statum beneficii: specialia verò ad arguendum, beneficium esse regulare, seruiunt, quòd sæpius datum fuerit in Commendam; ex quo illius qualitas regularis comprobatur. Tondut. *loc. cit.* juxta Rotæ *decis. 202. n. 4. p. 1. Recent.* Item quia collatum fuit tanquam dependens ab alio beneficio regulari seu domûs cuiusdam regularis. Tondut. *n. 4.* ex Ludovis. *decis. 370. n. 3.* Vel etiam, ut Azor *loc. cit.* dum de hac qualitate regularitatis non constat ex fundatione, ea arguatur ex eo, quòd non nisi clericis regulæ certæ religionis astrictis conferatur à collatoribus.

Quæres 36. Num conditio illa beneficii regularis, quòd nimirum non nisi regulari sit conferibile, juxta c. cum de beneficio. de præb. in 6to. ita eidem inhereat essentialiter, ut non quandoque à seculari obtineri & administrari queat?

Respondeo negativè.

Quæres 37. Quando nam igitur id fieri possit?

I. Respondeo primò: ex plenitudine potestatis Pontificiæ; dum nimirum Papa sciens beneficium esse regulare, conferret Clerico, quem scit esse secularem. *cit. c. cum de beneficio. in fine;* Dico sciens; si enim aliàs non expressâ qualitate beneficii & personæ impetrantis secularis etiam à Papa impetraret quis beneficium regulare, impetratio foret nulla; Gonz. *ad reg. 8. gl. 7. n. 4.* Sanch. *in decal. apud Castrop. de benef. D. 1. p. 3. ad initium;* etiam si ea procederet ex motu proprio; cum hæc clausula: *ex motu proprio;* suppleat solum subreptionem ex causis extrinsecis, non autem eam, quæ provenit ex personæ inhabilitate, & intrinseca beneficii qualitate. Sanch. *loc. cit.* Idem est dum Papa simpliciter mandasset Titio (qui est Clericus secularis) conferri beneficium: conferri enim nequiret, nisi seculare; restringi enim deberet talis concessio secundam qualitatem personæ impetrantis, & materiam subjectam, ut constat ex *c. cum de beneficio.*

Secundò: urgente necessitate; dum nimirum non adessent idonei regulares, beneficium regulari præfici potest secularis, & contra. *c. inter quatuor. de religiof. domib. ibid.* Abb. Rebuff. *tit. de dispens. cum regular. n. 40.* Garc. *p. 7. c. 10. n. 16.* citans Corraf. Azor *l. 3. c. 26. q. 5.* convenientius enim est, beneficium gubernari per Clericos diversæ professionis, quam omni gubernatione destitui. Pirh. *ad tit.*

P. Leuren. Fori. Benef. Tom. I.

5. l. 3. n. 116. Postèque id fieri auctoritate Episcopi, adjicit Azor.

3. Tertio: ex jure novo (spectato enim jure antiquo, nempe *cit. c. cum de beneficio.* id fieri non poterat; sed nec in hac parte dispensare Episcopus. Castrop. *loc. cit. §. 1. n. 1.*) nimirum Trid. *sess. 14. c. 10.* possunt beneficia regularia (intellige simplicia, v. g. portiones Monachales & Canonicales, & his similia; quæ enim administrationem habent, ut Abbacia, Prioratus, non nisi Professis conferri possunt, ut declaravit S. Congregatio 12. Decemb. Anno 1585.) conferri, etiam ab ordinariis Collatoribus (ut habet eadem declaratio) secularibus, qui tamen habitum istius ordinis suscipere statim ac beneficium acceperint, ut censet Castrop. *loc. cit. n. 2.* & professionem emittere (post explem nimirum annum probationis & non antè; ne professio sit invalida. Garc. *loc. cit. n. 15.* Castrop. *loc. cit.* citans Sanch. *in Decalog.*) teneantur. De ceterò præcindendo ab hoc Trid. concessio nequidem Novitiis conferri posse regularia, etiam simplicia, tenet Garc. *n. 4.* citans pro hoc *c. nullus. de elect. in 6to. Clem. 1. de statu Monachorum. Franc. in c. Beneficium. de regul. in 6to.*

4. Quarto: minùs propriè ob mutatam qualitatem, dum nimirum beneficium regulare non manens tale transivit jam in seculare per præscriptionem.

Quæres 28. Quanam igitur requirantur, ut hæc ratione beneficium regulare per præscriptionem transeat in seculare, & contra?

1. Respondeo: requiri, ut in eo ritè & scienter instituti seculares Clerici, unus (unus enim etiam actus, dum habet tractum successivum, ita ut relinquat effectum continuatum per tempus à jure requisitum ad præscriptionem, eandem perficit) vel plures illud possederint in titulum, & administrarint pacificè, absque contradictione per annos 40. continuos, non obstante, quòd dein iterum institutus regularis illud administrarint, nisi fortè id factum per annos 40. novam inducendo præscriptionem, iterum ex seculari fecerit regulare. *cit. c. cum de benef. Garc. p. 7. c. 10. num. 35.* citans plures Rotæ *decis. Gonz. cit. gl. 7. n. 36.* Sanch. *in decalog. c. 29. n. 17.* Castrop. *d. 1. p. 3. §. 4. n. 3. & 2.*

2. Non sufficit itaque primò indulgentiâ & auctoritate Papæ illud possessum jure solum administrationis aut commendationis, uti videmus hoc modo plures Abbacias, Prioratus, similia ve à Cardinalibus, aliisque Prælatibus regularibus possideri, absque eo quòd desinant esse beneficia regularia; cum non conferantur iis in titulum, sed jure administrationis, & vel hinc non tam conferantur, quam commendentur. Azor *p. 2. l. 3. c. 26. q. 3.* Castrop. *loc. cit.* Neque rectum fuisse à secularibus tanquam Vicariis vel conductitiis Clericis; cum Vicarius non tanquam Rector in eo constitutus suo, ac velut proprium, sed alieno nomine beneficium possideat. Gl. *in cit. c. Franc. ibid. n. 3.* Sanch. *loc. cit. n. 22.* Pirh. *loc. cit. n. 122.*

3. Neque sufficit secundò, secularem simpliciter institutum in beneficio ut Rectorem, sed requiritur institutum, ut & instar secularis Rectoris. Franc. *loc. cit. n. 9.* Sanch. *n. 23.* Castrop. *n. 5.* Pirh. *loc. cit.* Corrad. *l. 1. c. 6. n. 328.* ubi etiam ostendit unde cognoscendum, an seculare rectum fuerit per regulares

B

lares

lares ut regulare: sufficit tamen in prima institutione hanc qualitatem expressam, quia præsumitur successoribus eodem modo conferri, ipsòque professione habitam continuare, Felin. in c. in nostra & c. de rescript. n. 4. Pirh. & Castrop. loc. cit.

4. Non tertio hoc ipsum adhuc sufficit, nisi insuper hoc fiat, seu hæc qualitas in collatione beneficii exprimat animo & intentione imprimendi beneficio regulari statum beneficii secularis. AA. iidem.

5. Non sufficit quartò decennium, ut volunt quidam putantes, ad hoc ut secularè beneficium transeat in regulare, requiri annos 40. ut verò regulare transeat in secularè, sufficere decem; ideo quòd in posteriori statu beneficium quasi reducatur ad primævum statum suum juri conformem; & vel sic præscriptio hæc non tam adversetur, quàm conformetur juri, secùs ac contingit in priore; nam ut legenti textum cit. c. cum de beneficio. patet, idem est modus præscriptionis in regulari, qui est in seculari beneficio; insuper beneficium esse regulare, non est contrarium dispositioni juris, sed potius hæc ejus qualitas habetur ex jure; ut patet ex cit. C. Ac denique malè sic dicitur beneficium reduci ad primævum statum suum; quia primævus ejus status non fuit alius, quàm regularis; vel si is fuerit secularis, dum beneficium per præscriptionem, vel privilegium mutatum est in regulare, is ita extinctus est, ac si nunquam fuisset. Vide de hoc pluribus Castrop. loc. cit.

6. Denique neque hæc omnia sufficiunt ad hoc, nisi in possessore fuerit bona fides; possessor enim malæ fidei nunquam præscribit, Gonz. gl. 8. n. 35. Sanch. loc. cit. n. 26. Pirh. Castrop. loc. cit. ultra hæc non requiri titulum, nisi fortè, ubi præscriberetur contra jura Episcopalia; de quo vide Pirh. loc. cit. n. 121. Porro quæ hic dicta sunt & requisita ad mutationem beneficii regularis in secularè per præscriptionem, eadem ratione applicanda sunt mutationi secularis in regulare. Vide dicta §. præced. ad. q. 33.

Quæres 39. An & qualiter beneficium regulare seculari conferri possit?

Respondeo: posse beneficia regularia secularibus conferri, modò habitum suscipere, & lapsò probationis anno professionem emittere teneantur. Tondut. qq. benef. p. 3. c. 196. n. 2. juxta expressa verba Trid. sess. 14. c. 10. ubi: regularia beneficia in titulum regularibus professis provideri consueverunt, si per obitum vel resignationem, vel aliàs in titulum obtinentis vacare contigerit, religiosi tantùm istius Ordinis, vel huius, qui habitum omnino suscipere & professionem emittere teneantur. Ampliatur hoc ipsum, ut talibus dicta beneficia in eo casu conferri possint etiam ab ipsis ordinariis Collatoribus. Tondut. loc. cit. n. 3. citans Barb. in decis. Apostolicis. c. 65. nu. 1. Hanc tamen esse differentiam inter provisiones tales factas ab ordinariis Collatoribus, & illas, quæ sunt auctoritate Sedis Apostolicæ, ait Tondut. loc. cit. n. 4. ut provisio facta ab ordinario Collatore non sufficiat, nisi provisus per annum integrum permanserit in Novitiatu (pro quo citat seipsum Tondut. qq. benef. p. 1. c. 87. & 88.) in provisu verò Apostolici literis soleat apponi clausula illa: *ut is coram certis Commissariis à Papa ad id deputatis intra tempus assignatum; vel statim professionem emittere possit & debeat;* quod enim dicitur professionem emittam ante ex-

pletum annum Novitiatus esse nullam, procedit solum in professione emissà in Claustro, & coram Superiore regulari; de qua loquitur Trid. sess. 25. c. 15. & c. officii. de Elect. in fine. Dum autem ad effectum collationis beneficiorum deputantur Executores, qui ex reg. 59. Cancell. possunt recipere ad professionem provisum etiam nondum elapsò anno Novitiatus, non est expectandum aliquod tempus, sed est arbitrarium Executori, ad quem spectat præficere monasterio, ut hoc faciat secundum rei & personæ qualitatem. Tondut. n. 5. in fine citans Abb. in cit. c. officii. num. 5. Quòd si tamen in rescripto ad possessionem certum tempus constitutum est, illud observandum est. Tondut. loc. cit. n. 6. Non poterit tamen Ordinarius illa beneficia conferre sub conditione futuræ professionis, si ea administrationem habent; quia in illis requiritur professio expressa tempore collationis factæ per Ordinarium. Tondut. loc. cit. n. 7. citans Gonz. gl. 8. n. 75, qui dicat, sic declaratum à S. Congregatione Concil. Trid. item Barb. ad Trid. sess. 13. c. 10. n. 10. De cetero etsi communis regula sit: regularia beneficia regularibus, & secularia secularibus conferenda sunt. c. cum singula. de præb. in 6. Clem. 1. de elect. poterunt tamen regularia secularibus manentibus talibus, & contra secularia regularibus conferri in subsidium; nimirum deficientibus personis capacibus. Tondut. loc. cit. num. 23. citans Gonz. gl. 8. n. 43. Garc. p. 7. c. 10. n. 16.

Quæres 40. An beneficium regulare unius ordinis haberi possit à religioso alterius ordinis?

Respondeo negativè: Trid. sess. 14. c. 10. Nav. conf. 4. de regular. n. 23. Rodriq. qq. reg. to. 1. q. 34. a. 8. Sanch. l. 7. in Decal. c. 29. & alii apud Castrop. loc. cit. §. 1. n. 3. qui etiam addit citans pro hoc c. cum singula. de præb. in 6. Clem. 1. de suppl. negl. præb. beneficium regulare solum administrari per religiosos alicujus Conventus non posse aliis religiosi, etsi ejusdem Ordinis conferri; cum religiosi istius Conventus privari nequeant jure habito ad tale beneficium.

Quæres 41. An monachus coipso, quo monachus est, regulare beneficium habeat; hoc est, an monachus sit beneficium regulare?

Respondet affirmativè Gl. in clem. Dispendiosam & c. de judiciis V. beneficiis. sentitque monachatum esse beneficium non secùs ac Sacristia, conferrique hoc ipso, quòd à Superiore in monachum quis recipitur; ac ideo habet jus petendi alimenta ex ipso Cœnobio. è contra negat Abb. in cit. Clem. monachum habere simpliciter ac propriè officium vel beneficium, sed solum votum in Capitulo, & ratione hujus quoddam spirituale & simile in multis juri, quod habet verus beneficiatus; secùs tamen sentit de Canonico regulari. Abbati adhæret Azor. loc. cit. q. 7. idem docet Lott. l. 1. q. 33. n. 24. & seq. dum ait, portionem illam, quam quilibet monachus vel regularis sumit de mensa monasterii, minùs propriè dici beneficium regulare; nisi fortè agatur de Canonicis regularibus, & quidem Cathedralis Ecclesiæ alicujus, existentis nimirum in manibus regularium ex institutione, privilegio, vel consuetudine.

Quæres

Quæres 42. Num monasteria censeantur beneficia majora?

Respondeo juxta Abb. in c. per tuas. de Simon. nu. 7. Jo. Andr. in c. majoribus. de præb. n. 1. censeferi inter beneficia medium locum tenentia; juxta Lott. verò, qui pro hoc quoque citat Tholos. de benef. c. 10. num. 9. & alios. l. 1. q. 26. n. 6. & n. 17. & seq. ubi id fusè probat, spectare ad beneficia majora ex prærogativa dignitatis, ordinationis, & symbolizationis, quam habent tum cum Episcopatibus, in quantum nimirum Abbas est pastor monachorum, non secus ac Episcopus aliorum. c. officii. de Elect. nec secus ac Episcopus per Electionem Conventus, & confirmationem Papæ constituitur, ac inde recipit ordinariam jurisdictionem cum mero imperio in monachos sibi subiectos, & quidem immediatè à Pontifice stante etiam monasterio Abbati pro territorio. c. illorum. de sent. Excom. Tum cum Ecclesiis Cathedralibus in multis, maxime in puncto provisionis. c. siquis deinceps. 16. q. 7. quatenus nimirum servatur in providendis Abbatibus per ipsum Pontificem eadem forma, quæ servatur in providendis Cathedralibus seu Episcopatibus. Vide de his Lott. Loquitur autem is de monasteriis seu Ecclesiis monasteriorum, quæ Abbatia regulares dicuntur.

Quæres 43. Cujus auctoritatem necesse sit intervenire in erectione Ecclesiarum conventualium & regularium ac monasteriorum?

Respondeo primò: necesse est, ut interveniat licentia Episcopi diocesani. c. quidam. 18. q. 2. Trid. sess. 25. de regular. c. 3. Tamb. de jure Abb. to. 3. D. 5. q. 1. Miran. to. 1. q. 33. a. 1. Ita ut nec religiosi exempti possint ædificare in loco non exempto absque consensu Episcopi; Ricci. p. 4. decis. 168. Barb. de jure Eccl. l. 2. c. 12. n. 6. Nec sufficit ad hoc consensus Vicarii Episcopi, Calder. de off. Vicarii. cons. 3. Necessarius tamen non est consensus Episcopi ad mutationem Monasterii de loco in locum. Barb. loc. cit. uti nec ad ampliacionem monasterii. Barb. n. 10. citans Rodriq. to. 1. q. 49. a. 9. sufficitque post Ecclesiam constructam. Ricci. Barb. ll. cit. Porro declaravit Clem. 8. in constitut. suâ, quæ incipit: *quoniam &c.* non posse Ordinarios dare hanc licentiam ad ædificandos novos Conventus cujuscunque mendicantium ordinis (censuit S. Congregatio 19. Decemb. Anno 1620. comprehendi etiam monasteria monialium. Barb. loc. cit. n. 7.) nisi vocatis prius & auditis aliorum in iisdem civitatibus, & locis, ubi ædificandum est, Conventuum Prioribus & Superioribus, & aliis interesse habentibus, & causa, servatis servandis, cognita constituerit &c. quam constitutionem innovavit & ampliavit Greg. 15. in constitutione, quæ incipit: *Cum aliis &c. die 17. Aug. Anno 1622.* prohibendo, ne erigantur hujusmodi monasteria, nisi in iis saltem 12. monachi seu religiosi habitare, ac ex redditibus & consuetis elemosynis sustentari valeant (comprehendi etiam monasteria non mendicantium, indicat Barb. n. 18.) & nisi Priores seu Procuratores aliorum monasteriorum non solum in prædictis, sed etiam in aliis per 4000. passuum circum vicinis locis ad id vocati & auditi fuerint, & erectioni tali consenserint. apud Barb. loc. cit. Unde ab his Pontificiis dispositionibus induci formam iusti concess.

P. Leuren. Fori Benef. Pars 1.

fioni Episcopali, ita ut ejus omisso non solum illicitam, sed & invalidam reddat concessionem, tenent Tamb. loc. cit. n. 11. Ricci. p. 2. decis. 75. Gratian. discep. forens. to. 3. c. 527. & alii, quos citat sequiturque Barb. qui & addit ex decis. Rotæ 30. p. 3. divers. dispositiones illas non habere locum, ubi non adessent alii mendicantes, ut ex Ricci. p. 4. decis. 168. in mutatione unius monasterii in alium locum.

2. Respondeo secundò: præter præfatum Episcopi consensum requiri adhuc summi Pontificis auctoritatem; nam c. 1. de excess. præl. in 6. & c. unic. de relig. domib. in 6. statuitur, ne Prælati religionum recipere valeant Conventum, seu locum sine speciali Sedis Apostolicæ indulgentiâ, non obstantibus quibuscunque privilegiis, nisi de hac prohibitione specialem mentionem faciant. Tamb. loc. cit. n. 3. Barb. loc. cit. n. 11. Neque hanc juris communis dispositionem abrogavit Trid. loc. cit. Sed solum statuit, ut alia insuper adhiberetur licentia, nempe Episcopi, ut declaravit S. Congregatio teste Campanil. apud Barb. uti & factas à Pontificibus concessionem variis religiosi ædificandi ubique de sola licentia Ordinarii, revocavit Congregatio Cardinalium negotiis Episcoporum & regularium præpositorum, approbante Greg. 15. 17. Aug. Anno 1621. & latissime motu proprio Urban. 8. in consil. Romanus Pontifex. 24. Aug. Anno 1624. de qua vide Barb. n. 15. uti & 17. & seq. multa de monasteriorum subiectione, & exemptione à jurisdictione Ordinarii, & in qua distantia ab aliorum ordinum monasteriis ædificandum.

Quæres 44. Num regularia beneficia esse possint in Ecclesia seculari & contra?

Respondeo: posse esse in Ecclesia regulari Capellanas seculares manuales nullum titulum præbentes, ac proinde æquipollentes illi missarum celebrationi, quæ ex devotione à divina elemosyna fit; ita tamen ut si exigatur, contribuere teneantur in impensas desuper necessarias candelarum, vini, hostiarum, paramentorum; secus tamen est de Capellaniis vel beneficiis perpetuis in titulum. sic decisum, ait C. de Luca. de regular. D. 1. n. 65. Vide eundem de regul. d. 64. n. 4. & seq. ubi ait: posse in Ecclesia regulari inservire Clericos seculares, ibique capellas seu beneficia habere, modò non sint in altari majore, aded, ut redoleant ipsius Ecclesiæ principalem Rectorem seu Prælaturam; uti & contra Regulares in Ecclesiis secularibus; utpote quæ habent usum precarium Ecclesiarum secliarum, earum naturam non immutant. Posse etiam in Ecclesiis regularium esse vera beneficia seclaria ex fundatione manentia talia, ostendit Corrad. l. 1. c. 6. n. 329. & seq. Hinc

Quæres 45. Num Capellania fundata in monasteriis regularium, & in Ecclesiis Ordinum militarium, sint seculares, an regulares?

Respondeo primò: hoc ipso non esse regulares: dubium enim non est posse in iis fundari Capellanas non nisi per seculares Clericos administrandas, accedente consensu Ordinarii & Conventus. Lamb. p. 1. l. 1. q. 3. a. 16. & alibi Garc. p. 7. c. 10. n. 37. quos citat & sequitur Castrop. loc. cit. §. 4. n. 6. unde

2. Respondeo secundò: si ex fundatione constet eas fundatas esse, ut per seculares administrantur, erunt seclaria beneficia; idem est, dum de facto per seculares administrantur; non autem constat ex

B 2

funda-

fundatione aut per prescriptionem à regularibus institutos. Castrop. *loc. cit. n. 5.* Qui tamen paulò post addit sequentia: Quòd si tamen ex fundatione non constet pro secularibus tales Capellanas esse institutas; neque etiam constet per seculares 40. annis gubernatas esse, præsumenda sunt regularia beneficia; eò quòd fundata sunt in monasteriis ac conventibus; quia non est facile præsumendum, conventum consensisse, ut tales Capellaniae sibi unita à secularibus gubernarentur. Mascard. *de prob. concl. 172. n. 17.* Rodriq. *loc. cit. n. 3.* Sanch. *loc. cit. n. 27.* quos citat Castrop.

Quæres 46. *An à regularibus in titulum haberi possint beneficia secularia simplicia, non facta regularia per prescriptionem v. g. Canonicius, Vicaria, non curata &c.*

R Espondeo negativè: *c. cum de beneficio. c. super eo. de regular. Tamb. de jure Abb. to. 3. d. 9. n. 4.* expressè loquens de monachis. Less. *de just. l. 2. c. 41. nu. 99.* (addens quoque hanc rationem, quòd in beneficiis simplicibus cesset ratio curæ & doctrinæ, ob quam promotio regularis ad Ecclesiam secularem est concessa) Covar. *de testam. l. 3. c. 2. num. 3.* Sanch. *l. 7. in Decal. c. 29. n. 75.* Garc. *p. 7. c. 10. nu. 28.* Suar. *de relig. to. 4. l. 3. c. 19. n. 26.* & alii cum communi, quos citat Castrop. *loc. cit. p. 3. §. 1. nu. 5.* Extenditque se responsio etiam ad Canonicos regulares: sic enim expressè decisi sum à Rota, & S. Congregatione super c. 10. sess. 14. Trid. apud Garc. *n. 29. & 31.* sic sentire omnes, ait Tondut. *qq. benef. p. 1. c. 180. n. 10.* excepto Viviano solo, quem meritò reprobatur Corrad. *in pr. dispens. l. 6. c. 1. n. 26.*

2. Neque in hoc dispensare potest Episcopus, cum nullibi hæc potestas ei collata reperitur. Abb. *in c. quod Dei. de statu monach. n. 5.* Less. *l. 2. c. 41. nu. 99* apud Pirh. *ad tit. de prob. n. 117.* Sanch. *loc. cit. n. 76.* Castrop. *loc. cit.* Tondut. *loc. cit.* citans Corrad. *ubi antè.* Potest verò dispensare Pontifex, ut non secus habeant ea in titulum, quàm Abbatis suas, utpote quod non nisi jure Ecclesiastico statutum. Pirh. *loc. cit.* Navar. *comment. 4. de regul. n. 69.* Garc. *loc. cit. à n. 38.* Nec obstat, quòd *c. cum ad monasterium. de statu monach.* dicatur abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis adeò annexa est regula monachali, ut contra eam nec summus Pontifex possit licentiã dare &c. Nam præterquã, quòd Papa in voto solenni religionis dispensare possit, eò quòd solennitas voti sit de jure positivo Canonico, ut habet communissima Theologorum, & Canonistarum; de quo vide Abb. *ad cit. c. cum ad monast. Felin. in c. si quando. de rescript. Menoch. de presump. l. 2. presump. 10. n. 33.* Less. *l. 2. c. 4. dub. 11.* Valent. *to. 3. d. 6 q. 6. p. 7.* Sanch. *de matrim. l. 8. d. 8.* & alios quàm plurimos congestos apud Garc. *loc. cit. num. 43.* qui & ipse numeris seq. id fusè probat: præterquam etiam, quòd voto solenni paupertatis non nisi ex constitutione Ecclesiæ repugnet dominium retinendum vel acquirendum, sed magis usus. Garc. *n. 64. & 87.* Azor. *l. 12. c. 6. q. 4.* cum communiores; adeòque Papa dispensare possit, ut etiam manens monachus professus obstrictus voto solenni haberet dominium fructuum beneficii: præterquam denique, quòd verè religiosus esse possit absque voto solenni, ut constat ex constit. Gregor. 15. contingere in Societ. Jesu: Præter hæc omnia, inquam, opus non est indulgere ex hoc capite religioso proprietatem, neque propter hoc eum eximere aut extrahere à religione, sed sufficit talem regularem manentem regularem habere dispensationem & ad-

ministratorem rerum, qualem aliàs habent beneficiati regulares fructuum suorum beneficiorum regularium. Garc. *n. 88.* Nav. *de redit. Eccl. q. 1. monito 8. & 10* quem vide, & apud Garc. *n. 89.* aliàs interpretationes cit. *c. cum ad monast.*

Questio 47. *An constituti in ordinibus militaribus habere possint beneficia secularia?*

R Espondeo: si verè religiosi sunt, hoc est, tria vota substantialia emiserunt, ut milites S. Joannis Hierosoly. & Teutonici; beneficia secularia habere non possunt Garc. *p. 1. c. 4. n. 21.* Navar. *l. 3. de regular. conf. 10. n. 9.* Rodriq. *qq. regul. to. 1. q. 34. a. 5.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 8. n. 42.* Lamb. & alii apud Castrop. *loc. cit. p. 3. §. 3. n. 1.* quibus licet ipse consentiat, num. tamen seq. contrarium censet probabile, citatque pro hoc Sanch. *in Decal. l. 6. c. 29. n. 103.* citatúsque ab eo Gamb. *de off. legati. n. 289.* sic idem probabile esse docet Pelizar. *in man. regular. to. 2. tr. 8. c. 6. scđ. 4. n. 234.* loquens expressè de militibus S. Joannis, datque Castrop. hanc rationem, quòd hujusmodi milites in communi modo vivendi statum secularem habeant, & seculares reputentur; quòd autem capaces sint beneficiorum regularium, intellige proprii ordinis, id esse favorem religionis, adeòque inde non inferendum, non esse capaces secularium. nam facilis id concedendum puto istiusmodi militibus, cum propriè religiosi non sint, eò quòd castitatem non nisi conjugalem voveant. Vide plura de his militibus apud Azor. *tom. 1. l. 13. c. 3.* Garc. *p. 1. c. 4.*

Quæres 48. *Utrum Novitio conferri possit beneficium seculare?*

R Espondeo: conferri posse validè. Sanch. *in Decal. c. 4. num. 22.* Castrop. *de benef. d. 1. p. 2. §. 5.* Garc. *p. 7. c. 10. n. 5.* manet enim sui juris; nec minùs capax est recipiendi tempore Novitiatùs novi beneficii secularis, quàm ante Novitiatum habiti retinendi; Neque etiam per acceptationem illius renunciare censetur religioni; cum possit eo animo acceptare, ut si religio non placeat, illud possit retinere; si minùs professione facta vacet: unde jam sequitur primò: quòd novitius cum alio beneficium suum commutare possit non secus ac alius Clericus secularis. Sanch. *loc. cit. n. 22.* Pirh. *loc. cit. n. 123.* Secundò: si beneficium vacet, quòd ex fundatione sua v. g. debetur primogenito familiaris, & is sit Novitius, nequaquam possit conferri alteri; sed conferendum illi, vel differendam illius collationem, si potest, quousque ille professionem emitat. Sanch. *n. 23.* Castrop. *n. 6.* His tamen non obstantibus minùs decens est dare Novitio beneficium seculare (intellige quod ei aliàs debitum non est) ne ei ansa detur redeundi ad seculum. Castrop. *loc. cit. n. 5.* Pirh. *loc. cit.*

Quæres 49. *Num regularis etiam monachus citra dispensationem obtinere possit Episcopatum etiam in seculari Ecclesia?*

R Espondeo affirmativè: *Clem. 1. de elect. c. si religiosus. c. nullus religiosus. c. querendum. de elect. in 6.* Garc. *loc. cit. n. 30.* cum communi.

Quæres 50. *An nomine dignitatis Episcopalis, ad quam eveli potest religiosus, comprehendantur etiam qualibet alia Prælatura habentes propriè curam animarum?*

R Espondeo utrumque videri probabile. affirmativam tenet Less. *l. 2. de just. c. 41. n. 99.* inquit: regu-

regularis capax est dignitatis in Ecclesia seculari, v. g. Præpositura, Decanatus; si proprie habent curam animarum secularium &c. item Gl. in *cit. clem.* & Imol. n. 4. Franc. & Jo. And. in *c. si religiosus*. Abb. in *c. Dei timorem. de statu regul. n. 5.* & alii apud Castrop. *loc. cit. n. 6.* in idem inclinare videtur Engels *ad tit. de Capell. monachorum. n. 6.* etiam absque eo, quod limitationem istam addat: modò sunt proprie curata; quin & Less. *loc. cit.* subjungit: si verò istæ dignitates non habent curam animarum, nisi respectu Capituli, dubium est; tamen probabile est, esse & tum religiosum earum capacem; quia nusquam prohibetur, ita Sylv. *V. religio. 7. q. 4. & 6.* ex Abb. ad hoc tamen, ut addit Less. & alia beneficia secularia non est regularis promovendus, nisi necessitas, vel magna Ecclesia utilitas postulet, ne & monasteria præcipuis viris spoliarentur, & ambitioni porta aperiatur. De cetero contrarium sentientibus Castrop. n. 7. Suar. *de relig. to. 4. l. 3. c. 19. n. 27.* & aliis pluribus, quos refert Mandos. *de signat. gratia. tit. Dispensatio pro obtin. benef.*

Quæres 51. An beneficia parochialia seu curata secularia, carentia jurisdictione fore externi, citra ullam dispensationem religiosi profecti etiam monachi, quin & mendicantes obtinere possint?

Respondeo affirmativè: scilicet monachos (etiam mendicantes; nullus enim in jure textus est, qui hos excipiat. Sanch. *cit. l. 7. c. 29. n. 37. Less. l. 2. c. 41. dub. 12. num. 98. Castrop. loc. cit. n. 12. contra Duennam. Rodriq. Imol. Rebuff. relatos à Sanch. non solum ad tempus & in Commendam sed & in titulum istiusmodi beneficia obtinere posse, quantum est de jure antiquo. c. quod Dei timorem. de statu monachorum. Castrop. loc. cit. Pirh. loc. cit. n. 118. etiam si officio concionandi inepti sint, modò aliàs apti sint ad docendum parochianos; quod munus docendi videtur in *cit. textu venire nomine officii prædicandi Sanch. in Decal. loc. cit. num. 4. Lamb. l. 2. p. 1. q. 7. 4. 19. n. 22. Garc. p. 7. c. 10. num. 18. Castrop. loc. cit. contra Rosel. Sylv. &c. apud Garc. nullà iis ad hoc opus dispensatione Episcopi. Tamb. de jure Abb. 10. 3. D. 9. n. 5. Covar. c. 2. de testam. num. 3. Lamb. num. 13. Sanch. loc. cit. n. 35. citans quàm plurimos contra Gonz. ad reg. 8. gl. 7. num. 52. Bellamer. apud Castrop. Si enim hæc egerent, nequaquam diceretur *cit. c.* eos ad regimen parochialium ordinari posse: non enim dicitur, posse fieri, quod extraordinario remedio, quale est dispensatio, eget, ut Castrop. *loc. cit.* ex Innoc. Sed neque egentibus eà indirectè, quatenus assumpti ad talia beneficia vivere debent extra claustra, administrare fructus beneficii, deque iis disponere: ad hoc enim iis potestatem facere potest religiosus eorum Prælatus, & non Episcopus. Quinimo dum tale beneficium pleno jure subest Conventui vel Prælato regulari, potest is independentè ab Episcopo illud suo religioso conferre (etsi & tunc Episcopi fit, illum examinare & visitare, ut constat ex Trid. *sess. 7. c. 7. sess. 24. c. 3. & 18. de reform. nisi forte Prælatus ibi haberet jurisdictionem quasi Episcopalem; tunc enim ad eum quoque spectat examinare ad beneficia parochialia & approbare Confessarios, ut probat Less. l. 2. loc. cit. num. 98.) secùs***

P. Lauren. Fori Benef. Pars 1.

ubi beneficium non ita subest Conventui. Opus enim tunc est præter consensum Prælati auctoritate Episcopi, non secùs ac dum secularis Clericus assumitur. Castrop. & Less. *loc. cit.* ita etiam, ut tunc à Prælato suo nequeat deponi; quia quoad hoc exemptus est ab illius jurisdictione, & subiectus Episcopo. Less. n. 16. remittens ad *C. in Parochia. 16. q. 1. & Sylvestrum.*

2. Limitat tamen hanc ipsam doctrinam quòd regulares attento jure communi absque ulla dispensatione habere possint secularia curata primò, nisi speciale religionis alicujus statutum obstat, vñ cujus ad nullum beneficium secularare promoveri possint, ut contingit in Societate Jesu. Secundò: modò concurrat utilitas aut necessitas Ecclesia secularis curata, eòquòd talis concessio juris dimanarit ad favorem boni animarum, adeòque dicta necessitas aut utilitas exigat, ut monachus tali Ecclesia præficiatur. Tamb. *loc. cit. n. 6. & 7.* citans Sanch. in *Decal. loc. cit. c. 41. num. 99. Rodriq. qq. regular. to. 1. q. 34. num. 5. &c.* Tertio: modò Ecclesia illa, cui regularis præficitur, sit actu curata, non autem solum habitu, eòquòd, ut dictum, privilegium illud à jure concessum regularibus in favorem animarum, quod tunc cessaret, quando Ecclesia non esset actu curata. Tamb. num. 8. citans Sanch. ubi ante n. 41. Quarto: modò non sit præscriptio quadragenaria, ut Ecclesia illa regatur per seculares cum exclusione regularium. Tamb. n. 9. citans Sanch. ubi ante num. 42. Selv. *de benef. p. 3. q. 11. num. 133. &c.* Quintò: modò regularis sui superioris licentiam obtinuerit. Tamb. *nu. 10.* juxta *c. religiosus. de elect. in 6.* Ac denique limitatur à Tondut. *qq. regular. benef. p. 1. c. 180. num. 12. & aliis, modò habeat sic provifus socium ejusdem ordinis juxta. c. Monachi. de statu Monach.*

Quæres 52. Quid ergo de jure novo?

Respondeo: jure novo citra privilegium beneficia secularia curata habere non possunt monachi: Corrad. *p. 2. dispens. l. 6. c. 1. n. 18.* citans binas S. Congregationis declarationes. Castrop. *loc. cit. n. 10. Garc. n. 20. 21. & 31.* citans Felin. Rebuff. Covar. Bellam. Navar. item Suar. *de relig. ro. 4. tr. 8. l. 3. c. 19. n. 27. Rebuff. in pr. de dispens. cum regular. num. 5.* & omnes pro responsione nostra ad seq. quæstionem citandi contra Engels *ad tit. de Capell. Monach. à n. 8.* citantem Less. Azor. Tamb. &c. (qui tamen plerique loqui videntur de jure communi; cum se fundant in *c. quod Dei timorem. de statu Monach.*) & fusè probantem contrarium; siquidem ex Concil. Lateran. sub Alex. 3. in *c. Monachi &c. de statu Monachi*, id quod jam aliàs permillum revocari videtur, & prohiberi. Garc. n. 21. ad quod se revocans S. Congregatio ad *c. 10. sess. 14. Trid.* ait: *Regulares sunt incapaces beneficii simplicis, non autem curati juxta dispositionem c. quod ad Dei timorem; licet non hodie, cum obstat Concilium Lateran. in declaratione verò ad c. 18. sess. 24. ait: quaritur an Ecclesia parochiali ex necessitate, nempe ob penuriam sacerdotum regularis perpetuò præcipi possit; respondit S. Congregatio, permitti posse, ob id autem hodie necessariam esse dispensationem contra opinionem communem antiquorum DD. quod ita de stylo observari consuevit, &c. insuper de regulari translato ab uno ad alium ordinem expressè ait ipsium Trid. sess. 14. c. 11. quod etiam si Canonicorum regularium fuerit,*

ad beneficia secularia etiam curata omnino incapax existat. Neque in hoc etiam, cum non translatis dispensare posse videtur Episcopus; cum non possit contra Canones & Concilia dispensare. *Garc. n. 21. Affirmatque apud Eundem & apud Gonz. ad reg. 8. gl. 7. n. 54. Maudol. in praxi sign. gratia. tit. de dispens. Monach. pro benef. hodie non dispensari cum Monacho ad beneficium curatum obtinendum, prout in Bulla Pauli IV. continetur, quæ est constitutio illius 28. & incipit: Postquam divina bonitas. de dato 13. Cal. Aug. 1558. ubi etiam disponitur privari quibuscunque beneficiis, etiam curatis, regularem, qui absque Apostolica dispensatione illa obtinuit. Gonz. loc. cit. In necessitate autem, dum nimirum non inveniuntur Clerici seculares idonei, censet Castrop. n. 11. beneficia talia non esse adhuc conferenda regulari in titulum, sed in Commendam ex eo, quod alius provisionis modus non sit necessarius, & hic licet aptior: poterit siquidem, quando cunque reperietur minister secularis idoneus, removeri, & sic decusum videatur à S. Congregatione in declaratione ad c. 18. sess. 24. Trid. poteritque hoc ipsum facere Episcopus, prout habetur in eadem declaratione. Vide *Garc. n. 31. Observandum etiam quod ait Lott. l. 1. q. 34. n. 60. & 61. nihil prohibet, quod minus regulares promoveantur ad Parochialem, non tanquam claustralis, sed tanquam rector & Clericus secularis, ita ut tanquam alienatus à monasterio, cum eo nullam retineat communicationem, nec (tantum si aliis non deberet stare solus. *Gl. in c. unicum. de supplend. neglig. pral. V. revocari.*) tenetur ibi habere socium, ut voluit Abb. in c. constitutis. de elect. n. 2. & hinc est, quod licet regularis non possit presentari ad beneficium consuetum regi per seculares; id tamen intelligendum sit, si presentetur tanquam claustralis, non verò si presentetur ut secularis Clericus *Gl. in Clem. unicam. V. secularibus. de supplend. neglig. pralat. ita Lott. circa quod tamen adverte, quod ait Card. de Luca, de regular. D. 36. n. 11. certum est, quod admittit illa facultate (nimirum habendi Parochialem secularem) illa non solvit à vinculo religionis, neque religiosum professum efficit Clericum secularem, sed solum eum habilitat, ut vivere possit extra claustrum in habitu Clerici secularis sub jurisdictione Ordinarii; ut quandoque per gratiam specialem concedi solet aliquibus religiosis ex pio motivo,***

Queres 53. An etiam jure novo ab habendis beneficiis istiusmodi curatis excludantur Canonici & Clerici regulares?

Respondeo affirmativè: *Pirh. loc. cit. num. 118. Garc. n. 33. citans pro hoc Gonz. gl. 7. n. 53. (ubi is expressè: hodie nulli regulares, etiam si sint Canonici, habere possunt sine dispensatione Apostolica beneficia curata, neque in perpetuum neque ad tempus, & quidem in editione novissima de Anno 1676. etiam Tamb. loc. cit. n. 12. dicat, quod Gonz. in posteriori editione sui operis de veritate melius edoctus sententiam oppositam tenuerit, idemque de eo testetur Corrad. in p. 2. disp. l. 6. c. 1. n. 10. quod loc. cit. nempe n. 53. in addit. in secunda impressione dicat, quod re maturius considerata contrarium est tenendum; tum quia de jure communi Canonici regulares potest obtinere Parochialem, c. quod Dei timorem; tum etiam quia per Concil. Trid. non modò est aliquid abrogatum, imò potius approbatum sess. 14. c. 11. dum*

statuit, quòd hujusmodi Canonici translati de uno ad alium Ordinem non possint obtinere beneficia curata: unde quoad non translatos videtur Concilium approbare dispositionem juris communis & Prosperum de Augustino in appendice bullarii V. regular. Canon. pag. 577. sic expressè tenet Corrad. loc. cit. n. 13. ubi, postquam opposita sententia fundamenta omnia retulisset, concludit his verbis: *absolutè dicendum, Canonici regularibus non posse citra Sedis Apostolica dispensationem concedi Parochialem Ecclesiam, prout non modò restantur omnes peritissimi, & antiquissimi Curiales, sed & multi Pontifices significarunt teste Sanch. in Decal. to. 2. l. 7. c. 26. num. 71. restaturque idem Corrad. sic resolutum per S. Congregationem præpositam negotiis Episc. & regular. in una Cremon. de Anno 1630. (vel ut habet Barb. Anno 1603.) his verbis: Canonici regulares non obstante c. quod Dei timorem. non admittantur ad curam Parochialium Ecclesiarum absque Sedis Apostolica dispensatione &c. item Barb. juris Ecclesiast. l. 3. c. 4. num. 80. citans pro hoc Navar. in summa Bullar. tit. de Canon. regular. n. 2. Mirand. in man. Pralat. to. 1. q. 32. a. 5. Laurent. de Franchis de contro. inter Episc. & regular. in quæst. var. q. 86. Sanch. ubi ante &c. ac dicens, quamvis contrarium viderit in Curia ad instantiam Canonorum regularium Lateranensium per aliquos advocatos approbatum; sibi tamen non minimum injectum scrupulum per aliam DD. resolutionem asserentium dispositioni istius cap. quod Dei timorem. fuisse derogatum per concordata Concilii Lateran. sub Leone X. & sic jam non licere Canonici regularibus secularia beneficia curata obtinere. Item Tondut. qq. benef. p. 1. c. 18. n. 15. ubi ait; cum hac sententiâ concludendum, & non esse recedendum à dictæ Congregationis declaratione; etsi fateatur se aliàs, prius quam citatos AA. legisset, consuluisse pro sententiâ oppositâ ad instantiam & requisitionem D. Gigard. Canonici regularis S. Antonii Viennensis. item C. Luc. de regul. d. 36. num. 11. loquens de Canonico regul. ad Parochiam secularem promotò ait: ideòque manet regularis incapax beneficiorum secularium, iis exceptis, quæ per Papam scienter cum dispensatione hujus obstaculi sibi collata fuerint; Quamvis idem Card. in annot. ad Trid. d. 13. postquam ibid. n. 1. dixisset, disponi in decretis Trid. ut regulares beneficiorum secularium sint incapaces, asserat n. 5. in Canonici autem regularibus adesse videretur quædam specialitas, ut servitio Ecclesiarum secularium curam animarum habentium addici valeant, citatque pro hoc postremo Pignatell. consult. Can. 44. Item tenet nostram responsionem Pelizarius in man. reg. to. 2. tr. 8. c. 6. sect. 4. n. 236. omnium verò fusissimè nostram hanc responsionem tenet, & acriter tuetur, & specialiter quidem de incapacitate Canonorum regularium Ordinis Præmonstratensis Jacob. Pignatelli. to. 1. consultat. 44. ubi postquam præmisserat fusè fundamenta sententiæ oppositæ, num. 13. inquit: statuendum tamen omnino est, Canonicos regulares Ordinis Præmonstratensis ceterisque alios Regulares &c. incapaces Ecclesiis Parochialibus secularibus, tam quoad eas, quæ sunt jurispar. quàm quoad alias generaliter; cum non possit assignari respectu capacitatis major ratio in unâ, quàm in aliâ; nec à sacris canonibus super hoc ulla reperitur constituta diversitas. item n. 20. dicit: hanc sententiam esse certissimam iudico; præsertim post Trid. & num. 24. ubi, quod hodie requiratur dispensatio Pontificis, ut Canonici regularis ad secularem promoveri possit, quodque hoc sit indub.*

indubitatum, etiam inspectâ mente S. Concilii per Eminentiſſimos Patres & interpretes declarata, probatur ex sensu S. Congregat. Concilii, cui solenne est decernere, quod nullus hodie regularis absque dispensatione Papa obtinere possit ſeculare beneficium, licet curatum, ut in una Cremonens. 1. Septemb. 1630. in una Tarrinens. 27. Octobr. ita, ut neque Canonicus regularis, non translatus degere possit extra claustra in habitu presbyteri ſecularis sub prætextu, quod obtineat beneficium ſeculare &c. & tenere videntur omnes ii, qui expressè de regularibus loquuntur, ut Castrop. loc. cit. citans Piacet. Sanch. &c. Contrarium sentientibus Engels loco supra cit. Vivian. in pr. juris pat. in appendice ad c. 2. l. 6. ubi etiam testatur S. Carolus Boromæum, prævio concursu Anno 1584. contulisse Parochialem quandam Ecclesiam Canonico regular. Lateran. Paris. de resign. l. 2. q. 1. n. 111. ubi ait: Canonici regularis potest ex dispensatione Episcopi obtinere curatum; sic resolutum dicens à Rota in Metensi. paroch. 16. Novemb. 1552. teste Caputaq. decis. 85. p. 1. ubi testatur esse commune. Eadem habet Paris. l. 4. q. 5. n. 5. & fusè Tamb. de jure Abb. 10. 3. d. 9. quæſito. 8. n. 11. juncto n. 13. ubi absolute ait: Canonicos regulares tam de jure communi, quam novo absolute sine speciali Sedis Apostolicæ dispensatione cum solâ suorum superiorum licentiâ posse beneficia ſecularia (etiam absque eo, quod n. 13. addat curata) in titulum obtinere: citat pro hoc Pennotum l. 2. histor. tripart. canonic. regular. c. 72. item fufiffimum Consilium Domini Viuentii Parentis contra quosdam apud Garc. n. 24.

2. Pro nostræ sententiæ fundamento afferuntur plura responsa Pontificum teste Sanch. loc. cit. & declarationes S. Congregationis. Prima harum ad c. 10. sess. 14. Trid. sic habet: regulares sunt incapaces beneficii simplicis, etiam si essent Canonici regulares; non autem beneficii curati juxta dispositionem c. quod Dei timorem &c. licet non hodie, cum obſtet Conc. Lateran. Altera ad c. 18. sess. 24. S. D. N. Gregor. XIII. noluit licere Canonico regular. Congregationis Lateranensis, etiam de licentiâ sui Generalis, absque permissu summi Pontificis, assumere curam animarum ad tempus &c. multoque minus beneficium curatum. Tertia, quam refert Garc. n. 32. est de Clerico quodam regulari, vetito à Papa admitti ad concursum, eò quod Concil. Lateranen. prohibuerit regulares habere ſeculares parochiales. & maxime declaratio illa allata à Barbosa, & ista allata à Pignatelli. qui etiam loc. cit. n. 20. & 22. ex ipsis Trid. verbis sess. 14. c. 11. ubi taliter translatus, etiam si Canonico regularium fuerit ad beneficia, etiam curata omnino incapax existat, hoc format argumentum, quod Concilium dicto loco non loquatur; ut volunt Adversarii, de Canonico ad strictiorem regulam translato; sed alio simplici regulari ad ipsos Canonicos regulares translato, eò quod si secus intellexisset Concilium, vana fuisset hæc resolutio, seu hoc decretum; cum jam certum esset, per Concilium Lateran. relatum in c. monachi, de statu monach. quod taliter translatus tanquam effectus filius alterius religionis strictioris omnino erat incapax hujusmodi beneficiorum; sed quia in translato ad Canonicos non modò erat dubium; sed contrarium expressè dispositum per c. quod Dei timorem. eodem tit. ideo Concil. Trid. ad corrigendam hujusmodi dispositionem statuit, quod etiam si sit de iis, hoc est, etiam si ad Canonicos ipsos regulares, qui aliàs admittebantur, fuerit translatus ad beneficia præfata omnino sicut alii (intellige Canonici illi regulares, ad quos translari) incapax existat; subjungitque Pignatelli n.

22. neque ex eo, quod de translatis solummodo mentio fiat, ad istos restringenda dispositio ea Trid. quasi, ut arguunt Adversarii, in non translatis dispositio cit. c. quod ad Dei timorem. incorrecta remaneat. Advertendum siquidem est, quod Concilium de translatis locutum fuit ratione facilioris & frequentioris contingentia, ut bene colligitur ex lecturâ totius textûs, & præsertim sub initium; ubi: quia verò regulares de uno ad alium Ordinem translati faciliè à superiore suo licentiam standi extra monasterium obtinere solent; non autem, ut excluderet, quin de aliis omnibus etiam non translatis esset intelligenda; in quibus eadem & major ratio prohibendi militabat. Format & aliud argumentum ex supradictis idem Pignatelli à n. 26. hoc modò quod Sedes Apostolica judicare consuevit, idem semper & ubique judicandum est juxta c. in causis. de re judic. Sed ita de incapacitate Canonico regularium ad dicta beneficia statuere & judicare consuevit hæc Sedes; nempe Pius V. in constitutione suâ: lubricum vita genus. ubi dictum Canonico S. Georgii esse capacem pro obtinenda Ecclesiâ Parochiali ſeculari, concurrente tamen expresso Sedis Apostolicæ permissu. Et Gregor. XIII. prout refertur à S. Congreg. supra cit. item responsa sacra Congregationis habent vim interpretationis authenticæ, atque adeò vim legis juxta Suar. de ll. l. 6. c. 1. n. 2. & S. Congregatio semper solita est respondere contra capacitatem Canonico regularium. Ac denique c. illud. quod Dei timorem. ideo permittit canonicis curam animarum, quam negat monachis; quia dicti Canonici, ut ibidem dicitur, regulæ inserviunt laxiori, sive non ita strictam vitam vivunt ac monachi; sed Canonici regulares successu temporis vitam ceperunt ducere strictiorem vi constitutionum suarum; adeò que nunc militat eadem ratio in his Canonico, quæ in monachis militabat; & sic eadem juris censura eos afficiat necesse est; dum enim lex fundatur in religione, ita accipit Canonicos regulares, sicut & monachos; cum Canonicus regularis æquè ac monachus, esse non potest Patrinus elevando Baptizatum de fonte, quia textus id prohibens monachis, fundatur in religione. Et quod specialiter concernit Præmonstratenses, contra illos sic arguit Pignatelli. l. c. n. 19. quod ipsa, quæ hac in parte prætendunt, privilegia satis arguant, ipsos de jure communi capaces non esse; cum jus singulare sive privilegium ostendat, jus commune esse in contrarium, dictaque privilegia, siquæ sint, recipere interpretationem passivam à jure communi, adeò que intelligenda solum in casu, quo non reperiantur sacerdotes ſeculares idonei ad curam. Et in specie de Canonico regulari ait: docere Host. Innoc. in c. quod Dei timorem. Garc. p. 7. c. 10. n. 19. in fine. Lamb. de jure pat. l. 2. p. 1. q. 7. a. 19. nu. 22. & a. 22. n. 1. Rebuff. in p. 2. de dispens. cum regular. n. 40. Attenditur enim semper necessitas & utilitas Ecclesiarum in præficiendis regularibus ad curam animarum. Gloss. in c. quod Dei timorem. v. regimen. Corrad. pr. benef. p. 1. c. 5. n. 7. juncto c. Priscis. c. monachi. c. cum; pro utilitate. 16. q. 1. & hinc, ut ait Pignat. n. 19. in casu permissu requiritur dispensatio Episcopi; quam non nisi ex justâ causâ & necessitate concedere possit; pro quo citat Bellam. decis. 718. Paris. l. 4. q. 5. n. 5. Barb. ad c. quod Dei timorem. n. 2. additque in fine cit. n. 19. Pignat. ex Germon. valde laudari Episcopos, qui tales dispensationes negant. Ac denique sic concludit contra eosdem Præmonstratenses Pignatelli n. 30. unde

nullum profecto fundamentum Præmonstratensēs constituere possunt super assertis privilegiis, contentis in diplomate Clem. VII. quia, ut perspicue videre est, loquitur tantum de parochialibus ad collationem ipsorum Abbatum pertinentibus, & eorum Ordini unitis; quatenus autem de aliis loqueretur, esset per Concil. Trid. & decretum Gregor. XIII. abrogatum; ac præcipue per Constitutionem Pii IV. quæ incipit: *in Principis Apostolorum sede*, in fine Concilii appositam: quia Pontifex revocat expressè omnia privilegia, indulta, exemptiones, dispensationes, immunitates, aliæque jura quomodolibet concessa monasteriis, Abbatibus, Conventibus, Regularibus, omnibusque cujusvis gradus, & qualitatis personis ad terminos Concilii cum clausula sublata & decreto irritante; sed neque illis suffragari posse ait n. 31. aliud diploma Greg. XIII. confirmatorium constitutionum, & privilegiorum Ordinis Præmonstratensis; cum & illud loquatur tantum de parochialibus unitis, ac sub conditionibus, quatenus non sunt decretis S. Concilii repugnantia, nec reservationes & affectiones Apostolicas impediant.

3. Opposita sententia fundamenta sunt, primum, idque potissimum apud Engels, Gonz. in editione 2. loc. cit. n. 11. quod Trid. sess. 14. c. 11. prohibendo Canonicum regularem ad alium Ordinem translatum ad faculare beneficium, etiam curatum, assumi, etiam tacite innuat, non translatum assumi posse; cum exceptio firmet regulam, etiam in casibus non exceptis, adeoque inde rectè inferatur, alios religiosos non translatos beneficiorum secularium curatorum capaces esse: verum ad hoc satis responsum est à Pignatelli. Secundum quod Rota in una Papiensi jurispar. 6. Martii. Anno 1598. coram Seraph. sic resolverit, quod licet facularia beneficia non sint conferenda regularibus, possint nihilominus curata conferri Canonicis regularibus. Tamb. cit. n. 11. Pennot. loc. cit. n. 5. item quod S. Congregatio Anno 1602. (quam declarationem refert Gabr. Pennot. apud Tamb. loc. cit.) id declararit his verbis: *Congregatio Concilii censuit decretis ejusdem Concilii Canonicum regularem non prohiberi obtinere beneficia curata, nisi fuerint ex eis translatis, de quibus habetur in decreto c. 11. sess. 14.* Atque ita tam Rota, quam S. Congregatio longè post illud decretum aliud, quod emanasse dicitur Anno 1581. fenserit, adeoque dicendum sit, illud non fuisse praxi demandatum, vel promulgatum (uti id expressè dicit Pennot. de decreto illo facto auctoritate Gregor. XIII.) ne aliàs cogamur dicere Rotam illud contempsisse, aut ignorasse. Tamb. loc. cit. de qua etiam declaratione ait Corrad. loc. cit. quamdiu non constat de intentione Papæ, declarationem nihil facere, quin nec sufficere, Papam sic aliquando voluisse, cum postea potuerit voluisse contrarium; quia voluntas non reducta ad actum legis vel dispositionis nihil operatur. Tertium fundamentum sumitur ex facto illo S. Caroli Borrom. quo contulit facularem parochiam Canonico regulari Anno 1584. quam provisionem verbatim refert Pennot. Adeoque triennio post illud decretum.

Quares 54. An religiosi obtinere possint citra dispensationem beneficia duplicia secularia, quæ sunt absque curâ animarum propriè tali, puta præfecturas Ecclesiæ Collegiata secularis, v. g. Præposituram, Decana-

rum &c. dum hæc sunt cum solâ jurisdictione aliquâ fori externi in eos, qui sunt de collegio, vel etiam absque jurisdictione, omni, habentes solum æconomicam veluti gubernationem in convocando collegio, de liberandoque & disponendo cum illo de rebus ad collegium spectantibus?

Respondeo affirmativam contradictionis partem censeri probabilem à Pelizar. in man. regular. To. 2. rr. 8. c. 8. sect. 4. n. 235. item à Less. loc. cit. ubi tamen addit, ad similia regularem non esse promovendum, nisi necessitas vel magna Ecclesiæ utilitas id postulare: utramque partem probabilem censet Sanch. in decal. loc. cit. n. 72. pro utraque citans plures AA. et si affirmativam censet probabiliorem contra Castrop. loc. cit. n. 8. negativam putat probabiliorem.

Quares 55. An ad hoc, ut religiosus sive dispensative sive citra dispensationem obtineat beneficium seculari, egeat licentiâ Prælati sui proprii, & insuper Conventus?

Respondeo ad primum affirmativè: ad secundum negativè. C. si religiosus. de elect. in 6. quamvis autem ibi solum mentio fiat de electione ad Prælaturam, requiritur tamen ea ad quodlibet aliud beneficium; cum ratio talis textus etiam in aliis locum habeat; quia nimirum religiosus liberam voluntatem non habet; sed subiectam suo superiori. Sanch. loc. cit. n. 57. Rodriq. to. 1. qq. regular. q. 34. a. 5. Castrop. loc. cit. n. 16. Pirh. loc. cit. Vide de his & seq. Pelizar. loc. cit. Hac tamen licentiâ non eget, ut obtineat à Papa beneficium, cum religiosi omnes sint Pontifici immediatè subiecti, Sanch. & Castrop. loc. cit. neque eâ eget ad acceptationem summi Pontificatus. AA. iidem contra Rodriq. & alios apud Sanch. cum hæc jam ab ipso jure concessa sit. C. licet. de elect. ubi habetur, nullum impedimentum apponi posse à duabus partibus Cardinalium præter hæresin, adeoque nec impedimentum non habitæ licentiæ. Neque ob intento beneficio parochiali in titulum eget Prælati licentiâ, ut relicto illo beneficio, alterum acceptet, cum acceptatione prioris beneficii manserit sui juris, & exemptus à Prælati regularis obedientiâ, quæ est ratio, ob quam Prælati licentiâ expostulabatur, Castrop. loc. cit. citans Sanch. Imol. Anchar.

Quares 56. Num sufficiat licentiâ data antecedenter ad electionem, collationem, vel præsentationem sub conditione, si eligaris?

Respondeo negativè: cum Clem. fin. de elect. expressè dicatur: *cum concessa religioso à superiore suo licentiâ, ut electioni vel provisioni, si quam de ipso fieri contigerit, suam dare possit assensum, ambitionis vitio riam pariet, nullius eam existere volumus firmitatis*: hinc licentiâ hæc semper subsequi debet provisionem. Sanch. loc. cit. n. 60. & antecedere acceptationem: aliàs hanc non reddit firmam; quod enim à principio nullum est, tractu temporis convalescere nequit, Sanch. c. 16. num. 63. Castrop. loc. cit.

Quares

Quæres 57. A quo Prælato hæc licentia concedenda?

Respondeo: probabilius sufficere licentiam Prælati, cujus tunc est ille religiosus, nisi obster speciale statutum vel privilegium (sicut in Societate Jesu licentiam ad Prælaturas nullus concedere potest præter Generalem illius) Sanch. n. 65. citans plures alios. Castrop. n. 19. contra Franc. Calder. &c. dicentes, necessarium licentiam illam concedi à Prælato, in cujus manibus religiosus ille emisit professionem.

Quæres 58. Quid si Prælatus neget licentiam?

Respondeo: si injustè id faciat, compellendum à suo Superiore; tunc autem injustè eam censetur negare, ubi non solum utilitas, sed & necessitas Ecclesiæ urgetur. Gl. in c. quàm sit. 18. q. 2. v. ad ordinandum. Anchar. ad c. si religiosus, de elect. in 6. nu. 4. Gamb. de auct. Legati à latere l. 8. c. ultimo. nu. 23. quos citat & sequitur Castrop. loc. cit. n. 20. quamvis enim utilitas Ecclesiæ, ad quam promovendus, sit causa sufficiens, ut hanc licentiam concedere possit juxta tex. c. pro utilitate. 16. q. 1. non tamen tenetur Prælatus ex obligatione utilitati istius Ecclesiæ secularis providere, præsertim ubi talis religiosus etiam suo Conventui foret utilis. Castrop. loc. cit.

Quæres 59. Quot vota habere debeat Regularis, ut obtineat beneficium saculare, cujus provisio pendet à pluribus suffragatoribus, sive fiat per electionem, sive per postulationem, sive per presentationem, vel nominationem, aliâque vocationem seu provisionem &c.

Respondeo: si est regularis, cujuscumque demum ordinis mendicantium, & beneficium Prælatura; secus est, si beneficium est simplex v. g. Canonicatus. Lamb. de jurep. l. 2. p. 1. q. 7. a. 20. Sanch. loc. cit. n. 50. quos citat & sequitur Castrop. loc. cit. §. 2. n. 2. uti & si est curatum absque jurisdictione; nimirum parochiale, quia hoc propriè non est Prælatura, & constitutio, de qua pauçò post, pœnalis & exorbitans à jure antiquo. Castrop. n. 9. citans Sanch. loc. cit. n. 56. contra Lamb. loc. cit. Franc. & Anchar. in c. quorundam. de elect. in 6. Et extra administrationem proprii ordinis (probabilis enim, quoad non mendicantes excipiuntur Prælaturæ proprii Ordinis juxta Castrop. n. 6. contra Sanch. n. 49. & alios ab eo citatos) eget omnium eligentium votis; ita ut vel uno deficiente vel contradicente jus nullum illi acquiratur ad dictam Prælaturam, neque atque ullatenus consentire etiam accedente licentiâ proprii superioris regularis, etiam Generalis, sitque talis ejus vocatio omnino irrita. Si verò est religiosus non mendicans, cujuscumque demum Ordinis, requiritur & sufficit major pars eligentium: sic expressè statuit Bonifac. 8. & habet textus cit. c. quorundam. disparitatis hujus rationem hanc assignant Lamb. loc. cit. n. penult. Sanch. n. 44. apud Castrop. loc. cit. n. 1. quod mendicantes ob professionem excellentioris paupertatis & vitæ magis fugere de-

beant lites, & discordias, ambitionisque vias. Porro circa posterius observandum ex Castrop. n. 2. dum suffragatores jure Collegii, seu quatenus sunt pars Collegii, suffragantur, necessariò requiri majorem partem votorum, quæ talis est respectu totius numeri actu eligentium, adeoque requiri, ut v. g. ex 10. votis datis habeat pro se ad minimum 6. (non obstante textu requirente solum, ne à minore parte fiat electio, cum hoc ipso tacitè infinetur faciendam à majore parte. Castrop. *ibid.*) si verò suffragantur jure solum proprio, & singulari, sufficere habere absolutè majorem partem votorum; hoc est plura præ aliis nominatis v. g. ex 10. habere solum 4. dum reliqua 6. divisa sunt; scilicet tria data titio, & alia tria Cajo, juxta c. quoniam. de jurepat. quod si tamen etiam in hoc casu, dum nimirum singuli suffragantur jure privato; à 4. v. g. tantum data fuissent vota pro uno, reliquis non pronuntiantibus suum votum, non dicitur electus à majore numero, forèque electio talis adhuc nulla, Castrop. *ibid.* citans Sanch. & Lamb.

Quæres 60. An igitur regularis mendicans creatus Episcopus, si eidem conferatur alter Episcopatus, debeat iterum in hac secunda electione eligi in concordia, sufficiensque non mendicantem in hoc casu eligi à majori tantum parte?

Respondeo: tametsi negativam probabilem reputet Castrop. n. 4. eò quod talis jam exemptus ab obligationibus Religionis, induertque statum superiorem; textuque loqui videatur de solis religiosis indigentibus licentiâ religiofi Prælati, decretumque hoc insuper sit odiosum & restrictivum electionis à jure communi statuta. Affirmativam tamen putat probabiliorem, & in praxi tenendam ob communem DD. sensum; & quia, etsi ab oneribus Religionis talis sit exemptus, non tamen à substantialibus Religionis, quia verè religiosus est, citatque pro hac parte Gl. in cit. c. quorundam. v. religiosus. & Sanch. loc. cit. n. 28.

PARAGRAPHVS III.

De qualitatibus Beneficii manualis & perpetui &c.

Quæres 61. Quid in jure sit, & significet manualitas, & unde insit beneficiis?

1. Respondeo ad primum: manualitatem in jure nihil esse aliud, quam rei tanquam juris nostri apprehendendæ, abducendæque facultatem: argumento l. tertius. ff. de servis export. l. si hac lege. ff. de in jus vocand. ut fuse Brisson. de verb. juris signif. apud Lott. l. 1. q. 33. n. 1.

2. Respondeo ad secundum: hanc qualitatem beneficiis aliquibus inesse non à jure communi, sed contingibiliter, & quasi extrinsecus advenientem. Lott. *ibid.* n. 3. siquidem perpetuitas est aliàs qualitas propria beneficii. Castrop. de benef. d. 1. p. n. 4. Unde & in dubio beneficium præsumitur non manuale. Castrop. loc. cit. nu. 16. exprimendæque est manualitas, & probanda ad evitandam subreptionem explicitè, si beneficium est saculare; si verò est regulare, sufficet id fieri implicitè, narrando nimirum

nimirum regularitatem. Lott. n. 4. Porro in beneficiis secularibus constituitur hæc qualitas manualitatis in substantia beneficii vi dispositionis adjectæ in limine foundationis per fundatorem tam Clericum, quàm laicum: in regularibus verò non tam afficit naturam beneficii, quàm sita est in obedientia; & procedit ex virtute professionis religiosi; hic enim, cum sit sub obedientia sui superioris, nec habeat velle aut nolle, statim ac revocatur, cogitur beneficium dimittere. Lott. n. 5. & seq.

Quæres 62. Num beneficium manuale per prescriptionem quadragenariam possit amittere manualitatem, & fieri perpetuum; & contra perpetuum fieri manuale?

Respondeo affirmativè: dum nimirum inducitur consuetudo manualitati contraria, qualis foret, dum tentans revocare beneficium impediretur (intellige ab alio, quàm beneficiato ipso; si enim is solus per potentiam resisteret remotioni, & esset refractarius, inducere consuetudinem rationabilem, & præscribere nequirit, quia careret bonâ fide, argumento *c. cum inter vos. de consuetud. & cum non liceat. de prescrip.*) quia hæc esset contraria potestati revocandi, secus verò est, dum consuetudo non contrariaretur manualitati, qualiter ei non contrariatur omisso revocationis, modò ea sit libera: beneficium enim manuale non dicit revocationem, sed potestatem expeditam revocandi; adeòque dum conferens beneficium habet hanc potestatem, etsi per mille annos nunquam faceret revocationem, non inducitur consuetudo contraria manualitati; ita ferè Castrop. d. 1. p. 5. num. 21. concilians sententiam hoc in puncto negativam (quam aliàs absolute tenent Rebuff. *de pacif. poss. num. 277.* Abb. *in c. ad nostram. nu. 11.* Sanch. *in decal. c. 29. n. 117.* contra Gamb. *de off. Leg. l. 4. c. 1. nu. 19.* hoc nixi fundamento vero, quòd ex actibus meræ facultatis induci nequeat consuetudo juxta *c. Joannes. de Clericis conjug. & l. qui jure familiaritatis. ff. de acquir. poss.*) cum affirmativâ.

Quæres 63. Num beneficium perpetuum jurispatronatus per patronum, accedente consensu Ordinarii, possit fieri manuale, & ad nutum amovibile?

Respondeo: Navar. l. 1. conf. 9. vel juxta impressionem Venetam *conf. 11. de off. ordinari.* multum inclinare in partem affirmativam (in quo casu defineret esse beneficium ab Episcopo conferendum, perditque patronus jus præsentandi ad illud, & acquirit libertatem ponendi & tollendi, quando & quoties voluerit, Corrad. *in pr. benef. l. 1. c. 6. n. 287.*) eò quòd expediat Capellanas jurispatronatus esse potiùs manuales, quàm perpetuas; cum sic Capellanus magis incumbat servitio Capellæ, & impletioni onerum, meliusque vivat ob timorem amotionis. C. de Luca. *de jurep. d. 15. n. 11.* ait: multum sibi placuisse hanc Navar. rationem, satisque visam probabilem, unde plus quàm centies consulerit volentibus piè disponere, ut ab erectione beneficiorum juris patronatus abstinerent, & erigerent, seu fundarent hujusmodi Capellas manuales tanquam species pii legati, absque Ordinarii auctoritate; tum etiam ad evitandum devolutiones seu derogationes, aliàsque beneficia-

lium subtilitates, ob quas jus patronatus amitti vel inutile reddi solet: verum tamen de stricto jure videri sibi id non sufficere; quia cum beneficium jam constitutum sit in statu suo perpetuitatis, beneficiis secularibus connaturalis, ista immutatio sapere videatur speciem aliquam alienationis vel dismembrationis, quæ etiam in spiritualibus sine causa & solemnitate prohibita sit.

Quæres 64. Num hæc qualitas manualitatis insit beneficiis regularibus omnibus, & econtrâ absit à secularibus?

Respondeo negativè: etsi enim beneficia secularia præsumantur perpetua, quia ferè omnia secularia sunt perpetua. *c. 1. de Capell. Monach. & Gl. ibi. c. veniens. de filiis presbyt.* apud Castrop. *loc. cit. n. 16.* regularia econtrâ præsumantur manualia, quia ferè omnia sunt talia. Gonz. *ad reg. 8. gl. 5.* apud Castrop. interdum tamen regularia sunt perpetua, & secularia sunt manualia; quia sic constitutum ex fundatione, vel privilegio Apostolico, vel præscriptione. C. de Luca. *de benef. d. 97. num. 5.* Castrop. *loc. cit.* Gonz. n. 8. Garc. p. 1. c. 2. num. 72.

Quæres 65. Num ex eo, quòd quis ordinatur sacris ordinibus ad titulum beneficii, v. g. Capellania ad nutum amovibilis, illud amittat hanc qualitatem manualitatis seu amovibilitatis?

Respondeo negativè: maximè si fiat absque consensu patroni: non enim potest Ordinarius, etiam cum consensu patroni tollere vel mutare qualitatem foundationis. Garc. *loc. cit. n. 91.*

Quæres 66. Num manualitas cadat in beneficia parochialia secularia?

Respondeo probabilius, quòd non: etsi enim Castrop. *loc. cit. num. 16.* dicat istiusmodi beneficia rarè vel nunquam esse manualia, & Corrad. *in pr. benef. l. 3. c. 9. n. 36. & seq.* in Ecclesiis parochialibus difficulter admitti manualitatem, quia parochorum remotio & variatio non leviter præjudicat Ecclesiæ; Rota tamen, ut testatur Gonz. *loc. cit. num. 6.* postquam eadem ex causâ dubitasset, an laicus fundans Ecclesiam parochialem possit parochum constituere ad nutum amovibilem, in partem negativam inclinavit, Corrad. *l. 3. c. n. 2.* & habetur decretum S. Congreg. *ad c. 18. sess. 24.* quo dicitur: *Rector semel deputatus non poterit ad nutum amoveri à patronis, etiam quòd allegarent esse in possessione sic faciendis; etiamsi juspatronatus esset alicujus communitatis, sed perpetuò illius Ecclesie permanebit: Unde etiam, si Ecclesia parochialis unitur monasterio, ita tamen ut per sæcularem regatur, etiamsi is à monasterio præsentetur, non poterit ullatenus ab ista Ecclesia, nisi per Episcopum ex rationabili causâ removeri, consuetudine etiam vel statuto quovis contrario non obstantibus; sic enim definit expressè Bonif. 8. *in c. unic. de Capell. Monach. in 6.* adeoque non erit beneficium manuale, sed erit Vicaria perpetua. Gonz. *gl. 5. cit. n. 52.* quia ista Vicaria non est regulare beneficium, sed sæculare: proinde secularis beneficii naturam tenere debet. Castrop. *loc. cit. n. 18.**

Quæres

Quæres 67. Num beneficia regularia electiva manualitatem admittant, sumendo beneficium regulare pro quacunque præfectura regulari, quocunque nomine nuncupetur?

Respondeo negativè: Azor. *loc. cit. q. 5. Lott. n. 73.* cum communi: hæc enim eo ipso, quod per electionem conferuntur, non habentur à superiore simpliciter, sed à majore quadã vi & potestate: nempe ab ipso Collegio, in quo radicatur, & à quo fluit & refluit omnis jurisdictio. Argumento *c. 3. 4. & 5. causa 18. q. 2. Lott. loc. cit. n. 74.* talia sunt Abbacia, Prioratus, conventuales, (secus est de claustrali Prioratu; qui præterquam quod non per electionem constituatur, sed v. g. per Abbatem, non est administratio aliqua aut officium cum jurisdictione; sed simplex quadam procuratio & agentia, indè que revocabilis ad nutum. argumento *c. cum ad monasterium. de statu monachorum. Lott. n. 70.*) & similia, quæ etiam si à conventu viâ electionis; à conventu tamen removeri non possunt, nisi in causis in jure expressis: nam ubi tales electi sunt, ulterius non subjacent potestati Conventus, *Lott. n. 75.*

Quæres 68. Num manualitas cadat in beneficia regularia curata, hoc est, parochialia; supponitur enim de jure neque esse prohibendum monasterio, habere curam animarum; sive quia habet populum, sive quia Ecclesia aliqua parochialis illi est unita, vel de mensa ipsius monasterii, juxta Clem. unic. de excess. Prælat. Lott. n. 94. neque etiam jus simpliciter improbare consuetudinem regendi vel exercendi curam per ipsos regulares, adeoque id consuetudine, vel etiam ex fundatione induci posse. Rota Decis. 204. p. 2. Recent. Abb. in c. de capell. monach. n. 6. Lott. cit. l. 1. q. 33. n. 87. Neque his obstare c. placuit secundum 16. q. 1. ubi vetuit Eugenius per monachos exerceri curam animarum; eos enim solos tangit, qui temerario ausu exeuntes de claustris motu proprio se ingerunt cura animarum in Ecclesiis. ibid. Rot. loc. cit. Turrecrem. etc. quos citat & sequitur Lott. n. 82. Neque cit. c. 1. de capell. monach. ubi Urbanus 3. vetuit in Ecclesiis, in quibus monachi habitant, regi populum per monachos; intelligitur namque solum de Rectore amovibili. Lott. n. 86. de cetero quoad alios religiosos non monachos nullatenus egit. his suppositis quæstio, ad quam nunc

1. Respondeo: beneficium regulare curatū posse esse ad nutum amovibile ex lege fundationis constituyente, quod cura debeat esse penes monasterium, aut ejus prælatum, & tamen ea actualiter immediatè exerceri ab aliquo illius monasterii religioso amovibiliter ad nutum. Rebus. *conf. 113. n. 1. citansque illum Lott. cit. q. 33. n. 94. & seq.* Suppono siquidem hæc duo, curam animarum, & hujus curæ exercitium distincta esse, & ab invicem separabilia; ita ut apud unum sit cura saltem habitualis, apud alterum nudum exercitium.

Abb. in c. extirpanda. de præb. in 6. Mandos. quos sequitur Lott. n. 89. & l. 1. q. 20. Suppono secundò: hanc fundatoris legem etsi videatur esse contra jus commune, servandam esse juxta dicta supra. Unde poterit jam in hoc casu religiosus, seu obedientiarius ad libitum Prælati amoveri, absque eo etiam, quod contradicatur illi, quod responsum fuit ad *q. 29.* Quodque sequatur absurdum illud, de quo *Gl. in c. unicum. de capell. monach. in 6. fore* nimirum ratione illius amovibilitatis matrimonium temporale inter Ecclesiam talem & præfectum curæ animarum; in ea siquidem Abbas seu Prælati in dicto casu est sponsus seu rector Ecclesiæ, & non obedientiarius ille; quia absque omni titulo nudum exercitium alieno nomine promoveret; quemadmodum, dum in quibusdam Collegiatis secularibus cura est penes capitulum, is, cui ea à collegio committitur, præsertim non in perpetuum, (neque enim teneri Ecclesiam Collegiatam præcipuè regularem, quæ pleno jure sibi subjectam habet parochialem, præscindendo etiam à lege fundationis sic jubente, curam exercere per Vicarium perpetuum. *Gloss. in Clem. unic. de excess. Prælat. Bellam. & c. quos citat & sequitur Lott. n. 93.* etsi ad id teneatur vi *cap. extirpanda. de præb. in 6.* ubi non pleno jure, sed titulo tantum simplicis unionis subjectam habet Ecclesiam, uti *cit. c. extirpanda* explicat; & cum præcit. *gl. conciliat. Prob. apud Lott. loc. cit.*) non dicitur illam administrare suo, sed alieno nomine, & jure.

2. Respondeo secundò: idem fieri posse per præscriptionem 40. annorum. Lott. n. 97.

3. Respondeo tertio: è contra beneficium regulare curatum non erit removibile, dum præsentatus à monasterio regularis ab Episcopo confirmatur, seu instituitur jure aliquo singulari, seu privilegio, aut lege fundatoris contra dispositionem juris communis (quod aliàs ut *ex c. 1. de Capell. monach. & c. unico eodem tit. in 6.* vult in iis institui presbyterum secularem in Vicarium perpetuum) sic statuente *Lott. n. 98. Pirh. ad tit. de præb. n. 14. citans Azor. p. 2. l. 3. c. 26. q. 5.* Vide etiam *Suar. tom. 4. de relig. l. 3. c. ultim. n. 23. & Sanch. in Decal. l. 7. c. 29. n. 118.* Tunc enim inamovibilitatem illius obedientiarii operabitur auctoritas Episcopi, & prærogativa curæ populi. *Felin. in c. per tuas. de major. & obed. n. 4. Franc. in c. unic. de capell. monach. in 6. n. 5. apud Lott. loc. cit.* Duæ siquidem hic concurrunt institutiones: prima collatoria tituli, quæ est à Prælato regulari talis monasterii: secunda est institutio, quæ dicitur auctorizabilis; & est ab Episcopo tantum cadens in ipsam curam; & licet dum Ecclesia parochialis pleno jure pertinet ad monasterium, non videatur Episcopo permessa ista institutio auctorizabilis) quæ nec in exemptis locum habet, ut *Seraph. decis. 1304. n. 3.* in effectu tamen implicita est provisioni facta ab Abbate monasterii, qui censetur jure proprio instituire Vicarium institutione collativa, & eundem instituire vice Episcopi institutione auctorizabilis. *Anchor. & Jo. Andr. in c. de monachis. de præb. apud Lott. n. 100. & 101.*

Quæres 69. Num ergo etiam detur beneficium regulare curatum independentè à tali tam implicita, quam explicita institutione Episcopi inamovibile?

Respondet affirmativè *Lott. n. 102. & seq.* dando hunc casum, dum nimirum monasterium

rium

rium haberet Prioratum; qui licet non sit Conventualis, est tamen curatus, & cura non exercetur per illum ipsum Priorem; sed per presbyterum secularem; in hoc namque casu presbyterum quidem illum amoveri non posse propter implicitam saltē institutionem auctorizabilem Episcopi; Priorem verò ex eo, quòd Prioratus ille jam non sit simplex administratio, debeantque tales Priores promoveri ad sacerdotium, & residere in Prioratibus, vel administrationibus; non autem in monasteriis, ut docet Jo. Andr. *in c. 2. de statu monach. n. 10.* adeoque si promotus ad sacerdotium intuitu, & ad titulum talis Prioratus inde mox moveatur ex voluntate Abbatis, reperiat se ordinatum, & non habere titulum. Quinimo ex eo solum, quòd jurisdictionem habeat, actu super illum ipsum Vicarium suum, Verum an hæ rationes sufficiant, dubito.

Quæres 70. Num detur beneficium etiam regulare neque electivum, neque curatum, saltem proprie inamovibile?

Respondeo affirmativè: Lott. *n. 113. & seq. &* hunc dando casum, dum regularis ex collatione Prælati secularis fungentis vice Prælati regularis (ubi nimirum Ecclesia regularis esset Cathedralis, vel Cathedrali unita; tunc enim Episcopus est etiam loco Abbatis, juxta *c. causam. q. 9. de judiciis. & Abb. ibi n. 2. Anch. n. 4. Host. & alii apud Lott. n. 114.*) in dicta Ecclesia obtinet Canonatum vel dignitatem regularem, ab ea moveri non poterit; non à Prælati suis regularibus, quibus aliàs subjectus esset, ob solam promotionem de ipso factam ab Episcopo. *c. ne pro cuiuslibet. 16. q. 1. Felin. in cit. c. causam. n. 5.* Neque ab Episcopo, ut Abbate: non enim accepit illud ab eo, quòd tali; cum Episcopus secularis, cujus est Ecclesia aliqua Cathedralis regularis, dum confert in ea regulari alicui beneficium, censetur illud conferre ut Episcopus, non tanquam Abbas; adeoque sicut actum collationis non exercet, sicut Abbas; ita etiam eundem non exerceat in dictum regularem, ut obedientiarium suum, seu subjectum sibi quoad concernentia instituta regularia, quæ Episcopus talis peragit mediante personâ alicujus regularis; & hinc jam ab eo non sicut aliàs regularis à suo Prælato regulari pro libitu amoveri potest; sed solum sicut Clericus aliis secularis à suo Episcopo, non nisi ex causis urgentibus à jure expressis. Lott. *n. 117. & 118.* Secus tamen esset, ubi Episcopus quis conferret beneficium, ut Abbas obedientiarium suo; non enim tunc respectu talis beneficii solveretur jus obedientiæ quò minus amoveri posset. Lott. *n. 119.*

Quæres 71. Num patronus vel collator laicus (dum forte talis est ex privilegio) beneficium, cui amovibiliter contulit tale beneficium seculare, amovere possit auctoritate propria.

Respondeo negativè: Lamb. *de jurep. l. 2. p. 3. q. 1. d. 10. & 14. Vivian. tr. eod. p. 2. l. 12. c. 3. n. 13.* quos citat, & sequitur Card. de Luca *de benef. d. 80. n. 22. & seq.* ubi ait improbabile, ac à jure prorsus contradictorium esse, quòd laicis competere debeat jus propria auctoritate destituendi Capellanum, quem auctoritate suâ præcisè instituere, & deputare non poterant, non solum

ex regula generali, quòd unumquodque solvendum est cum eo vinculo, quo ligatum est; sed à fortiori, quia difficilius conceditur facultas destituendi, quàm instituendi: neque ab una alteram inferre liceat, ut etiam patet ex eo, quòd collator inferior possit conferre beneficium, vel in eo ad aliorum præsentationem instituere, & tamen non possit institutum seu provisum admittere ad ejusdem beneficii resignationem, quæ admittenda est per ordinarium vel alterum, penes quem est jurisdictio Ordinaria, vel quasi, ob quam nomine Ecclesiæ distractum facere possit. Proinde competit quidem tali collatori facultas amovendi hujusmodi Capellanum, utpote qui titulum prætere non potest, nec continuationem invito tali collatore; sed non nisi per viam, quæ deputatio seu institutio facta fuit, instando nimirum apud Ordinarium, aut alium legitimum superiorem, ut illum amoveat, ac ita illo amoto patronus iterum præsentare possit alium, vel collator rursus conferre alteri. Et tenent hæc à fortiori, ubi talis Capellanus esset curatus (fortè ex speciali aliqua conventiâ, vel privilegio, cum aliàs tales Capellani curati debeant esse perpetui) de quali loquitur de Luca, quem nimirum Societas aliqua laicalis (adeoque jam incapax tituli ac rectoriæ Ecclesiæ, ita ut penes eam residere non possit cura habitualis, seu Rectoria, uti aliàs contingit in Capitulis, monasteriis, aliisque corporibus, seu universitatibus Ecclesiasticis) cui gratiò concessa Ecclesiæ parochialis, aliàs conferrî solita in titulum, & habente rectorè proprium, sibi delegerat amovibiliter, instituendū tamen ab Ordinario. Nec obstant decisiones plures circumferri solitæ in *una Hispanensi juris amovendi Curatum*; siquidem agitur ibi de curato, quem sibi Episcopus tanquam Vicarium ad exercitium curæ constituerat in parochiali Ecclesiâ, annexâ Episcopatu, non solitâ conferri in titulum (uti sæpius in Hispania contingere, ait Card. de Luca. *n. 16.* ut Ecclesiæ parochiales distinctæ non sint; sed universa cura est penes Episcopum, omnesque parochiales annexæ sunt Episcopatu) hunc enim, cum ipse Episcopus sit, & maneat Rector talis Ecclesiæ, cui committæ oves pascendæ mediante ministro, pro libitu suo, & auctoritate propria amovere poterat, absque eo, quòd cura illa pateretur quid damni, aut ex oves ad momentum manerent sine pastore.

Quæstio 72. An igitur beneficia manualia, potissimum regularia, sint pro libitu, absque causa removibilia?

Respondeo primò: vel potius suppono, priusquam respondeam, non esse hic quæstionem de Capellaniis, similibusve officiis, quæ quidem manualitati seu liberæ amovitioni obnoxia sunt; rationem tamen beneficii non habent; quales sunt primò Clerici vel presbyteri, qui per administratores Ecclesiæ, vel etiam alias pias societates, & congregationes laicales sub annua vel menstrua mercede conducuntur, absque ulla Episcopi institutione pro missis celebrandis, aliisque peragendis concernentibus Ecclesiæ, vel oratorii dictarum congregationum cultum vel servitium: hos enim constat esse merè conductitios, adeoque ad nutum more famulorum amovibiles sine causâ, vel auctoritate superioris; quoties ipsius Ecclesiæ leges particulares aliter non disponunt. Card. de Luca. *de benef. d. 80. n. 12. & 17.* Secundò: qui

qui ab Episcopo, Capitulo, vel monasterio deputantur tanquam Vicarii ad exercitium curæ, vel servitium Ecclesiæ unitæ Capitulo, dignitati, vel etiam Episcoparui; nam & hi ut famuli conducti sunt ad nutum absque causâ amovibiles. de Luca. n. 16. Tertio: qui sine titulo aliquo collatio ad servitium Ecclesiæ per illum Rectorem, vel per Capitulum Cathedralis seu Collegiæ, aut per Congregationem Capellanorum quandam Capituli speciem constituentium assumuntur ex prærogativâ, & per quandam speciem necessitatis (sed quod naturales seu indigenæ admitti debeant ad Ecclesiæ talis servitium) ut supportatis aliquibus oneribus juxta statuta talis Ecclesiæ admittantur etiam ad participationem massæ communis; quamvis hi ob questum illud jus, & hunc quasi titulum resultantem à statuto, vel consuetudine talis Ecclesiæ ob nationalitatem removeri ita pro libitu nequeant. de Luca. n. 14. his suppositis

2. Respondeo secundo: posse talem beneficium sine causâ removeri validè, nec posse remotum contra removemtem conquiri, de Luca de benef. d. 97. num. 6. & 7. absolute dicens, posse ea possessoribus auferri per superiorem ad ejus arbitrium sine causâ, ideò que amotis negari remedia possessoria reintegranda, vel retinenda contra amovemtem. Idem absolute ait Corrad. pr. benefic. l. 1. c. 6. n. 270. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. num. 4. Sanch. l. 7. in Decal. c. 29. num. 111. Less. l. 2. c. 41. Garc. p. 1. c. 2. num. 87. Azor. to. 2. l. 3. c. 26. q. 2. n. 13. Suar. to. 4. de relig. l. 3. c. ultimo. n. 21. quos citat & sequitur Castrop. de benef. d. 1. p. 3. n. 3. beneficiarius enim non potest possidere tale beneficium, nisi pro tempore, quo non fuerit ab eo revocatum, quia solum pro eo tempore fuit concessum; ergo revocatione factâ non habet jus diutius illud possidendi, & hinc spoliatus sine causâ beneficio, nullo modo potest contradicere Prælati spoliantis, quia nullam in tali spoliatione patitur injuriam. Neque recurrere ad Superiorem, ut injustitiam reparet; sed ad summum, ut impediatur malitiosam revocationem. Innoc. in c. insinuante, & c. qui Clerici vel videntes. apud Castrop. n. 4. Porro intelligenda hæc, dum beneficium pleno jure subditur Prælati revocanti. Sanch. n. 118. Suar. n. 23.

3. Respondeo tertio: non posse talem sine causâ rationabili revocari licitè; tum quia generale est, quemlibet obligatum esse in suis actionibus habere finem honestum; tum quia variatio Rectorum solet esse Ecclesiæ damnosa, adeòque ut hujusmodi periculum honestetur, gravi causâ moveri debet Prælati ad amotionem. Castrop. n. 5. citans Rebuff. & Suar. supra. Neque plus, quam illicitum importare videntur textus illi clem. unic. de supp. negl. præl. & c. cum ad monasterium. de statu monach. ubi non permittitur simpliciter revocatio regularis à beneficio, sed modificatè, scilicet cum operuerit. Neque etiam verba illa Divi Gregor. relata in hac materia c. illa prepositorum. 67. q. 3. restringenda sub ratione potestatis est prepositorum: non enim sonant, ut ex iis, uti & ex iis textibus arguere videtur Lott. l. 1. q. 33. num. 31. & seq. quod ubi caret ratione, potestas illa amovendi suspendatur, quominus operetur validè; quin potius contrarium indicant, potestatem non restrictam manere potestatem. Porro eo ipso, quod revocatio procedat sine ratione, atque ita resolvitur in impetum censei eam factam malitiosè, censet Lott. n. 32. citans Menoch. consil. 69. n. 34. & seq.

P. Leuren. Fori Benef. Pars I.

Questio 73. Quid si ergo Prælatus, cui pleno jure subest manuale beneficium, promiserit se non revocaturum?

Respondeo: adhuc revocare illum posse validè, cum per hanc promissionem non mutetur natura beneficii, quæ est, ut pro voluntate conferentis removeri possit. Sanch. loc. cit. num. 125. pluribus id probans Gonz. loc. cit. §. 6. n. 4. apud Castrop. n. 9. neque etiam fieret in hoc casu revocatio illicitè, cum hæc promissio, utpote contraria naturæ talis beneficii, vires nullas habeat, non secus ac promissio non revocandi testamentum, vel precarium juxta. l. cum precario. ff. de precario. Sanch. Gonz. loc. cit. contra Navar. l. 3. consil. 20. de regular. Rodriq. to. 3. q. 29. a. 9. apud Castrop. n. 10. qui & ipse n. 11. consentit cum Sanch. si promissio facta non revocandi absolute, vel non revocandi, tamen causa honesta intercedat, quæ aliàs revocationem honestare posset. Quod idem est, & valet adhuc revocatio, etsi juramento firmata promissio; quia neque juramentum mutat naturam beneficii. Sanch. n. 128. Gonz. loc. cit. perjurus tamen erit Prælatus in omnibus illis casibus, in quibus aliàs obligatus non esset revocationem facere, quia pro omnibus illis videtur jurasse, & consequenter ex juramento obligari non revocare. Castrop. num. 12.

Questio 74. Qua censeatur causa rationabilis removendi talem beneficiatum?

Respondeo: eam esse non tantum culpam aliquam beneficiarii, sed quamcumque utilitatem vel commoditatem Ecclesiæ vel religionis, si beneficiatus est religiosus; cum hæc remotio non sit poena, neque actus justitiæ vindicativæ; sed prudentis regiminis beneficii. Suar. loc. cit. apud Castrop.

Questio 75. An, & quando recurrente amovendo vel amoto ad superiorem Prælati removens pro impedienda amotione, vel impetranda cassatione factæ amotionis sui, teneatur manifestare & probare causam amotionis?

Respondeo: non videri teneri illam manifestare, multo que minus probare causam, cur eum amoveat vel amoverit; nequaquam autem debere castari factam ab eo remotionem, quamdiu non constat, nec præsumitur, illum agere, vel egisse malitiosè (qualiter etiam in dubio non præsumitur odium vel calumnia, sed probari debet, C. de Luca de benef. d. 97. n. 11.) ita sentire videtur Suar. cit. l. 3. c. 19. n. 20. & citans illum Castrop. quicumque in contrarium dicat Lott. n. 39. & seq. nimirum satis non esse, quod Collator, dum tale beneficium contulit eâ lege, ut sine causâ revocare non posset, affirmet in genere causam subesse (quod vult sufficere, si collatum beneficium sine eâ lege) sed debere etiam eam specificare, ut possit discuti, an rationabilis sit; & quidem, dum adest præsumptio malæ voluntatis, non sufficere fieri indaginem causæ summarie & extra judicialiter: videtur namque id esse contra naturam talis beneficii nõ posse illud revocare (intellige validè) sine causâ.

C

Questio

Quaestio 76. Quandoam rectè presumatur, vel etiam constare censeatur de amoventis malitiâ (intellige positivâ, & non merè privativâ, consistens in purâ carentiâ causâ moventis) & vel hinc detur recursus ad Superiorem, & locus sit manutenentiâ amoviti, maximè in regularibus?

1. **R**espondeo primò: si pendente accusatione, vel inquisitione adversus beneficiatum fieret remotio.

2. Secundò: si contra consuetudinem receptam, ne beneficiatus intra tantum tempus moveatur, absque aliquâ culpa moveretur; quia vel sic de culpa constaret, & sic remotio cederet in infamiam beneficiati. Navarr. de regul. consil. 2. n. 66. Suar. num. 20. Gonz. loc. cit. n. 48. C. de Luca. l. ult. cit. num. 13. ubi ait: licet de stricto jure, non probato odio vel calumniâ, possit adhuc moveri talis beneficiatus, etiam non curando, quòd superior non sit solitus movere, tamen ex quâdam non scriptâ æquitate videri competere recursum, vel querelam ad Superiorem pro interpositione arbitrii super aliquâ saltem summariâ cognitione causâ, ob quam fiat amotio, cum non soleat dari casus amotionis absque aliquo odio, vel præjudicio in fama: & hoc maximè locum habere, dum beneficia vel officia, quæ de jure sunt manualia, & obedientiaria: in religionibus enim mendicantibus, ex certis tamen statutis religionis, vel ex usu conferuntur ad certum determinatum tempus, vel etiam ad vitam, dum ab iis remouentur ante hoc tempus nullâ causâ manifestatâ, unde justissimè relinquuntur illis recursus ad Superiores, maximè ad S. Congregationem Regularium, quæ cognoscit de causis, quibus non subsistentibus redintegrat ob præjudicium, quod in fama resultat amotis contra stylum, & infra tempus consuetum, Vide C. de Luca. loc. cit. n. 16. plûsque est hac in parte in Religionibus militaribus, puta Hierosolymitana & similibus, in quibus Commendæ, ac Prioratus, & dignitates non sunt ex mera gratia; sed potiùs ex aliquâ justitiâ ratione ancianitatis vel benemerentiæ conferuntur ad vitam; quæ etsi ratione obedientiæ dicantur manualia (quod tamen procedit largiùs) si moveantur sine causâ, appellationi & recursum in promptu est locus, præsertim cum de facto magis regulari videantur jure beneficiorum secularium; & hinc talis amotio sine manifestâ causâ vix practicable est sine aliquo dedecore, vel etiam iniustitiâ, Vide de Luca. n. 22.

3. Tertio: si ad instantiam beneficiati fieret inquisitio adversus Prælatum, quia tunc præsumi potest ex animo vindictæ facere remotionem, Nav. loc. cit. Sanch. n. 115. apud Castrop.

Quaestio 77. Si Superior removens in ipso articulo remotionis causam exprimat, & ea negetur à beneficiato, etiam religioso, an ea debeat justificari, & interim retardetur remotio?

Respondet ad primum affirmativè Lott. n. 44. ad secundum autem sub distinctione, nimirum si causa nullam infert infamiam moto, est tamen rationabilis v. g. fundata in majore bono religionis, neque differendam executionem, neque restituendum

dum illico motum in pristinum locum; sed solam inquirendam veritatem, et si ea non subsistat, dein servato juris ordine motus restituatur, citatque pro hoc Innoc. in c. olim. de accusat. num. 1. Si verò causa infert infamiam; quia est causa famosa, retardandam executionem; & si ante ejus plenam executionem removeatur, illico restituendum; citatque pro hoc Innoc. Vitalin. & Rotam; nisi tamen prætendatur crimen circa malam administrationem; servandam enim tunc regulam, ut propter solam suspicionem dilapidationis privetur possessor commodo possessionis, juxta c. ultim. de accus. Gl. in c. 1. ut lite pendente. Lancell. de attent. lit. pend. declaratione. 4. nu. 20.

Quaestio 78. Quid si à Papa confirmata esset beneficii talis aliàs manualis collatio, an adhuc Prælatus, cui aliàs illud pleno jure subest, beneficiatum movere possit?

Respondeo affirmativè: si simpliciter tantum confirmavit: tunc enim confirmatio illa est tantum quædam factæ collationis approbatio, non mutans naturam beneficii. Secus si ex certâ scientiâ confirmat in titulum perpetuum; cum Papa possit omnium beneficiorum naturam immutare. Rebuff. de pacif. possess. n. 279. Sanch. n. 129. Gamb. de off. Leg. l. 4. c. 1. n. 18. Gonz. & c. apud Castrop. n. 13. iis consentientem; in dubio autem nunquam censetur Papa sic beneficii manualis collationem confirmare, ut impediatur in conferente potestatem removendi provisum. Gamb. loc. cit.

Quaestio 79. Quid si ergo Pontifex ipse contulerit tale beneficium, an adhuc Ordinarium collator poterit pro libitu provisum remove?

1. **R**espondeo primò affirmativè; si Papa id fecerit jure devoluto. Castrop. loc. cit. Lott. cit. q. 33. n. 55. citans Gemin. in c. presenti. de off. Ordinar. in 6. n. 9. Felin. in c. per tuas. de Maj. & obed. n. 3. tunc enim Papa non aliter confert, quam debeat conferre collator Ordinarium; quia supplet ejus negligentiam, & præstat, quod is præstare debebat; clem. unic. de suppl. neglig. præl. & ibi Gl. Castrop. loc. cit. nisi tamen in hoc casu exprimat, addatque clausulam: quoad vixeris. Lott. n. 56. citans Decium ad c. ad nostram. de confirm. util. vel inutili & Felin. vel nisi id conferat precedente aliqua reservatione (quæ est beneficii alicujus vacaturi per habentem ad id potestatem ad se facta advocatio, ita ut reservata conferre amplius inferiores ordinarii nequeant. Azor. p. 2. l. 6. c. 36. q. 1.) tunc enim censetur velle, ut beneficium perpetuo sit penes provisum; cum per reservationem videatur induta perpetuitas, donec reservatio consumatur. Lott. n. 57. citans Lapum.

2. Respondeo secundò affirmativè: dum Papa simpliciter illud confert nomine proprio, & jure concursus, ut distributor omnium beneficiorum, Lott. n. 58. Castrop. n. 14. citans Gonz. qui etiam addat ad hunc effectum emanasse regulam. 38. aliàs 37. Cancell. Sanch. num. 135. contra plures apud eundem tenentes, non posse tunc moveri beneficium ad libitum, nisi per Papam, & per Ordinarium, non nisi ex causis, propter quas beneficium per se perpetuum auferri potest.

3. Respondeo tertio: quod si tamen Papa, ex hoc nimirum jure concursus & proprio simpliciter conferens, seculari conferret tale beneficium, sciens ejus naturam, censetur ejus statum voluisse: pro ea vice invertere, & in perpetuum, hoc est, pro toto ejus vitæ tempore ei conferre. Lott, n. 60. citans Rebuff. loc. cit. n. 335.

Questio 80. Num igitur beneficium manuale ex certa scientiâ & declaratione collatum à Papa alicui in perpetuum, fiat dein, mutatâ naturâ, perpetuum?

Respondeo negativè: sed cum primùm vacaverit per mortem vel resignationem, reddi rursus amovibile, sicut erat prius; cum Papa sic illud conferens non mutet naturam beneficii absolute, sed solum suspendat pro vitâ beneficiarii revocationem. Rebuff. loc. cit. n. 279. Selv. p. 3. q. 11. n. 131. & alii, quos refert Sanch. nu. 141. apud Castrop. n. 15.

Questio 81. Num ergo etiam, dum Papa sic in perpetuum, sive jure devoluto, sive proprio, sive vi reservationis confert tale beneficium aliis manuale, regulari, possit adhuc Superior regularis propter crimen aliquod illud auferre provisò?

Respondeo: id eum posse juridicè procedendo, citra tamen quæstionem aliquam cadentem super validitate aut injustitia gratiæ Apostolicæ. Felin. incit. c. cum tuas. n. 4. citans alios. Abb. consil. 25. n. 2. apud Lott, n. 62. iis consentientem, & n. 63. addentem; id etiam tenere in seculari; nimirum posse etiam hunc provisum à Papa ob superveniens delictum per Episcopum deponi; cum reatus tollat privilegium juxta Bald. in presente materia. ad c. illud. de major. & obed. n. 2.

Questio 82. An beneficium manuale revocetur per mortem concedentis?

Respondeo negativè: quia mors non revocat voluntatem præexistentem juxta c. si delegatus. de off. deleg. in 6. Abb. in c. fin. de precat. n. 6. Rebuff. loc. cit. n. 276. Sanch. n. 118. & alii apud Castrop. n. 16. qui tamen ait, secus esse, si beneficium concessum ad beneplacitum concedentis; eò quòd tum beneficium, concedente mortuo, non amoveatur per revocationem, sed per temporis impletionem, quo fuit concessum; fuisse enim concessum, dum conferens beneplacitum haberet, quòd beneplacitum morte illius finiatur, & cesset juxta c. si gratiosè. de rescript. in 6. citans pro hoc Sanch. & Gonz.

Questio 83. An beneficia manualia dicantur verè vacare, possintque resignari?

Respondet affirmativè Lott, l. i. q. 7. n. 16. citans pro hoc præter Gl. & Rotam Gonz. ad reg. de mensibus. gl. 5. §. 6. n. 14. è contrâ sentit Card. de Luca. de benef. D. 97. n. 18. cum non dentur in titulum, seu titulum verum non habeant, (quamvis Corr. l. 1. c. 6. n. 281. dicat, posse conferri in titulum, nempe amovibilem) non posse dici vacare

& conferri, intelligendo hoc de vacatione vera & propria ad effectus juris, illum præsertim reservationis vel affectionis; posse nihilominus largo modo dici vacare per mortem naturalem vel civilem, vel per remotionem.

Questio 84. Pro clausula hujus materiae de manualitate beneficiorum, num beneficia verè manualia, seu ad nutum removibilia, sint verè beneficia?

Respondeo: præter ea & juxta ea, quæ dicta sunt c. precedente ad quæstionem. 4. de perpetuitate, dici posse & esse verè beneficia. Garc. p. 1. c. 2. n. 77. citans Paris. & c. Lott. loc. cit. dum dicitur perpetuitatem illam beneficio essentialem non respicere connexionem stabilem inter beneficium & beneficiatum, ut docere visi Gamb. de off. leg. l. 4. n. 11. Gonz. & alii apud Lott. loc. cit. n. 14. sed connexionem oneris & illius, ut ita dicam, emolumentum recompenfativi, quod onus correspondensque ei jus omninò idem habent pro tempore obtinentes ea, ac obtinentes cetera beneficia in perpetuum. Lott. ibidem. n. 15. Sed neque simplex remotio & manualitas est contra naturam beneficii, sed remotio temeraria, & quæ procedit à laicis, eorumque puro arbitrio. Lott. n. 17. & seq. unde & Capellaniam ex dispositione testatoris conferibilem & amovibilem ad nutum patroni laici sine ulla causa legitima, dicit n. 21. non esse beneficium Ecclesiasticum, nisi æquivocè tantum; quin etiam, revocabilitas illa ad nutum non impedit, quò minus dicantur collata in perpetuum; cum perpetuitas hæc spectetur in potentia tantum, quatenus non providentur ad tempus certum & præfinitum, ut bene declarat Federicus de Senis. Vitalin. Selv. p. 3. q. 68. n. 3. & 4. Azor. p. 2. l. 3. c. 16. q. 12. quos citat Lott. n. 20. Neque denique obstat, quòd in iis locum non habeant regula de annuali & triennali possessione, sicut in ceteris beneficiis juxta Gonz. loc. cit. n. 9. aut etiam reservario; Peculiaris enim hujus res est ratio omnino non concernens substantiam beneficii Ecclesiastici. Lott. n. 22. & 23. prioris quidem, quòd Superiori, ad quem spectat revocatio, nullum currit tempus, ex quo illa in ejus arbitrio posita est. Mandos. ad reg. de annali. q. 3. 4. & 5. Lott. n. 25. Posterioris verò, quòd revocationes ideo fiant, ut Papa ipse provideat efficaciter, ita ut gratia ejus non frustreretur, sed daret, adeòque præsumptâ hæc mente Pontificis, qua vult beneficium à se profectum manere juxta c. decret. de reg. juris in 6. tales reservationes generales se non extendunt ad manualia, ne is, ad quem spectat jus revocandi, revocando reddat inutilem provisionem Apostolicam; Papa enim, ut dictum, non intendit mutare naturam beneficii. Lott. num. 23. citans Calder. consil. 26. de præbendis.

* * * * *
* * * * *
* * *
*
..

CAPUT TERTIUM.

De Cappellaniis, Vicariis, Parochiis.

Cum de qualitatibus beneficii simplicis & duplicis in genere speciale nihil occurrat, quod non commodius explicetur, agendo de eorum singulis in specie, immediate adeorum species transimus.

PARAGRAPHVS I.

De Cappellaniis.

Questio 85. Unde nomen & origo Capella & Capellania: qualiter inter se differant; quid Capellanus, & qui hoc nomine veniant?

1. Respondeo ad primum: tentoriolum, quod in castris erigebant Francorum Reges, ut in eo res divina perageretur, reponerenturque SS. Reliquiæ, quas secum ad prælia procedentes deferabant, appellabatur Cappella, à Cappa, tegumenti genere, quo contextum erat: hinc nomine Cappella ad jus Canonicum traducto modò significatur altare in æde sacra exstructum; modò Oratorium seu sacra ædícula à templo sejuncta, aliquando oratorium extra templum quidem positum, sed ipsi templo annexum seu adharens; aliquando locus sacer in templo Cancellis clausus, & separatim unum aut plura altaria continens; unde & in jure Canonico extat titulus de Capellis monachorum. Azor. p. 2. l. 3. c. 8. q. 2.

2. Respondeo ad secundum: Cappellam à Capellania sic distingui, ut Cappella nomine magis propriè veniat altare in aliqua æde sacra ab aliis altaribus sejunctum; vel etiam, ut Felin. tr. 4. c. 1. n. 15. ædícula Ecclesiæ adharens: unde literæ Apostolicæ deservientem Cappella vocant rectorem Cappella, deservientem verò dicto tali altari Cappellanium in sacra æde. N. Barb. l. 3. juris Ecclesiast. c. 5. n. 5. Azor. loc. cit. c. 1. q. 5. in fine.

3. Respondeo tertio: uti olim sacerdotes dicto tentoriolo castrensi præfecti dicebantur Capellani, ita & modò dicuntur Cappellani, qui oratoriis illis vel altaribus deserviunt statis diebus in illis Sacrafaciendo, prout Cappella institutio postulat. Azor. cit. c. 8. q. 2. Non tamen vox Capellanus semper sacerdotem significat. Lott. l. 2. q. 47. n. 60. de quo, ubi examinabitur, quæ Capellania sint sacerdotales; etsi aliàs veniant Cappellani Ecclesiæ alicujus, etiam in qua Canonici sunt, appellatione presbyterorum & beneficiatorum ejusdem. Lott. l. 1. q. 15. n. 26.

Questio 86. Quæ Capellania sint, & quæ non sint verum beneficium Ecclesiasticum?

1. Respondeo primò in genere: quotiescunque Cappellania erecta & dotata est auctoritate Episcopi, est verum beneficium. Gloss. communiter recepta in Clement. 2. de decimis. V. beneficiorum. Selv. & alii passim apud Azor. loc. cit. q. 3. Hinc Capellania, etiam ad nutum amovibiles accedente auctoritate Episcopi taliter instituta sunt vera beneficia. Garc. p. 1. c. 2. n. 82. Corrad. l. 1. c. 6.

n. 285. contra Barb. de jure Ecclesiast. l. 3. c. 5. n. 15. citantem pro se Navar. consil. 5. de preb. Sayr. Caval. &c. Addit tamen, si semel iterumque talis Cappellania manualis collata fuerit per Ordinarium, id solum sufficere, ut reputari & judicari debeat beneficium Ecclesiasticum, citatque pro hoc Rebus. de pacif. possess. n. 349. Guidonem Papam &c. gaudetque; Capellanus ratione talis Capellaniæ privilegio fori, etsi esset tantum Clericus primæ tonsuræ, juxta decret. Trid. sess. 23. c. 6. apud Garc. loc. cit. Vide dicta q. ultima. c. præced.

2. Respondeo secundò: Econtra quotiescunque Capella erecta non fuit auctoritate Episcopi, non erit verum beneficium juxta sæpius dicta: hinc etiam si Capellania ex ordinatione fundatoris esset perpetua & inamovibilis, haberet pro dote terras seu bona, maxime stabilia, non accedente ad ejus fundationem auctoritate Episcopi, non erit beneficium. Corrad. loc. cit. n. 28. Garc. l. n. 102. Verumque id est, etiam si ad titulum illius sacris ordinibus initiarentur illius possessores. Corrad. ibid. n. 44. quin imò etiam si constaret fundatorem intendisse verè creare beneficium. Corrad. n. 53. ac denique etiam si ipse Episcopus esset earum fundator, si fundavit eas tanquam laicus ex bonis propriis, non verò Episcopali auctoritate. Barb. loc. cit. n. 3. citans plures alios.

Questio 87. Quando nam præsumantur Capellania esse beneficia?

Respondeo: ex onere præcisè administrationis seu faciendi celebrari missas, vel ex denominatione Capellaniæ, non oriri præsumptionem beneficii. Corrad. l. 1. c. 2. n. 22. De cætero in dubio Capellania præsumuntur beneficia. Barbos. loc. cit. n. 1. citans Gonz. &c. Garc. l. cit. n. 113. Corrad. l. 1. c. 2. n. 59. qui tamen addunt, id verum, si appareat de una collatione vel institutione Ordinarii; ac secus esse in claris; dum nimirum constat fundatorem noluisse eam collativam, contra Zevall. & alios tenentes, quòd licet constet, Capellaniam ex fundatione non esse collativam; si tamen ex consensu patronorum expresso vel tacito, vel ex negligentia efficiatur collativa, & postea iterum vacet; licet opponatur non esse collativam; ultimus tamen status sit attendendus in ejus provisione. Lott. etiam l. 1. q. 5. n. 62. ait nimis laxum pronuntiarum Rebus. in pr. tit. quid sit beneficium. n. 8. In dubio Capella fundata ad serviendum in ea Deo, licet non appareat de approbatione Episcopi, præsumitur beneficium Ecclesiasticum; proinde regulandum secundum illam doctrinam, quam tradidit ex Egidio n. 61. Porro necesse est, ut impetrans Capellaniam prober illam esse beneficium, ait Corrad. l. 1. c. 2. n. 36.

Questio

Quaestio 88. Quenam Capellania praebeant titulum Ordinationis?

Respondeo primò: Capellania ad nutum amovibilis, etiam si collativa sit & beneficium, nequit esse titulus ordinationis; quia deest stabilitas & perpetuitas, requisita ad titulum ordinationis. Corrad. *loc. cit. n. 49.* Barb. *loc. cit. n. 19.* ubi tamen hanc facit exceptionem, nisi talis Capellania amovibilis habeatur in Capella Papae; tenet enim eas sufficere pro titulo ordinationis, & citat pro hoc Navar. *consil. 20. de temp. ordin.* Riccium *in praxi fori Ecclesiast. resol. 334. in fine.* Sayr. Molfes &c. Aliam exceptionem addit de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.* nimirum nisi titulus beneficii ex natura sua manualis, per accidens hic & nunc in hac persona ordinanda foret perpetuus, ex eo quòd ii, ad quos pertinet amovere, id agere (nempe ordinari) validè permittant; quin etiam *n. 55.* addit sufficere Capellaniam (aliudve servitium Ecclesiasticum, non tamen meram famulatus speciem habens, ut est conductio v. g. ad pulsandum organum) quae etsi specialem vel personalem titulum nullum tribuunt, tribuit tamen, seu annexum habet tale jus, quod titulo æquipolleat, ita ut illud servitium, etiam ex parte recipientis sit necessarium, neq; competat admittentibus libera facultas talem dimittendi juxta praxin frequentem Ecclesiarum parochialium; quin & collegiarum, etiam Cathedralium, ad quarum servitium ex consuetudine loci cives seu norionales, habentes, certas qualitates cum numero præfinito vel sine eo recipiuntur ad participationem cujusdam massæ communis, & ad talis servitii titulum ordines conferri posse, receptum esse ait: cum beneficio vel Capellæ perpetuæ titulatæ spectato effectu æquipolleat; idem habet & explicatius proponit *de benef. d. 80. n. 14.*

2. Respondeo secundo: Capellania perpetuæ præbeant titulum ordinationis, non tantum ex, quæ ab initio auctoritate Episcopi erecta in beneficiu; sed etiam ex, in quarum primæva institutione, etsi non intervenit auctoritas Ordinarii, postea tamè non reluctante fundatoris auctoritate erecta sunt in beneficium per collationem & Canonicam institutionem. Barb. *loc. cit. n. 23.* quin & illæ, quæ nec collativæ nec beneficium sunt; licet enim ad eas non possit quis ordinari tanquam ad titulum beneficii, poterit tamen ad eas ordinari tanquam ad titulum patrimonii. Garc. *loc. cit. n. 112.* citans Trid. *sess. 21. c. 2.* Card. de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.*

Quaestio 89. Num & qualiter Capellania ex non collativa fieri possit collativa auctoritate Ordinarii?

Respondeo: hoc fieri posse, ut dum nimirum Capellania, quæ ob non intervententem in primæva ejus fundatione auctoritatem Ordinarii non nisi ad statum Capellania non collativæ, seu habentis solam rationem legati pii evaserat, & in eo etiam ad tempus aliquod permanserat, superveniente demum auctoritate Ordinarii erigeretur in beneficium per collationem & institutionem Canonicam, non reluctante fundatoris voluntate. Corrad. *l. 2. c. 11. n. 17. & seq.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. n. 58.* Salcedo, Zavall. quos citat & sequitur Garc. *p. 1. c. 2. n. 108. & seq.* sub limitatione tamen paulò post subjungenda. Censetur autem hæc voluntas
P. Leuten, Fori Benef. Tom. 1,

non reluctari, dum fundator in constitutione sua nihil addidit, per quod ratio collativæ seu beneficiæ excluderetur; sed simpliciter solum bona sua legavit Capellæ vel altari alicui, ut legantur in eo hebdomadarum certæ missæ, nominando insuper simpliciter patronos: tunc enim facta per accedentem Ordinarii auctoritatem erectione simplicis talis Capellania in beneficalem, dicta testatoris voluntas non mutatur; utpote quæ talem erectionem non prohibuit; quin potius interpretativè saltem illam voluit. Testator enim simpliciter instituendo Capellaniam, videtur velle instituere beneficium Ecclesiasticum. Garc. *loc. cit. n. 109.* Sed dicitur solum per talem adjectionem non contrariam alterari. Corrad. & Gonz. *loc. cit.* quod ipsum licet Ordinario. Corrad. *ibidem.* citans Bald. *in l. si testamentum. c. de testam.* cum id fiat, ut piæ testantium voluntates debita executioni mandentur, firmitus conserventur, & Episcopus sit executor demandatus omnium piarum dispositionum, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus juxta Trid. *sess. 24. c. 8.* Corrad. *loc. cit.* qui etiam sic frequenter practicari asserit allatis exemplis aliquot. Hanc doctrinam veram esse asserit Garc. in Capellaniis institutis in ultima voluntate, in quibus non solet intervenire auctoritas & erectio Ordinarii, nisi post mortem testatoris, quando effectum sunt habitura. Item in Capellaniis institutis inter vivos, etiam irrevocabiliter, quarum effectus differtur ad mortem. Non tamen in Capellaniis institutis inter vivos, & statim effectuatæ per positionem Capellani; quia ex quo fundator non requisivit auctoritatem Ordinarii, non videtur velle facere beneficium Ecclesiasticum, sed Capellaniam non collativam, adeoque eam erigere postea in beneficium; esset mutare voluntatem & dispositionem fundatoris. Idem censet in Capellaniis, in quibus dicitur, quòd Capellanus ponatur per patronos.

Quæres 90. An dum fundator noluit Capellaniam esse collativam, Ordinarius, saltem accedente consensu patroni, possit de ea facere collationem & institutionem, & sic de non beneficiæ eam erigere in beneficium?

Respondeo negativè: Garc. *n. 105.* citans pro hoc AA. quàm plurimos, & aliquot Rotæ decisiones ad fufum.

Quæres 91. An quando constat fundatorem noluisse facere Capellaniam collativam & beneficium, ad hoc, ut habeatur pro beneficio, sufficiat collatam fuisse per 40. annos ut beneficium?

Respondeo affirmativè: Garc. *p. 1. c. 2. n. 115.* ubi postquam inclinasset in sententiam requirentem ad hoc tempus immemorabile; argumento *c. 1. de præscriptione in 6. junctâ auth. de nuptiis. §. disponar.* oppositum, quod tenet Azor. verum censet juxta *c. cum de beneficio. de præb. in 6.* & ait *cit. c. 1.* requirens tempus immemorabile ad hujusmodi præscriptiones loqui de casu, in quo jus commune est contrarium, non autem sola lex privata fundatoris.

Quaestio 92. An dum Capellania perpetua erecta est auctoritate Episcopi in beneficium Ecclesiasticum (quod postremum addo, quia
C 3 *nil*

nil vetat quò minus etiam Capellania non collativa constituantur, sicut quodvis aliud pium legatum Episcopo approbante absque eo, quòd hæc approbatio ad hanc constitutionem sit necessaria, adeoque absque eo, quòd vi hujus approbationis ultro data, aut ex superabundante requisita erigatur in beneficium) teneat prohibitio illa testatoris, quòd Ordinarius non debeat se introumittere in illius provisionem; sed ea ad solos laicos spectet?

Respondeo negativè: Garc. p. 1. c. 2. n. 97. citans Gonz. loc. cit. n. 42. Lamb. de jurepatr. p. 1. l. 1. a. 10. Mandos: Covar. &c. quin imò si auctoritas Episcopi interveniat ad erigendam Cappellaniam in titulum & creandum beneficium, dicta conditio adhuc erit nulla, tamen si Episcopus ipse in ejus fundatione consenserit in talem conditionem. Garc. *ibidem* contra Gonz. videtur enim talis conditio contrariari ipsi naturæ beneficii. E contra verò dicta auctoritate non interveniente non tantum tenet, & observanda est dicta conditio per fundatorem ipsum adjecta. Garc. *ibid.* n. 98. verum etiam, dum postquam testator ex assignatis bonis jussit annuatim, vel etiam (quod addo) hebdomatim dici tot missas per Clericum à certo patrono nominandum, patronus ipse primò adjecit dictam conditionem, quod facere poterit etiam declarando dictam Cappellaniam non esse servitium, sed potius memoriam seu anniversarium missarum; ita ut non solvatur subsidium, prout hoc solvi non debet ex talibus memoriis. Corrad. l. 1. c. 2. n. 24.

Questio 93. An Cappellania, in quibus non intervenit auctoritas Ordinarii, imperari possint in titulum beneficii, vel etiam permutari?

Respondeo ad utrumque negativè: utrumque patet: cum enim non sint beneficia, conferri in titulum beneficii nequeunt. Corrad. n. 26. Lott. l. 1. q. 5. n. 64. sed & propterea talis Cappellaniæ permutatio facta in manibus Ordinarii tanquam de beneficio Ecclesiastico, & hinc secuta collatio non subsistit. Corrad. *ibid.* citans Burat.

Questio 94. An in Capellaniis erectis auctoritate Episcopi in beneficium, teneat, quòd fundator ab earum administratione, curâ, & visitatione excludat Ordinarium?

Respondeo affirmativè; excepto casu negligentia. Trid. sess. 22. c. 8. & 9. Garc. cit. c. 2. n. 98. citans declarationem super hoc Pauli V. emanatam Anno 1606. Porrò non censetur exclusus à visitatione Ordinarius per hoc, quòd in fundatione alicui alteri (intellige absque exclusione positiva Ordinarii) simpliciter committatur visitatio. Garc. loc. cit. n. 99. & seq.

Questio 95. Num in Cappellaniis non collativis, dum aliter cautum non est à fun-

datore, Episcopus adhuc habeat jus visitandi?

Respondeo affirmativè: et si enim beneficia non sunt; sunt tamen opus pium, & sic possunt ab Episcopo visitari. Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 5. n. 11 citans pro hoc AA. plures. Garc. n. 104. citans allegat. c. 8. & 9. sess. 22. Trid. contra Paris. l. 4. consil. 34. Gonz. loc. cit. n. 35. quem tamen ait n. 45. videri sentire contrarium.

Questio 96. Circa bona, super quibus fundata sunt hujusmodi Cappellania non collativa ex defectu auctoritatis Ordinarii, an sint spiritualizata per hoc, & non amplius laicalia; & num pacisci circa similes Cappellanas sit simonia?

Respondeo ad primò bona istiusmodi remanere & reputari bona laicalia, ac proinde subiecta potestati Principum, & Magistratum secularium; tamen si eis opera pia & missarum onera annexa sint. Barb. loc. cit. n. 6. citans ordinationem Regiam Lusit. Perez de Lara & alios; unde etiam n. 7. & 8. testatur tales Cappellanas privatà auctoritate institutas, tanquam profanas jure sanguinis aut hæreditario devolvi in Lusitania ad inftar fidei commissorum seu majoratum; successioneque harum Cappellaniarum in Hispania juxta regulas majoratum regulari. Et hinc quoque est, quòd dictis Cappellaniis imponi non possit subsidium bonis & redditibus Ecclesiasticis imponi solitum, ut insinat Garc. loc. cit. n. 105.

2. Responder ad secundum negativè. Barb. loc. cit. num. 3. ex Gonz. loc. cit. num. 25. nimirum pactum factum ratione talis Cappellaniæ absque auctoritate Pape non esse simoniacum ex eo, quòd Cappellania talis non sit quid spirituale, sed laicale & temporale, ut docent Guido Papa Decis. 187. Navar. cons. 5. de prob. n. 1. & alii apud Barb. loc. cit. n. 5. De Capellis etiam existentibus in Ecclesia quoad cæmenta & ornamenta, ipsiisque situm materiale, ait de Luca in Miscel. d. 28. n. 12. quòd sint in hæreditate profana, & citra simoniam in commercio profano. Addit etiam de jurep. d. 53. n. 2. 3. & 5. non tantum jus presentandi ad dictas Cappellanas donari, sed etiam concessionem ipsius Capellæ & juris illius honorifici, quod ex Cappellarum usuali dominio resultat, fieri posse absque omni consensu Ordinarii; cum nihil detur spirituale, ut contingit, cum datur jus patronatus redolens formalem servitute Ecclesiæ vel beneficii, sed solum usuale quoddam dominium, competens ratione rerum materialium, pretio æstimabilium, adeò ut veniat in hæreditate, vendique possit pro pretio ipsis materialibus proportionato absque aliqua spiritualitatis mixturâ, adeoque sine omni simonia; citatque pro hoc Rodriq. in qq. reg. q. 58. a. 2. Lott. l. 2. q. 4. n. 10. & seq. &c.

Questio 97. An Cappellania in eo, cui obveniunt, requirant Clericatum aut certam aetatem?

Respondeo primò: Cappellanas illas etiam sub nomine beneficiorum fundatas & nuncupatas, quæ institutæ sunt absque auctoritate Ordinarii, obvenire posse (ubi aliter cautum non est

est

est à fundatore;) laicis seu carentibus primâ tonsurâ, etiam infantibus, & feminis; quia merè laicales sunt, & sub regulas beneficiorum non cadunt. Luca de benef. d. 8. n. 18. citans Bursat. Decis. 1. n. 17. & d. 95. n. 1. & ad Trid. d. 24. n. 10. Ac proinde nullam etiam requirunt ætatem. de Luca *ibid.* citans Gonz. ad reg. 8. gl. 5. Ventrigl. in annot. rerum Ecclesiast. annot. 6. de atate benef. n. 9. nihilominus requiritur, & in iis quandoque indirectè certa ætas, quatenus nimirum fundator certam qualitatem requirit, quæ sine certa ætate haberi non potest; v. g. quia voluit, ut obtineus tale legatum seu Capellaniam, sit Clericus, seu habeat primâ tonsuram, quæ non datur nisi habentibus certam ætatem; in quo casu necessaria est ætas non tanquam principale requisitum ipsius Capellaniam, vel improprii beneficii; sed tanquam antecedens ad illam qualitatem Clericatus, sine qua neque ætas sufficeret. Luca *ibidem* n. 2. citans decis. Rotæ 270. coram Ottoboni.

2. Respondeo secundò: Capellania erecta in titulum beneficii auctoritate Episcopi, etiam citra dispositionem fundatoris, requirit clericatum; quia regulariter more aliorum beneficiorum: Nihilominus ex ordinatione fundatoris dari poterit puero ante primam tonsuram titulo sæculari, donec fiat clericus, qui suo tempore tenebitur ordinari, & dum capax sit, recitare horas, eoque id non repugnet, si accedat Ordinarii auctoritas, non ut ante primam tonsuram teneat quis eam in titulum beneficii, quod fieri nequit; sed ut pro eo tempore non sit beneficium, donec fiat Clericus, & ex tunc eam teneat ut beneficium: accedente tamen collatione Ordinarii; nisi fortè in principio, quo eam obtinuit, intervenerit ejus auctoritas. Corrad. l. 1. c. 5. n. 125. ex Garc. p. 1. c. 2. n. 30. qui tamen n. 31. subdit, quòd videatur nihilominus requiri, ut fundator talis Capellaniam collativè expresse ita disponat, quòd ea dari possit puero ante primam tonsuram titulo sæculari; si enim simpliciter disponeretur, quod dari possit puero ante primam tonsuram, non valeret dispositio.

Questio 98. An Capellania obligent ad horas?

1. Respondeo primò affirmativè de iis, quæ instituta auctoritate Ordinarii, Barb. *loc. cit. nu.* 21. Azor. Sanch. & c. cum communi.

2. Respondeo secundò negativè de ceteris. Barbosa *ibid. num.* 4. Garc. *loc. cit. n.* 104. citans plures alios.

Questio 99. Quenam, & cum quibus beneficiis incompatibiles sint Capellaniae?

1. Respondeo primò: uti in genere duo beneficia uniformia, quia nimirum ambo sunt ejusdem nominis & ministerii v. g. duæ dignitates, vel duo Canonatus ejusdem Ecclesiæ sunt incompatibilia juxta c. de multa. de preb. Gonz. ad reg. 8. gl. 10. num. 35. cum communi; ita in specie ab uno simul haberi non possunt, ut patet, duæ Capellaniam fundata super eodem altari habentes eadem onera.

2. Respondeo secundò: duas Capellanias fundatas in ejusdem Ecclesiæ diversis Capellis, vel etiam in ejusdem Capellæ diversis altaribus (quin & ut sentio, idem est, si fundatae sint in eodem altari.)

ad diversos tamen fines, & cum diversis oneribus non sunt incompatibiles secundum Nav. *conf. 16. de preb.* qui testatur vidisse se, id pluries practicum, & Gonz. apud Card. de Luca. de benef. d. 57. n. 4. qui etiam suum ibi iudicium suspendat; ait tamen non videri urgere congruam in contrarium rationem, & expresse ipse de Luca de *jurep.* D. 17. num. 4. & 5.

3. Respondeo tertio: sed neque incompatibilis est Capellania cum alio diversi nominis, & instituti beneficio in eadem Ecclesiâ; v. g. cum Canonatu Cathedralis vel Collegiata. Card. de Luca. *loc. cit. n.* 6. citans Rotam *decis.* 489 p. 2. *Recent.* Gonz. *loc. cit. n.* 43. Paris. de *resign.* l. 3. q. 1. qui testatur, hanc esse communem ac veriore contra Hojed. de *incompat. benef.* p. 1. q. 20. n. 25. & Azor, qui p. 2. l. 3. c. 8. q. 6. ait, ut Capellania & aliud beneficium simplex simile vel dissimile in Ecclesiâ eadem habeatur, requiri specialem Papæ indulgentiam. Tamen enim duo beneficia dissimilia in eadem Ecclesiâ, quorum utrumque est residentiale, ex natura sua seu præcisè (qualiter beneficia principaliter curata, nec non dignitates & Canonatus Cathedralis, aliæ à Trid. specificata vi ejusdem veram ac præcisam residentiam exigunt, & annexam habent, de quo vide de Luca *loc. cit. n.* 5. & d. 58. n. 3.) sunt incompatibilia, ita ut ex inconcussa datariæ praxi, ut ait de Luca, & fateatur Gonz. *loc. cit. num.* 42. obtineri nequeant dignitates & Canonatus in eadem Ecclesiâ; duo tamen beneficia dissimilia ejusdem Ecclesiæ, quorum unum est residentiale verè, ac præcisè, alterum non est residentiale, vel solum residentiale causativè, hoc est, habens onus servitii alicujus, v. g. interveniendi horis vespertinis, vel Processionibus, inducentis residentiam, non sunt incompatibilia. de Luca *loc. cit. num.* 6.

4. Respondeo quartò: Capellania requirens residentiam sive ex institutione sua, sive ex consuetudine loci, incompatibilis est cum alio quocunque beneficio requirente pariter residentiam in diverso loco, ut patet: vide Azor *loc. cit.* verum de hac incompatibilitate ex professo in 3. p. *sect.* l. c. 1.

Questio 100. An, & qua Capellania requirant residentiam?

1. Respondeo primò in genere: Capellaniam etiam erectam in beneficium, simplices tamen, seu non habentes annexam curam animarum, etiam annexum iis onus celebrationis missarum in certo altari, dum aliunde, puta, ex speciali fundatoris ordinatione vel statuto, aut consuetudine (ad quam probandam non sufficit prædecessores residisse, cum sit in materia facultativa; sed quod id fecerint coactè, & non voluntariè; urgente nimirum præcepto. Lap. ad Bald. *conf.* 170. apud Garc. paulo post citandum. n. 88.) illis impositum non est præceptum residendi, residentiam non requirunt, ideòque ex generali consuetudine receptum (licet beneficia omnia simplicia, exceptis præstimoniiis, de jure eam requirant; de quo vide Garc. p. 3. *Corr. n.* 1. citantem pro hoc quamplurimos) Azor. p. 2. l. 3. c. 8. q. 5. Zerol. in *pr. Epis. v. beneficium.* §. 7. de Luca. de benef. d. 58. nu. 2. Garc. p. 7. c. 1. n. 86. & seq. citans Mand. Felin. Zechum, Hojed. ac præcipuè Lap. *Alleg.* 35. communiter recepta, ut ait de Luca, *loc. cit. nu.* 2. item plures declarationes S. Congregationis, & Rotæ *decis.*

manifestè id continentes. Verùmque id est, etiam si ultra onus celebrationis missarum servitium aliud impositum haberet v.g. cantandi in choro, quòd residentiam personalem præferre videretur, positumque expressè esset in fundatione: *Capellaniam hanc obtinens cantet, vel serviat*: Luca loc. cit. n. 3. Garc. loc. cit. nu. 89. contra Nav. consil. 6. n. 3. de Clericis non resid. docentem, verbum: *cantet vel serviat*: in fundatione Capellaniæ positum idem importare, quòd resideat; quòd intelligitur de personali residentia: poterit enim & tunc adhuc Rector Capellaniæ talis per substitutum satisfacere; uti manifestum videtur ex decis. Rotæ in una Brixienfi Capellania, 2. Martii Anno 1598. apud Garc. n. 88. generaliter sic decidentis: *Capellania non requirit personalem residentiam, nisi fundator jussert; quòd Capellanus per se ipsum inservire teneatur. Secus autem esse videtur, ubi fundator dixisset: intersit vel assistat in choro*: hæc enim idem, quòd resideat, importare videntur; adeoque imponendo hanc interestiam, & assistentiam imposuisse videtur residentiam personalem. Garc. loc. cit. n. 89. quamvis & in eo adhuc casu non importari nisi residentiam causativam seu impropiam, inducentem amissionem fructuum seu emolumentorum, aut distributionum, non verò propriam ac veram inducentem incompatibilitatis effectum, docet de Luca d. 57. cit. n. 6. & d. 58. n. 6. & d. 59. n. 4. &c.

2. Respondeo secundò: in particulari Capellania interveniente auctoritate Ordinarii fundatà cum obligatione residentia personalis, dum postmodum ejus fructus adeò diminuti sunt, ut non sint sufficientes & proportionati amplius tali oneri, non obligat ad residentiam, saltem Ordinario tollente hanc obligationem, Garc. cit. p. 7. c. 1. nu. 126. docet etiam in genere Lott. l. 3. q. 27. nu. 19. his verbis: libera est hac in re facultas Episcopi, non solum in superadducenda residentia ex causa prædicta (nimirum urgente necessitate vel utilitate Ecclesiæ ex defectu ministrorum) sed etiam in tollenda, si ob tenuitatem fructuum non reperiatur, qui velit provideri; ut etiam latè probat Moneta de commut. ult. volunt. c. 11. n. 15. apud eundem, uti id eum posse in eo casu annuente patrono, aut etiam eo invito, si vocatus consentire noluerit; patet ex generali doctrinà, quâ docent DD. ad c. nos quidem. de testam. posse Ordinarium in tali casu diminuerè, seu reducere onera à fundatore imposita: cum, ut ait Felin. ad c. cum accessissent. de consir. n. 29. cessantibus redditibus cessare debet ordinatio testatoris, vide de hoc Garc. qui pro hac materia citat Lamb. l. 3. q. 6. n. 7. Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 6. &c.

3. Respondeo tertio: Capellaniæ, quæ nullos fructus habent in absentia, sed omnes inter Capellanos & beneficiatos præsentés distribuuntur, absentibus nihil percipientibus, requirere videntur personalem & præcisam residentiam; ita ut illas obtinentes ad eam teneantur, & cogi possint, nõ obstante consuetudine contrariâ. Garc. p. 3. c. 2. n. 188. idque ob decis. aliquam S. Congreg. quam adsum ibidem recitat Garc. quaniq; se originaliter vidisse ait apud eundem Gonz. gl. 5. n. 1. plura tamen in contrarium adducente Nav. consil. 4. de cler. non resid. n. 1. & seq. Quin imò tenere responsionem etiam non obstante consuetudine immemoriali, ostendit Garc. loc. cit. num. 197. Verum

& de hoc onere residendi accuratius infra sect. 3. c. 1.

Quæstio 101. Quot modis Capellania (idem est de alio beneficio) dicatur sacerdotalis?

Respondeo tribus: primò: dum requirit eo tempore sacerdotium, quo jus obrinetur in Capellania. Secundò: dum requirit illud eo tempore, quo à patrono nominatur seu eligitur. Tertio: dum ita solum illud requirit, ut qui eligitur, nominatur & offertur, fiat sacerdos intra annum ab eo tempore computandum, quo nactus est pacificam Capellaniæ possessionem; alioquin vel ipsa, vel ejus fructibus sit privatus. Azor. l. 6. c. 24. q. 4.

Quæstio 102. Undenam, dum institutio fundatoris, vel statutum, aut consuetudo id clarè non exprimit, constet, vel conjectura sumatur, Capellaniam esse, vel non esse sacerdotalem; seu obtinentem illam debere esse aptitudine tantum, vel actu sacerdotem, & legere missas per se ipsum?

1. **R**espondeo primò: Capellania sacerdotalis est, & requirit in promovendo sacerdotium actu tempore præsentationis seu provisionis, dum dicitur in fundatione vel statuto: *presentetur sacerdos; vel promoveatur Capellanus, qui missam celebret*: vel *assumatur persona idonea ad celebrandum*: vel etiam ut insinuat Garc. n. 97. *presentetur presbyter vel rector causâ celebrandi missas &c.* qualitas enim adjuncta verbo juxta L. in delictis. ff. de noxalibus; intelligitur secundum tempus illius Garc. p. 7. c. 1. n. 58. citans plures pro hoc decis. Rotæ; & dicens esse communiorem contra Azor. l. 6. c. 24. n. 4. in cujus sententiam inclinabo. *sect. seq.* ubi de SS. ordinibus requisitis in beneficiato. & Corrad. l. 2. c. 10. n. 117. in quantum ii volunt, id verum esse, dum fundator est laicus, non verò, dum est Ecclesiasticus, vel statutum Ecclesiæ sic loquitur; sufficere enim tunc posse intra annum fieri sacerdotem: pro hac doctrina citatur à Garc. n. 63. Lamb. p. 1. l. 2. a. 27. q. 7. & Anton. Genuens. Item contra Ferrer. qui vult id solum tenere, dum sacerdotium annexum est per verba negativa, dicente v.g. fundatore: *Capellania conferatur non nisi sacerdoti*. Item contra Zerol. p. 1. v. beneficium §. 8 qui vult posse institui non sacerdotes, modò tamen infra annum fiant sacerdotes, dum Ecclesia fundata hæc conditione, ut ad illam instituantur tot presbyteri, qui quotidie celebrent; item contra Gonz. gl. 5. n. 104. & seq. qui idem cum Zerol. docet, & insuper addit, dum fundator diceret: *presententur sacerdotes & non alii*; adhuc sufficere, esse in ea ætate, ut saltem intra annum fieri possit sacerdos. huic ferè inhæret Perez. de Lara l. 2. c. 5. n. 16. apud Garc. n. 63. nimirum dum fundator requirit presbyteratum per verba mixta affirmativa, sufficere præsentari idoneum ad presbyteratum. ac denique contra Paris. de resign. l. 4. q. 9. n. 34. qui vult in iis casibus, in quibus requiritur ætas 25. annorum & sacerdotium, posse resignari & provideri beneficium non sacerdoti, habenti tamen dictam ætatem. Ratio responsionis nostræ est, quòd qui non est sacerdos actu, sed solum aptitudine, non dicatur verè, nec absolute & simpliciter sacerdos; adeòq; in eo non verificentur verba requirementia sacerdotium. Garc. n. 67. Contra dictam Corradi & Azor. distinctionem est, quòd si in fundatione laici verba illa importent,

portent, quod Capellania sit sacerdotalis actu, idem etiam importare debeant in fundatione personæ Ecclesiasticæ. Attendenda namque hic solum sunt verba fundationis, & eorum vis. *Garc. loc. cit. n. 83.* Secundò: requiritur actu sacerdotium, dum fundator vel statutum dicit, aut consuetudo habet, ut provisus sit Capellanus vel sacerdos: particula enim illa *vel*, est solum declarativa. *Zech. de rep. Eccl. c. de beneficiar. n. 4. Tuschus lit. E. concl. 57. apud Garc. loc. cit. n. 60. & 72.*

2. Respondeo secundò: Capellania ex eo, quòd fundator dixit, Capellanum debere celebrare missas seu divina officia, non est sacerdotalis, nec actu, nec aptitudine; sed conferri potest simplici Clerico, etiam tantum primæ tonsuræ, qui eam per substitutum administret. *Card. de Luca, de benef. d. 61. n. 3. & 7. Garc. loc. cit. n. 85. & seq. citans pro hac responsione AA. quàm plurimos, pluresque Rotæ & S. Congreg. decis. clarissimas ad longum. Vide etiam Gonz. l. c. gl. 5. n. 72. item Lott. l. 2. q. 47. à n. 34. ubi ait: annexio sacerdotii minimè argui potest ab annexione oneris celebrandi ob separabilitatem facti celebrationis ab ipso onere; quod ut per alium non possit absolvi, nullo jure cautum est; pro quo citat præter alios Felin. in c. eum omnes. de constitut. n. 3. dicentem ita de generali consuetudine servari; & ait hanc sententiam sæpissime probatam à Rota, cujus plures decis. adducit n. 35. Unde quàmvis fundator vel statutum referat onus illud celebrandi ad personam beneficiarii; dum tamen expressè non removet hanc facultatem celebrandi per alium, quæ est à jure communi; potius censetur voluisse conformare se cum eo jure, quàm ab ejus orbita recedere: cum omnis dispositio nudis verbis prolata vestiatur à jure communi. l. quarta. ff. locati. Lott. n. 36. arque ita tunc inflectitur ea relatio, ut stet demonstrativè ad qualitatem oneris; non autem dispositivè ad qualitatem personæ. ut Lott. n. 37. Rationem responsionis præter eam, quam afferam infra *loc. cit.* hanc quoque assertit *Garc. n. 92.* ex eo tunc possessi oneri satisfieri per substitutum, quod non fit in eo casu electa industria personæ, & hinc valeat, quod quis per alium facit, per se ipsum facere videtur.*

3. Respondeo tertio: Capellania erit quidem sacerdotalis, ut *Lott. n. 38.* citans *Gonz. gl. 5. n. 100. & 107.* non tamen adhuc erit sacerdotalis actu, sed solum aptitudine, ubi fundator dixit, Capellanum debere celebrare per se ipsum, seu debere personaliter deservire, vel debere residere. *Garc. n. 98.* citans *Gonz. loc. cit. n. 100. Nav. & c.* Item declar. S. Congreg. de Anno 1604. quam se authenticè vidisse testatur, quæ inter cætera sic habet: *Si ex fundatione autum, ut Capellanus per se ipsum celebret missas, simplici adhuc conferri potest clerico, in ea tamen auctoritate constituto, ut intra annum ad sacerdotium promoveri queat.*

4. Respondeo quartò: Capellania ex hoc erit adhuc sacerdotalis aptitudine, quòd præter onus legendi missas habet onus juvandi curatum in cantando, & aliis similibus assistendi in choro: tunc enim censetur injunctum servitium personale non tantum chori, sed etiam missarum; adeoque eas non poterit curare legi per alium. *Garc. loc. cit. n. 89. Filiuc. tr. 41. c. 1. n. 15.* Porrò quis dispensare possit quoad dictam qualitatem requisitam à fundatore, & qualiter ei derogetur per provisionem Apostolicam, vide ex dicendis *sect. seq. loc. cit.* Vide quoque *Garc. loc. cit. n. 102. & seq. fusè de hoc.* Ac denique qualiter providendum in casu volun-

tatis fundatoris ambiguae, deducendæ ex verbis vel conjecturis, vide apud *Card. Luca de benef. d. 86. ferè per tot.* ubi etiam, quæ distinctio inter vocabula *presbyter* & *sacerdos* in hoc vel illo idiomate, in quo conscripta est fundatio. Plura de hoc vide, ubi de ætate requisita ad singula beneficia. *sect. seq.*

Questio 103. *Quid si ergo in fundatione Capellania dicatur: presentetur sacerdos proximior in sanguine, si invenitur aliàs Clericus, num si tempore presentationis fuerit aliquis sacerdos, is presentari debeat, etsi sit remotior, & alteri proximiori preferendus, etsi hic postea adhuc ante institutionem remotioris illius esset jam factus sacerdos.*

Respondeo affirmativè: attendi enim debet tempus presentationis. *Garc. loc. cit. n. 73.* citans pro hoc *Perez de Lara, & decis. Rotæ.*

Questio 104. *An & quanta sit obligatio legendi missas impositas Capellania in Ecclesia, sacello, vel altari à fundatore designato, & ad quid hoc negligens Capellanus teneatur; & quis in eo dispensare possit?*

1. **R**espondeo ad primum affirmative: non enim satisfieret aliàs voluntati fundatoris. *Corr. l. 2. c. 11. n. 20. & 27.* cum communi. Respondet idem ad secundum. n. 22. Capellanum contra legitimam causam celebrando alibi peccare mortaliter. Respondet ad tertium: non tamen teneri illum missas lectas alibi legere denuo in loco designato: quia jam in substantia satisfactum oneri missarum injuncto à fundatore, neque ad ullam aliam restitutionem; quia non privavit fundatorem fructu beneficii. *Corrad. ibidem, n. 23. & 24.* citans *Barb. de potestate Episc. alleg. 24. v. 36. & Fraxinell. de oblig. sacerdot. sect. 4. corol. 5. §. 3.*

2. Respondet ad quartum dispensare in hoc non posse Episcopum (etiam consentientibus hæredibus; cum non agatur in hoc puncto de voluntate hæredum, sed fundatoris. *Navar. de orat. c. 5. n. 2. & 12.*) cum verò sic derogaret menti fundatoris, quod non potest. *Corrad. n. 25. & 26.* Nequidem dum Capellanus ratione studiorum abest, & ut sentire videtur *Barb. loc. cit. ex Henric. Corr. ibid.* ubi ait: & in hoc casu de necessitate petendum indultum Pontificium, censeri à peritissimis Curialibus, uti & num. 20. ait, praxin ipsam docere, non nisi de licentia Papæ licere dictas missas celebrare alibi.

Questio 105. *An, & quando numerus missarum ex fundatione impositus Capellania (idem est de Vicariis, aliisque similibus beneficiis) reduci possit per Ordinarium, quando redditus diminuti sunt & insufficientes tali oneri?*

Respondeo: tametsi Episcopi in Synodo diocesana, uti & Abbates, Generalisque ordinum in Capitulis Generalibus ex concessione Trid. *sess. 25. c. 4. de reform.* (cujus concessionis varias limitationes, explicationes, & variorum super ea sententias vide apud *Garc. loc. cit. n. 127. & seq.* Vide etiam *Barb. de potest. Episc. alleg. 29.*) possint, re diligenter perspectâ, prout major Dei honor

honor & utilitas Ecclesiarum & necessitas exegerit, reducere missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum eisdem Ecclesiis: ubi ob multitudinem eisdem satisfieri non potest: vel Eleemosyna pro iis celebrandis adeo tenues, ut non facile inveniatur, qui velit se huic oneri subicere, idemque etiam possint vi ejusdem indulti circa Anniversaria defunctorum officia, ut declaravit S. Congreg. super hoc interrogata ab Archiepiscopo Neapolitano apud Corr. cit. c. 11. hanc declarationem verbotenus recitantem. Quamvis tamen & hæc ipsa concessio illis sublata videatur vi decreti à S. Congregatione editi auctoritate Urban. VIII. ad Annum 1625. quod plura salutaria hac de re continet, & ad fufum recitatur à Corr. loc. cit. n. 10. uti & responsiones ejusdem S. Congreg. ad plura dubia super hoc decreto orta. Nihilominus neque ante, neque per dictum Concilium potuisse, aut posse Episcopos reducere numerum missarum impositarum beneficio seu Capellanis; cum de illis missis non loquatur Trid. ut patet; adeoque talem reductionem factam ab Episcopo esse nullam; recurrendumque esse pro tali reductione obtinenda ad Sedem Apostolicam, docent Corr. loc. cit. n. 5. & seq. usque ad 20. Barb. cit. alleg. 29. n. 9. Rodriq. qq. regular. to. 1. q. 43. a. 13. Garc. cit. c. 1. n. 13. citans apertissimas hæc super re declarationes S. Congreg. quibus tamen non repugnat quosdam Episcopos speciale à Pontifice indultum habere reducendi ista missarum onera in fundatione imposita, ut videre est apud Corr. n. 6. Quin & absolute casu imminutorum adeo reddituum beneficii, ut beneficiatus suo muneri & officio satisfacere commodè non possit, posse per Ordinarium reduci missas impositas beneficio, docet Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 6. Eodquod tacita sit ea patroni (credo per patronum intelligit fundatorem) pro eo casu voluntas.

Questio 106. Quid juris competat Capellanis Ecclesie alicujus Collegiata interessendi Capitulo?

Respondeo primò: Capellani etiam provisi in titulum (idem est de aliis beneficiatis, quocunque nomine veniant, inferioribus Canonicis) non sunt de Capitulo, neque votum habent; Capitulum enim constituitur à solis Canonicis, de Luca, de Canonicis. d. 20. n. 6. Barb. de Canon. c. 37. Neque vocari debent ad communes tractatus cum Canonicis. Lott. l. 1. q. 15. n. 27. citans Gloss. in c. penult. de cler. non residentibus. idemque verum dicit, etiam respectu emolumentorum, quorum participes sunt, qualia sunt anniversaria & similia. n. 28. Procedereque, etiam si participant de massa communi, & de omnibus aliis. n. 29. nisi fortè talis participatio iis competeret jure proprio (v.g. dum massa constat ex bonis propriis & redditibus ipsorum; secus si ex redditibus bonorum Ecclesie; tum enim competeret iis jure Ecclesie Lott. num. 31.) vocandi namque tunc essent juxta regulam: quod omnes tangit. Lott. n. 30. citans Vitalin. in Clem. ut ii. de erate & qualitate. n. 3. Paris. l. 4. consil. 90. nu. 12. & c. Quod ipsum, ubi fieret ex consuetudine in Ecclesiis istiusmodi patrimonialium receptitiis, etiam Collegiatis, & Cathedralibus, tolerabile esse, ait de Luca loc. cit. n. 12. in iis Capitulis, quæ congregantur pro negotiis æconomicis, ac recta administratione massæ, in qua tales presbyteri sunt aequè interessati, & consequenter etiam in electio-

nibus Officialium in idem tendentibus, puta procuratorum & similibus; nequaquam autem tolerandum tanquam manifestum abusum juris, ut intervenire debeant ac votum habeant in actibus aliis jurisdictionalibus & præminentialibus, v. g. Electionibus Vicarii Capitalaris sede vacante, Canonicatum, aliorumque beneficiorum ejusdem Ecclesie.

2. Respondeo secundò: Poterit nihilominus per consuetudinem induci, ut sint simpliciter de Capitulo, ut in eo vocem habeant non tantum Capellani beneficiati, sed & simplices talis Ecclesie presbyteri carentes titulo collativo. Luca loc. cit. n. 7. & 8. ubi etiam ait, requiri, ut talis consuetudo contra jus sit immemorialis, vel centenaria, vel saltem quadragenaria, cum titulo putativo seu colorato, ejusque fama benè probata.

Questio 107. An Capelle exstructæ in Ecclesia, Ecclesia fiat compatrona ratione situs ei concessi?

Respondeo: tamen dari possit participatio juris patronatus & duo patroni, unus ratione situs seu fundi, alter ratione fundationis; seu unus ratione constructionis, alter ratione dotationis; & hinc quoque Abb. ad c. ad audientiam. de Ecclesiis & dsf. num. 11. dicat Ecclesiam concedentem situm ratione soli effici compatronam; idem tamen Abb. ait, de facto servari contrarium, & talem esse communem consuetudinem, testatur Lamb. l. 1. q. 8. a. 6. n. 4. Gonz. ad reg. 8. gl. 10. n. 12. & c. apud Card. de Luca de jure par. d. 53. n. 6.

PARAGRAPHVS II.

De Vicariis, &c.

Questio 108. Qui veniant nomine Vicariorum in jure?

Respondeo primò: latissime sumendo, nomine Vicarii venire omnes, quotquot vices aliorum, in quorum locum sufficiuntur, gerunt; Azor. l. 2. c. 6. q. 1. Latè sumendo illud in jure civili veniunt, qui in locum alterius magistratus, absentis scilicet, mortui, vel impediti substituuntur ab iis, qui ad hoc à lege potestatem habent. Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 6. num. 1. in jure verò Canonico variam esse hujus nominis usurpationem, & pluribus convenire, qui ad tres classes seu species revocari possunt juxta Laym. ad c. 1. de off. Vicarii. in 6. n. 1. Prima est eorum, qui à Canone constituuntur, ita ut propriam & ordinariam jurisdictionem obtineant, subordinatam tamen principali, qualis est Archidiaconus respectu Episcopi juxta c. 1. de off. Archid. Secunda eorum, qui ab homine nimirum Superiore Ordinario constituuntur, ita ut potestatem vel jurisdictionem diversam obtineant à constituyente; quorum aliqui habent delegatam ad universitatem causarum, alii Ordinarium: tales sunt quædam jurisdictionem fori externi Vicarii, seu Decani rurales seu foranei, qui jurisdictionem delegatam & omnino dependentem ab Ordinario habent, à quo pro arbitrio ipsius deponi possunt: quandoque tamen ordinariam quandam habent subordinatam Episcopo; dum nimirum constituuntur per electionem Capituli ruralis ab Episcopo seu

Quaestio 88. Quenam Capellania praebeant titulum Ordinationis?

Respondeo primò : Capellania ad nutum amovibilis, etiam si collativa sit & beneficium, nequit esse titulus ordinationis; quia deest stabilitas & perpetuitas, requisita ad titulum ordinationis. Corrad. *loc. cit. n. 49.* Barb. *loc. cit. n. 19.* ubi tamen hanc facit exceptionem, nisi talis Capellania amovibilis habeatur in Capella Papae; tenet enim eas sufficere pro titulo ordinationis, & citat pro hoc Navar. *consil. 20. de temp. ordin.* Riccium *in praxi fori Ecclesiast. resol. 334. in fine.* Sayr. Molfes &c. Aliam exceptionem addit de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.* nimirum nisi titulus beneficii ex natura sua manualis, per accidens hic & nunc in hac persona ordinanda foret perpetuus, ex eo quòd ii, ad quos pertinet amovere, id agere (nempe ordinari) validè permittant; quin etiam *n. 55.* addit sufficere Capellaniam (aliudve servitium Ecclesiasticum, non tamen meram famulatus speciem habens, ut est conductio v. g. ad pulsandum organum) quae etsi specialem vel personalem titulum nullum tribuunt, tribuit tamen, seu annexum habet tale jus, quod titulo aequipolleat, ita ut illud servitium, etiam ex parte recipientis sit necessarium, neq; competat admittentibus libera facultas talem dimitendi juxta praxin frequentem Ecclesiarum parochialium; quin & collegiarum, etiam Cathedralium, ad quarum servitium ex consuetudine loci cives seu norionales, habentes, certas qualitates cum numero praefinito vel sine eo recipiuntur ad participationem cujusdam massae communis, & ad talis servitii titulum ordines conferri posse, receptum esse ait: cum beneficio vel Capella perpetua titulata spectato effectu aequipolleat; idem habet & explicatius proponit *de benef. d. 80. n. 14.*

2. Respondeo secundo: Capellania perpetua praebeant titulum ordinationis, non tantum ex, quae ab initio auctoritate Episcopi erecta in beneficium; sed etiam ex, in quarum primava institutione, etsi non intervenit auctoritas Ordinarii, postea tamen non reluctante fundatoris auctoritate erecta sunt in beneficium per collationem & Canonicam institutionem. Barb. *loc. cit. n. 23.* quin & illae, quae nec collativae nec beneficium sunt; licet enim ad eas non possit quis ordinari tanquam ad titulum beneficii, poterit tamen ad eas ordinari tanquam ad titulum patrimonii. Garc. *loc. cit. n. 112.* citans Trid. *sess. 21. c. 2.* Card. de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.*

Quaestio 89. Num & qualiter Capellania ex non collativa fieri possit collativa auctoritate Ordinarii?

Respondeo: hoc fieri posse, ut dum nimirum Capellania, quae ob non intervententem in primava ejus fundatione auctoritatem Ordinarii non nisi ad statum Capellaniae non collativae, seu habentis solam rationem legati pii evaserat, & in eo etiam ad tempus aliquod permanserat, superveniente demum auctoritate Ordinarii erigeretur in beneficium per collationem & institutionem Canonicam, non reluctante fundatoris voluntate. Corrad. *l. 2. c. 11. n. 17. & seq.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. n. 58.* Salcedo, Zavall. quos citat & sequitur Garc. *p. 1. c. 2. n. 108. & seq.* sub limitatione tamen paulò post subjungenda. Censetur autem haec voluntas
P. Leuten, Fori Benef. Tom. 1,

non reluctari, dum fundator in constitutione sua nihil addidit, per quod ratio collativae seu beneficialis excluderetur; sed simpliciter solum bona sua legavit Capellae vel altari alicui, ut legantur in eo hebdomadarum certa missa, nominando insuper simpliciter patronos: tunc enim facta per accedentem Ordinarii auctoritatem erectione simplicis talis Capellaniae in beneficium, dicta testatoris voluntas non mutatur; utpote quae talem erectionem non prohibuit; quin potius interpretative saltem illam voluit. Testator enim simpliciter instituendo Capellaniam, videtur velle instituere beneficium Ecclesiasticum. Garc. *loc. cit. n. 109.* Sed dicitur solum per talem adjectionem non contrariam alterari. Corrad. & Gonz. *loc. cit.* quod ipsum licet Ordinario. Corrad. *ibidem.* citans Bald. *in l. si testamentum. c. de testam.* cum id fiat, ut pia testantium voluntates debita executioni mandentur, firmitus conserventur, & Episcopus sit executor demandatus omnium piarum dispositionum, tanquam Sedis Apostolicae delegatus juxta Trid. *sess. 24. c. 8.* Corrad. *loc. cit.* qui etiam sic frequenter praticari asserit allatis exemplis aliquot. Hanc doctrinam veram esse asserit Garc. in Capellaniis institutis in ultima voluntate, in quibus non solet intervenire auctoritas & erectio Ordinarii, nisi post mortem testatoris, quando effectum sunt habitura. Item in Capellaniis institutis inter vivos, etiam irrevocabiliter, quarum effectus differtur ad mortem. Non tamen in Capellaniis institutis inter vivos, & statim effectivatis per positionem Capellani; quia ex quo fundator non requisivit auctoritatem Ordinarii, non videtur velle facere beneficium Ecclesiasticum, sed Capellaniam non collativam, adeoque eam erigere postea in beneficium; esset mutare voluntatem & dispositionem fundatoris. Idem censet in Capellaniis, in quibus dicitur, quòd Capellanus ponatur per patronos.

Quaeres 90. An dum fundator noluit Capellaniam esse collativam, Ordinarius, saltem accedente consensu patroni, possit de ea facere collationem & institutionem, & sic de non beneficiis eam erigere in beneficium?

Respondeo negativè: Garc. *n. 105.* citans pro hoc AA. quam plurimos, & aliquot Rotae decisiones ad fufum.

Quaeres 91. An quando constat fundatorem noluisse facere Capellaniam collativam & beneficium, ad hoc, ut habeatur pro beneficio, sufficiat collatam fuisse per 40. annos ut beneficium?

Respondeo affirmativè: Garc. *p. 1. c. 2. n. 115.* ubi postquam inclinasset in sententiam requirentem ad hoc tempus immemorabile; argumento *c. 1. de praescriptione in 6. juncta auth. de nuptiis. §. disponar.* oppositum, quod tenet Azor. verum censet juxta *c. cum de beneficio. de praeb. in 6.* & ait *cit. c. 1.* requirens tempus immemorabile ad hujusmodi praescriptiones loqui de casu, in quo jus commune est contrarium, non autem sola lex privata fundatoris.

Quaestio 92. An dum Capellania perpetua erecta est auctoritate Episcopi in beneficium Ecclesiasticum (quod postremum addo, quia
C 3 *nil*

honor & utilitas Ecclesiarum & necessitas exegerit, reducere missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum eisdem Ecclesiis: ubi ob multitudinem eisdem satisfieri non potest: vel Eleemosyna pro iis celebrandis adeo tenues, ut non facile inveniatur, qui velit se huic oneri subicere, idemque etiam possint vi ejusdem indulti circa Anniversaria defunctorum officia, ut declaravit S. Congreg. super hoc interrogata ab Archiepiscopo Neapolitano apud Corr. cit. c. 11. hanc declarationem verbotenus recitantem. Quamvis tamen & hæc ipsa concessio illis sublata videatur vi decreti à S. Congregatione editi auctoritate Urban. VIII. ad Annum 1625. quod plura salutaria hac de re continet, & ad fufum recitatur à Corr. loc. cit. n. 10. uti & responsiones ejusdem S. Congreg. ad plura dubia super hoc decreto orta. Nihilominus neque ante, neque per dictum Concilium potuisse, aut posse Episcopos reducere numerum missarum impositarum beneficio seu Capellanis; cum de illis missis non loquatur Trid. ut patet; adeoque talem reductionem factam ab Episcopo esse nullam; recurrendumque esse pro tali reductione obtinenda ad Sedem Apostolicam, docent Corr. loc. cit. n. 5. & seq. usque ad 20. Barb. cit. alleg. 29. n. 9. Rodriq. qq. regular. to. 1. q. 43. a. 13. Garc. cit. c. 1. n. 13. citans apertissimas hæc super re declarationes S. Congreg. quibus tamen non repugnat quosdam Episcopos speciale à Pontifice indultum habere reducendi ista missarum onera in fundatione imposita, ut videre est apud Corr. n. 6. Quin & absolute casu imminutorum adeo reddituum beneficii, ut beneficiatus suo muneri & officio satisfacere commodè non possit, posse per Ordinarium reduci missas impositas beneficio, docet Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 6. Eodquod tacita sit ea patroni (credo per patronum intelligit fundatorem) pro eo casu voluntas.

Questio 106. Quid juris competat Capellanis Ecclesie alicujus Collegiata interessendi Capitulo?

Respondeo primò: Capellani etiam provisi in titulum (idem est de aliis beneficiatis, quocunque nomine veniant, inferioribus Canonicis) non sunt de Capitulo, neque votum habent; Capitulum enim constituitur à solis Canonicis, de Luca, de Canonicis. d. 20. n. 6. Barb. de Canon. c. 37. Neque vocari debent ad communes tractatus cum Canonicis. Lott. l. 1. q. 15. n. 27. citans Gloss. in c. penult. de cler. non residentibus. idemque verum dicit, etiam respectu emolumentorum, quorum participes sunt, qualia sunt anniversaria & similia. n. 28. Procedereque, etiam si participant de massa communi, & de omnibus aliis. n. 29. nisi fortè talis participatio iis competeret jure proprio (v.g. dum massa constat ex bonis propriis & redditibus ipsorum; secus si ex redditibus bonorum Ecclesie; tum enim competeret iis jure Ecclesie Lott. num. 31.) vocandi namque tunc essent juxta regulam: quod omnes tangit. Lott. n. 30. citans Vitalin. in Clem. ut ii. de erate & qualitate. n. 3. Paris. l. 4. consil. 90. nu. 12. & c. Quod ipsum, ubi fieret ex consuetudine in Ecclesiis istiusmodi patrimonialium receptitiis, etiam Collegiatis, & Cathedralibus, tolerabile esse, ait de Luca loc. cit. n. 12. in iis Capitulis, quæ congregantur pro negotiis æconomicis, ac recta administratione massæ, in qua tales presbyteri sunt aequè interessati, & consequenter etiam in electio-

nibus Officialium in idem tendentibus, puta procuratorum & similibus; nequaquam autem tolerandum tanquam manifestum abusum juris, ut intervenire debeant ac votum habeant in actibus aliis jurisdictionalibus & præminentialibus, v.g. Electionibus Vicarii Capitalaris sede vacante, Canonicatum, aliorumque beneficiorum ejusdem Ecclesie.

2. Respondeo secundò: Poterit nihilominus per consuetudinem induci, ut sint simpliciter de Capitulo, ut in eo vocem habeant non tantum Capellani beneficiati, sed & simplices talis Ecclesie presbyteri carentes titulo collativo. Luca loc. cit. n. 7. & 8. ubi etiam ait, requiri, ut talis consuetudo contra jus sit immemorialis, vel centenaria, vel saltem quadragenaria, cum titulo putativo seu colorato, ejusque fama benè probata.

Questio 107. An Capelle exstructæ in Ecclesia, Ecclesia fiat compatrona ratione situs ei concessi?

Respondeo: tamen dari possit participatio juris patronatus & duo patroni, unus ratione situs seu fundi, alter ratione fundationis; seu unus ratione constructionis, alter ratione dotationis; & hinc quoque Abb. ad c. ad audientiam. de Ecclesiis & dsf. num. 11. dicat Ecclesiam concedentem situm ratione soli effici compatronam; idem tamen Abb. ait, de facto servari contrarium, & talem esse communem consuetudinem, testatur Lamb. l. 1. q. 8. a. 6. n. 4. Gonz. ad reg. 8. gl. 10. n. 12. & c. apud Card. de Luca de jure par. d. 53. n. 6.

PARAGRAPHVS II.

De Vicariis, &c.

Questio 108. Qui veniant nomine Vicariorum in jure?

Respondeo primò: latissime sumendo, nomine Vicarii venire omnes, quotquot vices aliorum, in quorum locum sufficiuntur, gerunt; Azor. l. 2. c. 6. q. 1. Latè sumendo illud in jure civili veniunt, qui in locum alterius magistratus, absentis scilicet, mortui, vel impediti substituuntur ab iis, qui ad hoc à lege potestatem habent. Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 6. num. 1. in jure verò Canonico variam esse hujus nominis usurpationem, & pluribus convenire, qui ad tres classes seu species revocari possunt juxta Laym. ad c. 1. de off. Vicarii. in 6. n. 1. Prima est eorum, qui à Canone constituuntur, ita ut propriam & ordinariam jurisdictionem obtineant, subordinatam tamen principali, qualis est Archidiaconus respectu Episcopi juxta c. 1. de off. Archid. Secunda eorum, qui ab homine nimirum Superiore Ordinario constituuntur, ita ut potestatem vel jurisdictionem diversam obtineant à constituyente; quorum aliqui habent delegatam ad universitatem causarum, alii Ordinarium: tales sunt quædam jurisdictionem fori externi Vicarii, seu Decani rurales seu foranei, qui jurisdictionem delegatam & omnino dependentem ab Ordinario habent, à quo pro arbitrio ipsius deponi possunt: quandoque tamen ordinariam quandam habent subordinatam Episcopo; dum nimirum constituuntur per electionem Capituli ruralis ab Episcopo seu

seu ejus Vicario confirmatam. Laym. *ad c. 1. de off. Archipresb.* tales vero quoad jurisdictionem fori interni sunt Vicarii parochiarum, quorum item aliqui jurisdictionem seu curam animarum ordinariam habent, in rellige secundum exercitium, seu utilem, non directam; ut Laym. *ad c. 1. de off. Vicarii in 6.* alii jurisdictionem seu partem jurisdictionis delegatam, qui dici solent cooperatores parochorum: Tertia eorum, qui ab homine ita constituuntur, ut jurisdictionem non diverfam, sed eandem habeant cum constituente, quamvis alio modo, nempe cum dependentia ab eo, qui licet ordinariam jurisdictionem sibi concessam habeant, nullum tamen in ea jus vel titulum obtinent; sed veluti operâ locatâ deserviunt, ideoque temporales sunt & amovibiles, & propriè dicuntur substituti in eadem jurisdictione. Laym. *l. antè cit. n. 1.* Huc spectant Vicarii Generales in Spiritualibus Episcoporum, quos jurisdictionem habere ordinariam, & non delegatam, vide probatum apud Laym. *loc. cit. n. 2.* His omnibus accedunt Vicarii in beneficiis, de quibus in præsentî,

Quaestio 109. Quotuplicis generis sunt Vicarii in beneficiis?

Respondeo: esse duplicis generis; alios temporales, alios perpetuos: Abb. *ad c. extirpanda. de præb. n. 5.* Barb. *loc. cit. n. 2.* Temporalis Vicarius dicitur ille, qui auctoritate alicujus in locum alterius ad tempus, vel ad voluntatem constituentis sufficitur; nimirum in officio beneficii, Azor. *p. 2. l. 3. c. 6. q. 1.* Barb. *loc. cit. n. 50.* & Vicaria temporalis, quæ ad tempus, non in perpetuum duratura est; scilicet usque dum cesset causâ, vel elapsum sit tempus, ob quam, vel utque ad quod talis Vicaria concessa est. Barb. *ibidem.* Vicarius perpetuus dicitur, qui auctoritate Ordinarii constituitur in beneficio curato, v. g. unito in perpetuum alicui Cathedrali, alterive Ecclesiæ, Collegio, monasterio, beneficio &c. ita ut nec ipse Ordinarius adimere ei possit administrationem, nisi ex causis legitimis in jure expressis. Azor. & Barb. *loc. cit.* Vicarios istiusmodi perpetuos minus propriè dici Vicarios ex eo, quod omnis cura in eos transfusa sit, gerantque administrationem auctoritate juris independenter à Rectoribus principalibus & directis (et si non nisi per respectum ad Rectorem principalem vocentur Vicarii; cum Vicarius sit nomen ad aliud. *Egyd. decis. 701. n. 3.* apud Corrad. & supponat jus habituale parochialitatis in alio. C. Luca *de decimis. d. 11. n. 5.*) asserit idem Corrad. *l. 3. c. 9. n. 10.* ex Lott. *l. 1. q. 33. n. 110.*

Quaestio 110. Qualiter Vicario perpetuo competat nomen Rectoris?

1. **R**espondeo primò: venire tales Vicarios perpetuos quandoque nomine Rectorum, & nomina Rector, Vicarius perpetuus, tanquam synonyma confundi, unumque pro alio poni. Corrad. *n. 13.* Barb. *loc. cit. n. 27.*

2. Respondeo secundò: Vicarium perpetuum curatum, et si non sit propriè Rector Ecclesiæ, dici tamen propriè ac verè Rectorem curæ animarum. Lott. *loc. cit.* Barb. *n. 26.* citans Abb. *in c. ex parte. de off. Vicar. n. 3.* seu esse Rectorem actualem in administratione curæ animarum; dum interim solus Rector habitualis est verè & propriè sponsus Ec-

clesiæ: unde & percipit fructus dotis; Vicarius autem reputari solet tanquam minister pro solo exercitio, pro cujus etiam salario seu mercede participationem solum aliquam obtinet emolumentorum, ac fructuum loco congruæ. de Luca *in Missel. d. 29. n. 6.* Sed neque ratio perpetuitatis inducat curato Rectorem, seu jus proprium independentem; sed solum jus quoddam quasi famulatus irrevocabile. de Luca. *de parochis. d. 17. n. 5.*

3. Respondeo tertio: ex Lott. *l. 1. q. 20. n. 122. & seq.* docente, quod si simplex exercitium curæ (quod aliàs non ita ac cura ipsa seu jus parochiæ exigat demandari per intitulationem in ipsa Ecclesia, sed absque ea committitur ad tempus amovibiliter) committatur in perpetuum, ac ita fiat intitulatio in exercitio; eum, cui committitur, dici Rectorem ac verum parochum; citatque pro hoc Innoc. & Host. *in c. cum non ignoret. de præb. cum vi istius intitulationis perpetuæ Ecclesia destinata esse parochialis superiori immediato, fiatque parochialis Vicario.* Lott. *ibidem n. 24.* citans *tex. clem. 1. de off. Vicarii.* & Bellamir. *conf. 38. n. 4.* (modò tamen emolumenta parochiæ non fuerint, seu remaneant reservata alteri; hoc enim casu intitulatio non cecidisset super alio, quàm simplici exercitio; Lott. *n. 125.* certissimum enim hoc est signum, judicandi, ad quem jure proprio cura pertineat, nempe ad eum, qui decimas, funeralia, &c. per se percipit. Lott. *n. 126.* citans Abb. *in c. pastoralis. de his que fiunt à pralato n. 2.* & Felin. *in c. dilectus. de offic. Ordinar. n. 1.* Quamvis apud talem Superiorem semper remaneat cura habitualis, adeoque per hoc non dissolvatur conjugium illud spirituale inter eum & Ecclesiam semel per se ipsum contractum; Lott. *n. 127. & 128.* intelligendo tamen id de habitu originali, non de præsentiali; quia in effectu considerato statu de præsentî, cura ipsa actu & habitu est penes Vicarium. Lott. *n. 129.* Idem ferè docet Barb. *loc. cit. n. 16.* nimirum dum certa portio monasterio vel Collegio Canonicorum, cui Ecclesia parochialis unitur, reservatur, & reliqui fructus cedunt Vicario, ipsum Vicarium ceteri debere principalem; secus dum Vicario assignatur certa portio ceteris fructibus, seu emolumentis relictis monasterio.

4. Respondeo quartò: in dispositionibus, quæ de Rectoribus Ecclesiarum meminerunt, ex proprietate sermonis, præcipuè in materia pænali, odiosa & exorbitante, non comprehendi Vicarios perpetuos.

Quaestio III. Quæ vicariæ habeant, quæ non habeant rationem beneficii Ecclesiastici?

1. **R**espondeo primò: Vicarias perpetuas in parochialibus esse vera beneficia Ecclesiastica. *c. postulasti. de rescriptis,* ubi dicitur: *non enim cavere beneficio dici debet, cui competenter de Vicaria perpetua proventibus est provisum.* Garc. *p. 1. s. 2. n. 93.* Less. *de jure & just. l. 2. c. 24. n. 3.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 6. q. 5.* Barb. *loc. cit. n. 18.* Omnia enim, quæ ad beneficium constituendum requiruntur, in Vicaria perpetua reperiuntur. Barb. *ibidem,* eaque portio, quæ tali Vicario ex annis beneficii (intellige principalis) proventibus detracta destinatur, beneficium judicatur. Azor. *loc. cit.* Habent etiam Vicarii perpetui jus & verum titulum in Ecclesia. *c. ad hac. de off. Vicar. Gamb. de off. legari, de lat. l. 6. tit. de dispens. n. 10.* Gonz. apud Barb. etiam si in solo exercitio

citio

citio curæ instituti. Lott. l. 3. c. 27. n. 159. & dicuntur habere beneficia curata. Garc. p. 9. c. 2. n. 289. Proinde non tantum dispositiones omnes, quæ de beneficio mentionem faciunt, procedunt in Vicariis perpetuis. Barb. cit. n. 18. Garc. loc. cit. n. 286. Card. de Luca de Parochis. d. 21. n. 7. loquens de Vicariis erectis in titulum perpetuum; sed etiam, quæ de beneficio curato disposita sunt; Garc. ibidem. Barb. n. 20. citans Paris. l. 3. q. 1. n. 115. Gonz. Rebuff. Navar. &c. Atque ex his jam inferitur, si hæ Vicariæ regulentur jure communi beneficiorum, posse non secus ac quodlibet aliud beneficium in favorem resignari; Corrad. l. 3. c. 9. n. 4. citans Hojed. de incompat. benef. l. 1. c. 15. item permutari prout hoc in praxi receptum testatur Paris. l. 2. q. 1. n. 112. apud Corrad. loc. cit.

2. Respondeo secundò: Vicariæ temporales, etsi curatæ, beneficia Ecclesiastica non sunt, nec tituli beneficiales. Barb. loc. cit. n. 58. Garc. p. 1. c. 2. n. 93. Corrad. l. 3. c. 9. n. 29. cum communi: beneficiarii itaque non sunt Vicarii Ecclesiarum curatarum ad nutum laicorum amovibiles. AA. iidem, de Luca de benef. d. 80. n. 20. & seq. Neque etiam ab Ordinario deputati pro parochiali usque ad provisionem. Neque deputati usque ad tempus Rectoris; neque Ecclesiarum parochialium annexarum Episcopo, Capitulo, dignitati &c. utpote amovibiles. de Luca de benef. d. 8. n. 16. Atque ex his jam sequitur, non regulari istiusmodi Vicarias jure beneficiis; ac proinde non requirere collationem seu institutionem. Corrad. n. 28. non intrare in iis regulam de annali. Barb. loc. cit. n. 59. citans Mandos. in reg. de annal. q. 13. n. 1. Nec comprehendendi in reservationibus. Barb. ibidem. citans Hojed. Gregor. &c. nec ratione Vicariæ obligantur ad horas Canonicas, nisi in casibus aliquibus; sed de hoc infra; Nec denique gaudent prerogativis & emolumentis, quibus gaudent Vicarii perpetui. Barb. n. 16. citans Gonz.

Questio 112. In quibus, seu ex quibus casibus à jure approbatis constitui possit Vicarius temporalis?

Respondeo ex sequentibus: Prima: dum quis legitime habet plures Ecclesias, in quibus inservire & residere nequit, inserviet per se ipsum in una, in aliis Vicarium constituere compelleretur. Barb. loc. cit. n. 52. Secunda: ob negotia, quibus ipse Rector ratione muneris sui distinetur; quo jure Episcopus plures Vicarios instituit. c. ad hac. de offic. Archid. Barb. ibidem. Tertia: ratione peregrinationis ad pia loca, præsertim ad terram sanctam. Barb. ibidem. citans c. fin. de voto. Quarta: ratione agritudinis corporis, & valetudinis incommodæ, ut constat ex toto titulo de clerici. agrot. Barb. ibid. Quinta: ratione justæ absentiae Rectoris approbata ab Episcopo. c. relatum. de cler. agrot. Barb. ibid. citans Ugolin. de off. Episcopi c. 54. Sexta: ratione diversæ nationis, cui Rector præficatur, utentis diversâ linguâ ab idiomate Rectoris. c. 5. de off. Ordinar. Barb. loc. cit. Septima: dum Rector remouetur à ministerio vel officio, vel loco. c. ad audientiam. de Eccl. adif. Barb. n. 53. Ugol. loc. cit. Octava: dum Rector fit religiosus, & versatur in Novitiata. c. de Monach. de præb. Barb. ibid. Nona: ratione necessitatis vel utilitatis Ecclesiæ, majorisque incrementi cultus divini c. illud. & c. nihil. 7. q. 1. Barb. loc. cit. Decima: ubi Ecclesia dispensativè

conceditur alicui in minore ætate constituto. c. 2. de ætate & qualitat. vel ubi parochus ipse nondum sacerdos est. Barb. loc. cit. Undecima: quando beneficium simplex alteri cuiquam injungitur; tum enim solet constitui Vicarius non perpetuus. Barb. n. 54. citans Azor p. 2. l. 6. c. 29. q. 1. Duodecima: dum Vicariæ perpetuæ uniuntur, tunc ad nutum possidentis instituitur Rector. Barb. n. 55. citans Hojed. de incomp. p. 1. c. 15. n. 6. Gamb. de off. legati in uniendo. n. 102. Decimo tertia: in vacatione Ecclesiæ parochialis, donec de Rectoré provideatur. Trid. sess. 24. c. 18. Barb. n. 56. Ac denique dum beneficium est unitum mensæ Episcopi vel Capituli, constitui potest Vicarius temporalis. Barb. n. 54. citans Gloss. in Clem. 1. de excess. præl. & in Clem. 1. de supplend. negl. præl. Quod ipsum tamen distinguit Lott. l. 1. q. 33. num. 93. juxta dicta & præced. ita ut Ecclesia Collegiata, præcipuè regularium, quæ habet parochialem pleno jure sibi subiectam, de jure communi non teneatur curam exercere per Vicarium perpetuum, sed possit exercitium alicui committere amovibiliter; Ubi verò non habet parochialem pleno jure subiectam, sed titulo tantum simplicis unionis, teneatur administrare curam per Vicarium perpetuum ex dispositione c. exsirpanda. de præb.

Questio 113. Cujus sit constituere Vicarium temporalem beneficiale?

Respondeo primò: Ecclesiâ parochiali vacante, deputare pro ea Vicarium, donec ei de Rectoré provideatur, spectat semper ad Episcopum; vel sede vacante ad ejus sedis vacantis Vicarium. Garc. n. 10. (in cujus diocesi sita est parochia, Trid. sess. 24. c. 18. Barb. n. 56. Lott. l. 2. q. 31. n. 12. etiam ubi illius collatio spectat ad alios. Garc. p. 9. c. 2. n. 10. Unde id non poterunt inferiores, etiam si exempti, nisi habeant statum nullius diocesis, adeoque obtineant jurisdictionem quasi Episcopalem, sitque in usu cogendi Synodos, deque his omnibus constat. Lott. ibidem. n. 13. Garc. loc. cit. n. 8. Leonis. in thesaur. Fori Eccl. p. 2. c. 18. n. 52. Barb. loc. cit. uti & de potest. Episc. p. 3. alleg. 6. num. 3.

2. Respondeo secundo: in casibus tamen repentinis, si Vicaria est ad præsentationem alicujus Collegii, illud quamprimum constituere potest Vicarium ad custodiam, donec Episcopus sit factus certior & providerit. Garc. loc. cit. num. 11. dicens hanc esse declarationem quandam sacre Congregationis ad c. 18. sess. 24. Trid. non tamen, quòd collegium in eo casu dare possit jurisdictionem aliàs non habenti, & approbationem ad Sacramentum penitentiae administrandum; sed quòd possit illum ponere tantum ad custodiam. Porro quid velint sibi verba ista Trid. loc. cit. si opus fuerit (semper enim opus erit constitui Vicarium tantisper, ne cura animarum patiat) declarat S. Congregatio apud. Garc. loc. cit. n. 13. nimirum posse contingere, ut in istâ Ecclesiâ vacante adessent alii ministri Sacramentorum; qui interea curam quoque illam, quæ ad defunctum spectabat, exercerent; vel etiam, ut vicini parochi libenter illud præstarent; vel quia, dum nemo hoc onus subire vellet, constitui possint aliqui mercenarii diurni vel hebdomadarii, qui id facerent; adeoque in his & similibus casibus opus non esse institui alium interea Vicarium.

3. Respondeo tertio: de cetero nominatio & deputatio Vicariorum ad nutum amovibilium in Eccle-

Ecclesiis vel beneficiis unitis pertinet ad Capitulum vel ad Prælatum monasterii, cui ea unita sunt, & Episcopus solum debet approbare, & admittere, daréque licentiam administrandi Sacramenta, ubi idoneus reperit Vicarius, absque eo quòd ulla alia requiratur collatio vel institutio. Barb. *loc. cit.* num. 63. citans Garc. p. 1. c. 2. n. 93.

Questio 114. An nihilominus, & quando possit Episcopus in tali parochiali, etiam quæ pleno jure subditur Collegiata, vel monasterio, deputare Vicarium perpetuum?

1. **R**espondeo ad primum affirmativè: Corrad. l. 3. c. 9. n. 16. idque vi Trid. *sess. 7. c. 7.* statutis, quòd Ordinarii deputare possint Vicarios perpetuos in quibuscunque beneficiis curatis, quæ unita reperiuntur Ecclesiis Cathedralibus, Collegiis, vel monasteriis, non obstantibus privilegiis. Hisce comprehenduntur monasteria quæcumque etiam exempta, & Ecclesias quomodocunq; iisdem, eorumque mensis unitas, docet ibi Corrad. citans pro hoc Barb. *de potest. Episc. alleg. 71. n. 100.* Item procedere etiam si in literis unionis expressa sit clausula; ut possint deservire per Vicarios amovibiles; si literæ ante Concil. Trid. emanarint; secus si post illud. Garc. p. 11. c. 2. num. 9. Flores de Mena. *Variar. qq. l. 1. q. 10. n. 36. & seq.* quos citat & sequitur Barb. *loc. cit.* n. 3.

2. Respondeo secundò: nihilominus, ut ex ipsis Concilii verbis intelligitur, requiritur, ut Episcopus id faciat in visitatione; ita ut videatur non dari Ordinario hac jurisdictione à Concilio, nisi in visitatione. Corrad. *loc. cit.* n. 18. ex Garc. p. 11. c. 2. n. 12. saltem dum beneficia unita sunt monasteriis & locis regularibus & exemptis. Barb. *loc. cit.* n. 4. citans pro hoc Flores de Mena. *num. 47.* Navar. *de stat. Monach. conf. 11. nu. 7.* Item requiritur justum arbitrium Episcopi, sive ut intercedat justa causa; poterit enim aliàs ab istiusmodi perpetuitate Vicarii appellari; cum aliàs dictum Concilium, nempe *sess. 25. de regular. c. 11.* concedat, quòd possint Vicarii temporales deputari, & tantum id remittat Ordinarii arbitrio; ut si viderit expedire, deputet Vicarium perpetuum. iidem AA. Corrad. *num. 19. & 20.*

3. Respondeo tertio: de ceterò non posse Episcopum in vim Trid. deputare Vicarium perpetuum in sequentibus casibus; quos enumerat Barb. *loc. cit.* n. 6. & seq. Primò: dum à tempore immemoriali unico facta est, & ex tunc constat Vicarios fuisse ad nutum amovibiles scientibus & consentientibus Ordinariis, & nunquam Vicarium perpetuum fuisse constitutum. citatur à Barb. pro hoc Flores de Mena *loc. cit.* n. 44. Sanch. *in decal. l. 7. c. 29. n. 191.* Putat nihilominus Corrad. l. 3. c. 9. n. 6. derogare Concilium istiusmodi consuetudini immemoriali, citans pro hoc declarationem S. Congregationis ejusdem Concilii. Secundò: dum unio facta est per viam pacti & concordia à Sede Apostolica cum clausula: *deserviendò beneficio per Vicarium amovibilem*; citantur pro hoc AA. iidem. Tertio: dum beneficium unitum est monasterio monachorum aut mendicantium. Sic enim restrinxisse dicitur Pius V. decretum illud Trid. in motu quodam proprio incipiente: *Ad exequendum pastoralis officii debitum. &c.* sub dato Kalend. Novemb. Anno 1567. quem refert Quaranta in summa Bullarii. apud Barb. *loc. cit.* n. 9. cui derogatum non fuit P. Leuren. *Fori Benef. Tom. 1.*

per constitutionem Greg. XIII. incipientem: *in tanta rerum &c.* nam præterquam, quòd hac constitutio tantum procedat, quoad Vicarios parochialium unitarum monasteriis; Idem Gregor. postmodum oretenus (ut testatur Campanil. *in divers. juris can. rubricas. l. 7. c. 6. n. 121.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. n. 79.* apud Barb. *loc. cit.*) revalidavit dictam Pii V. constitutionem cum hac limitatione: modò cum religioso illo designando in Vicarium amovibiliter unus duntaxat alius religiosus extra claustrum maneat. Quartò: dum ex privilegio renunciationis causà concessio beneficium esset unitum cum clausula ponendi Vicarium ad nutum amovibilem; quia in generali privilegiorum derogatione, qualem ponit Trid. *cit. c. 7.* non comprehenduntur privilegia remunerationis gratià concessa, multis probant Flores de Mena & Sanch. *loc. cit.* apud Barb. n. 10. Quin dum pro bono pacis & cessatione litium, rectèque beneficii administratione expediret nihil innovari, sed institui Vicarium ad nutum amovibilem; Trid. enim, ut dictum est, non emisit id liberæ voluntati Episcoporum, sed iusto arbitrio eorum; AA. iidem, & Barb. n. 11. Sextò: dum ex privilegio pontificio post Trident. concessio unitum esset beneficium parochiale cum clausula, instituendi Vicarium ad nutum amovibilem; cum enim Trid. derogans privilegiis c. 7. non potuerit restringere potestatem Pontificiam, loquitur tantum de privilegiis ante id decretum concessis. Barb. n. 12. citans Garc. p. 11. c. 2. n. 5. Flores de Mena. *loc. cit.* n. 49. qui tamen posterior n. 50. exigit privilegium illud ex certa scientia aut motu proprio, aut cum expressa Trid. derogatione concessum; ut id intelligitur, dum ex verbis privilegii constiterit, hanc mentem fuisse Pontificis, & in dubio præsumendum, cum illud decretum Trid. satis sit notorium, qui etiam n. 51. observat, in his ipsis casibus, in quibus non est integrum Episcopo constituere Vicarium perpetuum, teneri tamen curare, ut beneficio bene deserviat; aliàs adhuc posse eum constituere in illo Vicarium perpetuum; cum privilegium ob ejus abusum amittatur.

Questio 115. Quandoam constituendi Vicarii perpetui?

Respondeo: si questio procedit de tempore, Vicarios perpetuos constitui non posse, priusquam erecta Vicaria perpetua: Hinc etiam, ubi Ordinarius voluerit in executionem dicti decreti Trid. Vicarios temporales in perpetuos mutare, debet prius erigi Vicaria perpetua; cum Vicarii perpetui tunc non possint institui absque erectione tituli Vicariæ, qualis titulus beneficalis antè non erat, dum constituiebantur absque omni collatione & institutione Vicarii ad nutum amovibiles. Corrad. l. 3. c. 9. n. 27. Barb. *loc. cit.* n. 4. Garc. *loc. cit.* p. 15. Ac proinde non poterit Episcopus procedere ad dictam erectionem & positionem Vicarii perpetui, nisi citatis & auditis partibus. AA. iidem. neque etiam non nisi in visitatione. Corrad. n. 19. ex Garc. n. 12. citante pro hac declarationem S. Congregationis. Porro sic factam erectionem de Vicaria amovibili in perpetuum per Episcopum non alterare unionem jam factam quoad exercitium curæ, ait Barb. n. 13. Pergitque monasterium, cui unitum tale beneficium erat, nominare seu præsentare Vicarium perpetuum instituendum ab Ordinario. Corrad. *loc. cit.* sub n. 31. in formula erectionis istiusmodi

D

modi

modi Vicariarum, quam utiliter leges; qui etiam ibi observat, fieri quandoque erectionem huiusmodi Vicariarum ad partem; hoc est sine aliqua provisione; quandoque etiam simul, hoc est, unà cum provisione, ita ut unico contextu erigatur & conferatur. De cetero non institui Vicariam perpetuam in Ecclesia curata & parochiali de jure, quando ea habet Rectorem, nisi illa parochialis sit annexa alicui Ecclesie, notat Corrad. *cit. c. 9. n. 8.* citans *c. exstirpanda, de preb. & Gloss. ibidem, v. perpetuo.*

Questio 116. A quo constituendi Vicarii perpetui?

Respondeo primò in genere: Vicarium perpetuum non constitui nisi vel per Papam, vel per Episcopum, vel per ipsum curatum seu principalem Rectorem. *Lott. l. 1. q. 20. n. 130.* Hæ enim sunt tres illæ personæ, à quibus omnino necesse est pendere, & quidem immediatè cujuscunque Ecclesie curam. *Hofst. in c. cum non ignoret, de preb.*

2. Respondeo secundo in particulari: Vicarios perpetuos in parochialibus unitis non ad liberam Ordinariorum deputationem, sed ad nominationem illorum, ad quos spectant Ecclesie unitæ vel beneficia, in quibus erigitur Vicaria, spectat. Sic expressè statuit Pius V. in Constitutione sua *cit. Barb. loc. cit. n. 45.* *Garc. p. 9. c. 2. n. 294.* atque ita nominatio ac veluti institutio Vicarii perpetui pertinet ad Rectorem principalem, v. g. qui parochiam suo beneficio aut prælaturæ unitam habet; præcedente tamen examine & consensu Episcopi sive Ordinarii. *Laym. ad rit. de off. Vicarii, n. 1.* Atque hæc constitutio Piana locum etiam habet, dum Vicariæ tales vacant in mense reservato, vel cadunt sub alia reservatione, ita ut non obstante tali reservatione possit dicta præsentatio seu nominatio, & deputatio fieri, modò deputati Vicarii expediant novam provisionem, & solvant annatam, ad quod tenebuntur, antequam ad possessionem admitti possint; de quo vide *Barb. loc. cit. & Garc. fusè. n. 304. & seq.*

Questio 117. An in constituendo Vicario perpetuo non tantum nominatio Rectoris principalis, sed etiam consensus patroni intervenire debeat?

Respondeo: si parochialis Ecclesia unita sit Prælaturæ seu beneficio electivo, in institutione Vicarii non est requirendus consensus Patroni; quia is per unionem, saltem, si cum illius consensu facta fuit, censetur amisisse jus præsentandi, nisi id specialiter sibi reservarit; *Laym. ad c. 3. de off. Vicar. n. 3.* citans *Gl. in idem caput. V. Episcopi.* *Lapum. in Clem. unic. de off. Vicar. & se ipsum Theolog. Moral. l. 3. tr. 2. c. 9. n. 9.* In aliis verò casibus v. g. dum propter amplitudinem parochiæ constituta est Capella, seu Ecclesia filialis principali subjecta, ita ut in ea Vicarius à principali Rectore cum Episcopi approbatione ponendus sit; requirendus est quoque patroni consensus, & simultanea præsentatio; hoc est, Vicarius perpetuus pro ista Capellâ præsentari debet Episcopo à Rectore principali & patrono simul; cum patrono competat præsentare ad titulum parochiæ à se fundatæ, dotatæ & edificatæ. *Laym. ibid. n. 4.* citans pro hoc *Innoc. & Butrio in cit. c. 3.*

Lapum & Zabarel. in cit. Clem. unic.

Questio 118. Parochia annexa monasterio qualis instituendus Vicarius, temporalis, an perpetuus; secularis, an regularis?

Respondeo ad primum: inspiciendum est, quid ante hac consuetum fuerit; & quid in literis factæ unionis seu incorporationis contineatur; quia status Ecclesie non facile immutandus est, argumento *c. sicur. de suppl. negl. præl.* ubi id notat *Andr. Butrio & c. Laym. ad cit. c. 8.* citans *Garc. p. 11. c. 2. n. 4.* *Barb. de potest. Epif. p. 3. alleg. 72. & 189.* Salvo tamen semper eo, quòd, ut dictum, Episcopus si Ecclesie expedire videatur, possit ordinare, ut Ecclesia deinceps per Vicarium perpetuum ordinetur, tamen antehac semper temporalem habuerit; excipiendi tamen iterum ab hoc ipso decreto *Trid.* casus paulò antè enumeratos.

2. Respondeo ad secundum: si Rector principalis sit secularis, v. g. Præpositus aut Capitulum Collegiatæ secularis, institui non potest regularis; si autem Rector principalis est regularis v. g. Abbas vel monasterium, cui unitur parochia, constitui potest regularis ad nutum amovibilis, nisi in literis unionis expressum sit, ut per Vicarium secularem administraretur parochia, vel nisi longissimo tempore per secularem administrata sit, præfertim si intitulatus fuerit. *Laym. loc. cit.*

Questio 119. An, & qualiter Vicarius sibi substituere possit alium Vicarium?

Respondeo primò: Vicarius, etiam perpetuus & intitulatus nequit sibi substituere alium Vicarium perpetuum. *c. clericos de offic. Vicar. Luca de paroch. d. 17. nu. 3.* *Azor l. 3. c. 6. q. 10.* *Castrop. de benef. d. 1. p. 8. n. 4.* *Laym. ad c. 4. de off. Vicar. n. 1.* dicens de hac re neminem dubitare; nam nequidem ipse parochus seu Rector ordinarius Ecclesie talem Vicarium instituere potest; *Laym. ibid.* cumque idem titulus Vicariæ spectare simul nequeat ad duos, non magis Vicarius perpetuus Vicarium perpetuum, sibi deligere potest, quam Rector alium secum Rectorem: quòd autem procurator ad litem vel inceprum negotium possit sibi substituere alium, inde est, ait *Azor loc. cit.* quòd is tunc evadat quasi Dominus litis vel negotii.

2. Respondeo secundo: potest nihilominus Vicarius perpetuus suo proprio jure ex justâ causâ substituere sibi Vicarium temporalem ad breve tempus. *Barb. Castrop. Laym. loc. cit.* cum communi, non obstante quòd industria Vicarii ad sui constitutionem delecta sit, & in propria persona residere teneatur, ut *ibid.* *Barb.* quin imò poterit id tradendo illi totum officium seu administrationem suam. *Laym. loc. cit.* citans *Hofst. in cit. c. 4. n. 5.* *Butrio & Zabarel.* cum Vicarius perpetuus non sit delegatus, sed ordinariam curam & jurisdictionem habeat; adeoque non minùs id possit, quam parochi aliique curati non Vicarii. *Castrop. loc. cit.* *Laym.* citans *Innoc.* Item poterit id absque eo, quòd requirendus sit consensus patroni, etiam si beneficium esset juris patronatûs laicorum; *Castrop. loc. cit. n. 2.* citans *Lamb. l. 3. q. 5. a. 10. n. 1. & seq.* Porrò tempus breve specificat *Castrop. ibid.* nempe 15. dierum. *Azor loc. cit.* unam alteramve hebdomadam; qui etiam addit, dummodo rarò substituat. *Laym. ad duos menses extendit;* dum Vicarius perpetuus à parochiali abesse cogitur; quin etiam, si præsens est, infirmitate tamen detinetur,

ait

ait esse probabile, quod etiam ultra 2. menses non requisito Ordinarii consensu uti possit operâ Vicarii totum ei officium suum commendando. De cetero, ubi infirmitas excedit duos menses, debet ab Ordinario habere licentiam, ejusque auctoritate constitutum Vicarium.

3. Respondeo tertio: Vicarius temporalis alium etiam Vicarium temporalem, committendo ei totum Vicariâ suâ officium substituere sibi nequit, nisi de licentia Ordinarii expressâ vel tacitâ. Laym, *loc. cit. n. 3.* & 2. citans Sanch. *l. 3. d. 31. n. 2.* & hoc, quantum est de jure communi; ait enim quibusdam in locis consuetudinem interpretari, quod Ordinarius constituens in parochiali Vicarium etiam temporalem, permittat ei facultatem ex justâ causâ ad breve tempus substituendi sibi alium, totum ei officium suum commendando: ita ferè ille, citans se ipsum in *Theolog. Moral. l. 5. tr. 6. c. 10. aff. 6. nu. 13.* De cetero Vicarius temporalis citra requisitum Ordinarii consensum, dum solus officium suum implere nequit, adfiscere sibi cooperatorem non prohibetur. Laym, *loc. cit. n. 2.* vel etiam unum alterumve ei casum delegare exemplo delegati ad universitatem causarum; nunquam tamen totum ei officium commendando. Laym, *ibidem.* & Castrop. *n. 4.*

Quaestio 120. An & qualiter instituuntur seu deputentur Vicarii per concursum?

1. Respondeo primo: in deputatione Vicarii, donec de Rectore Ecclesiâ vacanti provideatur, per eum, ad quem id spectat, opus non est concursu nec examine; modò aliâ sit idoneus. Garc. *p. 9. c. 2. n. 18.* Corr. *l. 3. c. 3. n. 17.*

2. Respondeo secundo: etiam alias Vicarias perpetuas parochialium unitarum, quas administrat extraneus, seu qui non est de Collegio, cui annexa est Ecclesiâ curata, non conferri per concursum; cum illâ provideantur ad nominationem & præsentationem illorum, quorum beneficio, dignitati, vel collegio parochiales Ecclesiâ sunt annexæ, & non ad liberam Ordinariorum electionem, sed solum ad simplicem eorum approbationem prævio examine deputentur tales Vicarii. de Luca *de paroch. d. 37. n. 38.* qui etiam plura habet de hac materia digna lectu *ibidem d. 10. & seq. Barb. cit. c. 6. n. 35.* Corr. *l. 3. c. 9. n. 45.* Lott. *l. 2. q. 31. n. 21.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 289.* Ricc. *in praxi fori Eccles. res. sol. 338. n. 1.* & sapillime Rota, ut videre est apud Lott. etiam ex mente S. Congreg. ut videre est apud Garc. sed neque requiritur, ut examen præsentati fiat ab Examinatoribus synodalibus, sed sufficit examen & approbatio Ordinarii. Garc. *n. 293.* Atque ita in hac provisione Ecclesiarum talium unitarum per Vicarios perpetuos, etiam intitulatos, locus non est dispositioni Trid. *sess. 24. c. 18.* super forma providendi per concursum, utpote quod loquitur de ipsis parochialibus, & non de Vicariis parochialium unitarum. Garc. *n. 292.* cum etiam in talibus Vicariis, quibus commissum tantum est simplex exercitium curæ animarum in talibus parochialibus non intret eadem ratio, quæ in aliis parochis. Lott. *loc. cit.* Vide etiam Card. de Luca. *de jure par. d. 17. n. 15.* Neque res illa ullam amplius habet difficultatem; cum sit manifestè decisum per cit. constitut. Pii V. *ad exequendum*, 4. annis, ut notat Garc. *loc. cit.* & Gonz. *loc. cit.* apud Corrad. *loc. cit.* posteriorem publicatione Tridentini; unde etiam, ut ait Garc. *n. 296.* decretum

P. Leuren, Fori Benef. Tom. 1.

Concilio Toletani statuentis servandam quoque in provisione harum Vicariarum, concursum, contra jus est, & eget confirmatione Papæ, & alias non valet: Eadem autem Constitutione comprehendit quoque istiusmodi Vicarias erectas ante Trident. testatur Corrad. *loc. cit.* qui etiam addit, se in Dataria Apostolica observasse, pro majore declaratione adjici signanter de deputatione Vicariorum istiusmodi perpetuorum, & erectione hujusmodi Vicariarum unitarum factâ auctoritate Apostolicâ hæc verba: *etiam nullo desuper habendo concursu; quinimo n. 46.* ait, hæc in tantum procedere, ut si concursus adhibeatur, ubi in prædictis Vicariis adhibendus non esset, nulla prorsus sit provisio Vicariæ inde secuta ob decretum irritans in Constitut. Pii V. Neque in hoc casu suffragaretur Episcopo ulla quasi possessio faciendi concursum; cum enim cit. Constitutio Piana det formam per modum legis generalis cum clausula & decreto irritante, talis quasi possessio nullius est considerationis. Card. de Luca *ad Trid. d. 37. n. 33.* & *de paroch. d. 37. n. 38.* Lott. *loc. cit. n. 25.* citans pro hac re plures claras Rota decisiones, in quarum etiam una clarè dictum, nihil referre in hoc casu, quod is, cui facta unio, seu ad quem vi istius unionis spectabat nominatio Vicarii, consenserit in concursum, cum per actum talem liberæ permissionis, vel merè facultativum etiam ad mille annos nihil unquam censeatur de jure suo remittere, quod alteri quaratur, juxta doctrinam communem Bart. in *l. quo minus. ff. de summius. n. 27.* quem Auctores alii ubique amplectantur; quos vide apud Lott. & Luc. *loc. cit.* Quin etiam nihil referre; si is, cui unio parochialis, aliquando rejectus fuisset ab Ordinario, à simplice nominatione vel præsentatione impeditiva concursus. Lott. *n. 28.* nisi tamen concurreret legitimi temporis decursus, idem *n. 29.* Quamvis tamen etiam in his actibus delitescere viderur error juris, qui excludit consensum & patientiam, ut ait Lott. *n. 30.* citatis pluribus: in corporalibus autem sine scientia & patientia nequit formari ulla possessio.

3. Respondeo nihilominus tertio: opus esse concursu, seu Vicarias tales per concursum conferendas, si non solum cura actualis, seu curæ exercitium, sed insuper cura etiam habitualis, seu cura in totum de Rectore parochialis Ecclesiâ avocata fuit, & translata in Vicarium (uti quandoque fit transferendo sic totaliter curam etiam in Vicarium temporalem. Barb. *loc. cit. n. 34.* de Luca *de paroch. d. 37. n. 39.* Corrad. *loc. cit. n. 9.*) quod ipsum videndum ex literis erectionis Vicariæ, & tenore unionis, jure communi statuente, ut dum Ecclesiâ vel beneficio accessorie unitur parochialis, cura in habitu sit penes eum, cui facta est unio; Lott. *loc. cit. n. 23.* uti & *l. 1. q. 10. n. 148.* & ex eo Corrad. *loc. cit.* uti & *n. 47.* ubi & hujus rei indicium certum inquit, si Vicarius perpetuus percipit fructus, & solvit tantummodò aliquid illi, cui unio facta est. Idem dicendum de Vicariis de per se existentibus, ubi nullus adest Rector, vel non apparet de unione (quæ etsi dicantur, non sunt tamen veræ Vicariæ) nimirum ad eas obtinendas requiri concursum, docet Barb. *loc. cit. n. 39.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 298.* Sectis tamen adhuc esse, nimirum non intrare formam Trid. seu non requiri concursum, ubi Ecclesiâ parochialis, vel cura annexa est dignitati, vel Canonicatui stanti principaliter de per se, etiam si ipsum quodque exercitium sit penes possessorem dignitatis vel Canonicatus, docet de Luca *de paroch. d. 37. n. 36.* observandum etiam ex eodem *n. 43.* quod cum

C 2

cum

cum unio dicatur in jure odiosa, ideoque in dubio non presumenda; sed perfecte & concludenter probanda; hinc fundatam esse intentionem Ordinarii super concursu; & actus tales alicujus Collegii, vel dignitatis pretendenti jus aliquod in Ecclesiam talem parochialem potius referendos ad jus patronatus vel protectionem, seu aliam subjectionem, quam ad formalem vel omnimodam dependentiam. Consequenter Ordinarium in dubio partes suas impleturum, si indicat concursum, affigatque edicta, quae ita servare poterunt non tantum ad invitandum volentes concurrere, sed etiam ad excitandum illum, qui pretendit habere curam habitualem, ut deducat sua jura; quae si concludenter probent, abstinere Ordinarius a concursu, & providebit ad nominationem.¹

Quaestio 121. An, & qualiter Vicarii constituti non sint sine praevio examine & approbatione Episcopali.

Respondeo: tamen si nominatio Vicarii perpetui spectet, ut dictum, ad Rectorem principalem; is tamen ab eo institui nequit sine praevio examine & consensu Episcopi seu Ordinarii. *Trid. sess. 7. c. 7. de reform. Laym. ad c. 3. de off. Vicarii n. 1.* verumque id est etiam in omnibus iis casibus, in quibus concursum institui non oportet. *de Luca. ad Trid. d. 37. n. 35.* sed neque exemptionis privilegia, quibus gaudent Ecclesiae vel monasteria, quibus parochiales unita, suffragantur, quod minus Vicarii, etiam pro exercitio curae ipsiusmet Ecclesiae principalis ipsius monasterii, vel inferioris Praelati, quamvis exempti subjiciantur examini. *Card. de Luca loc. cit. Barb. cit. l. 3. c. 6. n. 47.* testans sic decisum a S. Congregatione Concilii; qui etiam *n. 48.* ait, in specie censuisse eandem Congregationem, quod Episcopus possit examinare & approbare Vicarios parochialium unitarum & dependentium a Religione Hierosolymitana. Rationem hanc dat de Luca, quod etsi jurisdictio dioecesana, seu Episcopo commissa non contingat materialem Ecclesiam, in qua cura animarum exercetur; minusque jurisditionem, seu superioritatem personalem illius, qui eam exercet in ejus causis indifferentibus; quae cum dicto exercitio connexionem non habent; contingit tamen, ipsius dioecesani clerum & populum, cum quo cura exercenda est: cum enim agatur de praeficiendo ovibus particularem subordinatum pastorem congruum; ac rationabile sit, ut ipsarum ovium primus ac principalis Pastor inquirat, an ille sit, nec ne idoneus minister, cui propria oves pascendae committi valeant. atque ita exemptionis privilegio non obstante eundem visitare ac corrigere potest in iis, quae hoc munus concernunt, aut cum eo connexionem habent; cum eadem sit ratio in praeposendo, quae est, an praepositus bene se gerat, nec ne: ita ille citans seipsum *de regul. d. 1.* Atque ex his deducit *n. 40.* tanquam probabilius, quod possit Ordinarius occasione visitationis, vel etiam extra illam ex suspitione ob justum aliquod motivum conceptam (ad cujus formalem justificationem non tenetur) tales Vicarios perpetuos vel temporales absque forma concursus praepositos denuo examinare, ac ubi non bene veratos compererit, suspendere, donec profecerint, deputando Vicarium, vel cooperatorem provisionaliter seu tantisper; non autem in titulum; eo quod etiam qui docti fuerunt, desertis studiis

tractu temporis effici possint indocti & inidonei. Idem in specie de Vicariis illis Ecclesiarum annexarum ordini Hierosolymit. tenet *Barb. loc. cit. n. 49.* etsi addat, censuisse S. Congregationem, debere Episcopum illos, si idonei reperti fuerint, simpliciter, & non ad tempus tantum approbare, nec posse illos subijci novo examini pro merito Episcopi libitu. Nihilominus dum a praelato non habente jurisdictionem quasi Episcopalem conferretur regulari vel saeculari annexa monasterio parochia saecularium, vel etiam alia, aut Vicaria parochialis perpetua, non egere talem approbatione Episcopali; eo quod jam habeat beneficium parochiale, quo Tridentino satisfactum est, ut audire possit confessiones, docent Medina, Bannez, Gallo apud *Henriq. l. 7. de indulgent. c. 2. n. 2.* ut refert *And. Mendo in Bullam Cruciate diff. 22. c. 2. n. 3.* quamvis ipse dicat contrariam sententiam esse veram stando rationi, eo quod non habens jurisdictionem Episcopalem, vel quasi talem, non possit approbare in ordine ad saeculares, respectu quorum a Concilio reservatur approbatio Episcopis. Addit tamen consulendam esse praxin, consuetudinem, aut privilegia, ut dignoscatur, num talis egeat ulteriori approbatione.

Quaestio 122. An & qualiter Vicarius semel constitutus amoveri possit?

1. **R**espondeo primo: Vicarius perpetuus non potest removeri, etiam si Rector principalis moriatur. *Barb. loc. cit. n. 36. Corr. l. 3. c. 9. nu. 3. Lott. l. 3. q. 17. n. 171. Hojed. de incomp. benef. l. 1. c. 15. n. 12. & DD. communiter ad c. exstirpanda. de praeb.* unde etiam praesentatus a Monachis ad eorum Ecclesias parochiales, & ab Episcopo institutus removeri nequit ab ipsis Monachis, non obstante consuetudine vel statuto quovis in contrarium; sed si aliqua causa rationabilis existat, propter quam Vicarius debet privari, poterit illum Episcopus privare Vicaria, sicut quemlibet beneficiatum suo beneficio juxta *c. unicum. de Capel. Monach. in Gro. Corrad. & Hojed. loc. cit.* habet enim talis Vicarius Vicariam in titulum & jus in beneficio, & titulum utilem ipsius Ecclesiae, remanente solum directo penes Rectorem. *Corr. & Lott. loc. cit.*

2. Respondeo secundo: Contra Vicarius, quem constituit Episcopus loco absentis studiorum gratia ad septennium juxta *c. cum ex eo. de Elect. in 6.* intra septennium est amovibilis. *Lott. loc. cit.* contra *Lapum in cit. c. cum ex eo. n. 2.* putantem hunc adinstar Vicarii perpetui sine causa moveri ab Episcopo non posse.

Quaestio 123. Cum assignanda sit congrua portio in fructibus beneficii Vicario (etiam temporali) quin & ei, qui tantisper constituitur, dum Ecclesia de Rectore provideatur juxta Trid. sess. 24. c. 18. fundatur enim justitia congrua super qualitate muneris, nimirum cura animarum seu exercitii illius, quo cessante cessat etiam ipsa congrua assignatio, etiam si ad nutum superioris quis ad ministros illud. Lott. l. 2. q. 12. p. 24. tum de jure communi. c. extirpanda. de praeb. tum ex decreto Trid. sess. 6. c. 2. & sex aliis in locis, quae ordine recitat Barb. cit. l. 3.

num. 40. *quenam in assignatione illius veniant consideranda?*

Respondeo: multa; nimirum qualitates & circumstantias loci, beneficii, personarum, morum, regionis, aliæque recentia à Rebuff. in tr. de congrua portione. q. 8. n. 61. & Surdo tr. de aliment. tit. 4. q. 25. nu. 44. Præcipue verò ad quatuor habendum respectum; nimirum conditionem personæ, Ecclesiæ situm, regionis consuetudinem, & Ecclesiæ facultates. Vanlonz. conf. 54. nu. 44. apud Barb. n. 42.

Questio 124. A quo assignari debeat Vicario congrua?

1. **R**espondeo primò: Episcopi seu Ordinarii esse assignare congruentem fructuum perceptionem juxta Trid. sess. 7. c. 7. Laym. ad c. 3. de off. Vicar. n. 1. vel potius arbitrari de sufficientia illius, dum ea assignatur Rectori seu Vicario à monasterio; neque enim, dum monasterium (cui v. g. ob inopiam à Papa concessa est Ecclesia, ut inde percipere possit fructus omnes) præsentat Vicarium Episcopo ab eodem instituendum, ita ex abrupto fit illa institutio, sed non aliter ad eam proceditur, quam præviâ assignatione congruæ, ad quam præstandam Episcopus monasterium illud compellet. Lott. loc. cit. n. 19.

Questio 125. Cui incumbat onus suppeditandi Vicario congrua?

Respondeo ei, qui percipit decimas, aliæque parochialia emolumenta, etiamsi non haberet curam habitualem, sive etiamsi nullam haberet curæ participationem; quinimò et si esset laicus, de Luca de paroch. d. 18. n. 3. dicens hanc esse certam regulam, & citans pro hoc Rotam decis. 420. p. 1. Recent. Porro cum Capitulum v. g. cui annexa est cura, non teneatur constituendo Vicario dare ultra id, quod percipit à parochia & parochialibus emolumentis, ut de jure certum esse, ait de Luca. loc. cit. n. 10. & d. 20. n. 6. dum id nimis parum est pro congrua, ad supplementum tenebitur & compellendus est populus mediis Ecclesiasticis; de jure enim receptum est, quod quando emolumenta, quæ ratione curæ percipiuntur, non sufficiunt ad parochi congruam sustentationem, cogi debeat populus ad ea supplenda juxta dispositionem Trid. sess. 21. c. 4. ac ita etiam de jure communi cautum, præsertim ubi populus nullas solvit decimas, vel ita exiguas, ut non sufficiant ad congruam curati sustentationem, testatur loc. cit. citans Abb. & Surd. Barb. ad cit. locum Trid. nu. 15. quia tamen sæpe difficile est absque exercitio gladii spiritualis id à populo extorquere, ait idem Luca se consuluisse, ut ab Episcopo augeantur non nihil emolumenta illa parochialia ratione administrationis Sacramentorum solvi solita à populo.

Questio 126. Quanta assignari debeat congrua?

1. **R**espondeo: Trid. quoad hoc nihil certi statuisse, sed Ordinarii arbitrio remissis pro facti qualitate, & oneris proportionem, Card. de Luca ad Trid. d. 9. n. 7. quoad Vicarios seu œconomos deputatos Ecclesiæ vacanti, donec de Rectore provideatur, censuit S. Congregatio ad cit. c. 18. sess. 24. congruam portionem esse duos aureos singulis mensibus; hanc tamen declarationem non obsta-

R. Leuren, Fori Benef. Tom. 1.

re, quod minùs pro his major congrua assignari possit; ubi necessarium pro temporum & locorum circumstantiâ, censet Garc. loc. cit. n. 17. & ex eo Corrad. l. 3. c. 3. n. 15. Nihilominus non posse vi istius aliarumque declarationum S. Congregationis, quas citant iidem; quin & vi ipsius Trid. illius decreti assignari Vicario tali vacantis Ecclesiæ omnes fructus pro congrua; cum ea à Concilio restringatur ad certam portionem istorum fructuum, tenent iidem AA. citantes pro hoc Nav. conf. 5. de offic. Ordinar. nisi fortè, ubi omnes fructus conjunctim non excederent congruam.

2. Quoad ceteros autem Vicarios superveniens Concilio constitutio Pii V. ad exequendam. hujus portionis modum & quantitatem definit his verbis: *ut non major centum, nec minor quinquaginta scutorum annuorum* (seu ducatorum moneta regionis ut ait de Luca) *summa, computatis omnibus etiam incertis emolumentis & aliis obventionibus communiter percipi solitis eis omnino assignetur &c.* remanente arbitrio circa medium inter utrumque extremum. de Luca *ibidem*. n. 8. ita tamen ut eareus congrua hæc minor esse non possit so. scutus, quatenus ipsius Ecclesiæ curata unita emolumenta sunt majora; secus si illa ad hanc summam non ascendat, in quo casu sufficit Capitulo vel alteri curam habitualem habenti omnia emolumenta assignare, vel ut fieri solet in quibusdam exiguis Cathedralibus, vel Collegiatis, assignari Vicario, qui etiam sit Canonicus, portionem massa grossa distributionum, supplendo quod deest, admittendo servitium cura loco servitii chori. de Luca. n. 9. citans seipsum de paroch. d. 20. Econtrario autem summa 100. scutorum (cujus excessus prohibetur) intelligitur de congrua pro ipsius Vicarii mercede ac sustentatione, non autem, ubi populi numerus vel Ecclesiæ qualitas, aliæque facti circumstantiæ majores operarios, aliæque sumptus exigunt, ad eò ut quandoque praxis doceat, quòd etiam 300. vel 400. &c. assignentur Vicario, qui alia onera supportare debeat. de Luca n. 10. unde etiam quandoque in erectione Vicariæ facta à Papa plus pro congrua assignatur, quam determinatum.

Questio 127. Quenam in dicta constitutione Piana veniant nomine incertorum computandorum?

1. **R**espondeo primò: venire decimas frumenti & vini, quia hæc penes Vicarium sunt incertæ; quatenus nimirum non scit, quantum ex iis possit percipere. Corrad. l. 3. c. 9. n. 23. Item venire quotidianas distributiones, aliæque obventiones & emolumenta, quæ incerta sunt respectu summa; quæ in specie ignoratur; certificatur tamen ex eo, quòd in præteritum communiter, atque ut plurimum consuevit percipi. Barb. de jure Eccl. l. 3. q. 6. num. 44. Ratione tamen distributionum non tantum minutarum, sed etiam massa, ut vocant, grossa, quando computando non veniant in congrua, quæ datur Vicario, dum is est simul Canonicus, vide de Luca. de paroch. d. 20. n. 7. & 8. computari etiam primitias, ait Lott. l. 2. q. 12. n. 23. ex Mantica decis. 269. n. 2. & 6.

2. Respondeo secundò: non intelligi in dicta constitutione Piana omnino incerta (quia venter non debet pendere ab incerto; cum non patiatur dilationem. Corrad. loc. cit.) qualia sunt quæ merè ratione personalis latoris & officii habentur, ut funeraia, aliæque similia jura parochialia. Barb. ex

D 3

Leo:

Leo: *Theſ. fori Eccl. p. 1. c. 31. n. 6.* Quamvis re-
citus dicere videatur de Luca de paroch. d. 18. n. 12.
citans ſe ipſum de benef. d. 90. & de jurep. d. 10. ſi-
milijura parochialia ſolvenda occaſione ſepultu-
ræ (diftinguendo hinc eam partem, quæ vulgò dici
ſolet pro ſtola, ab ea, quæ datur ratione honorificæ
aſſociationis funeris ac laboris merè perſonalis, uti
hæc diſtinguit idem Luc. cit. n. 9.) & Sacramento-
rum, puta Baptiſmi, Matrimonii computanda eſſe
in congrua; quia non ſunt talia, quæ poſſunt eſſe
nulla; cum non poſſit populus non mori, non
naſci, non baptizari: & in pluribus parochiis præ-
ter horum jurium emolumenta nulli alii ſunt redi-
tus, unde congrua conſtituatur. Item quæ ex me-
rè voluntariâ accidentaliter devotione obveniunt, ut
ſunt elemoſynæ altariorum & ſimilia, aded ut ex
plurium annorum experimento curam certitudi-
nem, ſaltem moralem, non habeant: ſecus autem,
dum dicta moralis certitudo accedit; cum tunc in
fructu ſeu reditu veniant, Card. de Luca loc. cit. n.
8. citans ſe ipſam de paroch. d. 17. & ſeq. & de be-
nef. d. 90.

*Queſtio 128. An, & qualiter aſſignatâ
ſemel à principio congruâ, Vicarius eâ con-
tentus eſſe debeat?*

Reſpondeo debere illum eâ eſſe contentum, &
non poſſe impugnare conventionem ſupra
congruam ſemel factam: ſic deciſum à Rota
decif. 230. num. 3. p. 6. Recent. teſtatur ex Paulo de
Rubeis Barb. loc. cit. nu. 43. Corr. loc. cit. nu. 24. de
Luca de paroch. d. 19. n. 3. licet autem tenuitas aſſi-
gnationis ab initio factæ non ſufficiat, ut eâ augeri
debeat, Lott. cit. q. 12. n. 26. Hoc ipſum tamen
non procedit, ubi ita tenuis eſſecta congrua, ut Vi-
carius ſe ſuſtentare nequeat, & ſuſtinere onera Ec-
cleſiæ (uti contingere poſſet, ſi ab initio congrua
non eſſet aſſignata in ſpeciebus, ſeu fructibus victui
ſufficientibus; ſed etiam pecuniâ, quæ ob ſenſim
auctam annonæ caritatem jam minus ſufficiens eſ-
ſet. Lott. loc. cit. nu. 27.) tunc enim non agitur de
Vicarii tantum, ſed & Eccleſiæ & Ordinis clericalis
præjudicio. Corrad. Barb. loc. cit. Lott. n. 28.
Quod ipſum tamen in dubio non præſumitur,
adeoque ex parte actoris juſtificari debet, quo ca-
ſu ſolum ſupplementum neceſſitatis peti poſſet.
Luca loc. cit. In ſumma itaque ſi inter Rectorem
& Vicarium ſemel facta conventio ſeu concordia
ſuper aliquorum bonorum ſeu jurium aſſignatio-
ne, præſertim ſi diu ſervata, ſervanda erit; etiam ſi
tractu temporis unius vel alterius partis læſiva ſeu
præjudicialis efficiatur; quoties læſio ad iniqui-
tatem non reducitur. de Luca de paroch. d. 33. n. 11.

*Queſtio 129. Ad quem ſpectet congrua Vi-
cariæ perpetuæ pro tempore, quo vacat?*

Reſpondeo: cum Vicariæ iſtiusmodi perpe-
tuæ erectæ in titulum regulentur jure benefi-
ciorum, & fructus beneficii, etiam curati,
pro tempore vacationis, quoties non intrat con-
ſtitutio Julii III. ad favorem Camera, de jure per-
tinent ad Eccleſiam, atque ex ejus perſona ad ſuc-
ceſſorem; hinc detracto ſolum ſalario, quod Eccle-
ſiâ vacante præſtari debet economo ſeu Vicario
proviſionali ad præſumptum T rid. congruæ anna-
les decurſæ tempore vacationis ſpectabunt ad Vi-
carium perpetuum deſuncti, ſeu aliter decedentis
ſucceſſorem, de Luca de paroch. d. 21. n. 2. Adeoque
hoc dependet tantum, ubi tam erectio Vicariæ,

quàm aſſignatio congruæ jam effectum ſortita eſt,
ita ut agatur de tempore vacationis ob cellum vel
deceſſum poſſeſſoris; tunc enim congrua jam ta-
xata dicitur diſmembrata à monaſterio vel Capi-
tulo, ejuſque bonis ac redditibus; non vero proce-
dit, ubi erectio nondum effectuata eſt, ſed ſolum
adeſt ſententia vel proviſio de erigendo; cum tum
adhuc ſecuta non dicatur dicta diſmembratio, ſeu
bonorum ſeparatio. de Luca *ibid.* n. 9.

*Queſtio 130. Qualiter Vicarius dicatur
curatus, & penes eum cura reſpectivè ad
Rectorem principalem?*

1. Reſpondeo primò: Vicarios (intellige non
intitulatos) non dici propriè curatos; cum
iſ, qui vice alterius curam exercet, curatus non di-
catur. Lott. l. 1. q. 20. n. 149. citans Felin. vide
eundem n. 140. & dicta ſuprà ad q. 1. de Vicariis.

2. Reſpondeo ſecundò: Vicarium perpetuum,
& non Rectorem principalem, ſeu habentem cu-
ram habitualem, tantum dici curam animarum ha-
bere. Barb. l. 3. juris Eccl. c. 6. n. 30. Vide dicta
ſuprà.

3. Reſpondeo tertio in genere: curam (intelli-
ge habitualiter ſeu habitualem) reſidere penes
Prælatum ſeu Rectorem beneficii uniti; cura verò
exercitium ſeu curam actualem penes Vicarium in
illo beneficio unito deputatum. Barb. loc. cit. n. 28.
& ſeq. cum communi.

4. Reſpondeo quarto ſpecialiùs: cum cura ani-
marum incumbit Capitulo, non ut ſingulis, ſed ut
universis (uti ſape fit, & bene; licet enim jus pa-
rochiæ ſeu curæ ſit quid individuum, ſecus ac ex-
ercitium, curæ, quod dividuum eſt; adeoque ne-
queat eſſe diviſum in plures; poteſt tamen eſſe
apud unumquemque multorum in ſolidum, exem-
plo juridiſtionis, aliorumque jurium individuo-
rum, atque ita inter Capitulum & Eccleſiam con-
trahi matrimonium ſpirituale; cum pluralitas in
hoc ſenſu non conſideretur, niſi ad conſtituendam
universitatem, & conſequenter ad unam perſonam
fictam; ac ita capitulum ſeu Canonici in univer-
ſum eſſe, & dici Rector Eccleſiæ & ſponſus, Lott.
loc. cit. n. 113. & ſeq.) illudque eam adminiſtrat
per plures, vel unum miniſtrum amovibilem, ve-
rus Rector eſt ipſum Collegium. Lott. l. 1. q. 14. n.
93. citans Gonz. ad reg. 8. gl. 6. n. 71. Videturque
tunc per illud aliud non committi, quàm nudum
officium circa ea, quæ ſunt Ordinis ſacerdotalis, re-
tentis hiſ, quæ ſunt juridiſtionis & regiminiſ.
Lott. *ibid.* n. 94. citans Lapum Alleg. 5. n. 7. ſi verò
eam adminiſtret per Vicarium perpetuum, aut per
unum ex obtinentibus dignitatem in ipſa Eccleſiâ;
tunc iſ quidem dicitur curatus, non curâ collegii,
ſeu curâ familiæ; ſed curâ parochianorum, nihilo-
minus jus illud principaliter radicatur in ipſo col-
legio, curaque habitualis ipſa apud illud reſidet.
Lott. *ibid.* nu. 100. & ſeq. qui tamen nu. 104. addit:
quòd ſi Collegium habet Prælatum, tanquam ipſius
Collegii caput omnem juridiſtionem & omnem
curam, quæ aliàs ipſi Universitati compereret,
apud ipſum Prælatum eſſe. Porrò contingere po-
teſt, ut cura exerceatur in Collegiata, & tamen cu-
ra non pertineat ad Collegium, neque etiam illa
Collegiata ſit curata; imò ut Collegiata ſit ſimul
curata, & tamen cura jure aliquo ſpeciali ſpectet
ad aliquem extraneum, qui tunc erit verus ſponſus
& Rector. Lott. l. 1. q. 20. n. 131. & 13. quin etiam,
ut Eccleſia ſit Cathedralis & ſimul curata; curaque
neque

neque penes Capitulum universim, neque penes ullum ex Canonicis; sed tota resideat penes Episcopum; qui & ipse tunc dicitur Rector illius. Lott. *ibid.* nu. 133. qui tamen tunc nullum ex Canonicis vel beneficiatis illius Ecclesie invitum gravare poterit, ut illius curae exercitium subeat; Lott. n. 134. citans Gonz. *cit. gl. 6. n. 70.*

5. Respondeo quintò: quòd si in Ecclesia aliqua non Collegiata plures subordinati administrant curam, dicendum erit, curam habitualemente penes eum tantum, & hunc solum dici Rectorem, qui principalis est in ordine, & cui alii subordinantur. Lott. *ibidem.* n. 139. citans Jo. And. & But. *in c. cum non ignores. de prab.* præcipue si ille colligeret jura & emolumenta illius Ecclesie, & ceteri de manu illius suas portiones; illud enim, ut dictum aliquoties, figum est clarissimum (etsi per accidens quandoque fallat, dum alius, qui non est verus Rector, jure aliquo speciali, imò laicus ex indulto Papæ perciperet decimas, & alia quædam. Lott. *loc. cit.* n. 135.) Rectoria est persistens penes eum etiam cura habitualis. Lott. *ibidem.* n. 140.

6. Respondeo sextò: quòd si in tali Ecclesia non collegiata cura administraretur per plures non subordinatos inter se, neque adesset capitulum, vel collegium aliquod, per quod cura illa demandaretur, singuli non dicuntur sponsi & Rectores illius Ecclesie, ne plures sponsi uni Ecclesie tribuantur; & quia jus parochie est individuum; neque etiam ullus eorum, sed vel proprius curatus, qui illis omnibus præest, vel si talis non sit, ipse Episcopus; vel denique, si nec sit Episcopus, ipse Papis & isti habebuntur instar Vicariorum talis sponsi seu Rectoris. Lott. *ibid.* n. 141. citans Host. Imol. *in c. cum non ignores.* & alios plures

7. Respondeo septimò: ex de Luca *de parochis d. 37. n. 40. & 41.* diligenter attendendum, an superioritas vel alia præminencia vel potestas, quam capitulum vel monasterium, vel dignitas aliqua habet in parochiali, importet curam habitualemente ratione formalis unionis, seu quod ea sit membrum ac de mensa, vel econtra dictum jus, potestas vel superioritas importet solum qualitatem patronalem, vel protectionem &c. universo jure habituali ac actuali residente penes providendum, non curato vocabulo seu nuncupatione, an scilicet dicatur Rector, an Vicarius, quoniam non verborum formula, sed substantia veritatis attendi debet.

Questio 131. Ad quem spectet cura & administratio beneficii, Vicario perpetuo mortuo, resignante, vel deposito, interim dum alius substituitur?

Respondeo: esse penes Rectorem principalem. Laym. *ad c. querelam. de jurejurando.* num. 3. ita ut dum cura habitualis Ecclesie parochialis unitæ monasterio spectat ad ejus Prælatus, hæc exire posset in actum, & dictus Prælatus eam exercere seu actu administrare dictam Ecclesiam. Laym. *in qq. can. de elect.* q. 208. *in fine.*

Questio 132. Quid jurisdictionis in Ecclesia competat Vicario respectivè ad Rectorem principalem?

1. **R**espondeo primò: Vicarium perpetuum habere jurisdictionem ordinariam, seu curam animarum ordinariam secundum exercitium, seu utilem. Laym. *ad c. 1. de off. Vic. in 6. n. 1.* sed neque Vicarius parochialis temporalis jurisdictionem de-

legatam habet, sed quasi ordinariam; cum non habeat diverfam, sed eandem cum eo, cujus vices gerit, exercet ad modum, quo de Vicario generali Episcopi dicitur, sitque ei substitutus in ordinaria jurisdictione, officio, & curâ. Laym. *ibidem.* n. 3. Secus est de Vicariis temporalibus illis, qui loco alterius absentis aut infirmi constituuntur. Laym. *ibid.*

2. Respondeo secundò: exercitium juris parochialis in pertinentibus ad curam animarum spectat ad Vicarium, licet exercitium juris parochialis in pertinentibus ad extraneam defensionem, vindicationem, & forum contentiosum pertineat ad principalem Rectorem; unde & capellæ seu parochie unitæ monasteriis dicuntur monachorum, non Vicariorum. Zabarell. *in clem. unic. de off. Vicar. q. 10.* apud Laym. *ad c. 3. de off. Vicar. n. 2.*

3. Respondeo tertio: Vicarius perpetuus postquam institutus vix quidquam amplius dependet à Rectore principali; cum jus reale beneficii curati ordinaria auctoritate consecutus sit, quo spoliari non potest, nisi per judicis sententiam ob crimen. Laym. *ad c. 3. de off. Vicar. n. 2.* habeatque administrationem, seu curam exercitium auctoritate juris de per se, in eoque nullo modo dependeat à Rectore principali. Hinc primò non potest per illum in exercitio curæ impediri. Anchoran. *in c. exposuisti. de prab. in 6.* apud Barb. *l. 3. juris Eccl. c. 6. n. 31.* Lott. *l. 1. q. 33. n. 109.* Secundò: nequit Rector Vicario invito ullatenus se ingerere in ipsius curæ exercitio prætextu curæ habitualis in Ecclesia deserviendi & administrandi sacramenta; quia tota cura actualis Vicario à jure commissa est. Lott. *loc. cit.* n. 111. Barb. Laym. *ll. cit.* citantes Abb. *in c. exstirpanda. de prab. n. 15.* & Azor. *p. 2. l. 3. c. 6. q. 2.* Tertio: nequeunt monachi, quorum monasterio annexa est parochia ratione curæ (intellige habitualis) in ea prædicare; cum potestas ligandi & solvendi sit penes alium, nempe Vicarium. Gl. *in c. adjicimus. 16. q. 1.* apud Lott. n. 108. Quarto: Non tenetur Vicarius de cura respondere Rectori principali. Lott. *ibidem.* n. 107. Denique pro juribus parochie suæ retinendis aut recuperandis absque mandato Rectoris principalis agere potest Vicarius perpetuus. Laym. *l. c. n. 2.* citans Sylv. vide eund. Laym. *loc. cit. n. 2.* citans Sylv. Vide Eundem Laym. *p. 2. pag. 348.*

Questio 133. Quid juris habeat Vicarius participandi de massa distributionum, aliisque emolumentis?

1. **R**espondeo ad primum: Cum distributiones dicantur merx laboris, seu salarii operariorum psallentium in choro; aliæque divina pro cultu Ecclesie celebrantium; Vicarius, qui non est de corpore beneficiatorum, neque deputatus ad servitium chori & Ecclesie, sed tantum ad exercitium curæ & ministerium Sacramentorum, debet esse contentus suâ congruâ jam constitutâ extrahas distributiones. Card. de Luca *de paroch. d. 17. n. 6.* Participatio tamen distributionum practitari solet, quando Vicarius est unus de Capitulo, seu Collegio, cui annexa est cura, dictæque distributiones cedunt in locum congruâ; ita ut ad instar Canonici pœnitentiarii assistens in confessionali aut aliàs in exercitio curæ & administratione sacramentorum impeditus, habeatur pro assistente in choro, de Luca *ibidem.*

2. Respondeo ad secundum: regulariter loquendo, seu de jure ordinario jura omnia & emolumenta parochialia spectant ad eum, cui cura habitualis

bitualis competit, adeoque Vicarius seu alio nomine nuncupatus ad solam curam actualem seu ejus exercitium deputatus jure operarii censendus est; ac proinde contentus esse debet congruâ suâ tanquam salario seu mercede operis ac laboris. de Luca. de paroch. d. 22. n. 7. citans plures Rotæ decisiones.

Questio 134. An Vicarius parochi licentiam dare possit alteri presbytero assistendi matrimonio?

Respondeo: de Vicario perpetuo intitulo certum est, quod possit; de eo etiam, quem parochus ad universitatem cura & administrationem sacramentorum deputavit, ait de Luca ad Trident. d. 26. n. 26. dicendum videri, quod iste non possit quidem alium Vicarium ad eandem universitatem deputare; possit autem dare licentiam specialem, & partes suas in negotio particulari alteri committere, &c. idem docent etiam de eo, quem parochus ad breve tempus absentia suâ constituit, ut totam curam gerat; Sanch. de matrim. l. 3. d. 31. n. 15. Squil. de privileg. cler. c. 2. n. 34. apud Barb. de de off. paroch. c. 1. n. 38. Unde inferri videtur, ut habeatur in indice Card. de Luca ad Trid. posse talem Vicarium dare licentiam alteri presbytero assistendi matrimonio. Quodsi etiam adest consuetudo, ut talis parochi delegatus ad universam parochia curam, dum & ipse adest, ad breve tempus substituatur sibi alium ministraturum omnia Sacramenta (in quo casu parochus vice curatum instituens conscius talis consuetudinis tacite videtur dare facultatem delegato suo substituendi sibi alium subdelegatum ad universitatem causarum, qui tunc non tam delegatus delegati istius, quam ipsius parochi censetur) possit sic institutus à vice curato dare alteri licentiam assistendi etiam matrimonio. Barb. loc. cit. ex Squil. n. 35. qui etiam n. 37. addat, quod parochus praesens assumeret Vicarium locantem operas suas ad eum juvandum, hic Vicarius nequeat delegare; quia non censetur ipsi vices suas plene commississe parochus.

Questio 135. Quæ ætas requiratur in Vicario perpetuo, & intra quod tempus fieri debeant sacerdos?

1. Respondeo ad primum, requiri ut sit 25. annorum inchoatorum. c. cum in cunctis. de elect.

2. Respondeo ad secundum: requiri, ut intra annum à pacifica possessione Vicariæ, & legitimo impedimento cessante, promoveatur ad sacerdotium. c. licet canon. de elect. juxta Clem. unic. de off. Vicarii. Ratio est, quia curam animarum ac beneficium veluti curatum habet. Laym. ad c. ult. de off. vic. Unde jura, quæ hac in parte constituta sunt parochi seu de Rectore parochialis Ecclesiæ etiam in Vicario perpetuo locum habent. Azor p. 2. l. 3. c. 6. q. 7.

Questio 136. An & qualiter Vicarii perpetui teneantur ad residentiam personalem in suis Ecclesiis?

1. Respondeo ad primum affirmativè: quia habent beneficium veluti curatum, Laym. loc. cit. cum communi.

2. Respondeo secundò: circa hoc onus ac modum residendi Vicario tali congruunt ea, quæ de

parochi disposita sunt. C. de Luca ad Trid. d. 4. n. 11. ac proinde sicut de parochi constituitur circa materiale ejus habitationem per plures S. Congreg. declarationes, ut ea sit prope Ecclesiam, sive intra ipsius parochia limites in loco commodo, omnibusque opportuno in domo parochi destinata. de Luca ibid. ita idem dicendum de habitatione Vicarii perpetui.

Questio 137. An & qualiter Vicarii perpetui teneantur ad recitandas horas Canonicas?

1. Respondeo primò: Vicarium perpetuum obligari ad eas; quia est verè beneficiatus, ut constat ex c. postulasti. de rescript. & quia Vicarius talis in Ecclesia tali parochiali verè curatus est quoad exercitium & effectum, licet quoad habitum & proprietatem cura sit penes Rectorem principalem. Laym. Theol. Mor. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 8. citans Gloss. ad c. super eo. de prob. in 6.

2. Respondeo secundò: Vicarios temporales ratione Vicariæ ad horas Canonicas non obligari. Laym. ibid. & Barb. l. 3. juris Eccl. c. 6. n. 62.

3. Respondeo tertio: excipiendos, quoad hos temporales Vicarios casus sequentes. Primò: si speciatim deputatus sit ad officium Canonicum vice alterius in choro cantandum; Secundò: si ei plena administratio beneficii cum auctoritate & consensu Episcopi, tamen ad tempus & amovibiliter, commissa sit; tunc enim ex tacita conditione & pacto committi censetur, ut omnia officia, præster; si nimirum principalis, cujus Vicarium agit, officium non persolvat. v. g. si alicui commendetur Ecclesia interim, dum beneficiatus puer, qui puer scilicet orare non potest, adolescat; aut si parochi, qui ob incurabilem infirmitatem beneficio præesse nullo modo potest, Vicarius vel Coadjutor ab Episcopo designetur, ita ut administrationem etiam in temporalibus habeat, & solum aliquam portionem congruam parochi infirmo relinquere teneatur juxta Abb. in c. de rectoribus. de institut. n. 5. Tertio: si beneficium, quod monasterio unitum est, auctoritate Episcopi committatur alicui Vicario, quamvis ad nutum amovibili: ita ferè Barb. ex Laym. citatque uterque Suar. de relig. l. 4. de Hor. can. c. 22. n. 15.

Questio 138. An & qualiter Vicarius teneatur ad subsidium charitativum?

1. Respondeo ad primum: Vicarium, præsertim investitum seu intitulatum, teneri ad subsidium charitativum, uti & ad alias actiones, quæ aliàs ab Episcopo beneficiatis imponuntur. c. 2. de suppl. negl. pral. & c. de monach. de prob. Laym. in cit. c. 2. n. 5. Hæc enim sunt jura, quæ Pontifex ait, Vicariis persolvenda esse.

2. Respondeo ad secundum: persolvendum hoc subsidium juxta ratam portionem, quæ Vicariis ex officio provenit. Nihilominus interdum Vicariis, aliisque pensionariis portio assignatur omnino libera, ita ut totum onus principali Rectori incumbat, tamen si aliàs exemptus sit (non enim exemptus est ratione populi & Ecclesiæ parochialis Episcopo subjecta; cum unio fieri censetur salvo jure Episcopali. Laym. l. 4. Theol. Mor. tr. 2. c. 17. q. 5. Abb. in c. pastoralis. de donat. in 6. & ibid. DD. communiter) in quo casu necesse non est, ut Vicario designetur certa portio reddituum ex beneficio, sed sufficit ei dare congruentem sustentationem,

nem, & tunc omnia alia onera, etiam hospitalitatis exercenda incumbunt principali, v. g. monasterio, juxta *Clem. 1. de jurep. Laym. loc. cit.*

Questio 139. An & qualiter esse possint plures Vicarii perpetui ejusdem parochialis?

1. **R**espondeo primò: etiamsi beneficium unicum sit & individuum, ad eò ut ejus Rectoria importet verum matrimonium spirituale, non admittens duplicitatem personarum; adhuc tamen fieri potest non solum, ut dum penes plures representantes unam personam fictam v. g. penes omnes Collegii Canonicos est Rectoria principalis seu cura habitualis, plures deputentur ad eisdem curæ exercitium Vicarii (etsi enim Rectorum seu parochorum pluralitas de jure prohibita sit, ne una mulier plures viros habeat; id tamen non procedit nisi in eo, qui verus Rector & sponsus est Ecclesiæ; non autem in hujusmodi Vicariis, qui operatorum potiùs jure censendi sunt; de Luca *ad Trid. d. 9. n. 5.*) verum etiam ut nullo existente Rectore, qui formaliter sponsi vel capituli personam gerat, plures sint personæ materiales dictam formalem unicam personam representantes; vel (quod veriùs dicitur, ad exercitium deputatæ cum participatione fructuum ac emolumentorum. *Card. de Luca de jurepatron. d. 7. n. 6.* Sed neque dum collegio vel capitulo annexa est, cura aliquid statutum à Trid. aut alibi in jure de constituendi Vicarii unicitate vel pluralitate, & bene; cum id ex facti qualitate pendeat, an scilicet unus tantum supplere possit vel plures requirantur, de Luca *ad Trid. loc. cit. n. 4.*

2. Respondeo secundò: idem tamen Vicaria titulus ad duos spectare non potest. *Laym. ad c. 4. de off. Vicar. n. 3.* quemadmodum nec ullius alterius beneficii titulus duorum esse potest.

Questio 140. An plures Vicaria simul conferri possint uni?

Respondeo negativè, si in titulum seu in perpetuum conferantur, adeoque habeant curam animarum. *Laym. ad c. 2. de off. Vicar. Corrad. in pr. benefic. l. 3. c. 9. n. 14.* eadem enim prorsus est ratio de duabus Vicariis perpetuis, quæ de duabus parochialibus, aut duobus beneficiis personalem residentiam requirentibus, quæ est ratio, cur duo beneficia curata retineri non possint; quòd nimirum utrumque requirat personalem residentiam. *Corrad. ibid.* atque ita duæ Vicariæ sunt inter se incompatibiles: Unde etiam est, quòd obtinens Vicariam perpetuam in beneficio curato, si assequatur secundam Vicariam habentem curam animarum, vel quodcumque aliud beneficium, non potest resignare primam Vicariam ad favorem alterius; quia vacat ipso jure per adeptionem secundi talis beneficii curati. juxta *c. de multis. de prob. & Extrav. Execrabilis. tit. eodem. Laym. ad c. 1. de off. Vicar. Corrad. loc. cit. n. 2.*

Questio 141. An, & qualiter Vicario perpetuo mortuo Ecclesia dicatur vacare per ejus obitum?

1. **R**espondeo ad primum affirmativè: & hoc ipsum operatur talis Vicaria perpetua, & quia habetur in titulum. *Cort. loc. cit. n. 11. Lott. l. 1. q. 33. n. 112.*

2. Respondeo ad secundum: dici etiam hoc casu Ecclesiam vacare tanquam viduatam secundario Prælato. *Lott. ibidem. citans Bellam. decis. 701. n. 5. & Stap. de Lit. gratia. rubrica de qualitate & statu benef. n. 10.*

PARAGRAPHVS III.

De Parochis, & Ecclesiis Parochialibus, &c.

Questio 142. Unde nomen Parochi, & quid in jure canonico importet?

Respondeo, arbitrari quosdam apud Azor. *p. 2. l. 3. c. 12.* parochi nomen in Ecclesiam traductum à gentiliis parochis (quales dicebantur, qui ad salem, lignaque, hoc est, rerum omnium copiam Regum, Principum ac populorum legatis Romam missis suppeditanda destinati) eò quòd Episcopali auctoritate illis præfati, ut plebi verbi divini ac Sacramentorum pabulum præbeant, & his favet verbi Etymon, deductum à græco *παροίχος*, quod præbere significat, Alii nomen parochi derivant à græco *παροίκιος*, quod accolam seu incolam, uti & parœcia (quo nomine jam olim tempore D. August. in eodem sensu Ecclesiastico, quo modò usurpatur, usos fuisse Christianos ex eodem August. *l. 14. de civit. testatur Barb. juris Eccl. l. 1. c. 10. n. 11.*) accolarum conventum seu habitationem significat, eò quòd tali habitato, suisque limitibus clauso districtui ad gerendam animarum curam præficiatur parochus. *Zech. de rep. Ecclesia. c. 28. n. 1. Gonz. ad reg. 8. gl. 6. n. 39. apud Barb. loc. cit. n. 13.*

Questio 143. An, & qualiter Episcopo nomen Parochi tribuatur?

1. **R**espondeo primò: Ecclesiam Cathedralem esse Ecclesiam Episcopi, & hunc respectu illius dici propriè & immediatè parochum, non verò respectu aliarum parochialium. *Barb. l. 3. c. 26. §. 2. n. 13. citans Abb. in c. cum contingat. de off. ordinar. n. 7. Rebuf. de decim. q. 7. n. 7. Monetam, &c.*

2. Respondeo secundò: Dum juxta morem ferè generalem Hispaniæ (præcipuè diocesis Toletanæ, & Hispalensis, teste de Luca *de regular. d. 1. num. 43.*) in diocesi non sunt parochiæ distinctæ, nullusque parochus proprius in titulum, tota diocesis dicitur unica parochia, cujus Rector seu parochus universalis est Episcopus, qui in singulis locis vel Ecclesiis curam exercet per Clericos ad nutu ab eo amovibiles, qui & propterea parochi non sunt, nec dicuntur. de Luca *de decim. d. 1. n. 4. idem habet d. 17. n. 10.*

3. Respondeo tertio: de cetero, ubi sunt parochiæ distinctæ, & in qualibet adest proprius, Episcopus dici non potest Rector seu parochus totius diocesis. *Lott. l. 1. q. 20. n. 61. citans Gonz. ad reg. 8. gl. 6. & Rotam decis. 309. n. 4. p. 2. divers. Parochia namque dicitur partitio curæ, ut patet ex assignatione limitum unicuique facta. *Lott. n. 62.* sed neque ullo modo dici potest Rector cujuslibet parochiæ intra suam diocesin: sic enim obtineret plura curata contra juris dispositionem. *Lott.**

Lott.

bitualis competit, adeoque Vicarius seu alio nomine nuncupatus ad solam curam actualem seu ejus exercitium deputatus jure operarii censendus est; ac proinde contentus esse debet congruâ suâ tanquam salario seu mercede operis ac laboris. de Luca. de paroch. d. 22. n. 7. citans plures Rotæ decisiones.

Questio 134. An Vicarius parochi licentiam dare possit alteri presbytero assistendi matrimonio?

Respondeo: de Vicario perpetuo intitulo certum est, quod possit; de eo etiam, quem parochus ad universitatem cura & administrationem sacramentorum deputavit, ait de Luca ad Trident. d. 26. n. 26. dicendum videri, quod iste non possit quidem alium Vicarium ad eandem universitatem deputare; possit autem dare licentiam specialem, & partes suas in negotio particulari alteri committere, &c. idem docent etiam de eo, quem parochus ad breve tempus absentia suâ constituit, ut totam curam gerat; Sanch. de matrim. l. 3. d. 31. n. 15. Squil. de privileg. cler. c. 2. n. 34. apud Barb. de de off. paroch. c. 1. n. 38. Unde inferri videtur, ut habeatur in indice Card. de Luca ad Trid. posse talem Vicarium dare licentiam alteri presbytero assistendi matrimonio. Quodsi etiam adest consuetudo, ut talis parochi delegatus ad universam parochia curam, dum & ipse abest, ad breve tempus substituatur sibi alium ministraturum omnia Sacramenta (in quo casu parochus vice curatum instituens conscius talis consuetudinis tacite videtur dare facultatem delegato suo substituendi sibi alium subdelegatum ad universitatem causarum, qui tunc non tam delegatus delegati istius, quam ipsius parochi censetur) possit sic institutus à vice curato dare alteri licentiam assistendi etiam matrimonio. Barb. loc. cit. ex Squil. n. 35. qui etiam n. 37. addat, quod parochus praesens assumeret Vicarium locantem operas suas ad eum juvandum, hic Vicarius nequeat delegare; quia non censetur ipsi vices suas plene commisisse parochus.

Questio 135. Quæ ætas requiratur in Vicario perpetuo, & intra quod tempus fieri debeant sacerdos?

1. Respondeo ad primum, requiri ut sit 25. annorum inchoatorum. c. cum in cunctis. de elect.

2. Respondeo ad secundum: requiri, ut intra annum à pacifica possessione Vicariæ, & legitimo impedimento cessante, promoveatur ad sacerdotium. c. licet canon. de elect. juxta Clem. unic. de off. Vicarii. Ratio est, quia curam animarum ac beneficium veluti curatum habet. Laym. ad c. ult. de off. vic. Unde jura, quæ hac in parte constituta sunt parochi seu de Rectore parochialis Ecclesiæ etiam in Vicario perpetuo locum habent. Azor p. 2. l. 3. c. 6. q. 7.

Questio 136. An & qualiter Vicarii perpetui teneantur ad residentiam personalem in suis Ecclesiis?

1. Respondeo ad primum affirmativè: quia habent beneficium veluti curatum, Laym. loc. cit. cum communi.

2. Respondeo secundò: circa hoc onus ac modum residendi Vicario tali congruunt ea, quæ de

parochi disposita sunt. C. de Luca ad Trid. d. 4. n. 11. ac proinde sicut de parochi constituitur circa materiale ejus habitationem per plures S. Congreg. declarationes, ut ea sit prope Ecclesiam, sive intra ipsius parochia limites in loco comodo, omnibusque opportuno in domo parochi destinata. de Luca ibid. ita idem dicendum de habitatione Vicarii perpetui.

Questio 137. An & qualiter Vicarii perpetui teneantur ad recitandas horas Canonicas?

1. Respondeo primò: Vicarium perpetuum obligari ad eas; quia est verè beneficiatus, ut constat ex c. postulasti. de rescript. & quia Vicarius talis in Ecclesia tali parochiali verè curatus est quoad exercitium & effectum, licet quoad habitum & proprietatem cura sit penes Rectorem principalem. Laym. Theol. Mor. l. 4. tr. 2. c. 6. n. 8. citans Gloss. ad c. super eo. de prob. in 6.

2. Respondeo secundò: Vicarios temporales ratione Vicariæ ad horas Canonicas non obligari. Laym. ibid. & Barb. l. 3. juris Eccl. c. 6. n. 62.

3. Respondeo tertio: excipiendos, quoad hos temporales Vicarios casus sequentes. Primò: si speciatim deputatus sit ad officium Canonicum vice alterius in choro cantandum; Secundò: si ei plena administratio beneficii cum auctoritate & consensu Episcopi, tametsi ad tempus & amovibiliter, commissa sit; tunc enim ex tacita conditione & pacto committi censetur, ut omnia officia, præster; si nimirum principalis, cujus Vicarium agit, officium non persolvat. v. g. si alicui commendetur Ecclesia interim, dum beneficiatus puer, qui puer scilicet orare non potest, adolescat; aut si parochi, qui ob incurabilem infirmitatem beneficio præesse nullo modo potest, Vicarius vel Coadjutor ab Episcopo designetur, ita ut administrationem etiam in temporalibus habeat, & solum aliquam portionem congruam parochi infirmo relinquere teneatur juxta Abb. in c. de rectoribus. de institut. n. 5. Tertio: si beneficium, quod monasterio unitum est, auctoritate Episcopi committatur alicui Vicario, quamvis ad nutum amovibili: ita ferè Barb. ex Laym. citatque uterque Suar. de relig. l. 4. de Hor. can. c. 22. n. 15.

Questio 138. An & qualiter Vicarius teneatur ad subsidium charitativum?

1. Respondeo ad primum: Vicarium, præsertim investitum seu intitulatum, teneri ad subsidium charitativum, uti & ad alias actiones, quæ aliàs ab Episcopo beneficiatis imponuntur. c. 2. de suppl. negl. pral. & c. de monach. de prob. Laym. in cit. c. 2. n. 5. Hæc enim sunt jura, quæ Pontifex ait, Vicariis persolvenda esse.

2. Respondeo ad secundum: persolvendum hoc subsidium juxta ratam portionem, quæ Vicariis ex officio provenit. Nihilominus interdum Vicariis, aliisque pensionariis portio assignatur omnino libera, ita ut totum onus principali Rectori incumbat, tametsi is aliàs exemptus sit (non enim exemptus est ratione populi & Ecclesiæ parochialis Episcopo subjecta; cum unio fieri censetur salvo jure Episcopali. Laym. l. 4. Theol. Mor. tr. 2. c. 17. q. 5. Abb. in c. pastoralis. de donat. in 6. & ibid. DD. communiter) in quo casu necesse non est, ut Vicario designetur certa portio reddituum ex beneficio, sed sufficit ei dare congruentem sustentationem,

nem, & tunc omnia alia onera, etiam hospitalitatis exercenda incumbunt principali, v. g. monasterio, juxta *Clem. 1. de jurep. Laym. loc. cit.*

Questio 139. An & qualiter esse possint plures Vicarii perpetui ejusdem parochialis?

1. **R**espondeo primò: etiamsi beneficium unicum sit & individuum, ad eò ut ejus Rectoria importet verum matrimonium spirituale, non admittens duplicitatem personarum; adhuc tamen fieri potest non solum, ut dum penes plures representantes unam personam fictam v. g. penes omnes Collegii Canonicos est Rectoria principalis seu cura habitualis, plures deputentur ad eundem curæ exercitium Vicarii (etsi enim Rectorum seu parochorum pluralitas de jure prohibita sit, ne una mulier plures viros habeat; id tamen non procedit nisi in eo, qui verus Rector & sponsus est Ecclesiæ; non autem in hujusmodi Vicariis, qui operatorum potiùs jure censendi sunt; de Luca *ad Trid. d. 9. n. 5.*) verum etiam ut nullo existente Rectore, qui formaliter sponsi vel capituli personam gerat, plures sint personæ materiales dictam formalem unicam personam representantes; vel (quod veriùs dicitur, ad exercitium deputatæ cum participatione fructuum ac emolumentorum. *Card. de Luca de jurepatron. d. 7. n. 6.* Sed neque dum collegio vel capitulo annexa est, cura aliquid statutum à Trid. aut alibi in jure de constituendi Vicarii unicitate vel pluralitate, & bene; cum id ex facti qualitate pendeat, an scilicet unus tantum supplere possit vel plures requirantur, de Luca *ad Trid. loc. cit. n. 4.*

2. Respondeo secundò: idem tamen Vicaria titulus ad duos spectare non potest. *Laym. ad c. 4. de off. Vicar. n. 3.* quemadmodum nec ullius alterius beneficii titulus duorum esse potest.

Questio 140. An plures Vicaria simul conferri possint uni?

Respondeo negativè, si in titulum seu in perpetuum conferantur, adeoque habeant curam animarum. *Laym. ad c. 2. de off. Vicar. Corrad. in pr. benefic. l. 3. c. 9. n. 14.* eadem enim prorsus est ratio de duabus Vicariis perpetuis, quæ de duabus parochialibus, aut duobus beneficiis personalem residentiam requirentibus, quæ est ratio, cur duo beneficia curata retineri non possint; quòd nimirum utrumque requirat personalem residentiam. *Corrad. ibid.* atque ita duæ Vicariæ sunt inter se incompatibiles: Unde etiam est, quòd obtinens Vicariam perpetuam in beneficio curato, si assequatur secundam Vicariam habentem curam animarum, vel quodcumque aliud beneficium, non potest resignare primam Vicariam ad favorem alterius; quia vacat ipso jure per adeptionem secundi talis beneficii curati. juxta *c. de multis. de prob. & Extrav. Execrabilis. tit. eodem. Laym. ad c. 1. de off. Vicar. Corrad. loc. cit. n. 2.*

Questio 141. An, & qualiter Vicario perpetuo mortuo Ecclesia dicatur vacare per ejus obitum?

1. **R**espondeo ad primum affirmativè: & hoc ipsum operatur talis Vicaria perpetua, & quia habetur in titulum. *Cort. loc. cit. n. 11. Lott. l. 1. q. 33. n. 112.*

2. Respondeo ad secundum: dici etiam hoc casu Ecclesiam vacare tanquam viduatam secundario Prælati. *Lott. ibidem. citans Bellam. decis. 701. n. 5. & Stap. de Lit. gratia. rubrica de qualitate & statu benef. n. 10.*

PARAGRAPHVS III.

De Parochis, & Ecclesiis Parochialibus, &c.

Questio 142. Unde nomen Parochi, & quid in jure canonico importet?

Respondeo, arbitrari quosdam apud Azor. *p. 2. l. 3. c. 12.* parochi nomen in Ecclesiam traductum à gentiliis parochis (quales dicebantur, qui ad salem, lignaque, hoc est, rerum omnium copiam Regum, Principum ac populorum legatis Romam missis suppeditanda destinati) eò quòd Episcopali auctoritate illis præfecti, ut plebi verbi divini ac Sacramentorum pabulum præbeant, & his favet verbi Etymon, deductum à græco *παροίχος*, quod præbere significat, Alii nomen parochi derivant à græco *παροίκιος*, quod accolam seu incolam, uti & parœcia (quo nomine jam olim tempore D. August. in eodem sensu Ecclesiastico, quo modò usurpatur, usos fuisse Christianos ex eodem August. *l. 14. de civit. testatur Barb. juris Eccl. l. 1. c. 10. n. 11.*) accolarum conventum seu habitationem significat, eò quòd tali habitato, suisque limitibus clauso districtui ad gerendam animarum curam præficiatur parochus. *Zech. de rep. Ecclesia. c. 28. n. 1. Gonz. ad reg. 8. gl. 6. n. 39. apud Barb. loc. cit. n. 13.*

Questio 143. An, & qualiter Episcopo nomen Parochi tribuatur?

1. **R**espondeo primò: Ecclesiam Cathedralem esse Ecclesiam Episcopi, & hunc respectu illius dici propriè & immediatè parochum, non verò respectu aliarum parochialium. *Barb. l. 3. c. 26. §. 2. n. 13. citans Abb. in c. cum contingat. de off. ordinar. n. 7. Rebuf. de decim. q. 7. n. 7. Monetam, &c.*

2. Respondeo secundò: Dum juxta morem ferè generalem Hispaniæ (præcipuè diocesis Toletanæ, & Hispalensis, teste de Luca *de regular. d. 1. num. 43.*) in diocesi non sunt parochiæ distinctæ, nullusque parochus proprius in titulum, tota diocesis dicitur unica parochia, cujus Rector seu parochus universalis est Episcopus, qui in singulis locis vel Ecclesiis curam exercet per Clericos ad nutu ab eo amovibiles, qui & propterea parochi non sunt, nec dicuntur. de Luca *de decim. d. 1. n. 4. idem habet d. 17. n. 10.*

3. Respondeo tertio: de cetero, ubi sunt parochiæ distinctæ, & in qualibet adest proprius, Episcopus dici non potest Rector seu parochus totius diocesis. *Lott. l. 1. q. 20. n. 61. citans Gonz. ad reg. 8. gl. 6. & Rotam decis. 309. n. 4. p. 2. divers. Parochia namque dicitur partitio curæ, ut patet ex assignatione limitum unicuique facta. Lott. n. 62. sed neque ullo modo dici potest Rector cujuslibet parochiæ intra suam diocesin: sic enim obtineret plura curata contra juris dispositionem. Lott.*

Lott.

Lott. n. 64. Unde etiam limitatâ ac sic efformatâ parochiâ Episcopus nullatenus pro se obtinere potest parochiam aliquam in titulum diversum à titulo sui Episcopatus; Multoq; minus, si Ecclesia vacaverit sub pratextu, quod sit Parochus totius diœcesis suæ, potest in se suscipere curam, ita ut per hoc videatur consumpta vacatio, quod minus Ecclesia de alio Rectore sit providenda: ex illa namque partitione erectus est novus titulus, novumq; & proprium jus ab omni alio titulo & jure se junctum pro sacerdote, qui illius curam particularem subiturus est. Lott. *ibidem*, n. 67. & 68. His tamen non obstantibus jus habet Episcopus, quatenus cura totius diœcesis illi demandata est, ut se ingerere possit in cura cujuslibet parochia, & in ea prohibito se occupare. Lott. n. 69. ex Præpos. in c. quacunq; 10. q. 1.

Questio 144. Quid sit parochia, prout est certa diœcesis pars; dicitur enim quandoque parochia tota diœcesis juxta c. si quis ordinatus, & duo seq. dist. 92. Azor. loc. cit. q. 2.

Respondeo: est locus seu districtus, in quo degit populus alicui Ecclesiæ deputatus certis finibus limitatus. Barb. *cit. l. 1. c. 26. n. 14.* Bellamer. *conf. 38. n. 8.* Tusch. *lit. p. concl. 94. num. 1.* Mantio. *decis. 48. n. 1.*

Questio 145. Quid sit Ecclesia parochialis?

Respondeo: esse eam, quæ habet territorium ac populum certis limitibus Episcopi auctoritate distinctum, in quem jus consistens in cura animarum exercet sine prærogativâ vel prælatione. definitio hæc sumpta partim ex Azor p. 2. l. 9. c. 3. q. 14. Partim ex Barb. *loc. cit. n. 17.* citante C. Tusch. *lit. p. concl. 93. n. 1.* & Federic. de Senis *conf. 49. & 86.*

Questio 146. Quenam requirantur essentialiter, ut Ecclesia sit, & dicatur parochialis?

Respondeo requiri sequentia: Primò: ut in ea sit potestas fori penitentialis, sive solvendi & ligandi in foro penitentiali. Corrad. *in pr. benef. l. 3. c. 5.* Barb. *cit. l. 1. c. 20. n. 18.* Secundò: ut hæc potestas exerceatur de necessitate, hoc est, ut non tantum Rector in ea possit administrare Sacramenta circum habitantibus, & hi illa ab eo recipere; sed & is, & hi ad hoc teneantur; cum in ista reciproca & vicissitudinaria necessitate administrandi & recipiendi Sacramenta potissimum consistat ratio curati. Corrad. & Barb. *loc. cit.* referentes plures alios, uti & Rotæ decisiones. Tertio: ut ei præpositus in illa exerceat curam nomine suo & non alieno. Corrad. *loc. cit.* & Barb. citans pro hoc & sequente Ricc. *in praxi Fori Eccles. resol. 561.* Rebuff. & c. Quarto: ut solus, & non cum aliis eam administret; quod ipsum ad rationem curati requiri, tenet Corrad. ita ut si eidem Ecclesiæ præficiantur duo, qui confessiones audiant, baptizent & c. non dicantur curati. citat pro hoc Gonz. *ad regul. 8. q. 6. num. 35.*

Questio 147. An & qualiter distinguantur Ecclesia Parochialis & Ecclesia curata;

beneficium parochiale, & beneficium habens curam animarum?

Respondeo: hæc ita distingui, ut omnis parochialis dicatur & sit curata, non verò omnis curata sit parochialis. ita tenent Cor. *loc. cit. n. 3.* Barb. *loc. cit. n. 20. in fine.* citans Hojed. *de incompar. benef. p. 1. c. 13. n. 2.* Rebuff. & c. Laym. *ad c. licet canon. de elect. n. 1.* dum ait, per Ecclesiam parochialem, ad cujus regimen Trid. *sess. 7. c. 12.* requirit annos 24. completos, intelligi omne beneficium curatum, id est, cui cura animarum per se incumbit, licet alioquin sit personatus vel dignitas. Pari modo beneficium habens curam animarum tanquam latius patens distingui à Parochiali beneficio, ex Innoc. *ad c. cum satis. de officio Archid.* docet Azor. p. 2. l. 3. c. 12. q. 5. eò quòd curam animarum habere præter parochos dicantur quoque ii, qui absque jurisdictione fori penitentialis jurisdictionem exercent in Clericos, vel etiam laicos, ita ut jure eos excommunicare, suspendere, similesque censuras & pœnas Ecclesiasticas infligere, & ab iis absolvere, aliæque quodam res Ecclesiasticas statuere possunt, absque eo, quòd per hoc habere dicantur beneficium parochiale juxta c. dudum. *de elect. Gl. ibid.* Nihilominus quòdam Ecclesiam curatam & parochialem, nullum inter eas se agnoscere discrimen, ait Lott. l. 1. q. 20. n. 55. eò quòd, dum contigerit ad Ecclesiam aliquam v. g. ruralem populum circum eam habitantem accedere, & in ea ab ejus presbytero recipere Sacramenta, vel presbyter tali Ecclesiæ ab Episcopo præfectus est cum constitutione certæ plebis per suos limites distinctæ, & jam illa Ecclesia sit parochialis, utpote in quam eo ipso modo, nempe per assignationem illam territorii (per hanc namque confertur jurisdictione ordinaria juxta Imol. quem citat Lott. *in Clem. dudum. de sepult. n. 32.*) inducta est reciproca illa necessitas administrandi Sacramenta, activè in presbytero, passivè in populo, in qua consistit substantia parochialitatis: vel simpliciter solum presbyter ille approbatus est ad audiendum ibi confessiones, aliæque Sacramenta administranda, & jam Ecclesia nec parochialis nec curata dicitur; sed dicitur simpliciter in ea constituta gratiosa quadam ordinatio favore animarum, & presbyter ille, qui confluentes illuc ad Sacramenta admittit, non dicitur curatus, sed nudus & simplex minister alterius, à quo illuc confluentes ad recipienda inibi Sacramenta potestatem sunt consecuti. Ita ferè Lott. citans Imol. *suprà.* Oldra. *conf. 67. n. 2.* & alios, quos in hoc secuta fuerit Rota. De cetero tamen non differtur Lott. n. 57. posse esse curam animarum, hoc est, exercitium & nudum ministerium sine parochialitate, & in hunc sensum explicandam decisionem Rotæ 52. p. 2. *divers.* quam pro se citant AA. alii.

Questio 148. Qualiter distinguantur Ecclesia parochialis habitu & actu curata à parochiali habitu tantum curata?

Respondeo: Parochias dici actu vel habitu tantum curatas, prout vel actu vel habitu tantum habent populum; contingere namque potest, ut populus locum & Ecclesiam deserat alio commigrando. v. g. ob pestem ibi savientem, ob bellum diuturnum, ob soli sterilitatem, vel cœli intemperiem, in quibus casibus dicitur Ecclesia jure quidem & habitu habere populum, non actu; etsi propterea non desinat esse parochialis. Azor. *loc. cit. q. 7. de cetero non desinit Ecclesia esse parochialis acta,*

si pa-

si parochiani, qui in parochia habitant, ex aliqua causa vel culpa ibi non percipiunt divina; quia ad effectum ut curatus consequatur jura parochialia, sufficit, quod per illum non stet, quod non ministrat sacramenta. Corrad. l. 3. c. 5. n. 9. citans Abb. ad cap. extirpanda. & Rebus. neque enim parochiani percipiunt sacramenta in aliena parochia efficiuntur alterius parochia. Quin etiam si Parochus neglexerit ministrare sacramenta parochianis, qui ea de causa fuerint coacti ad ea percipienda alibi, hæc culpa curati non mutat statum Ecclesie. Corrad. loc. cit. citans Mareſchor. variar. resol. l. 2. c. 95. n. 2. ubi ait, id procedere, si constet Ecclesiam habere limites, intra quos adsint habitatores, nec probetur illos recessisse, vel saltem remansisse 10. personas, quæ sufficiunt ad constituendam parochiam, multoque minus excluditur parochialitas, aut Ecclesia definit esse parochialis actu ex eo, quod de illa non resederint penes dictam Ecclesiam; cum id potius sonet solum abusum; quemadmodum Ecclesia dicitur actu collegiata, dum sunt in ea Canonici, licet non resideant; culpa enim & abusus non operatur, ut Ecclesia definat esse Collegiata. Corrad. loc. cit. n. 11. citans pro hoc plures Rotæ decisiones; sed neque Parochialis habitus tantum talis amittit sua jura & privilegia ex eo, quod cesset in ea exercitium parochialitatis, sed ea semper reservantur, licet talis Ecclesia effecta jam beneficium simplex; unde videmus quandoque simplicibus beneficiis comperere ea, quæ alias comperunt parochialibus. Corrad. n. 12. Porro Ecclesie parochialis Rector habitualis & actualis aliud sonant juxta sæpe dicta; ille enim est Monasterium, Collegium vel Prælatum, aliusve, cui vel cujus beneficio unita est parochialis; hic verò est Vicarius illius actualem exercens curam. Card. Luca in Miscell. d. 1. n. 25.

Quæstio 149. Ecclesia parochialis unde dignoscatur?

1. **R**espondeo eam non dignosci ex eo, quod fontem baptismalem habeat, & inibi aliqui baptizentur; vel etiam quod simul cœmeterium habeat, in quo aliqui jus sepulture habent; quia hæc duo Ecclesie non parochiali ex consuetudine vel privilegio, vel concessione superioris Antistitis seu Episcopi comperere possunt. Azor. loc. cit. q. 3. Corrad. loc. cit. n. 5. citans Card. Anchor. Imol. in Clem. 1. de baptismo. Decium in c. ad aures. de rescript. n. 10. sed neque ex decimarum, oblationum & primitiarum receptione; cum decimæ possint acquiri Ecclesie non parochiali ex alio titulo, quam ex jure divino, ex quo Ecclesie parochiali debentur. Item etiam aliunde concedi primitiæ & oblationes, licet de cætero perceptio decimarum, oblationum & primitiarum, uti & actus baptizandi sint jura parochialia. Corrad. loc. cit. Barb. cit. c. 20. n. 20.

2. Respondeo secundò: dignosci parochialem ex eo, quod habeat populum certis distinctum finibus loci seu territorii, vel aliter (quod addo, quia fieri potest auctoritate Episcopi, ut parochia per certas tantum familias, etiam promiscue cum aliis habitent, distinguantur. Azor. ibid. C. Luca de Paroch. d. 24. n. 3. Barb. loc. cit. n. 22. qui etiam ea sacramenta recipere ipso jure compellitur, præsertim si in ea singuli ex assignato illi districtu annue confiteantur & Eucharistiam in Paschate sumere consueverint. Azor. ibid.

Quæstio 150. Quæ requirantur, ut Ecclesia probetur parochialis, dum fortè dubitatur, an in ea recipientes sacramenta ad id compellantur necessitate juris?

Respondeo sequentia; quæ Barb. loc. cit. congerit ex Card. Tusch. litt. P. concl. 94. n. 3. & 4. Primò: quod habeat populum sibi deputatum, distinctum certis limitibus. Secundò: quod is ibi diebus festis audiat missam; juxta Trid. sess. 23. c. 14. Tertio: quod ibi recipiant sacramenta. Quarto: quod ibi passim sepeliantur, etiam non facta aliqua electione per defunctos, aut ibi existentibus sepulturis majorum. Quintò: quod in ea asserverur Eucharistia; quæ alias in parochialibus debet retineri, ita ut in aliis non retineatur, nisi ex indulto Apostolico, quod habent regulares juxta notata in Clement. 1. de privil. & Piacet. in praxi Episcop. p. 2. c. 3. n. 7. Sextò: quod ibi fiant oblationes. Septimò: quod recipiat decimas.

Quæstio 151. Quotuplices sint parochialium Ecclesiarum species?

Respondeo, esse varias; aliquæ enim sunt unica in loco habentes alias inferiores Ecclesias tanquam adjunctrices & membra subordinata: alia, ubi earum plures in civitate vel loco existunt juxta ordinariam ac regularem naturam inter se distinctos fines, distinctumque populum habent, ita ut unum ovile cum alio non confundatur; alia verò absque ista finium distinctione oves proprias sic distinctas habent per solam distinctionem familiarum; alia ne quidem istam distinctionem habent, sed jure cujusdam communionis universalis, qualibet pro suo posse universo populo, seu accedentibus promiscue sacramenta administrat; hanc autem posteriorem speciem Trid. sess. 24. c. 13. parum commendat, jubetque per Ordinarios reduci ad secundam speciem (quo tamen Concilii decreto non comprehendi parochias tertie speciei; nimirum distinctas sola familiarum distinctione, ait Barb. cit. c. 20. n. 22. etiam contrarium insinuet de Luca) ita ferè idem de Luca in Miscell. d. 1. n. 31. Porro ratione præminentie cujusdam quandoque Ecclesie parochiales fortiuntur diversas nuncupationes & qualitates; dum nimirum una vel tanquam in loco antiquior, vel in primævo statu unica, postmodum verò ex fidelium multitudine divisâ major seu matrix dicitur; alia verò filiales. In quo casu omnes in jure parochiali sunt æquales, cum omnimoda independentia; una tamen ad instar Decani seu primæ dignitatis in Capitulo aliquam majorem habet prærogativam; ubi verò Ecclesie ab una aliqua dependent cum omnimoda subordinatione, tunc licet pro communi usu loquendi matricis quoque ac filiarum nomen adhibetur; impropria tamen est locutio; quia reipsa tunc unica tantum est parochialis; alia autem dicitur inferiores Ecclesie adjunctrices tanquam membra, pro commodioris juris parochialis & curæ exercitio. de Luca loc. cit. citans seipsum de Parochis d. 32. & seq. Similiter ubi Ecclesiarum ab invicem independentium una ratione antiquitatis vel alterius præminentie est major seu prima in loco, ad eum scilicet effectum, ut ibi v. g. majores solennitates celebrari debeant, atque ad eam alia inferiores accedere, improprie appellatur matrix comparative ad aliam tanquam filiam, ex qua seu ex cuius territorii & populi parte efformata est alia cum

ere-

erectione formali sui in titulum distinctum, & omnimoda independentia à priore. de Luca de decimis d. 12. n. 12.

Quaestio 152. Num Parochialis Ecclesia nomine veniant, quae simul sunt collegiatae?

Respondeo: non venire in odiosis, adeoque strictae interpretationis, idque ob specialem ejus qualitatem (quemadmodum dici solet in materia odiosa, nomine Clericorum non comprehendi Episcopos vel regulares; eò quòd, licet & ipsi sint Clerici, tamen specialem qualitatem habeant, ob quam communi Clericorum nomine in materia strictae interpretationis comprehendi non debeant) atque ita v. g. dum c. licet canon, statuit, ut nisi quis parochialem Ecclesiam consecutus intra annum fiat presbyter, ipso facto absque alia sententia eà privatus existat. &c. non comprehenditur is, qui obtinuit parochialem, quae simul collegiata est, ita ut Praepositus v. g. qui hoc ipso simul est Parochus ejusdem Ecclesiae seu Rector plebis, teneatur fieri intra annum sacerdos, ni velit privatus existere istà Ecclesia. Ita expressè ob praedictam rationem, nimirum ob specialem talis Ecclesiae qualitatem statuit Bonif. VIII. in c. statutum, de elect. in 6. Laym. ibid. uti & ad c. 3 de postul. n. 1. vide de Luca paulò post citandum. Neque his obstat, quòd dum Ecclesiae alicujus praepositus est etiam ibi Canonicus vel Capellanus, statuta poenalia & onerosa loquentia de Canonicis vel Capellanis, cadant etiam in talem praeposituram; nam id verum est, si praepositura, Canonicatus, vel Capellanatus censentur diversa beneficia, adeoque etiam in casu, si alicui Collegii Rectori dispensato super pluralitate beneficiorum parochialis Ecclesia de novo conferatur, statuta odiosa de parochiis in talem quoque Rectorem cadent; secus verò dum Ecclesia simul est collegiata & Parochialis, & Rector illius hoc ipso etiam est Parochus, absque eo, quòd per hoc duo beneficia habeat. hinc

Quaestio 153. In genere, an dispositio loquens de parochiis extendatur ad beneficia, quae accessione habent parochialitatem, seu parochias unitas, & curam habitualiter?

Respondeo negativè: semper enim habenda est ratio principalioris qualitatis, nempe Ecclesiae collegiatae, & secundum hanc accessoria quasi qualitas, nempe parochialitatis, aliaque conditiones regulanda sunt. Laym. ad cit. c. statutum. actus enim regulantur à principali & praedominante, non autem ab accessorio & consecutivo; & consequenter cura (intellige habitualis, secus enim est, ubi Canonicatus fixè annexum est ejusdem curae exercitium. C. Luc. de benef. d. 16. & 952.) accessorie annexa dignitati, vel Canonicatus non alterat ipsius dignitatis naturam seu qualitatem, neque reddit beneficium verè curatum tam ad effectum formae concursus, etatis, residentiae requisitae aliàs ad beneficium verè curatum, quam expressiois curae aliàs faciendae in quacunque provisione beneficii curati. C. de Luca. de benef. d. 77. n. 3. & fultus ibid. d. 24. n. 6. & seq. sed potius parochialis Ecclesia amittit veluti naturam suam, & induit naturam & conditiones collegiatae tanquam principalioris, dum ad eam evehitur, vel ei unitur. Laym. ad cit. c. statutum. De cetero notandum ex de Luca de benef. d. 14. n. 7. uti & ad Trid. d. 16. n. 4. quòd parochiales saepe signa & denominationem colle-

giatarum habent, absque eo, quòd verè tales sint; sic praesertim in loco, ubi sunt unicae matricēs, habent Clericos & Capellanos nationales illi adscriptos pro illius cultu & Rectoris adjutorio, qui massam faciunt, & vulgò capituli denominationem de facto habent, Syndicum constituunt, missam conventualem celebrant, aliaque similia iis, quae in collegiatis sunt, praestant. Sed haec sunt signa aequivoca attendenda quidem pro adminiculis collegialitatis, habentis alias probationes univocas pro iis supplendis & corroborandis, non autem quòd se solis eam probent.

Quaestio 154. Quae sint, vel non sint sufficientes causa constituendi novam parochiam, dismembrando antiquam?

1. Respondeo esse sequentes. Primò: ubi ob locorum distantiam aut difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt. Barb. loc. cit. n. 23. citans Gonz. ad reg. 8. gl. 6. n. 96. possuntque hoc in eo casu Episcopi etiam invitis Rectoribus (& addit Azor p. 2. l. 3. q. 7. etiam patronis) juxta c. ad audientiam. de Ecclesiis adif. Assignando etiam pro arbitrio suo in sustentationem novi parochi fructus ad Ecclesiam matricem quomodocunque pertinentes, aut si necesse fuerit, compellendo populum Ecclesiae noviter erectae ad necessaria eidem sacerdoti subministranda juxta dispositionem Trid. sess. 21. c. 4. Corrad. l. 3. c. 1. n. 1. Barb. loc. cit. qui tamen l. 2. juris Ecclesiastici c. 2. nu. 8. hoc ipsum sic limitat ex Menoch. & Riccio: nisi in loco minimè difficili, nec incommodo adesset oratorium vel Ecclesia cum fonte baptismali, & ceteris ad parochiam necessariis; ibique poneret Rector sacerdotem in sui adjutorem.

2. Secundò: ubi multitudo fidelium excrevit, & Ecclesia una evidenter non est sufficiens propter novarum habitationum distantiam; possunt tunc, etiam cum alterius Ecclesiae praedicio, adificari & constitui nova parochia. Barb. l. ult. cit. n. 11. Praedictum enim, quòd alteri Ecclesiae inferri potest praeter damnum aedificii cohaerentis, est participatio sumptuum in constructione, aut impensarum pro sustentatione novi Rectoris, vel damnum in jurisdictione etiam oblationibus, quae fieri solent Ecclesiae. Barb. ibid. ubi multa de constructione aliarum Ecclesiarum.

3. Tertio: licet in cap. ad audientiam. expressa non sit, expressis tamen ibidem aequipollens, adeoque sufficiens causa est dismembrandi antiquam, & constituendi novam parochiam, dum antiqua parochia, quae prius erat extra moenia, ampliata dein urbe iisdem includitur, ita ut nocturno tempore ob clausas urbis portas parti parochianorum extra habitanti non pateat recursus ad parochum, aut hujus ad illos, ac ita maxima patiantur animarum pericula in repentinis casibus infirmitatis & mortis (dum tamen ut rectè hunc casum limitat C. de Luca. de paroch. d. 34. n. 6. neque in vicinia adest alius, cui pro istis casibus parochiani commendarri possent) Corrad. l. 3. c. 2. n. 7. fusè ex Lapo alleg. 66. Lot. l. 1. q. 28. n. 26. qui etiam nu. 27. causam aliam similem addit; nimirum si existat medius fluvius vel torrens inter Ecclesiam & partem populi illi subiecti, qui saepe exundans ita obsideret iter, ut aliquando infirmi cogantur sine Sacramentis mori.

4. Respondeo secundò: de cætero, ubi in Ecclesiis parochialibus, vel etiam baptismalibus, populus ita fit numerosus, ut unus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis sacramentis ministrandis, vel pluribus infirmis providendis, & divino cultui peragendo; non est causa sufficiens dividendi parochiam, aut constituendi aliam cum præcedentis præjudicio, neque etiam erigendi coadjutoriam; sed in vim Trid. sess. 21. c. 4. cogendi per Ordinarium Rectores, vel alios, ad quos spectat, ad adiungendum sibi tot sacerdotes, quot sufficiunt ad administranda sacramenta, & cultum divinum peragendum Lott. loc. cit. n. 28. Barb. l. ult. cit. n. 9. & 10. Corrad. l. 3. c. 1. n. 1. & c. 2. n. 1. citantes desuper declarationem S. Congregationis; multoque minus reputabitur pro iusta causa constituendi parochiam novam, si Ecclesia non sit capax totius populi, ac ita deformis; tum, quia neque Trid. neque cit. c. ad audientiam. id consideravit; tum quia huic difficultati occurrere potest per ampliationem Ecclesiæ, vel per exstruktionem novæ capellæ in proprietate parochialis antiquæ; uti etiam inundationi, similibusque incommoditatibus per novam exstruktionem vel situationem in loco commodiore. Can. enim citat: ad audientiam, uti & cap. 1. de rebus Eccl. non alien. in 6. (qualis alienatio intercurrit in tali dismembratione Ecclesiarum, ejusque jurium ac fructuum. Corrad. loc. cit. n. 2.) non quamcunque distantiam, sed talem, quæ est cum magno incommodo; item necessitatem non quamlibet, sed evidentem, quæ est talis, ut ei aliud remedium aptari nequeat, pro causa sufficiente talis dismembrationis & novæ parochialis constitutione requisivit. Lott. loc. cit. n. 29. & seq. Corrad. loc. cit. sub n. 2. His tamen non obstantibus utiliter observandum, quod monet de Luca. ad Trid. d. 16. n. 2. & seq. certam generalem regulam circa hoc punctum statui non posse, ac errare illos, qui cum aliquibus S. Congreg. declarationibus, & Rotæ decis. aut DD. aliquorum traditionibus pro hujusmodi nova erectione faciendâ vel negandâ in sola literâ procedunt; cum sit potius questio facti ex singulorum casuum particulari qualitate, ac individuis circumstantiis decidenda; quia simul stare possunt, ut in uno casu, eadem populi multiplicatione, eademque distantia, vel itineris asperitate, aliisque causis accidentibus, id denegandum sit; in altero concedendum; eò quod diversi mores regionis, vel minor prioris parochialis majestas & decor in uno casu permittant, in altero prohibeant. Sic v. g. fieri potest, ut ubi tanta est populi ac Cleri multitudo, ut in Ecclesia parochiali antiqua eadem functiones, cultusque divinus idem pari cum decore continuari, quin & pari modo in novâ exerceri possit; vel etiam ut sit distantia de se sufficiens ad istiusmodi dismembrationem; & tamen ex aliunde accidente illam fieri non expediat; nimirum, quia prudenter timentur hic & nunc, quæ ex hujusmodi parochianorum duplicitate nasci quandoque solent, scissuræ & factionariæ emulationes inter utriusque Clerum & populum. e contra autem contingere potest, ut ubi minor est distantia, vel etiam minor populus, aut territorii amplitudo, adeoque facilius occurrere posset per destinationem Vicariorum & coadjutorum, vel exstruktionem Ecclesiæ adjutricis, fieri tamen expediat & possit dicta dismembratio: nimirum ob parochianorum antipathiam, vi cujus pars prima alterius æmula non ferret istam sui, suæque Ecclesiæ adjutricis ad illam alterius partis Ecclesiam primariam subje-

P. Leuren, Forâ Benef. Tom. 1.

ctionem. unde concludit de Luca prudenti beneque regulato arbitrio, nempe Ordinarii, id commissum esse.

Quæstio 155. Ad quos spectet erigere novam parochiales?

1. Respondeo primò: id posse Ordinarios auctoritate sibi desuper tanquam Sedis Apostolicæ delegatis impertitâ vi cit. cap. ad audientiam, & c. 4. sess. 21. Trid. Rebuff. in praxi tit. de erectione in parochialem. Mand. in praxi sign. gra. tit. erectiones. Leo in Thes. fori Eccl. p. 2. c. 2. n. 68. quos citat, sequiturque Corrad. l. pauld ante cit. Porro quoties Papæ, (ad quem quandoque recurritur, ubi de similibus parochialium erectionibus ordinariâ auctoritate factis dubitari contingit, ut parochialis ordinariâ jam auctoritate erecta confirmatio, seu nova erectio ab ipsâ Sede Apostolica impetratur, Corrad. ibid. sub n. 4.) concedit similes erectiones, in quibus pro causa allegatur dicta locorum distantia & difficultas, semper rescribit Ordinario, ut auctoritate Apostolicâ erigat, servatâ formâ cit. c. ad audientiam.

2. Respondeo secundò: dum parochialis jam erecta habet tamen Rectorem ad nutum amovibilem ex fundatione vel consuetudine, petitur ejusdem Ecclesiæ statûs mutatio, ut exinde Rector amovibilis fiat perpetuus; talis mutatio spectat ad Papam; cum præter hunc nullus possit mutare conditiones in limine fundationis adjectas de consensu Ordinarii. Moneta. de commut. ult. vol. c. 10. n. 348. Ugol. de off. Episc. c. 52. §. 10. & alii, quos cit. & sequitur Corrad. sub n. 4.

Quæstio 156. Qualiter præsumantur adhibere solemnitates, causa sufficiens, & consensus seu auctoritas potentis dismembrare?

1. Respondeo ad primum: pro inducenda præsumptione solemnitatis extrinsecæ, quam allegat possessor, sufficit decursus temporis non minor 30. annorum. Lott. cit. q. 28. n. 38. citans Imol. in c. pervenit. de emptione & vend. n. 10. & 13. modò tamen probetur consensus illius, de cujus præjudicio agitur. Lott. ibidem. citans Menoch. de præsump. l. 3. præsump. 132. n. 64.

2. Respondeo ad secundum: pro inducenda præsumptione substantiæ ipsius actûs, & consequenter pro inducendâ præsumptione causæ, utpote à qua actus substantiatur, & mensuram justitiæ accipit, nullius temporis lapsus sufficere, adeoque, nisi causa sit evidens, nullius temporis lapsus sufficere ad dismembrationem sustinendam. Lott. n. 37. 39. & 40. & quamvis præsumenda sit veritas causæ, ubi versatur in dubio, & cæteræ solemnitates sunt adhibita, ut Gewin. cons. 48. n. 6. & in ipsa hac materia dismembrationis decidit Rota apud Seraph. decis. 414. nu. 2. sublatâ tamen causâ actus clarè & evidenter manet minus solemnem, adeoque sublatâ causâ non admittit præsumptionem solemnitatis ex tempore. Lott. n. 41. & 42.

3. Respondeo ad tertium: supposito defectu causæ ex lapsu temporis inutiliter præsumitur auctoritas Episcopi, seu alterius inferioris Papæ, cum inferior Papæ non possit dismembrare, aut dismembrationem autorizare sine causâ, resistentem Concilio Turonensi relato in c. Majorib. de Prab. Lot. n. 43. & licet deficientibus quoque causis supradictis Papa possit adhuc cum dicta dismembratione constituere parochialem; pro inducenda tamen præ-

E

sum.

sumptione autoritatis papalis nullius temporis cursus sufficit, nisi probata ipsius Papæ scientia circa talem dismembrationem. Lott. n. 44. citans Menoch. & alios plures. unde quod Barb. l. 1. *juris Eccl.* c. 20. n. 19. ait, & pro hoc citat quàmplures: Superioris autoritate & consensu ex lapsu temporis præsumi erectam parochialem, quando in illa divina officia sunt celebrata, intelligendum ad summum credo de parochia erectâ abique tali dismembratione.

Quæstio 157. An, & quæ solemnitates aliæque servanda præter dictas causas requirantur ad constitutionem novarum parochialium cum dicta dismembratione?

1. **R**espondeo primò: requiri certas solemnitates, dum dismembratio & constitutio novæ parochialis fit per Ordinarium (secus dum fit à Papa, ejusdem autoritate suppleente solemnitatem. Corrad. n. 4.) proceditur namque in tali negotio dismembrationis tanquam in specie formalis alienationis, rigerosè; ideoque requiritur copulativus concursus justæ causæ & solemnitatis. Card. de Luca. *de paroch.* d. 35. n. 6.

2. Respondeo secundò: ex Corrad. n. 5. servanda esse sequentia, ob quæ & similia non servata sæpe hujusmodi erectiones pro invalidis declaratas esse, habet experientia eodem Corrado teste, primò: ut Episcopus inquireat, an dictæ causæ sufficientes hic & nunc verè adsint v. g. an prima Parochialis tam sit ampla, ut tempore hyemali ob inundationes & nives parochiani non possint sine magno incommodo congruis temporibus adire parochiam; nam ut addit Lott. *loc. cit.* n. 33. hujusmodi causæ veritas non debet dependere ex assertione partium vel etiam ipsius Episcopi, aut alterius dismembrationem autorizantis, sed de ea debet positivè constare ex processu desuper facto. de Luca. *de Paroch.* d. 35. n. 6. et si non scrupuloso & juxta juris subtilitatem, sed simplice, ut dicitur in *una Tolet. parochialis. de Madrito* 19. Novemb. an. 1601. sufficere tamen pro verificatione causæ accessus Ordinarii ad locum, illiusque inspectio. ut Lott. n. 36. ex *Lapo alleg.* 66. n. 7.

3. Secundò: ut hac inquisitione factâ Episcopus consentiat novæ parochialis exstructioni juxta *c. nemo. de consecra.* d. 1.

4. Tertio: ut exquiratur & præbeatur consensus Rectoris prioris parochialis. Ab. *in cit. c. ad audient.* Card. de Luca. *de paroch.* d. 35. n. 6. Lott. l. 1. q. 28. n. 6. & seq. Secus ac requiritur ejus vocatio & consensus in unione Ecclesiæ. Lott. *ibidem.* n. 7. citans *Imol.* n. 12. *Auch.* n. 5. *Gl. V. vocatus.* & alios in *Clem. si una. de rebus Ecclesiæ non alien.* unde & in literis expeditis super dismembratione à Cancellaria apponitur clausula: *vocatis vocandis*; vi cuius Rectori permessa appellatio, ita ut, si intra decennium datum ad appellandum procedatur ad executionem, ea sit nulla. Lott. *loc. cit.* n. 8. & 9. requiritur autem hæc vocatio non tantum ob ejus interesse; quippe cui grave per talem dismembrationem seu alienationem partis inferitur præjudicium. Lott. *ibidem.* cum communi; sed tanquam forma inducta ad rigorem juris observandum in favorem publicum, ne Ecclesiæ depauperentur, ut dicitur in *alia Tolet. parochialis. de Madrito.* de 1. Febr. an. 1602. apud Corrad. *loc. cit.* quod tamen postremum negat Lott. n. 11. & 12. cum id non dicatur in

cit. c. ad audientiam; & si id verum, Episcopus etiam cum causa non posset procedere ad dismembrationem Rectore invito, porro sufficere pro validitate dismembrationis, si superveniat talis consensus, putat Lott. *ibid.* citans Innoc. *in c. dudum de rebus Ecclesiæ non alienandis.* in 6. n. 3. ac ita per supervenientem hunc consensum tractatui, si quis prærequiritur, in quo deliberatum, num oporteat fieri dismembrationem ob utilitatem Ecclesiæ, alienatio convalescat propter utilitatem Ecclesiæ ex nunc, non ex tunc. Lott. n. 14. & 15. citans *Gl. in cit. c. dudum. V. tractatus.* sufficere etiam hic consensus ex antè, vel ex post præbitus, etiam si scripto expressus non sit; secus ac contingit in decreto superioris alienationem necessariò præcedente, quod scripturam exigit. Lott. n. 13. citans Innoc. non tamen sufficere hunc consensum esse tacitum & implicitum. Lott. *ibid.* n. 15. citans *Glossam in c. dudum.* & ita decisum à Rota. Deuique Rector beneficii, cuius hic consensus requiritur, non est Vicarius; cui solum curæ exercitium commissum, sed penes quem residet cura habitualis. Lott. n. 18. & seq. Et ubi est capitulum non sufficit consensus singulorum de Capitulo, sed requiritur consensus capitulariter. Lott. n. 21. citans *Felin. in c. cum omnes. de constit.* n. 24. & 28. *Rotæ decis.* 344. p. 1. *in recent.* n. 6. ubi verò vacaret Ecclesiæ dismembranda, debet in ordine ad hunc effectum illi deputari ab Episcopo defensor, qui corrumpi nequeat, cuius sit disquirere de legitimitate & veritate causæ. Lott. n. 22. citans *Gl. in c. dudum. v. defensore.* De cetero consensus patronorum minimè requiritur, vel curatur. Lott. *num.* 23. citans late sic decisum à Rota.

5. Quarto: ut curato prioris parochialis compensetur id, quod illi detrahitur, ut commodè valeat in prima Ecclesiâ habere sustentationem juxta *c. ad audientiam.*

6. Quintò: ut curato prioris Ecclesiæ servetur jus patronatus, seu jus præsentandi Rectorem novæ Ecclesiæ, idque quasi in recompensationem aliquam; quod tamen intelligendum ait Corrad. secundum Abb. *in cit. c. ad audientiam*; ubi Ecclesiâ antiqua contulit aliquid de suo pro dote Ecclesiæ noviter erectæ; ac ita acquiritur jus patronatus Ecclesiæ matri, ejusque Rectori, non verò hujus Rectoris consanguineis. Lott. n. 47.

7. Sextò: ut pro facultate loci competens honor matri conservetur juxta *c. ad audientiam.* nimirum aliqua pensatio arbitrio Episcopi moderanda, prout etiam ait Corrad. ex Lott. *loc. cit.* n. 46. & seq. eidem matri in signum subjectionis reservari possunt ea, quæ aliàs jure parochiæ in filialem transfunderentur, ut sunt jura sepultura, baptizandi.

8. Septimò: ut Rectori novæ Ecclesiæ pro illius sustentatione assignentur oblationes pro modo parochiæ dismembratæ, quo nomine etiam veniant decimæ, ita ut Ecclesiâ filialis habeat fundatam intentionem super perceptione decimarum contra Matricem, juxta Abb. *in c. cum contingat. de decimis.* n. 8. & plures Rotæ decisiones apud Corrad. verum hoc in defectu aliorum reddituum; dum enim dotata esset sufficienter nova Ecclesiâ, decimas debere matri maximè accedente observantia, dicitur in *una Mediolanensi decimarum.* apud Corrad. cum certum sit, ut idè Corrad. n. 6. ipso jure non transferri in novam parochialem. Vide de hoc C. Luca. *de decimis. dis.* 12. n. 2. & seq. præclare differentem.

Quæstio

Quaestio 158. An sicut Episcopus erigere potest novas Ecclesias parochiales a fundamentis, ita etiam Ecclesiam simplicem jam constitutam erigere possit in curatam & parochialem; & contra parochialem reducere ad simplicem Ecclesiam, seu beneficium simplex?

1. Respondeo ad primum affirmativè: nimirum ob augmentum cultûs divini, aliâque legitimâ causâ subsistente. Corrad. l. 3. c. 3. n. 12. Azor. p. 2. l. 5. c. 29. q. 25. & c. 30. n. 3. Garc. p. 12. c. 5. num. 3. Barb. de potest. Episc. alleg. 63. per totum. qui quoque omnes asserunt, non obtare declarationem S. Congregationis, quam refert Garc. & inter cetera sic habet: *nec beneficia simplicia in curata converti ab Ordinario possunt. ed quodd subintelligatur: cessante causâ & necessitate. Porro parochialis Ecclesiae erectionis formam vide apud Corrad. l. 3. c. 2. n. 11.*

2. Respondeo ad secundum negativè: sic enim cavetur expressè per Trid. sess. 25. c. 16. ne beneficia curata in simplicia convertantur, & si parochialis Ecclesia per Episcopum convertatur in simplex beneficium, ipsa conversio fit prorsus nulla, vide Corrad. loc. cit. n. 13. intelligendumque hoc ipsum est, ut habet Declaratio S. Congreg. super cit. c. 16. Trid. etiamsi fiat conversio in aliqua tantum parte fructuum parochialis; item ut ne quidem dismembrare possit beneficium curatum, & unire beneficio simplici, etiam ex parte minore fructuum parochiae, constituendo beneficium simplex, ut habet altera & tertia ejusdem S. Congreg. declaratio; ac denique ut nequidem separare possit ab Ecclesiis parochialibus beneficia simplicia sive oratoria iis unita; etiamsi iis separatis parochiales non egeant; ut habet quarta declaratio. Vide has declarationes apud Corrad. loc. cit. & Garc. part. 12. c. 2. n. 87. Possie verò Papam reducere parochiales ad simplicia beneficia, praesertim ubi causa aliqua intercedit, dubium non est, & constat experientia. Corrad. loc. cit. n. 14.

Quaestio 159. Unde, & qua constituenda Ecclesia noviter erigenda cum dicta dismembratione dos & congrua pro sustentatione novi Rectoris?

1. Respondeo ad primum Card. Luc. de decim. d. 12. n. 8. cum ad istiusmodi novas erectiones cum tali dismembratione procedi non solet, nisi cum minimo, quo fieri potest, antiquae Ecclesiae praedictio, adeoque ut patiat quidem praedictum illud diminutionis jurisdictionis populi, alterumque hinc natum diminutionis emolumentorum parochialium; non verò illud diminutionis decimarum, in quo frequenter praecipua parochiarum dos consistit; hinc Ordinarios solere ad istas novas erectiones, quae sunt cum formali dismembratione procedere; quatenus illa parochianorum pars vel communitas, quae id petit, & cujus interest istam dismembrationem fieri ob dicta magna incommoda distantiae accedendi ad antiquam parochiam, congruè dotet novam parochiam; adeo, ut antiquae dos illud detrimentum saltem in hac parte non patiat; possuntque, si necesse est, compellere ad hoc parochianos illos Ordinarii, ut dictum supra. Quibus tamen non obstantibus possunt iidem Ordinarii, praesertim ubi proventus matricis copiosi sunt, & parochianorum pars illa avulsâ egentior, ex fructibus quomodocumque ad

P. Lauren. Fori Benef. Tom. 1.

matricem pertinentibus hanc novae Ecclesiae dotem, & novi Rectoris congruam desumere juxta dicta ibidem.

2. Respondeo ad secundum in genere Azor. p. 2. l. 3. c. 12. dotem parochialis Ecclesiae debere esse tantam, ut ex ea unus presbyter cum altero Clerico ministro commodè sustentari possit, & quando opus sit, uti hospitalitate, juxta c. 1. de prob. in 6. & c. quisquis, de vita & sanctitate Cleric. Addit C. de Luc. de paroch. d. 18. n. 2. juxta mentem Trident. sess. 7. c. 7. & constitutionis Pianae, de qua supra, majorem esse debere dotem Ecclesiae parochialis, quam congruam Vicarii cujusdam perpetui in parochiali. Porro dum beneficium parochialis ab initio congruè dotati dos omnino, vel ex parte interierit, cujus sit redotare illud, vide dicta supra.

Quaestio 160. An, & qualiter parochia constituenda habere separatam territorium, & quot familiis constare debeant?

1. Respondeo ad primum: parochiam quamlibet regulariter loquendo (quod addo ob parochias distinctas tantum certis familiis, aliàs promiscuè habitantibus) debere habere territorium suum separatam & divisum, in quo non est licitum alteri parochiae aliquid facere. Barb. l. 1. juris Ecclesiastici c. 20. n. 15. & apud illum Tusch. l. p. conclus. 95. n. 7. & alii.

2. Respondeo ad secundum: ad minus decem familiis constare debet. Barb. ibid. n. 16. Et licet Corrad. l. 3. c. 5. n. 10. dicat sufficere 10. personas ad constituendam parochiam, id tamen intelligit de parochia semel constituta, quod ea persistat, modò 10. personae remaneant; nam in fine ejusdem numeri ait paucitatem istam domorum, vel personarum, nempe trium domorum, in quibus sunt Communicantes 15. vel quinque, in quibus sunt Communicantes 20. vix sufficere, ut parochia erigatur, juxta cap. unic. 10. q. 5. & Gl. ibidem.

Quaestio 161. An, & qualiter fines parochiarum praescribantur?

1. Respondeo primò: fines parochiarum (idem est de diocesis) dum clarè & manifestè distincti sunt, non praescribuntur, Barb. loc. cit. n. 28. citans Menoch. conf. 147. n. 44. cum enim in utilitatem publicam autoritate publicâ sint constituti & distincti juxta c. 1. d. 80. & Trid. sess. 14. c. 9. & sess. 24. c. 13. sunt immutabiles, ne aliàs privatâ cujusque praescribentis auctoritate sublati antiquis passim novi constituti tam in jurisdictione, quam reliquis ad publicam utilitatem spectantibus frequentem & maximam confusionis & incertitudinis pariant occasionem; secus ac contingit in finibus praediorum, utpote qui privati tantum juris privatâ cujusque auctoritate constituuntur & mutantur juxta l. 1. c. finium regundorum. Unde licet intra fines parochiae vel diocesis admittatur praescriptio ad effectum, ut praescribens intra illos obtineat jurisdictionem, vel jura Episcopalia, vel parochialia juxta c. ad aures, de praescriptione: fines tamen ipsi praescribi non possunt, ut desinant esse, qui antè erant, vel restringantur, & alii extendantur, & sint, ubi non erant. ita ferè Barb. ibid.

2. Respondeo secundò: si tamen fines diocesis vel parochiarum non sunt certi, praescribuntur 30. annis, intra limites tamen tantum ejusdem provinciae, Barb. n. 29. citans Menoch. & c. si tamen Episcopus locum alterius diocesis convertit

E 2

ad

ad fidei Catholicæ unionem, præscribit spatio 3. annorum, nisi intra hunc terminum repetatur juxta *cit. c. 1. de præscriptione. Barb. n. 3.* porro quot modis probentur hi fines, vide apud eundem Barb. *fusè loc. cit. n. 31. & seq.* vide etiam de hoc Card. Luc. *de paroch. d. 32. n. 2.*

Questio 162. An, à quo, & qualiter parochiales inter se uniri possint?

Respondeo ad primum, & secundum: possunt Episcopi tanquam Sedis Apostolicæ legati, sine tamen præjudicio obtinentium (ita ut unio effectum non fortiatur ante eorum mortem, vel resignationem. Laym. *ad c. 4. de etate & qual. presic. n. 4. & Theologie moral. tr. 2. c. 9. n. 9.*) quarumcunque Ecclesiarum parochialium & baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorum inter se; vel non curatorum cum curatis facere uniones propter earum paupertatem, & in ceteris casibus à jure præmissis (super quibus declarationes aliquas refert Zerol. *in praxi Episcopali p. 2. V. unio etiam si dictæ Ecclesiæ vel beneficia essent generaliter vel specialiter reservata, aut qualitercunque affecta; quæ uniones etiam non possint revocari, nec quoquomodo infringi vigore cujuscunq; provisionis, etiam in causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis. Ita ferè ad verbum Trid. sess. 21. c. 5. porro non comprehendi hoc decreto parochiales, quæ sunt juris patronatûs, habet declaratio S. Congreg. *sup. cit. cap.* Quòd si tamen in casu denegati pro unione consensûs patroni necessitatibus talium parochialium succurri non potest remediis positis *c. 13. sess. 24.* compelli possunt patroni illarum Ecclesiarum ad præstandam congruam sustentationem Rectoris, vel permittendam unionem, ut habet altera ejusdem S. Congreg. declaratio. vide Laym. *loc. cit.**

2. Respondeo ad tertium: ad validitatem unionis talis, dum ea sit per Ordinarium, requiri copulativè solennitatem & causam; siquidem tam suppressio vel unio non secus ac dismembratio redolent speciem prohibita alienationis bonorum ac jurium Ecclesiæ de Luc. *de benef. d. 47. n. 6. & de paroch. d. 10. nu. 5.* item ad Trid. *l. post citando,* cum hac tamen differentiâ solennitatis, quòd in hujusmodi unionibus & dismembrationibus non requiratur beneplacitum Apostolicum, sicut illud requiritur in vera & formali alienatione bonorû Ecclesiæ; sed sufficiunt solennitates ad normam antiquioris juris Canonici, nempe consensus capituli, prioris Rectoris, populi aliorumque interessatorum. C. de Luc. *ad Trid. d. 8. n. 11. & 12.* cumque juxta generalem regulam alienationum causa consistat in necessitate, vel magnâ utilitate; in præsentate quoque generalem regulam, quæ sit causa sufficiens ad istiusmodi uniones, statui non posse; cum pendeat ex facti ac singulorum casuum circumstantiis, ait idem C. de Luc. *loc. cit. n. 13.* Porro dum unio sit per Papam, autoritas Apostolica supplet consensum patroni, aliâsq; solennitates, sine quibus Ordinarius, etiam accedente causâ, ad hujusmodi actus procedere nequit. Non tamen autoritas Apostolica supplet causam. C. de Luc. *de benef. d. 47. n. 12.* quòd postremum, credo, intelligit, dum Papa non procedit ex certa scientiâ; hæc enim scientiâ deficiente corrui unio ex mentis defectu. Lott. *l. 1. q. 28. num. 162.* De cetero namque dum ex certâ scientiâ (nempe præjudicii, quod per hoc patrono vel collatori inferitur) etiam absque

causa, & cum præjudicio alterius id potest. Lott. *ibid. n. 160.* citans Bald. *l. 1. conf. 1. n. 2. Rotam decision. 506. p. 2.*

Questio 163. An igitur absolute, & qualiter requiratur vocatio & consensus patroni & Rectoris ad talem unionem Parochialium inter se?

1. Respondeo ad primum affirmativè: cum enim per unionem Ecclesiæ minuatur quodammodo capite, ejus defensio in hoc casu competit patrono, cumque per unionem perdatur patronatus, agitur de ejus præjudicio. Lott. *l. 1. c. 28. n. 167.* citans Zabor. *conf. 96. sub n. 3.* videtur autem Lott. *ibidem* agere in genere de Ecclesiis & beneficiis quibuscunque juris Patronatûs.

2. Respondeo ad alterum affirmativè juxta paulò antè dicta ex C. de Luc. dum autem Lott. *loc. cit. n. 171. & seq.* ait: omnes consentire, vocationem & consensum Rectoris non esse necessarium, cum nullum ei fiat præjudicium ex eo, quòd de ratione unionis sit, quòd suspendatur ejus executio, donec qui beneficium unitum obtinet, cedat vel decedat juxta *c. consultationibus. de donat. Calder. de reb. Eccl. non alien. conf. ult. n. 2.* Vera est ejus doctrina, modò juxta morem aliorum beneficiorum dicta unio parochialium non consequatur suum effectum ante mortem Rectoris.

Questio 164. An & à quo Ecclesiæ parochialis alteri non parochiali, puta Monasterio, Abbatia, Collegiata, vel etiam dignitati, Canonicatui, &c. uniri possit?

1. Respondeo ad primum affirmativè: sic enim docet praxis & experientia plures parochiales uniri dictis Ecclesiis non parochialibus, & beneficiis non curatis: quod si factum post Trid. referendum est ad auctoritatem Apostolicam, de Luc. *ad Trid. d. 8. n. 19.* unde

2. Respondeo ad secundum: tamen olim cum Capituli consensu posset Episcopus loco alicui alteri pio seu religioso donare jura & redditus Ecclesiarum parochialium cum Patroni consensu juxta *c. pastoralis. de donat.* nunc autem per Trid. *sess. 24. c. 13.* prohibitum esse Episcopis, parochialem Monasterio, Abbatia, dignitati, Canonicatui, vel alteri beneficio simplici unire. Laym. *ad c. 2. de suppl. negl. prel. n. 3.*

Questio 165. Quot modis Ecclesiæ parochialis alteri non parochiali conjungi, & uniri dici possint?

Respondeo: potissimum tribus: vel enim ita conjungitur alteri, ut ei subiecta sit, & illa altera sit principalis, & tunc sequitur naturam principalis; quippe quod accidit ad alterum, sequitur naturam illius ad quod accidit, si illud sit principale. vel ita conjungitur alteri, ut hæc sit parochiali subiecta tanquam principali & superiori, & jam hæc altera sequitur conditionem parochialis. v. g. ut qui ad eam promovetur, debet fieri intra annum sacerdos: vel denique Parochialis conjungitur alteri non parochiali, ita ut ei subiecta non sit, sed æquè principalis ac illa, ita ferè Azor. *p. 2. l. 6. q. 8.* Verum non omnes hi modi conjunctionis veram unionem sonant seu continent.

Questio

Quaestio 166. Quotupliciter Monasterium, Collegium vel dignitas jus habere possit in annexam ei parochialem?

Respondeo tripliciter: primò ob merum jus patronatùs, quod variis modis acquiri potest Monasterio, puta, quia vel Ecclesiam aedificavit, dotavit, ejusve aedificationi fundum suum donavit; vel quia hoc jus ei donatum, vel cum reum universitate. v. g. per emptionem castris aut domini ad illud tranhit; & in hoc sensu loquitur Clem. 3. cap. 2. de supplenda neglig. pral. dum ait, quòd Monasterium præter præsentationem Rectoris faciendam Episcopo neque reditus ex parochia recipere, neque jus ullum in Presbyterum sibi usurpare possit. Laym. ad cit. c. 2. n. 7.

2. Secundò: ob jus liberè conferendi; etsi enim jus commune refragari videatur; potest tamen jure aliquo singulari Monasterium hoc jus nancisci. Clem. univ. c. de suppl. neglig. pral. cum jus conferendi neque sit jurisdictionis, neque ordinis Episcopalis. Lott. l. 2. q. 12. num. 5. sed neque hoc jus conferendi adhuc incorporationem vel unionem dicit, aut infert, potestq; esse absque ea de institutione collativa & autorizabili, quando ea competat Monasterio vide utiliter Lott. l. 2. q. 12. & l. 1. q. 33. n. 107.

3. Tertio: ob factam incorporationem parochiae, quæ duplici modo fieri potest Monasterio, Collegio, Canonicatui; imò quoad temporalia tantum, quales incorporationes, uniones vel potius donationes parochialium ita ut relicta portione congruè presbytero, reliqui perventus, vel eorum pars pertineret ad Monasterium facere solebant Episcopi juxta c. pastoralis. de donat. Abb. & Innoc. ibid. eà lege, ut Monasterium, Collegium &c. nihil omnino juris seu in presbyterum, seu in curam populi sibi vendicat: & in hoc casu necesse non est, ut præsentatio presbyteri ad Monasterium spectet, dum solum reditus temporales donati sunt, & non simul etiam jus præsentandi. Laym. ibid. Secundò, quòd temporalia & spiritalia simul, in quo casu dicitur fieri propriè unio & incorporatio pleno jure, & parochialis spectare ad Monasterium, etque subjici jure pleno. Laym. ibid. & tunc extinguitur veluti beneficium curatum, ita etiam, ut patronus talis curata Ecclesiae jus patronatùs amittat. Lott. l. 1. q. 28. n. 165. facta quæ unione censetur esse Rector principalis talis beneficii, qui Collegium, Monasterium, seu is, qui Abbatiam, Canonicatum, cui unum est beneficium curatum, obtinet, isque præsentare debeat Vicarium. Laym. ibid. nu. 4. citans Barb. de off. Episcopi q. 3. alleg. 72. num. 189. Garc. p. 11. c. 2. n. 3. Quòd si insuper tunc non solum Monasterium secundum se, sed & ratione populi exemptum est à jurisdictione Episcopi, ita ut Abbas Monasterii jurisdictionem quasi Episcopalem habeat in populum, possitq; sine ullà dependentià ab Episcopo instituire & destituere Vicarios in dicta Ecclesia, hæc dicitur spectare ad Monasterium jure plenissimo. Laym. ibid. citans Rodriq. tom. 1. q. 36. a. 1. Abb. in c. 3. de privil. n. 1. Alvinum de potestate Episcopi.

Quaestio 167. Unde dignoscendum Ecclesiam verè, vel etiam pleno jure uniam Monasterio, vel alteri collegio aut beneficio?

Respondeo primò: quòd Ecclesiae parochiales prope Monasterium aedificatae sint in illius fundo, aut etiam ab eo dotatae, non arguit eas uni-

R. Leuten. Fori Benef. Pars 1a

tas vel subjectas curæ Monasterii, juxta c. 2. de suppl. neglig. pral. (ubi Urbanus III. vetans regi tales Ecclesias per monachos. de iis solum loquitur monachis, qui hoc solo titulo curam sibi deposcebant. Laym. loc. cit.) etsi enim qui Ecclesiam pro cura populi Episcopi subjectam fundat, aedificat vel dotat, jus Patronatùs acquirit; non tamen acquirit curam, aut reditus talis Ecclesiae, nisi id ultro concessum ab Episcopo; qualiter id olim frequenter concedebatur monasteriis, aedificare in fundo suo, vel dotare Ecclesias eo pacto, ut ipsorum curæ subjectæ essent, atque ita parochiales ab initio seu origine sua regulares per Vicarium Regularem regerentur; quamvis etiam interdum parochiales per proprios seculares Rectores administratae postea incorporatae sint monasteriis pleno jure. Ita ferè Laym. loc. cit. pro hoc igitur dignoscendo inspiciendas esse ante omnia literas unionis, & quidnam eò usque observatum fuerit; quia status Ecclesiarum non facile est immutandus. Laym. ibid. de invidendum, num deputetur pro ista Ecclesia à Monasterio Vicarius temporalis, an verò perpetuus nominetur: plus enim juris in Ecclesiam parochialem habet monasterium, si deputatus Vicarius est temporalis, quàm dum is est perpetuus: cum enim Vicarius temporalis jus nullum seu titulum habeat, omne jus parochiae est penes principalem seu Monasterium. Laym. loc. cit. sub n. 10.

2. Secundò: principaliter inspiciendum, penes què resideat universitas bonorum ac jurium Ecclesiae, illorum præsertim quæ sunt magis propria & peculiaria juris parochialis: si enim ea residet penes eum, cui unio facta prætenditur, penes eum dicitur verè residere jus totum parochiale & cura. C. de Luc. de par. d. 10. n. 6. & dum è contra monasterium vel alius consequitur solum emolumentum aliquod, cum id referri possit ad pensionem perpetuam, vel ad censum, vel ad quandam patronalem præsentationem in recognitionem Domini vel protectionis, potius arguit jus aliquod patronatùs similisve servitutis. C. de Luca, ibid. n. 7. quàm unionem perfectam seu incorporationem; dum autem constat Ecclesiam esse de jure patronatùs Monasterii, rectè arguitur non esse ei verè unitam; cum jus patronatùs dicatur servitus, quæ non datur respectu Domini in re propria, qualis est Ecclesia; utpote quæ per formalem unionem dicitur effecta nudum prædium alterius Ecclesiae seu Collegii, cui facta est unio. C. de Luca, ibid. n. 8.

3. Tertio: inter alia signa Ecclesias pleno jure, id est, etiam quoad spiritalia spectare ad Monasterium, numeratur illud ab Alvino de potest. Episc. c. 14. n. 3. apud Laym. loc. cit. n. 9. si Abbates illius teneantur iis suppeditare calicem, missale, altaris paramenta, aliaque hujusmodi, obligenturque ad conservationem fabricæ totius vel partis Ecclesiae.

Quaestio 168. Quid Monasterium, Collegium &c. cui unitur etiam quoad spiritalia, seu pleno jure parochialis, præstare debeat?

Respondeo primò: debet assignatà congruà redituum portione præsentare idoneum Vicarium ab Episcopo examinandum, & instituendum temporalem, vel perpetuum; regularem, vel secularem respectivè ad dicta superius circa hoc punctum de Vicariis. vide Laym. loc. cit. n. 8. Secundò: debet facta testè Ecclesiae parochialis

E 3

con-

conservare, idque in defectum reddituum, qui pro fabrica assignati esse solent. Argumento *c. de his. de Eccles. edif. Laym. n. 9.* Tertio: reparare paramenta altaris. Laym. *ibid.* Quarto: suppeditare calicem, missale, juxta paulo ante dicta; dum enim Monasterium in tali Ecclesia percipit commoda, annuos proventus, etiam onera sustinere debet; neque enim, ut ait *l. unic. de caducis tollendis.* ferendus est, qui lucrum quidem amplectitur, onus autem eidem annexum contemnit.

Questio 169. Cujus sit unionem factam dissolvere?

Respondeo: dum unio duarum Ecclesiarum facta est per Ordinarium, cessante causa de pauperationis, ob quam facta erat unio, posse ab Episcopo denuo fieri divisionem; eadem siquidem manus, qua ligaverat, solvere potest, atque Ecclesias ad primum statum reducere. *C. de Luc. de paroch. d. 35. n. 8.* De cetero materiam hanc unionis & dismembrationis Ecclesiarum etiam parochialium vide fufius & ex professo tractatam *p. 3. sect. ult. c. 1.* ubi de unione beneficiorum.

Questio 170. Ad quem spectet collatio Ecclesiarum parochialium non univiarum seu incorporatarum Monasterio, Collegio &c.

Respondeo: tametsi Episcopus in tota dioecesi sua intentionem fundatam habeat super provisione & collatione Ecclesiarum inferiorum Cathedralium, sicque ab initio statutum. Abbas in *c. cum venissent. de instit. n. 10.* Gl. in *c. quanquam. de elect. in 6. Staph. de lit. gratia. in pralud. n. 3.* apud Lott. *l. 2. q. 2. n. 2.* Origineturque hoc jus in Episcopo à jure communi juxta *c. cum olim. de prescrip. Parisius. de resig. l. 8. q. 9. n. 15.* Ugol. *de off. Ep. c. 50. §. 2. n. 1.* Bellam. *decis. 69. n. 3.* Rota *decis. 381. n. 1. p. 2. recent.* apud Lott. *loc. cit. n. 3.* potest nihilominus de jure speciali conferendi beneficia etiam privatim spectare ad alium inferiorem Episcopo. Lott. *loc. cit. n. 54. & seq.* quin & nominatim illud jus conferendi beneficia secularia, & Ecclesias parochiales seculares hanc ratione competere potest etiam Monasterio. Lott. *l. 2. q. 12. num. 5.* etiam abtque eo, quod ex illi incorporarentur juxta dicta superius.

Questio 171. An Ecclesia parochialis collatio sede Episcopali vacante spectet ad Capitulum, vel saltem ad illud spectet ponere tantisper Ecclesia economum, aut commendare eam ad tempus?

Respondeo ad primum negativè: tametsi ex aliis conferri nequeant, quam magis idoneis ex concursu approbatis. *Garc. p. 9. c. 2. n. 115.* testans sic sentire Congregationem in quocumque demum mense hæ vacant. Corrasius *Tr. de beneficiis p. 2. c. 7. sub nu. 4.* quem citat & sequitur Lott. *l. 2. q. 2. n. 27.* atque sententiam Corrasii canonizatam à Rota in una *Abulensis Parochialis 1. Febr. 1593.* coram Millino contra Rebuff. in tractatu de nominatione. *q. 8. n. 49.* docentem in genere, ne diuturna vacatio contingat, posse Capitulum constituere administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria: quod idem est, ut rectè Lott. *n. 23.* ac affirmare, quod queritur. Ratio responsonis tamen non est, quam assert

Corras. quod nimirum sede vacante in Capitulum non transeant nisi ea, quæ à jure nuncuparim ei permiffa, inter quæ non est ista beneficiorum parochialium vel etiam aliorum provisio (per istam enim expressionem aliquorum curatorum non excluditur potestas Capituli circa ea, quæ sunt jurisdictionis ordinariæ; ea enim omnia generaliter & universaliter lex ipsa, seu jus nominatim transfert in Capitulum. Pavin. *de off. & potest. Capituli sede vac. p. 1. q. 1. n. 3.* Navar. *de temp. ordin. concil. 44. n. 1.* Paris. *de resignatione l. 7. q. 22. n. 26.* Garc. *p. 5. c. 7. n. 4.* & alii, quos citat Lott. *n. 29.*) sed ea, quam idem Lott. *num. 30. & seq.* assert; nimirum quod ex una parte collatio beneficiorum non pertineat ad jurisdictionem illam ordinariam Episcopalem, ut dictum aliàs, etiam si provisio faciendâ sit ex necessitate, seu sit collationis necessariæ; ex altera verò parte etiam ista collatio ei nominatim permiffa non sit; tum etiam, quod, ubi electa est industria persona Episcopi (uti ea electa censetur à jure, dum ejus judicio remittitur præelectio unius præ alio, qualis contingit in casu provisionis parochialium per concursum) non transit ea potestas ad alium; unde etiam exclusâ reservatione, quâ aliàs beneficia omnia pertinentia ad collationem Episcopi post mortem Episcopi durante sedis Episcopalis vacantia reservantur Sedi Apostolicæ; ut fuscè Corrad. *l. 3. c. 6. n. 50. & seq.* adhuc Capitulum sede vacante collationem parochialium, in quocumque ex vacaverint, facere non poterit. *Corr. loc. cit. n. 51.* ex *Garc. p. 9. c. 2. n. 115.* attestante sic sentire sacram congregationem.

2. Responder ad secundum & tertium quoque negativè Lott. *n. 2. & seq.* & ex eo Corrad. *loc. cit. n. 53.* ed quod, licet id possit in terminis juris communis secundum juris Regulas ad Capitulum sede vacante transeant omnia jura Episcopalia tam temporalia quam spiritualia juxta *c. ult. & penult. de suppl. negl. pral. in 6.* hodie tamen per *reg. 2. Cancell.* omnia beneficia vacantia sede Episcopali vacante, sint reservata Papæ; ubi autem Papa habet providere ipsi soli seu ministris ejus competit hoc jus custodiæ, ac ideo non videtur permiffa Capitulo deputatio economi, aut etiam temporalia commenda, quod collatio tunc non pertineat ad successorem in Episcopatu; ita ille *num. 40.* citans *Abb. in c. bona memoria. de appel. n. 13. & 12.* id omnium melius declarantem; dum autem AA. alii potestatem illam deputandi economum, vel ad tempus commendandi parochialem, astruunt Capitulo sede vacante, id ait Lott. procedere cessantibus reservationibus & affectionibus Apostolicis, & nominatim sic intelligendos esse Rebuff. *de nominatione q. 8. n. 50. & in praxi n. 77. & 8.* & Azor. atque ita generalem de beneficiis omnibus, adeoque etiam parochialibus, quorum libera collatio spectat ad Episcopum, docet Laym. *ad c. cum vos. de off. Jud. Ordinarii. n. 3.* quod licet Capitulum sede vacante ea conferre nequeat, possit tamen interim, dum Rector constituitur, economum constituit, sicut & beneficium ad 6. menses commendare, citatque pro hoc *Abb. ad cit. c. cum vos.*

n. 2. & seipsum Theol. Moral.

tr. 4. c. 7. num. 13.

* *

Quaestio 172. Ad quem sede Apostolicâ vacante spectet collatio vacantium parochialium, aliâs eidem sedi reservatarum ex eo, quod vacant in Curia?

Respondeo primò: posse eas liberè conferri ab Ordinariis. *c. si Apostolica. de præb. in 6.* quod verbotenus recitat Corrad. *loc. cit. n. 58.* ubi etiam additur hæc ratio: ne ipsarum vacatio diuturna periculum valeat animabus afferre. Habetur quoque *ibid.* idem esse de iis parochialibus, quæ apud sedem Apostolicam, seu in Curia, vivente adhuc Pontifice, vacant, si de iis per eum ante obitum non fuerit ordinatum: adeò que regula Cancellaria disponens, quòd beneficia reservata, quæ tempore obitûs Papæ manserunt vacantia & non provisâ, censentur reservata, non habet locum in vacatione parochialium, quæ ante obitum Papæ vacarunt in Curia, & de quibus in vita non disposuit, ita Gonz. *loc. cit. n. 133. & seq.* sed neque derogatum dispositioni hujus textûs per *c. 2. de præb. in 6.* ubi dicitur: *omnia beneficia vacantia in Curia sunt Papæ reservata:* aut per ullum textum alium, ut testatur Gonz. *ad reg. 8. §. 5. in Proem. n. 128.* apud Corrad. *loc. cit.* Neque obstat, ut contra obmover Vasconcell. *de divers. jur. argum. l. 1. c. 2.* apud Garc. *in addit. ad p. 5. c. 1. num. 789.* quòd beneficia vacantia in mensibus reservatis non possint conferri per Ordinarium; quia sunt affecta; id enim non procedit in parochialibus; cum hæc vi textûs excipiantur; quin & signanter & expressè hæc excipiuntur in constit. Pauli V. reservantis collationem beneficiorum Ecclesiæ vacantium sede Apostolicâ vacante apud Corrad. *loc. cit.* Neque sufficit quòd de novo fiat lex vel constitutio disponens, quòd quæcunque beneficia vacantia in Curia, etiam curata, sint reservata, ita ut nullo casu liceat Ordinario de iis disponere, nisi specialiter exprimeretur de parochialibus vacantibus in curiâ sede Apostolicâ vacante, ita ut Casus citati *c. si Apostolica.* specialiter comprehendatur. Corrad. *ibid.* Neque denique ut responsum etiam ex mente Pauli V. à Lancellot. tunc Auditore Rotæ, Episcopus mox conferens talem parochialem, etiam in Curia vacantem, contravenit Tridentino statuenti, Episcopum debere statim habitâ notitiâ vacationis Ecclesiæ parochialis idoneum in ea constituere Vicarium, donec ei de Rectore provideatur; cum non disponat hoc modo contra Concilium, sed solum utitur jure suo, & sic nemini facit injuriam. Gonzal. *ad reg. 8. §. 1. Proem. n. 42.* Paris. *l. 3. q. 18. n. 4.* ac præcipue Marefchot. *variâ. resol. l. 2. c. 95. n. 7.* apud Corrad. *loc. cit.*

2. Respondeo secundò: pari modo posse in dicto casu parochiales etiam à quolibet inferiore collatore, dum aliâs ad eum spectat earum collatio, conferri; modò fiat collatio sive ab Episcopo, sive alio inferiore intra 6. menses, & examine prævio juxta præscriptum Trid. *sess. 24. n. 18.* Marefchot. *loc. cit.* Maslob. *in praxi habendi concursum. requisito. 7. dub. 43.* apud Corrad. *in sine num. 58.* insuper requiritur, ut collatio sive ab Ordinario, sive ab alio inferiore faciendâ fiat sede Papali adhuc vacante ante diem creationis novi Pontificis. C. de Luc. *de benef. d. 25. n. 4.*

3. Respondeo tertio: contrarium dicendum de aliis Ecclesiis curatis nò parochialibus. Corr. *n. 59.* citans Franc. *in cit. c. si Apostolica n. 1.* Itè de Ecclesiis parochialibus collegiatis, & de Ecclesiis habitu tan-

tium, & non actu parochialibus; in his enim cessat ratio expressa in *cit. c. si Apostolica*; nimirum ne ipsarum vacatio diuturna creet periculum animabus; nec non quia dicta constitutio est correctiva, & propterea strictè interpretationis. Franc. *loc. cit. n. 2.* Item de parochialibus unitis dignitati alicui, sive cathedralis, sive Collegiatæ Ecclesiæ: dum enim hæc unio facta est accessoriè tali dignitati, accessoriumque reguletur secundum suum principale, eadem in hoc casu habetur ratio talis parochialis, quæ ipsius dignitatis, cui unita; adeoque cum prima dignitas collegiatarum & cathedralium per regulam 4. cancellaria sint & remaneant reservata seu affecta, etiam mortuo Papâ, per futurum summum Pontificem providendâ; idem dicendum de parochialibus iis accessoriè unitis. Corrad. *loc. cit.* Verùm hæc tertia responsio procedit in casu, quo istiusmodi Ecclesiæ vacant in Curia, & hinc præcisè reservata sunt: dum enim sede vacante vacant extra Curia, etsi reservata aliâs ob reservationem mensium non secus ac alia beneficia conferri poterunt ab Ordinariis, juxta dicta *ad q. præcedentem.*

Quaestio 173. Incidenter utiliter, tum etiam in ordine ad dicenda part. seq. quid intelligatur per Curiam Romanam & Sedem Apostolicam, in qua, vel apud quam vacare dicuntur beneficia.

Respondeo cum Lott. *l. 2. q. 27.* primò: valde diversa esse Urbem Romanam, & Curiam Romanam; ista enim continentibus ædificiis finitur *l. 2. de verbo signif. hæc motu locali ita est circumferibilis, ut ibi esse intelligatur unâ cum Apostolorum liminibus, ubi est Papa.* Lott. *loc. cit. num. 1. & 2.* citans Gonz. *ad reg. de mensibus. gl. 13. §. 1. n. 2.* Mandos. *ad reg. 5. Cancell. q. 2. n. 2.* & apud hunc Abb. & Innoc. *in c. ego N. de jurejurando.* Baldus verò in Rub. *ff. de rerum divis. in 26.* dicens: Romam esse, ubi Papa est, etiam si esset inclusus in aliquo tuguriolo; Romam pro Romana Curia quali per metonymiam accipit. Lott. *ibid.* atque ita de hac ipsâ transferibili Curia, & non de alia, intelligitur prærogativa illa, quòd quivis conventus apud illam, teneatur adversariis suis respondere juxta *c. ult. de foro comp.* ita ut privilegium illud minimè competat urbi Romanæ absente ab ea cum sua Curia pontifice. Lott. *num. 3.* citans Barb.

2. Respondeo secundò: non tamen ibi esse Curiam Romanam, ubi est Papa cum solis suis domesticis, vel etiam Officialibus, cumque ipsa contradictarum audientia, ut Vitalin. *in Clem. ne Romani. de elect. n. 2. & 3.* sed ubi est cum sacro Cardinalium senatu, atque ita cum ipsâ sede in tota majestate sua representata. Lott. *n. 8. & 9.* sicque sumitur Curia non pro ipso loco, in quo senatus cogitur, sed pro ipso senatu, cujus quia princeps est membrum nobilius seu caput juxta *l. jus senatorum. c. de dignit. is in eo, seu in Curia sumpta pro senatu, & non alibi, dicitur habere sedem suam regiam.* Lott. *n. 6.* & absque eo senatus esse non potest; quemadmodum dum Cardinales in unum coeunt ob defectum personæ principis, nempe Papæ, Congregationem simplicem, non verò dicuntur habere senatum, seu consistorium. Lott. *n. 7.* citans Paleot. *de sacro consist. consult. p. 5. q. 3.* Hinc

3. Respondeo tertio: Curiam Romanam separari

rari quidem posse ab urbe Romana, non tamen ab ipsa sede Apostolica, neque sedem ab ipsa Curia, ita ut sicut Curia Romana ibi censetur esse, ubi est sedes, ita sedes dicatur esse, ubi est Curia, & pro curia Romana sæpe ponatur sedes Apostolica. Lott. n. 10. citans Gemin. *in c. presentis. de preb. in 6. n. 4.* Jo. Andr. *in c. 2. tit. eod. in 6. Gl. in caput statutum. de preb. in 6. notab. 2.* atque ita malè à Barb. reprehendi Covar. dum *in pract. qq. q. 4. n. 10.* censuit sedem Apostolicam non intelligi, ubi est Papa simpliciter, sed ubi est Papa cum suis consiliariis, id est, cum sacro senatu. Lott. n. 11. hinc infero, &

4. Respondeo quartò: idem esse vacare in Curia, & vacare apud sedem; seu eandem esse vacationem in curia, quæ apud sedem. Lott. n. 14. cit. *Gl. in c. statutum. notab. 1.* Simonet. *de reservat. q. 30. n. 2.* Mandos. *ad reg. 5. q. 1. n. 16.* contra Gomes. *ad reg. de triennial. q. 31.* Covarr. *in pract. q. 36.* (ethi is *ibidem* quoque dicat contrarium esse opinionem communiorem) Gonz. *loc. cit. n. 49.* & Rotam *in una Cordub. Capellania. 25. Octobr. 1596.* quos citat Lott. n. 15. & quibus adhæret Castrop. *tr. 13. de benef. d. 2. p. 16. n. 2.* sentientes omnem vacationem apud sedem dici vacationem in Curia, sed non contra. Sic namque etiam *c. 2. de preb. in 6.* textus eandem, quam priùs dixerat vacationem apud sedem, postmodum vocat vacationem in Curia, ut etiam observat Jo. Andr. *loc. cit.* apud Lott. n. 17. Minus autem rectè dicitur ab adversariis, eam solam vacationem, quæ contingit per obitum in Curia, vel in alio loco intra duas diatas (intellige legales, quarum una continet 20. leucas, ut *Gl. in c. presentis. de preb. in 6.* seu 20. milliaria juxta *l. vicina millia. ff. si quis cautionib. Castrop. loc. cit.*) dici propriè vacationem apud sedem; omnem autem aliam vacationem in Curia, quæ non fit per obitum, impropiè dici vacationem apud sedem. Ex eo namque non diversificantur hæc duo: vacare in curia, & vacare apud sedem; sed solum diversificantur ipsæ vacationes, seu modi vacandi in curia, nempe per obitum & aliter, tendentes ad diversimodas reservationes. Lott. n. 18. sed & minus bene opponitur: sede Apostolicâ vacante esse adhuc existentiam ipsius sedis, & consequenter vacationem apud illam, & tamen non dari Curiam deficiente personâ principis: nam mortuo Papa non moritur, vel extinguitur jus principis, sed illud remanet vivum, nempe quodad radicem in sacro senatu; quodad authoritatem verò in ipso Christo. Lott. n. 21. & 22. Minus etiam bene opponitur, sedem ab Urbe moveri non posse, ut ipse Lott. dixerat *p. 1. q. ult.* & tamen moveri posse ab Urbe Curiam. Sedes namque Apostolica alia est spiritalis & immobilis, de qua intelligitur, quod creditur sedem Romanam seu Ecclesiam Romanam esse Ecclesiarum omnium magistrâ: alia visibilis & transferibilis, nimirum sedes & thronus Principis, quem is in senatu, tanquam ejus caput habet, secundum dicta ad initium hujus q. Lott. n. 24. apud quem numeris sequentibus susè tractatum vide, an ex qualibet vacatione in Curia, vel apud sedem emergat reservatio; & num., & qualiter omnis reservatio emergens ex vacatione in Curia, vel apud sedem dicatur clausa in corpore juris, de quo nos infra p. 3.

Questio 174. Ad quem sede Papali vacante spectet collatio parochialium reservato-

rum aliàs Papa ex eo, quod vacent in mensè Pontificio?

1. Respondeo primò: per concordata Germaniæ ibidem Episcopi, aliisque Collatores provident de beneficiis omnibus, quæ sede Papali vacante vacare contigerit, & ad eorum aliàs collationem propriè spectant. Pirh. *ad tit. de preb. n. 347.* citans Chockier *in reg. 2. Cancellaria n. 9.*

2. Respondeo secundò: vacante sede Papali etiam absolute & ubique cessare omnem reservationem mensium, ita ut Episcopi (idem est de aliis collatoribus) possint liberè conferre omnia beneficia vacantia in omnibus mensibus, idque donec novus Pontifex fuerit electus, isque regulas Cancellariæ denuò publicari, quod facere solet postredie suæ electionis. Pirh. *ibid. n. 354.* citans Chockier, *in reg. 8. n. 18.* Garc. *p. 5. c. 1. n. 643.* His consentit Corrad. *l. 3. c. 6. n. 57.* ubi ait provisionem factam ab Ordinario de beneficiis sede Apostolicâ vacante in quolibet mensè vacantibus validam esse, nisi ipsa beneficia sint aliàs affecta, & num. 58. ubi expressè: parochiales Ecclesiæ in mensibus reservatis vacantes sede Papali vacante validè conferri possunt per Ordinarium, testaturq; pluribus exemplis (utpote quæ sunt de parochiis etiã extra Curiam vacantibus in mensè Pontificio, & huic aliàs tantum reservatis) passim sic praticari approbante Dataria Apostolicâ, & variorum Pontificum Auditoribus; quin & ipso Clem. VIII. etsi fortè ad hoc malè applicet textum *c. si Apostolica. de preb. in 6.* utpote qui non loquitur, nisi de parochiis vacantibus in Curia, & vel hinc unicè aliàs in quocunque mensè vacent reservatis, ad òque tantum liberat ab hac reservatione, quæ resultat ob vacationem in Curia, de Luc. *de benef. d. 24. n. 5.* citans Barb. *in collectan. ad c. si Apostolica. in fine.* Gasp. *de Perusio de reserv. q. 5.* Garc. *p. 5. c. 1. n. 103.* contra Zerol. *in praxi p. 1. V. beneficium. §. 3.* Gonz. *ad reg. 8. §. 5. præm. n. 137.* Pax Jord. *de benef. l. 10. tit. 2. n. 57.* (quibus re ipsa consentire videtur Corrad. *loc. cit.* ut patet ex exemplis ab eo adductis) credentes dictam decretalem intelligendam generaliter & indefinite in quibuscunque parochialium vacationibus, sive in Curia sive extra curiam, sive sede Papali vacante, sive plenè vacent; sive reservatæ ob mensè Pontificum, in quo vacant, sive ob vacationem in curia, sive ob aliam affectionem: unde etiam negat de Luc. in genere beneficium (adeoque & parochiale) quod vacavit in mensè Papali, Pontifice adhuc vivente mansit improvisum, ob mortem Papæ supervenientem, posse per Ordinarium conferri eadem sede adhuc vacante (secus si vacare cepisset in mensè pontificio Pontifice mortuo, seu sede vacante) eò quod beneficium semel reservatum vel affectum sit & maneat tale eadem sedis vacatione durante, ita ut Ordinarius in ejus provisione se ingerere nequeat; quamvis per mortem Papæ expiraret regula Cancellariæ reservatorie, quibus fuerat reservatum, citatque pro hoc Anchar. *conf. 138. n. 3.* Gemin. *conf. q. 3. n. 16.* Gonz. *cit. §. 5. præm. n. 85.* Rotam *decis. 12. de prebendis in novis.*

Questio 175. Quæ sit praxis impetrandi parochialem reservatam Pontifici, seu cuius collatio spectet ad Pontificem, qui de ea providet Oratori præviâ Ordinarii attestatione

ione de illius idoneitate, cuius attestari formulas vide apud Corrad. l. 3. c. 5. n. 1.

1. Respondeo primò: dum verè parochialis est habitu & actu, id exprimendum in supplica (cujus pariter vide formulam *ibid.*) dicendo: *cum Ecclesia Parochialis* (neque enim idem erit dicere: *cum Ecclesia curata*; quia etsi omnis parochialis sit curata, non tamen omnis curata est parochialis, juxta dicta supra) absque expressione tamen qualitatis curæ, cum qualitas parochialis necessariò implicet curam (quamvis dum cura animarum exercetur per parochum in Cathedrali, quæ simul parochialis est, necessariò dicendum sit; *cum beneficium cathedralis Ecclesia. N. que etiam parochialis existit &c.*) sicque habere stylum Datarie & Cancellarie, testatur Corrad. *loc. cit. n. 4.* atque ita etiam in quibuscunque impetrationibus beneficiorum, quibus cura animarum incumbit, hujus curæ incumbentis necessariò faciendam esse mentionem, cautum est *regula 57. Cancell. juxta expressum textum c. cum illis, de prob. in 6. secus tamen, ubi est cura tantum jurisdictionalis; non enim tunc vitatur impetratio per non expressione illius. v. g. si impetretur Archidiaconatus, non expressâ ab oratore curâ fori contentiosis; cum eam de jure habeat, & quod de jure certum est, expressione non egeat. c. 1. & c. ad hac. de off. Archid. Felin. in c. super literis. de rescript. n. 8. apud Corrad. *loc. cit.**

2. Secundò: dum Ecclesia est solum habitu parochialis, non est opus in ejus impetratione facere mentionem de curâ (utpote quam quis propriè habere dicitur secundum Abb. in cap. dudum. de elect. notab. 6. & Decium, in c. ad aures. de rescript. n. 6. ad quem pro administratione Sacramentorum parochiani coguntur accedere, & ipsè ea ex necessitate administrare; qualis non est, ubi Ecclesia Parochialis destituitur) Corrad. *loc. cit. n. 6. & 7.* citans Felin. in c. postulasti. de rescript. nu. 1. habentur enim & regulantur istiusmodi parochiales juxta hodiernam Datarie, Cancellarie & Rotæ praxin, ut beneficia simplicia teste Corrad. *num. 6.* unde & compatibles sunt cum aliis beneficiis personalem residentiam requirentibus, vel etiam cum aliis curatis habitu & actu simul. Corrad. *n. 7.* citans Gl. in c. licet. de elect. in 6. Bursat. *cons. 152.* Marcum Anton. *variarum resol. l. 1. resol. 53. n. 4.* Hojed. *de incompat. benef. p. 7. c. 13. n. 58.* & in similibus ex mente Cancellarie locum non habet *c. de multa. c. in cunctis. c. sicut canon. de electione.* de quibus vide Corrad. *n. 8.* Neque in iis locum habet decretum Trid. *sess. 24. c. 12.* quo præcipitur, ut provisi de quocunque beneficio habente curam animarum intra 2. menses à die adeptæ possessionis emittant professionem fidei, & jurent in manibus Episcopi, se mansuros in obedientia Romanæ Ecclesiæ; id enim intelligitur tantum de cura actuali. Corrad. *sub n. 9.* Quin etiam gratia non est obreptitia, si in supplica narratum fuit Ecclesiam esse sine cura. Felin. *loc. cit.* apud Corrad. *n. 7.* maximè, cum per annos plures caruit parochianis, & verisimiliter nulla spes est, ut Ecclesia talis parochialis ad actum revocetur. Garc. *p. 5. c. 3. n. 111.* apud Corrad. *loc. cit.* (in quo casu locum non habet declaratio Gregorii XIII. declarantis Parochialem tantum habitu habentem curam comprehendi verbis *c. de multa. de prob.* sed solum in casu, ubi probabilis spes est recuperationis actus. Garc. *loc. cit. num. 121.* apud Corrad. *num. 9.*) & multò maximè, si lapsi essent anni 40. sine parochianis; tunc enim

status beneficii esset immutatus, & beneficium erit simplex juxta *c. cum beneficio. de prob. in 6. Paris. de rescript. l. 10. q. 2. n. 87.* apud Corrad. *sub n. 9.* In hoc casu dici potest: *cum simplex beneficium;* & absque eo, quòd necesse sit dicere: *parochialis habitu, & non actu,* quamvis tamen & in hoc casu contrarium requirant Dataria & Cancellaria teste Corrad. *sub nu. 9.* nimirum in supplicâ Papæ porrigendâ debere exprimi, quòd Ecclesia sit parochialis habitu, & non actu; licet enim habeatur tanquam simplex, non tamen secundum Datariam Apolliticam amittit nomen parochialis. Gonz. *gl. 6. nu. 89.* & licet nunc sit beneficium simplex, potest tamen dari recuperatio actus, si revertantur parochiani; in quo casu tenebitur ejus Rector mox promoveri. Corrad. *n. 9.* cum per reditum parochianorum ipsâ Ecclesia recuperet statum suum pristinum quali jure postliminis. Mareschot. *variar. resol. l. 2. c. 95. num. 2.* nisi interim Ordinarius illi subtraxerit limites, eosdem alteri parochiæ attribuendo. Corrad. *ibid.* citans Host. in *c. quia nonnulli. de clericis non resid. & Lott. l. 1. q. 20. num. 153.* unde in supplica dici non poterit: *cum perpetuum simplex beneficium;* sed dici debet: *cum parochialis Ecclesia habitu, non tamen actu.*

3. Tertio: si spes est probabilis, Ecclesiam talem recuperaturam actum per reversionem parochianorum (v. g. in casu, ubi causa recessus parochianorum fuit incurfus latronum; quia adhibito huic malo per superiores remedio, probabile est, parochianos in patriam & locum suum redituros) & facta non fuit mentio curæ in supplicâ, gratia est subreptitia. Corrad. *sub n. 9.* testans sic resolutum in una Firmianâ parochialis. 16. Decemb. 1558. multòque magis, si narratum fuit, esse beneficium sine cura. Corrad. *ibid.* citans Garc. *p. 5. c. 3. n. 112.* Rebuff. & c. Felin. in *c. postulasti.* Card. & c. fed & Dataria & Cancellaria ob spem reductionis de habitu ad actum nunquam dispensat ad unum curatum habitu, & alterum actu. Corrad. *ibid.* Porro hic dicta de Ecclesiæ qualitate & statu narrando in supplica juxta adhibitas distinctiones locum quoque habeat circa similes Ecclesias jam obtentas, nimirum in Ordine ad impetrandum aliud beneficium habendum unâ cum illis. Corrad. *sub n. 9.*

4. Respondeo secundò: exprimendum quoque in supplica nomen sancti, sub cujus invocatione est parochia, sicut etiam servatur de quocunque alio beneficio, nisi illud curatum esset intus Ecclesiam Cathedrali; nimirum dum incumbere cura ipsi cathedrali; tunc enim necessaria non est ista expressio nominis sancti invocationis ipsius Cathedralis simul parochialis; uti etiam id necesse non est, quando parochialis in aliquo loco est unica: tunc enim sufficit dicere: *cum parochialis Ecclesia loci seu oppidi N.* ac ita, etiamsi ipsa parochialis fuerit matrix illius loci. Corrad. *loc. cit. num. 15.*

5. Respondeo tertio: exprimendum quoque modum Vacationis, ut si vacaverit per obitum; sed quia hoc commune omni beneficio, hac de re alibi. Vide tantisper (qualiter nimirum idipsum exprimendum) apud Corrad. *num. 16. & seq.*

* * *

Questio

Questio 176. Sub qua formula impetretur à sede Apostolica parochialis vacans, ob non servatam formam in ejus provisione præscriptam servari à Trid. & Pio V.

Respondeo: Etsi non prohibeatur, quin & consultius fortè sit; non tamen opus est in supplicatione Papæ porrigendâ exprimere distinctè ac præcisè causam, propter quam, vel in quo forma dicta servata non fuerit, sed sufficit Pontificem in genere intellexisse istius formæ non observantiam, ut usus Dataria hæbet. Corrad. *loc. cit.* quin etiam n. 28. exhibet istiusmodi supplicæ formulæ. Requiritur tamen postmodum coram iudice Executore verificare defectum prædictæ formæ, qui primo & ad amissim erit verificandus per impetran-tem. Corrad. *cit. num.* 28. citans pro hac re decis. plures rotæ. Anchar. *conf.* 254. n. 3. Innoc. in c. *super his. de accus.* & alios *cit.* à Paris. *de resign.* l. 11. q. 14. num. 9.

Questio 177. Num Ecclesia parochiali non unita constitui possit Parochus amovibiliter?

Respondeo negativè, etiam non obstante consuetudine quâcunque contrariâ. Corrad. l. 3. c. 9. n. 39. citans Gonz. *gl.* 5. §. 6. n. 60. & ab hoc relatam S. Congreg. declarationem *ad cit.* c. 18. *Trid. sess.* 24. ubi sic declaratum fuit in præsentatione communitatis alicujus, allegantis consuetudinem amovendi Rectorem; testaturq; ipse Corrad. n. 41. à Cardinal. conc. Trid. interpretibus sic responsum Cardinali Caraffæ Atchi Episc. Neapolit. 11. Aug. 1618, ut in parochiali Ecclesia S. Petri & Pauli nationis Græcorum ab ejusdem nationis hominibus nominetur parochus ad eorum nutum amovibilis, nullatenus ab Amplitudine Vestra illustriss. est permittendum, &c. Quin etiam videtur id verum, non obstante fundatione fundatoris laici sic statuentis; Nam in hoc, quod fundator non possit constituere, ut Rector præsentetur amovibilis ad nutum Patroni, teste Gonz. *loc. cit.* n. 6. inclinavit Rota in una *Toletana juris nominandi*, de 29. Novembr. 1585. coram Blanchetto; in parochialibus enim Ecclesiis difficile admitti consuevit (vel etiam, ut ait Corrad. l. 3. c. 1. n. 1. non debet admitti) manualitas; eò quod sicut matrimonium carnale ad tempus non contrahitur, ita nec spirituale. Corrad. *loc. cit.* n. 36. & 39. Nihilominus etsi de jure communitatis beneficii curati sit status perpetuitatis, non manualitatis; ut *Ægid. decis.* 203. Abb. in c. *constitutus. de elect.* n. 2. apud Corrad. n. 41. posse tamen hunc statum mutari 40. annis completis cum possessione, & statu manualitatis, insinuat Corrad. *ibid.* citans c. *cum de beneficio. de prob.* in 6. Franc. Gemin. *prob. ibidem.* Porro qualiter parochia unita Monasterio, Collegio, alterive beneficio provideri possint per Vicarios non perpetuos, vide *suprà* c. 2. q. 26. item C. de Luc. *ad Trid.* d. 9. n. 1.

Questio 178. Num parochialis vacans, donec de illius Rectore provideatur, hodie dum adhuc possit interim ab Ordinario alicui dari in Commendam, nempe usque ad 6. menses, juxta c. nemo deinceps. de elect. in 6. c. commissa. eod. rit. & c. quanto. de divortio, in quibus duobus posterioribus capit. dicitur, quod Episcopus non possit commenda-

dam talem factam ad 6. menses prorogare iterum ad alios 6. menses, ne inde fiat fraus?

Respondeo negativè: supra dicta enim jura hodie dum correctâ sunt per Trid. ut ipsa S. Congregatio declaravit his verbis: *commenda, que ad 6. menses in Ecclesiis curatis fieri poterant ab Ordinariis juxta c. nemo. de elect. in 6. amplius post Trid. locum non habent, cum debeat in iis deputari Vicarius ad formam c. 18. sess. 24. Corrad. l. 3. c. 3. n. 20. Garc. p. 4. c. 4. n. 15, quin & specialiter non poterit Parochialis dari in commendam illi, qui per examen magis idoneus judicatus fuerit & electus; interim, dum is bullas à Papa obtineat, uti nec is constitui potest tantisper in ea Vicarius; siquidem habitâ notitiâ vacantis Parochiæ mox debet in ea constitui Vicarius, adeoque non expectandum tempus, quo dignior nominetur isti Ecclesiæ præficiendus. Garc. p. 9. c. 2. n. 21. & 22. citans pro hoc declarationem apertam Cardinal. de anno 1593. ad Episcop. Placent. quam se in forma authentica vidisse testatur.*

Questio 179. Quæ sit forma provisionis Ecclesiarum parochialium non unitarum monasterio, Collegio, &c.

Respondeo, hanc formam fuisse præscribi à Trident. *sess.* 24. c. 18. quam dein ampliavit, seu magis declaravit Pius V. *constit.* 47. sub decreto annullativo provisionis, ubi dicta forma servata non est. Hujus formæ compendiosam expositionem & elucidationem dat C. de Luc. *de Paroch.* d. 37. per totum, qui eam amicorum suorum alicui provisò de Episcopatu instructionis loco submisit, dictorumque ibi breve compendium repetit ad Trid. d. 32. n. 2. his ferè verbis: Forma igitur est, ut secutâ vacatione in quocunque demum mense sive Papali & reservato, sive Ordinario nullâ habitâ temporis distinctione, vel etiam ratione præsentis; vel non præsentis; realis vel personalis affectionis alicujus Apostolicæ illic Ordinarius aut ejus Vicarius generalis Vicarium provisionalem, qui sacramenta ministret, aliasque functiones parochiales peragat, donec provisio sequatur, cum honesta congrua constituat. Dein quando Episcopo opportunum videbitur infra 6. vel respectivè 4. menses concursum indicat mediante affixo in Ecclesia parochiali, aliisque locis consuetis desuper edicto, in quo statuto termino decem dierum (aut plurium, modo non excedatur terminus dierum 20. prohibetur enim Episcopus in constit. Pii V. terminum ultra alios 10. dies prorogare) invitentur pro certo loco, die, horâ concurrere volentes ad subeundum examen coram Ordinario aut ejus Vicario, ab Examinatoribus synodalibus, hoc est, in ultima diocesana synodo (intellige verâ & formali, quæ est Congregatio legitima, quam facit Episcopus cum Clericis sibi subjectis in sua diocesi, ad tractandum de his, quæ curæ parochialium incumbunt, & spectant ad reformationem, & bonum regimen Episcopatus. Henr. Bottæus *de synodo Episc.* p. 1. n. 3. & 5. apud Garc. p. 9. c. 2. n. 6. non verò ea, quæ fortè ad hunc solum effectum nominandi examinatores synodales fuisset congregata. Garc. *ibid.* n. 68.) ad hoc deputatis (ex quorum numero ad examinandum pro concursu ab Episcopo seligi & designari non possunt pauciores quàm tres) absque mixtura seu intervenu aliorum non synodalium, hoc est, unâ examinantium ferentiumque votum deci-

decisivum super approbatione, vel reprobatione examinatorum, ita ut sic formaliter interveniente, vel uno non synodali (secus est de interveniente solum materialiter, verbi gratia, pro assentientia Episcopi absque examine, & qualiter frequens praxis docet, quod ipso Episcopo praesente, interveniat quoque ejus Vicarius generalis, ac etiam Cancellarius, alique officiales vel familiares; quin & interventum hunc, nam dum ab iis ad majorem aliquam Episcopi satisfactionem fiunt interrogationes aliquae examinandis, & peracto quoque examine eorum iudicium in forma discursiva, vel consultiva profertur, prodesse potius experientia suâ testatur de Luca *ad Trid. d. 32. n. 13.* ad occurrendum nimirum aliquando collusionibus & machinationibus examinatorum etiam hi audeant tam facile reprobare, quos constat se bene gefisse) vitietur actus, vide & hoc punctum fuscè roboratum à Corr. *l. 3. c. 3. à n. 32.* Habito examine super literatura (cujus examinis varius est stylus pro examinatorum arbitrio, laudabiliorem & frequentiorum Card. de Luca. *de paroch. d. 32. n. 18.* dicit illum, ut singuli separati interrogentur super iisdem) & inquisitione ac ponderatione super vita, moribus, prudentiâ, aliisque muneribus parochiali congruis referendum Episcopo, quos dignos seu idoneos approbent, quos indignos reprobent, ut ex iis, qui cum majore suffragiorum parte inter candidatos seu approbatos fuerint adscripti, Episcopus illum praeligat, quem magis idoneum credit; ac demum ubi ad ejus liberam provisionem collatio spectat, faciat illam praelecto; ubi verò spectat ad Papam ex reservationis alteriusve affectionis causâ, testimoniales literas det praelecto ad obtinendam in vicarum provisionem Apostolicam; veletiam, ubi provisio ad alium inferiorem spectat, similes literas ad hunc directas concedat praelecto, ita ut provisio ad dictum praelectum restringatur. Ita ferè citatus C. de Luca. Advertit circa hac Less. *l. 2. c. 34. n. 85.* multa ex his passim non esse recepta; quamvis merito omnia recipi deberent, unde ibi irrita non sunt collationes, non facta secundum hanc formam. Advertendum etiam est ad ipsa postrema verba *cit. c. 13. Trident.* licebit etiam synodo provinciali, si quae in supra dictis circa examinis formam addenda, remittendâque esse censuerint, providere. Atque cum ex his constet provisionis parochialium formam consistere, potissimum in concursu ritè instituendo pro majore dictorum elucidatione.

Quaestio 180. An nominatio & vocatio plurimum ad examen sit de forma concursus, ita ut si de uno tantum facta sit quantumcunque idoneo, concursus sit nullus?

Respondeo affirmative: requiri enim pluralitatem pro forma, satis indicant verba illius Concilii: Idoneos Clericos nominet. Lott. *loc. cit. n. 52.* ubicunque autem pluralitas pro forma requiritur, nunquam resolvitur in singularitatem; juxta Tiracq. *ad l. si unquam, l. de revocat. donat. num. 252.* & Bald. *l. 5. consil. 403. n. 3.* unde etiam ut Lott. *n. 56.* si ex pluribus oppositoribus unus tantum fuerit examinatus, & approbatus, concursus redditur suspectus juxta decis. 1148. *n. 5.* apud Seraph. Porro si plures se opposuerint & descripti sint, omnes debere examinari, vel saltem ad examen singulariter vocari, ait Lott. *n. 54.* eò quòd ubi est certus, vel

certi oppositores, non sufficit vocatio per edictum, sed exigitur singularis vocatio.

Quaestio 181. An necessarium, & de forma per edictum publicum fieri vocationem omnium, quotquot examinari volunt?

Respondeo: hanc vocationem per edictum publicum esse in arbitrio Episcopi aut synodi provincialis pro more regionis. Lott. *l. 2. q. 31. n. 46. & 47.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 36. & seq.* contra Zerol. *in praxi Ep. p. 1. V. parochia. s. 2. d. 2.* & Zechum *de rep. Eccl. c. 28. de paroch. num. 6.* putantes edictum publicum esse de forma ex constit. Pii V. eum tamen dicat Conc. *cit. c. 18.* expresse: Episcopus verò, qui jus patronatus habet, intra 10. dies vel aliud tempus ab Episcopo praescribendum, idoneos aliquos Clericos coram deputandis examinatorebus nominet: liberum tamen sit etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre &c. Et dein subditur: etsi Episcopo aut synodo provinciali videbitur magis expedire per edictum publicum vocentur, qui volunt examinari, &c. Unde jam liberum est Episcopo absque tali edicto nominatos à se vel ab aliis delatos singulariter vocare; & hæc est vis dictæ clausulæ: si videbitur. Menoch. *de arbit. l. 1. q. 8. n. 2.* porro, si synodus provincialis ita statuit, servandum est, & vocatio faciendâ per edictum publicum. Garc. *n. 36.* & sic habet declaratio S. Congreg. apud illum *ibidem n. 37.*

Quaestio 182. Quinam in specie ad concursum admittendi, aut ab eo excludendi?

1. **R**espondeo primò: Episcopus admittere nequit ad concursum habendum pro parochialibus vacantibus per resignationem factam in manibus suis, consanguineos, affines vel familiares, tam suos aliorumque collatorum, quam resignantis, idque vi Bullæ Pii V. editæ super resignatione beneficiorum: sic habet declaratio S. Congr. quam vide apud Corr. *cit. l. 3. c. 4. n. 10.* Et Garc. *c. 20. n. 207.* contrarium est, dum parochia vacant per obitum; sive vacant in mensè Ordinario sive Apostolico. Garc. *loc. cit. n. 212.* Corr. *loc. cit. n. 11.* citans quoque desuper Rotæ decisionem, ac testans, se vidisse desuper literas Card. Lancellotti tunc praefecti S. Congreg.

2. Respondeo secundò: Rector Ecclesiæ alicujus parochialis, aut alterius beneficii curati de jure non impeditur, quo minus possit admitti ad concursum pro altera parochia vacante; nec est in potestate Episcopi illum non admittere. Lamb. *p. 1. l. 2. q. 7. a. 5.* Garc. *p. 9. c. 2. n. 207.* Corrad. *loc. cit. n. 12.* citantes pro hoc clarâ S. Congreg. declarationem. Quin etiam valere non videtur constitutio synodi Diocesanae vel provincialis, quâ statueretur, ne habens beneficium curatum, admittatur ad concursum pro alio curato intra 3. vel 4. annos Corrad. *ibid.* Garc. *n. 209.*

3. Respondeo tertio: qui elapso termino edicti re adhuc integrâ, hoc est, examine pro concursu necdum habito, comparet, petitque admitti ad examen, potest & debet admitti. Corr. *l. 3. c. 4. n. 23.* Garc. *n. 206.* citatque uterque clarâ desuper declarationem S. Congreg. manu Card. Matthæi subscriptam, quâ adductâ, idem resolvit Rota *in una Calguritana portionis 22. Aprilis anno 1602. coram Ortembergo* apud Garc. additque insuper rationem; quod nimirum

mirum

mirum id æquitas & favor Ecclesiæ suadere videatur, cuius interest, plures oppositores concurrere: quâ ratione etiam eliditur ratio in contrarium petita à jure, quòd videtur jam quæsitum oppositoribus intra tempus præfixum jam descriptis, ne post præfixi temporis lapsum describantur amplius alii; nam cum principaliter agitur de utilitate Ecclesiæ, hæc est attendenda. Corr. & Garc. *ll. cit.* Sed neque terminus præfigitur, ut postea nequeant alii admitti, sed ut sciatur, non esse amplius expectandum. AA. iidem. Idem resolvit Rota in una Firmiana parochialis 6. Martii 1592. coram Pamphilo, in qua non solum agebatur de potestate, sed & necessitate admissionis: ubi etiam dicitur non obstare consiliū 3. Oldradi, eò quod is agat ibi de accusatione & oppositione criminum vel objectuum, quæ statum hominum respiciunt, ideoque lapsus temporis à iudice præfixi omnibus viâ claudit, ut amplius audiri non debeant. Garc. *loc. cit.* neque etiam in provisionibus beneficiorum edictum circumducitur, sicuti in judicialibus. ut Gl. in cap. Ecclesia. de elect. & alii apud Riccium in praxi fori Eccl. decis. 423. Porrò tenet responsio, etiam si (ut quandoque fit) additum non fuit in edicto, quod etiam illius termino elapso possint admitti, qui volunt. Corrad. & Garc. *ibid.* Item etiam si alii oppositores sive denominati ab Episcopo descripti jam intra tempus præfixum contradicant, & de novo comparens docere nequeat de impedimento & ignorantia. Gonz. ad reg. 8. gl. 9. §. 1. apud Corrad.

Questio 183. Quid circa terminum pro habendo concursu statuendum vel prorogandum possint, vel non possint Episcopi?

1. **R**espondeo primò: quamvis tam productio, quam restrictio hujus termini videatur à Trident. relicta Episcopis arbitraria vi istorum verborum: *vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum*: nihilominus per subsequenter Pii V. constitutionem productio istius termini constringitur 20 diebus, ut dictum, ita ut si ultra 20. dies extendatur, concursus habitus post 20. dies ab edicto sit nullus propter decretum irritans dicta constitutionis. Lott. l. 2. q. 31. n. 41. testans sic sæpissimè responsum in Rota.

2. Respondeo secundò: quamvis terminum semel constitutum Episcopus prorogare non teneatur Corr. l. 3. c. 3. n. 28. citans Barb. id tamen poterit, non tantum semel, sed & pluries, donec compleatur totum spatium 20. dierum: non enim consumitur facultas prorogandi per unicum actum. Lott. l. 2. q. 31. n. 42. Quod si tamen Episcopus præfigeret terminum 10. dierum, & pateretur illum prorogari elabi, Lott. n. 44 ait, se credere, non posse tunc concursus ab eo alium præfigi terminum; eò quòd constitutio illa Piana concedat facultatem prorogandi, non autem noviter statuendi; prorogatio autem non fiat de termino elapso, sed de eo, qui adhuc durat, juxta l. sed et si manente. ff. de precar. & Tiraq. de retract. convent. §. 1. gl. 7. sub n. 24.

3. Respondeo 3. quòd si nemo comparuerit intra præfixum terminum, non prohibetur Episcopus edicta renovare toties, quoties ei vi debetur durante termino 6. mensium ei competente ad providendum, eò quòd tunc nemini præjudicet. de Luc. ad Trid. d. 32. n. 29.

4. Respondeo quartò: de cetero intra hujusmodi terminum, seu corrente adhuc tantum, & non

dum elapso, fieri nequit examen, ita ut si secus factum, concursus, factusque in eo approbatio, & secuta provisio sit nulla; eò quòd expectatio lapsus termini sit de forma & substantia, sic decisum à Rota referens Corrad. n. 24. recitat desuper ex Barb. declar. S. Congr. Cessaret tamen hæc nullitas, si stinereturque; (quasi ex hoc ipso convalescens examen, nullo deinceps intra eum terminum comparent ad concurrendum. Corrad. n. 25. Lott. n. 50. & 51. citans Lamb. de jurep. l. 2. p. 2. q. 6. a. 25. num. 1. Calder. conf. 1. de elect.

Questio 184. Intra quot dies ab elapso termino præfixo in edicto, necesse sit fieri examen concursus.

Respondeo: cum hac de re nihil determinarit Trident. videtur id relictu arbitrio Episcopi cui si ita videbitur, poterit juxta Corr. l. 3. c. 4. n. 25. id differre ad 3. 4. vel sex dies, cum per hanc dilationem cura animarum non patiatur detrimentum; supponitur namque provisum Ecclesiæ parochiali de idoneo Vicario.

Questio 185. Quid faciendum, ubi intra præfixum terminum nemo, vel unus tantum ad concursum comparuerit? quid ubi ex oppositoribus descriptis aliqui non comparuerint ad examen in die pro examine & concursu deputato, neque etiam se excusent? Quid ubi edicto semel proposito nullus comparet, vel ex oppositoribus nemo reperitur idoneus?

1. **R**espondeo ad primum: tunc posse Episcopum liberè conferre parochiam, vel etiam, dum collatio spectat ad inferiorem collatorem, liberè eligere illum ab inferiore collatore providendum. C. Luc. ad Trid. d. 32. n. 35. Possit etiam (& hoc laudabiliter) de novo edicta proponere, cum vel sic nemini, nisi sibi ipsi, libertati que suæ, quam per istam non comparentiam acquisivit, præjudicet. C. Luc. *ibid.* n. 28.

2. Respondeo ad secundum casum: in eo opus non esse edictum aliud proponere, aut propositum prorogare (vel ut habent verba declarat. S. Congreg. apud Garc. *cit.* p. 9. c. 2. n. 215. non esse proponendum aliud edictum) sed illum, qui comparuit, examinandum, & idoneus si repertus fuerit, eidem beneficium esse conferendum, nisi qui descripti sunt, excusent se legitimo impedimento detineri, quò minus valeant ad concursum accedere: tunc enim poterit Episcopus legitime terminum prorogare: ita ferè S. Congreg. Prosp. de S. August. ad summam Bullarum Quaranta V. parochialium benefic. collatio. apud Garc. *loc. cit.* & Corrad. *cit.* l. 3. c. 4. num. 24.

3. Respondeo ad tertium: etsi concilium præcipiat, ut omnes adscripti examinentur, sublitere nihilominus, si v. g. duo solum ex 4. adscriptis comparentes examinati & idonei reperti fuerint, cum dicta Concilii verba subintelligant: quatenus veniant ad examen: esset enim alias in potestate unius adscripti volentis venire die ipso pro examine concursus indistincto impedire, ne ulterius procederetur. ita fere his verbis S. Congregatio apud Garc. n. 217.

4. Responder ad quartum & quintum casum: eadem S. Congregatio super *cit.* saps. c. 18. sess. 24. Trid.

Trid. binis inter alias (quas quoque legere est apud Garc. n. 219. & 220.) declarationibus. Prima sic habet: *beneficia curata, quorum reditus adeo exigui sunt (specificatur hæc tenuitas in alia ejusdem congregationis declaratione. ad cit. c. 18. nempe fructus non excedentes 24. ducatos auri de camera) ut ea nullus idoneus requirat (& vel hinc nullus compareat) vel comparent in concursu presbyteri, ita rudes, ut neque vulgarem linguam calleant, Sanctiss. D. N. (scil. Gregor. XIII.) ex sententia Congregationis dixit (potius quam ut permittantur diu vacare) esse conferenda illis, quos inter omnes majoris literaturæ esse cognoverit Episcopus, eosdemque amplius erudiri curabit; ubi verò ob Dominos temporales, vel aliam justam causam concursus non esset liber, & fructus parochiales essent pingues, dicit, ponendos Vicarios, donec confervi possunt magis idoneis servatâ formâ Trid. Secunda declaratio sic habet: *Si Episcopus semel editum proposuit per concursum, & ex multis examinatis nullus repertus sit idoneus, licet Concilium non videatur necessario requirere editum per concursum, fuit tamen tutius judicatum aliud editum proponi, ut supra, & si nemo comparuerit idoneus, tunc alicui prævio examine sine concursu beneficium conferatur.**

Questio 186. Circa numerum Examinatorum synodaliū, quot eorum esse debeant?

Respondeo: in synodo constitui possunt plures, non tamen nimis multi, v. g. plures quam 20. Corrad. l. 3. c. 3. n. 29. citans Barb.) ad minimum autem 6. constitui debent, ita ut si pauciores deputati sint, non solum hujusmodi deputatio, sed & deinceps examen concursus habitum, etiam ab eorum tribus vel quatuor, sit nullum, quia vel hoc ipso factum contra formam à Tridentino præscriptam. Corrad. *ibidem*. Garc. p. 9. c. 2. n. 66. Quin etiam licet Examinatores maneat, donec in subsequente synodo deputentur novi, etiam si hæc synodus ultra annum differatur. Garc. n. 73. (neque enim pro forma requiritur, ut Examinatores singulis annis deputentur in synodo, modò post annum maneat saltem 6. Garc. n. 75. hoc ipso tamen, quo interea tot moriuntur, vel alio commigrant, ut non maneat amplius numerus senarius, aliorum quoque superstitum munus expirat. Corrad. *loc. cit.* n. 35. citans pro hoc Barb. & elaram S. Congreg. declarationem. Proinde non solum eligendi in synodo alii loco mortuorum, sed etiam de novo eligendi illi, qui supererant, vel alii loco illorum. Garc. n. 74. ubi etiam indicare videtur, satis esse, quòd qui supererant, relinquuntur, non sufficiens alios in illorum locum, uti videantur relinquui, si solum in locum mortuorum sufficiantur alii.

Questio 187. Quid igitur faciendum, ubi intra annum à celebrata synodo mortui, vel aliò commigrarint omnes 6. illi Examinatores, aut eorum aliqui; interea verò vacet parochia aliqua per concursum conferenda intra eundem annum?

Respondeo: in primo casu posse Episcopum per seipsum absque celebratione synodi, adhibito tamen consensu Capituli, deputare alios Examinatores, non tamen pauciores quam sex, & ex iis dein eligere tres ad minimum ad examen concursus secum perficiendum. Corrad. *Lehren. Fori Benef. Pars 1.*

*rad. lo. cit. sub n. 35. Lott. l. 2. q. 31. n. 71. Relaxatur enim rigor juris, ubi ob impossibilitatem (qualem in dicto casu facit necessitas illa præcisa, seu cui aliter opportunè succurri non potest, dum ex una parte collatio parochiæ moram non patitur; ex altera verò Episcopus non teneatur, ut Lott. n. 72. vel etiam non possit intra eundem annum bis habere synodum, ut Garc. n. 71. & Corrad. n. 35. & etiam tantisper, donec synodus habeatur, alium examinatore synodalem substituere nequeat, ut habet S. Congreg. apud Garc. n. 81.) servari non potest, & ubi forma exacta impleri nequit, sufficit actum fieri eo modo, quo potest. Tiraq. de legibus connub. gl. 16. n. 6. Paris. l. 7. q. 5. n. 19. apud Garc. num. 71. ac per consequens jam non servatâ formâ illâ aliàs per Trid. præscriptâ, quoad assumendos Examinatores non nisi ex iis, qui in synodo ab Episcopo electi, & ab eadem synodo approbati, nò vitiat secutum examen. Corrad. *loc. cit.* Paris. l. c. n. 17. allegans alios. Illud nihilominus vi decreti Clem. 8. quod per modum responsi & rescripti datum Episcopo Civitatenſi recitant Corrad. *loc. cit.* Leo in thes. fori Eccl. p. 2. c. 3. n. 25. Massob. in praxi habendi concursum requisito. 12. d. 3. servandum Episcopo, ut Examinatores illos defumat ex antiquis Examinatoribus synodalibus, sive qui in anterioribus aliquando synodis fuere deputati Examinatores, si superſint; & si non superſint, amplius sex eorum, sumat quotquot eorum superſunt, addendo illis de novo tot alios, ut numerus senarius compleatur; & si nulli ex illis antiquis superſint, omnes novos assumat. Porro si post annum à celebrata synodo defectus est Examinatorum synodalium, id jam imputabitur Episcopo, agétque is jam formaliter contra formam à Tridentino decretam, & consequenter irritus erit concursus, cum elapſo anno à celebrata synodo, Episcopus mox possit & debeat habere novam synodum, & in ea constituere Examinatores. Lott. *cit.* q. 31. n. 73. Garc. *loc. cit.* n. 92. Corrad. *loc. cit.* citans Barb. de potest. Episc. in addit. ad alleg. 60. n. 49. proceditque id ipsum, etiam si elapſo anno isto Episcopus novus primò advenisset, cum tempus, nimirum annus, habendi synodum non currat à die obtenti Episcopatus, sed habitæ ultimò synodi. Corrad. *ibid.* Garc. n. 93. Unde jam, licet Examinatores semel deputati in synodo, quamdiu eorum adhuc superſunt 6. maneat, munusque suum exercere possint, donec synodus alia celebretur, etsi hæc ultra annos aliquot differatur, contra quod præcipit Tridentinum, Corrad. *loc. cit.* si tamen deficiente eorum numero senario elapſo anno, Episcopus assumat reliquos de novo redintegrando, etiam dictum numerum per subrogationem aliorum novorum, absque habitâ nova synodo, in qua isti confirmati, & hi de novo deputati, concursus foret nullus. Corrad. *loc. cit.* citans Barb. verumtamen dicta Episcopi culpa & negligentia nullum præjudicium creat patronis laicis Ecclesiarum parochialium, præsentatisq; ab ipsis legitime, quoad jus ad rem per legitimam præsentationem iis quaſitum, dum hi examinati per Examinatores non synodales instituti sunt: etsi enim, ut habet resolutio Rotæ in una Casalenſi parochialis 9. Novembr. 1597. coram Seraph. quam vide apud Garc. n. 95. & Corrad. *loc. cit.* invalida sit talis institutio ob non servatam formam Trid. præsentatio tamen valida fuit, præsentatòque verè quaſitum jus ad parochiam; quod ipsum censetur ei præservatum per clausulam: *modò non sit alteri**

ius questum, sed neque presentatio talis annullatur per constit. Pii V. utpote quæ non loquitur de patronis presentantibus, sed de provisione facta ab Episcopis aliisque inferioribus, ac proinde Rota talem presentatum instituit servatis servandis per *Clem. Auditor. de rescript.* ut ait *Garc. n. 95.* ex sententia DD. in c. si confirmationes, de elect. in 6. Neque obstat, quod talis presentatus institutus ab Ordinario sine examine facto ab Examinatoribus synodaliibus se ingesserit in administrationem ante validam institutionem, & sic incidit in pœnas. c. avaritia, de elect. in 6. quia cum esset in possessione vigore institutionis Ordinarii, cessat pœna *cap. tum* ratione bonæ fidei, tum quia in materia pœnali qualibet causa colorata excusat. *Decius consil. 452. n. 12.* & *Gloss. in c. fin. de elect. in 6.*

2. Respondeo nunc ad secundum: quamvis si ex 6. Examinatoribus aliqui intra annum mortui aut aliàs absentes sint, totam facultatem examinandi unà cum Episcopo & Vicario (Garcias habet: vel Vicario) spectabit ad superstites eo anno durante, etiam si tantum unus superesset. *Corrad. loc. cit. n. 34.* *Garc. loc. cit. n. 69.* qui etiam ait id conforme Concilio. Elapsò tamen isto anno, cum, qui supersunt infra numerum senarium juxta dicta *quest. preced.* non sint amplius synodales Examinatores, fieri legitime examen non poterit, nisi in nova synodo, seu Examinatores novi deputentur, sive ii omnes sint novi, sive partim sint ex iis, qui jam olim fuerunt Examinatores. Sequitur ex dictis *respons. preced.* Estque contra *Lott. cit. q. 31. n. 84.* ubi ait: si adhuc supersunt tres ex deputatis in priore synodo examinadoribus, etiam auno elapsò à priore synodo, cum his habendo examen videri satisfactum formæ præscriptæ à Concil. Tridentino.

Questio 188. Quid in dictis casibus possit capitulum sede Episcopali vacante?

1. Respondeo posse capitulum seu ejusdem Vicarium sede Episcopali vacante, dum post annum elapsum ab ultima synodo habitâ adhuc remanent 6. Examinatores in ultima synodo deputati, legitime habere concursum cum illorum tribus. Neque etiam teneri post dictum annum elapsum habere synodum (uti ad id vi Tridentini tenetur Episcopus) si hanc habere non potest, nisi pro casu necessitatis, cui aliter provideri nequit, ut vult *Lott. cit. quest. 31. & 83.* siquidem non est necessitas talis habendi synodum in ordine ad deputandos Examinatores pro habendo concursu, si hunc, existentibus eorum adhuc sex, cum eorum tribus habere potest.

2. Respondeo secundo: si verò elapsò anno isto non amplius extent dictorum Examinatorum sex, legitime habere concursum nequit, nisi prius in synodo ad hoc congregata, 6. constituerit Examinatores, quia in hoc casu, cum ex una parte non extent amplius Examinatores synodales (ii enim qui fortè adhuc supersunt, non sunt jam amplius hoc ipso Examinatores synodales juxta dicta paulo ante ad questionem) ex altera parte capitulum potestatem habeat celebrandi synodum (ut absolute docet *Garc. loc. cit. n. 64.* & docere videntur plerique, qui tenent synodum diœcesanam cogere, esse de Lege jurisdictionis Pavin. de off. & potestate Capituli sede vacante p. 1. q. 7. n. 3. *Henr. Bortæ. de synodo Episcopali p. 1. q. 4. n. 40.* apud *Lott. n. 77.* aut certè si non ad effectum decernendi statuen-

dique generaliter & universaliter super statu diœcesis, saltè pro casu necessitatis alicujus præcisè occurrentis, & in specie deputandorum hic & nunc necessariò Examinatorum synodaliũ, ut *Lott. loc. cit. à n. 80.*) imputabitur jam ipsi Capitulo, agiturque ab eo formaliter contra formam à Trid. præscriptam, adeoque nulliter, si non ilico curaverit convocari synodum, vel ex hac præcisè causa deputandi novos Examinatores, ut *Lott. n. 84.* (à quo tamen in hoc postremo dissentit *Garc.* juxta relata ex eo supra, quod censetur necesse deligi legitimos Examinatores in synodo formali & vera, quam ait non esse illam ex dicta solum causa congregatam) & in ea Examinatores delegerit. Est quoque in tantum responsio nostra contra *Loterium*, in quantum is *loc. cit.* tenet, si ex antiquis Examinatoribus etiam post elapsum annum à celebrata ultimò synodo superfuissent adhuc tres, posse cum iis solis legitime adhuc haberi examen concursus.

Questio 189. An, & qualiter præstatio juramenti, quæ Examinatoribus injungitur vi verborum Tridentini cit. c. 18, iurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se quacunq; affectione postpositâ fideliter minus suum executuros, &c. cum tactu Evangeliorum, sit de forma, ita ut si omittatur, examen & concursus per eos habitus sit omnino nullus?

1. Respondeo ad primum affirmative. *Card. de Luc. de paroh. d. 3. n. 4.* *Garc. p. 9. c. 2. n. 354.* *Lott. l. 2. q. 31. n. 92.* *Corrad. l. 3. c. 4. n. 26.* conformiter ad plures S. Congreg. declarationes.

2. Respondeo secundo: hoc juramentum præstari solere publice in synodo, dum mox, ut electi & denunciati Examinatores presentes, singuli à Magistro cæremoniarum vocati & deducti in manibus Episcopi illud emittunt. *Corrad. loc. cit.* apud quem, uti & apud *Garc. loc. cit. n. 357.* vide hujus juramenti formulam. *Lott. num. 95.* dicto loco & tempore præstandum illud probat ex eo, quòd Concilium immediate post requisitas in Examinatoribus qualitates illud adjiciat, adeoque sicut illa sunt excurienda in ipso deputacionis actu, ita eodem tempore præstandum juramentum, virtutè copulæ, sub qua est continuata oratio. *Garc. verò n. 356.* censet id expedire quidem, non tamen esse necessarium. idem tenet *Corrad. loc. cit.* nimirum tempus, quo præstari debeat, non esse de forma, sufficereque ut præstetur, antequam fiat concursus, etiam extra synodum, & in manibus Notarii, per cujus attestacionem illud probari sufficit, cum consilium solum dicat: *Examinatores iurent.*

3. Respondeo tertio præstandum juramentum illud tactis Evangeliiis, ita ut hoc non factò, non servetur forma Concilii. *Garc. num. 358.*

4. Respondeo quarto sufficere juramentum illud semel & generaliter de fideliter exercendo munere Examinatoris esse præstitum, & opus non esse, ut præstetur in quolibet concursu. *Card. Luc. ad Trid. d. 32. n. 8.* *Lott. n. 94.* *Garc. n. 359.*

* * *

Questio

Questio 190. An ad formam adeoque ad valorem concursus spectet, Episcopum aut ejus Vicarium interesse examini?

Respondeo affirmativè; ait enim Concil. *examinetur ab Episcopo, sive eo impedito ab ejus Vicario*. quod idem dicendum, etsi collatio spectet ad alios etiam exemptos, Lott. l. 2. q. 31. n. 57. infinuat tamen Card. de Luc. *ad Trid. d. 32. n. 12.* concursum haberi posse coram alio presidente ad id ab Episcopo deputato. Sed neque per Concilii verba tollitur, quò minus coram seu à Vicario haberi possit examen concursus, etiam Episcopo non impedito; posita namque sunt admonitionis causà; & ad infinuandum, convenire, ut ab Episcopo ipso non impedito habeatur concursus & examen. Garc. p. 9. c. 2. n. 119. Non tamen potest Vicarius absque speciali mandato facere ipsam collationem parochialis judicatio & electio magis idoneo Garc. p. 5. c. 8. n. 109.

Questio 191. Qualiter peracto examine referre debeant Examinatores?

Respondeo primò: debere illos simpliciter referre qui sint idonei; non verò quis ex examinatis sit magis vel minus idoneus; majoris enim vel minoris idoneitatis æstimatio, non secus ac ipsum eligere ex idoneis magis idoneum ad Episcopum vel ejus Vicarium spectat. Lott. cit. q. 31. n. 98. referens sic decisum à Rota in *Barcin. paroch. 29. Novemb. 1613.* Garc. p. 9. c. 2. n. 112. dicens hanc sententiam esse certam ex Conc. & declar. S. Congreg. contra Ledefm. *tr. 7. c. 1. concl. 7. difficul. 13.* qui etsi fateatur sententiam nostram probabilem, probabilius tamen ait esse, Examinatores ex officio, & sub gravissimo peccato teneri non solum dignos, sed etiam digniores nominare. Item contra Navar. apud eundem Garc. qui dicit teneri ad hoc Examinatores ex justitia commutativa. ubi tamen notandum ex Garc. n. 114. quod dum AA. alii uti Zech. *de rep. Eccl. c. 28. de paroch. n. 7.* simpliciter dicunt, Examinatorum esse renunciare, qui magis sint idonei, intelligere magis idoneos respectu eorum, qui non sunt idonei. rationem quoque subdit Lott. n. 101. & 102. quòd major idoneitas constare possit ex aliis, quam ex literatura, circa quæ cum canones plurimum deferant iudicio Ordinarii, utpote quæ ei magis nota esse possunt, ex quo gregis cura & indagatio præficiendorum ad eum pertinet, cura discernendi habiliorem ipsi sit relinquenda. Ait nihilominus n. 99. se non credere, vitiandum ex eo examen ipsamque relationem, si fiat de uno tanquam magis idoneo, cum, quia superlativum perpetuo supponit positivum, adeoque ubi unus dicitur magis idoneus, ibi alii quoque dicuntur idonei, videatur hac in parte satisfactum Trid. ex eo, quòd Episcopus non propterea arctetur in hoc sequi iudicium Examinatorum, sicque responsum testatur in *una Niciensi parochialis 19. Martii 1628. coram Durano.* Addit etiam Garc. n. 110. & seq. posse tamen Examinatores, privatim præsertim Episcopo petente, renunciare, quis ex indicatis idoneis sit magis idoneus: Et nisi Episcopo de hoc constet, poterit, & debet si privatim informare de hoc ab Examinatoribus. Quin & si in hoc casu nolit scire, quis sit dignior, sed solum qui sint digni, peccare Episcopum mortaliter, censent Medina & Lud. Lopez, apud Garc. loc. cit.

P. Leuren, Feri Benef. Tom. I.

2. Neque opponas contra responsonem nostram, quòd si Examinatores juridicè non nominent digniorem, sed solum dignos, nunquam posse esse locum appellationi à relatione Examinatorum tanquam irrationabili iudicio, quæ tamen appellatio conceditur ut in *Ripana parochialis 23. Jun. 1608. coram Pamphilo apud Lott. n. 103.* sed neque constare posse, quòd Episcopus elegerit dignum, digniore præterito. Nam ad primum dico, gravamen non deduci ex eo, quòd Examinatores renuntiarint cooppositores æquè vel non æquè dignos, sed quia vel renuntiarunt idoneos, qui idonei non erant, vel è contra non idoneos, qui idonei erant, ita ut defectus examinis & vitium hujusmodi relationis semper influat in ipsam præelectionem Episcopi. Lott. loc. cit. Ad secundum dico non debere de hoc constare ex Actis primæ instantiæ, neque ex examine habito coram Episcopo, sed ex examine faciendo coram iudice appellationis, ejusque Examinatoribus, ut dicitur in constitutione Pii V. Garc. n. 113.

3. Respondeo secundò: debere relationem fieri ab omnibus Examinatoribus, non autem ab aliquibus tantum, juxta quod dicitur de sententia plurium, quibus causa comissa est. *c. prudentiam de officio deleg. Gl. ibid. V. circa formam datam.* apud Lott. n. 104. & seq.

4. Respondeo tertio: debere collegialiter in eodem ipso loco & actu, nimirum mox à peracto examine proferri vota, sive scripto sive ore tenus pro diversis locorum styli. C. de Luc. *ad Trid. d. 32. n. 9.* ita ut non attendantur vota, quæ in diverso loco vel tempore singulariter præstantur juxta regulam, quam in electionibus aliisque actibus collegiatis habemus Luc. *ibid. n. 11.*

5. Respondeo quarto: licet Concilium non expresserit, an vota Examinatorum palam, an secretò fieri debeant; magis tamen expedit, ut palam inter se sua vota conferant, dein Notario jubeant, ut in actis simpliciter scribat Titium approbatum idoneum, Cajum vero reprobatum. sic habet S. Congregatio *ad cit. c. 18. Trid.* apud Garc. n. 107.

Questio 192. De quibus disquirere, & de quibus peracto examine referre debeant Examinatores?

Respondeo ad primum in hoc examine disquirendum est Examinatoribus, non simpliciter tantum de doctrina; mandat enim etiam ipsis Examinatoribus à Concilio excussio aliarum qualitarum, puta morum, prudentiæ &c. adeoque inquisitio ab illis facienda super omnimoda idoneitate, evadente aliàs concursu nullo. Lott. cit. q. 31. nu. 97. sic responsum referens à Rota in *Barcin. parochialis. 29. Novemb. 1613. coram Buratto,* etsi n. 101. infinuat officium Examinatorum esse, impensius agere de literatura; eò quòd major Episcopo incumbat cura, & supponatur notitia ceterorum.

2. Respondeo ad secundum primò: ab Examinatoribus debere fieri relationem de omnibus reperitis idoneis, & non de eo tantum, qui ipsis videretur magis idoneus, constat ex verbis Concilii: *renunciatur, quotquot idonei judicari.*

3. Secundò debere fieri relationem, non tantum de literatura seu scientia, sed etiam de moribus, doctrina, prudentia aliisque rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis; nam hoc quoque habent verba Concilii *cit. c. 18.* ita ut

F 2

si fe-

si fecerint relationem solum quoad literaturam, relinquendo reliqua Episcopo, etiam si hic ita velit, imprimis juxta *Garc. cit. c. 2. n. 106.* peccent mortaliter, quia non implent suum officium, dein etiam ipsa provisio parochialis subsēcuta sit nulla, cum Concilium clarè loquatur, dicens contrarium & dans formam cum dicto irritante. *Garc. p. 6. c. 2. n. 239. & seq.* ubi ait, proinde non valere quod dictum in una *Casalen. parochialis 2. Martii 1584. coram Robustino.* sed tenendum à Rota resolutum in *Casalen. paroch.* Anno 1586. coram eodem *Robustino.* censet tamen *Lott. cit. q. 31. num. 107. & seq.* opus non esse explicare singula singulatim, sed sufficere implicitam relationem per universalem, vel saltem indefinitam orationem, veluti si enuncientur tales idonei, cum hoc sensu intelligatur facta relatio respectu omnium necessariorum & requisitorum de jure, argumento *c. super inordinata. de preb.* ac proinde etiam de moribus, etate &c. refertur *Lott.* sic resolutum ex mente S. Congreg. à Rota in *Albigan. concursus 28. Aprilis 1614. coram Cavalerio.* Nihilominus ut addit *Lott. n. 110.* Generalis relatio contraheretur propter specificationem aliquorum ex prædictis, ita ut tunc quoad alia posset videri facta relatio negativè, seu non idoneitatis, ac proinde Examinatores sic perperam referendo non fecisse officium suum. Porro reperitur forma præscripta per *Clem. VIII. sub dato 8. Aprilis 1596.* tam respectu parochialium quàm simplicium, nimirum ut teneantur Examinatores, absoluto examine, referre omnes repertos idoneos ratione scientiæ ad curam animarum, licet in iis legitima ætas delit, etsi nullus repertus idoneus ad curam, teneantur referre, quotquot idonei ad beneficium simplex. Quod tamen intelligendum ait *Lott. n. 128.* dum agitur de provisione beneficii simplicis, non verò si de curato, dum enim extat aliquis idoneus ad curam animarum, non esse jam opus referre de aliorum idoneitate ad simplicia, citatque pro hoc decisionem *Rotæ 505. n. 1. in recent. p. 2.*

Questio 193. Quot vota referre quis debeat, ut censetur approbatus vel reprobatus?

Respondeo tam approbatum quàm reprobatum pendere à conclusione majoris partis votorum juxta regulas generales electionum, præsentationum &c. quæ universitatis vel collegiatiivo jure fiunt, ut scilicet major pars dicatur illa, quæ medietatem congregatorum etiam in uno vel in dimidio voto excedit, habitâ comparatione omnium Congregatorum; non autem comparative ad minorem partem in diversâs sententias abeuntem v. g. ut dum 3. vel 5. sunt examinatores, 3. vel respectivè duo concludant, de *Luca, ad Trid. d. 32. n. 9. de paroch. d. 1. n. 18.*

Questio 194. An, & qualiter ab Examinatorum aliquo occasione hujus muneris commissa simonia noceat approbato?

Respondeo Examinatorum horum munus juxta Tridentinum omnino gratuitum esse debet, omneque emolumentum sub quovis prætextu simoniacum reputatur.

2. Si tamen hæc turpitudine ab iis, vel eorum aliquo committeretur, id præjudicare non debet concurrentibus aliis idoneis, quibus de justitia ap-

probatio debita erat, ubi hi confciii & participes non sunt, dum nimirum ab eorum conjunctis vel benevolis ipsis ignaris id factum est ad evitandam injustam reprobationem. Adhuc tamen, quando de hoc habetur aliqua diffamatio, quæ scandalum saltem de factò præbere valeat, reputatur hoc ipsum justum motivum in præelectione postponendi illum, qui aliàs magis dignus præligi debebat. *C. de Luc. cit. d. 32. n. 16. citans seipsum de benef. d. 70. & de paroch. d. 8.*

Questio 195. An, & qualiter Episcopus voto suo accedere possit ad Examinatores, habeatque votum decisivum?

Respondeo primò: accedere potest Episcopus ejuſvè Vicarius, quibus magis videbitur, dum Examinatores sunt 4. vel sex, vel singularia, sic habet in terminis *Trid. cit. c. 18.* & in eo solum casu votum decisivum habet Episcopus ejuſvè Vicarius, ut habet S. Congregatio ad *cit. c. 18.* Parisius de *resign. l. 8. q. 9. n. 105.* *Garc. n. 55.* dicuntur autem vota tunc singularia, cum ex tribus Examinatoribus unus approbat unum, quem alter reprobat, & tertius nec reprobat nec approbat. *Garc. n. 62.* Hinc dum Examinatores singuli approbant unum diversum, quem reliqui reprobant, hæc accessio Episcopi locum non habet, nec is censetur approbatus, pro quo cum uno Examinatore stat Episcopus, reliquis Examinatoribus eum reprobantibus; hic enim vota nec sunt paria, nec singularia. *Corrad. l. 3. c. 4. n. 13. Garc. n. 63.* contra *Ledesm.* tenentem posse accedere Episcopum parti cui voluerit, si Examinatores tres singuli divisi in suis votis, vel eorum duo pro uno, & tertius pro altero. Sic v. g. Examinatores sunt *Cajus, Titius, Sempronius: examinati Petrus, Paulus, Joannes; Cajus approbavit Petrum, reprobatum à Titio & Sempronio, Titius approbavit Paulum reprobatum à Cajo & Sempronio. Sempronius approbavit Joannem reprobatum à Cajo & Titio. Episcopus accedendo suo voto v. g. ad Cajum, & per hoc faciendo, ut jam pares sint approbantes & reprobantes Petrum, non censetur vincere; adeoque adhuc nullus istorum trium videtur approbatus similiter dum unus solus examinatus à tribus Examinatoribus, ab uno eorum approbatus, à reliquis duobus reprobatus, accedente Episcopo ad illum approbantem, adhuc iste examinatus dicitur reprobatus. Item dum Examinatores sunt 5. & quilibet eorum approbavit unum ex examinatis, quem ceteri 4. reprobant, Episcopus accedens ad unum illorum, non vincet ceteros 4. reprobantes eundem, nullusque ex examinatis erit approbatus, tamen si unus jam per accessum Episcopi pro se habeat duo vota, & ceterorum singuli non nisi vota singularia. contra 4. existentibus Examinatoribus, dum singuli examinati dimidiam tantum votorum partem habeant pro sua idoneitate; Episcopus potest ad partem, ad quam voluerit, accedere, & sic reddere approbatum, qui à duobus erat reprobatus, adeoque necdum per reliquos duos votantes pro ejus idoneitate approbatus. Sic censuit S. Congreg. apud *Garc. n. 57.* Potest etiam Episcopus ejuſvè Vicarius, dum quidam ex examinatis ultra dimidiam partem votorum consecuti sunt, & hoc ipso jam approbati, unus verò ex examinatis tulit omnium Examinatorum suffragia, hoc omisso eligere unum ex aliis. Sic habet declaratio S. Congregationis, quam recitat *Garc.**

tit. p. 9. c. 2. n. 109. Quod si tamen duorum Examinatorum unus à trium examinatorum uno solo fuit approbatus, alter ab omnibus tribus, nequaquam poterit Episcopus illum ab uno solo approbatum præeligere; quia hic nequidem censetur approbatus idoneus. Vide declar. S. Congreg. ad cit. c. 18. *Trid. in pratermissis solitis apponi ad calicem Tridentini.*

2. Respondeo secundò: hanc Episcopi seu Vicarii accessionem debere fieri in ipso actu, atque in forma collegiativa, tanquam per speciem electionis vel actus Capitularis, hoc est, in ipso examine seu coram ipsis Examinatoribus simul congregatis, & non separatim; nam approbatio & reprobatio eorum, qui examinantur, non potest fieri separatim, sed Examinatoribus simul cum Ordinario congregatis. C. de Luc. ad *Trid. d. 32. n. 11. Garc. n. 58.* Quamvis electio ex approbatione faciendâ ab Episcopo ex post facto & separatim fieri possit, cum ad ipsum solum spectet. *Garc. n. 58.* modo id fiat intra statutum terminum 6. mensium, ne aliâ devolutioni sit locus, atque ita praxis frequens docet, in magnis præsertim diocesis, ut vota approbatorum absenti ab urbe, in qua habetur concursus, vel etiam extra diocesim, transmittantur, ut prælectionem faciat ad effectum propriâ vel alienâ provisionis. C. Luc. loc. cit. n. 12. fieri enim potest, ut concursus habeatur coram Vicario generali & Examinatoribus simul congregatis, prælectio autem ab Episcopo absente. Luc. de par. d. 1. num. 2.

Questio 196. An, & qualiter præeligere unum ex iudicatis idoneis solius sit Episcopi ejusve Vicarii?

1. Respondeo ad primum: affirmativè juxta verba Concilii, & desuper repetitas sæpe S. Congregationis declarationes, quas vide apud *Garc. p. 9. c. 2. num. 108. & Cozzad. l. 3. c. 4. num. 2.*

2. Respondeo secundo, Episcopus non ex voto- rum calculo, numero & collectione potest eligere, sed debet suo iudicio eligere magis idoneum, seu eum, qui sibi videtur magis idoneus, sic censuit S. Congreg. apud *Garc. n. 109.* unde non tenetur in hac prælectione Episcopus, vel alter superior, ad quem pertinet, sequi majorem numerum suffragiorum; sed sufficit, quod eligat unum ex jam approbatis juxta dicta in responsione 1. ad questionem præcedentem. C. Luc. ad *Trid. d. 32. num. 25.* quinimò sufficit prælectum esse illum, cujus approbatio ex Episcopi vel Vicarii adhesionem resultât, dum nimirum vota Examinatorum erant paria C. Luc. *ibid. n. 26.* testans se scribente, non sine magna tamen discrepantia, sic fuisse à S. Congreg. decisum. Atque hujus resolutionis probabilia fundamenta à se recenseri in suis parochialium adnotationibus, d. 1.

3. Respondeo tertio: sed neque Episcopus præeligere potest illum ex idoneis, quem maluerit, sed quem magis idoneum reputabit, cum ejus iudicium bene regulatum esse debeat, idque etiam seclusâ illâ formâ conciliari vi juris communis, cum beneficia curata liberæ etiam collationis non nisi dignioribus conferri debeant. C. Luc. loc. cit. n. 17. Quamvis idem de paroch. d. 1. n. 25, dicat secluso isto conciliari decreto, attentâque dispositione juris communis, etiam in parochialibus, Episcopum habere liberum arbitrium eligendi eum, quem repu-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. 1.

tat idoneum, absque illa forma vel restrictione ad approbandos vel reprobandos ab Examinatoribus remanente solum quaestione concernente forum internum, an teneatur conferre digniori, vel sufficiat conferre digno; ac proinde dictum decretum Conciliare remanere à jure exorbitans & correctorium, adimens Episcopis facultatem aliâ competentem. Vide dicenda q. ult. hujus sect. & citatum ibi D. Thom.

Questio 197. Quid in præelectione spectare debeat Episcopus, & unde ab eo æstimanda major idoneitas?

1. Respondeo observanda esse sequentia: primò, etsi Concilium in æstimanda majore idoneitate, quicquid est, totum deferat arbitrio Episcopi, debet tamen ipse illud non ex proprio affectu, sed iudicio rationis restringere, ne etiam facta ab ipso prælectio revocetur tanquam irrationabilis. Lott. l. 2. q. 31. n. 135.

2. Secundò, morum gravitatem & honestatem in promovendis tantum fieri per Sacros Canones, ut imprimis ubique præferatur nobilitati generis. c. nos, qui presumus. dist. 40. denique in c. in cunctis, de elect. n. 5. apud Lott. n. 140. Item literatura. Decius n. 9. non quod ea in promovendo quemcumque bene morigerato non sit necessaria, sed quia illa usque adeò non attenditur, ut in prælatione major ratio bonorum morum haberi non debeat, modò tamen literatura suam mensuram obtineat. *Ægid. in c. ex multis. q. 3. n. 11. Lott. n. 142.* & sequens referens sic pluries resolutum à Rota, præcipue in una Benevent. paroch. 13. Maji 1590. coram Orano. Econtra eidem Canones ita exosos habent ineptos mores in promovendo, ut eum etiâ repellant, cujus opinio gravata ex sola denuntiatione vel inquisitione Abb. in c. cum in cunctis, de elect. n. 4. Lott. n. 145. imò ex sola & simplici fama seu diffamatione; eò quòd facile inde oriri possit scandalum aliquod inter parochianos. Lott. n. 146. & 147. citans Calder. de prob. consil. 9. & quòd amplius est, repellunt quoque eum, qui ex defectu probationum absolutus esset à crimine sibi impacto; eò quòd sub hac forma absolutus vexari iterum posset supervenientibus novis iudiciis. Lott. nu. 148. & 149. qui etiam n. 150. ait: in isto articulo prælationis in concursu ad parochialem se credere, vix prodesse sententiam absolutivam, etiam tanquam de innocente; eò quòd remaneat semper macula quædam in absoluto: unde si alius concurrat similem aut aliam maculam non habens, debeat is præferri. citat pro hoc Lamb. de jurep. l. 2. p. 3. q. 6. no. 1. n. 4. & Rotam. Idem tenet C. de Luc. ad *Trid. d. 32. num. 22.* nisi tamen liqueret per sententiam fuisse talem delatum & accusatum per calumniam. Lott. n. 151. ex Goffredo. Multòque magis n. 152. ait, hanc repulsam locum habere in eo, qui accusatus, denuntiatus, inquisitusque composuit se cum Fisco, ut Rota in Ripana paroch. 23. Junii 1608. etsi enim inde non videatur resultare confessio delicti (nisi versemur in delicto, super quo habita fuit translatio, ut post alios Farinac. de inquisit. q. 5. nu. 18.) remaneat tamen semper maculata hominis fama; cum etiam ea pecunia succedat loco pœnæ juxta l. senatus, de jure Fisci. Atque ex his demum infert Lott. n. 153. contra Gl. in c. fidelior. dist. 50. v. gratiam, criminofum pœnitentem correctumque in concursu innocents huic præferendum, eò quòd

F 3

talis

talis sciet magis compati aliis, infirmusque fortior resurgat tum ob præsumptionem contra hunc, juxta c. qui semel malus. de reg. juris in 6. tum ob honorem Ecclesiæ conservandum, & scandalum evitandum: frustraque adducitur à Glossa exemplum D. Petri, quia id peculiarem rationem habuit fundatam in judicio ejus, qui errare non poterat, & in cessatione omnis scandali ob claritatem vitæ & miraculorum. Abb. in c. dubium. de elect. n. 24. Addit C. de Luc. ad Trid. loc. cit. nu. 23. cessante etiam positiva diffamatione ponderanda esse adhuc alia, quæ licet positivè criminosa non sint, præbent tamen de facto scandalum aliquod, aut saltem modicam ædificationem.

Quæstio 198. An facta ab Episcopo ejusve Vicario electio minus idonei ex approbatis, præterito magis idoneo, provisioque parochialis inde secunda, sint ipso jure nulla, ob decretum Trident. sess. 24. c. 18. & constitutionis Piana?

Respondeo negativè. Lott. cit. q. 31. n. 116. citans Ægid. Gonz. Garc. p. 9. c. 2. n. 225. & seq. citans D. Thom. 2. 2. q. 63. art. 2. ad dub. 3. Abbatem, Imol. Franc. Decium in c. de constitutis. de appell. Molinam de Hispanorum primog. l. 2. c. 11. n. 15. Covar. Ledesm. & plures decif. Rotæ (in quarum etiam una resolvitur, quòd decretum Concilii Tolet. quatenus annullabat provisionem factam, digno omisso digniore, erat contra jus, & sic egebat confirmatione Apostolica) contra Paris. de resig. l. 5. q. ult. n. 226. Staphil. de lit. gratiæ in præfat. n. 15. Joannem Gutierrez. & plures alios apud eundem Garc. tenentes clausulam decreti irritantis, qualis adjicitur in Trid. & constit. Piana, inducere formam, adeoque actum contra illam factum esse nullum: referuntur quoque pro hac sententia ibid. plures Rotæ decisiones. Verum rectius Garc. n. 235. ait, dictum decretum Concilii & Pii V. irritans non respicere electiones & provisiones factas minus dignis, sed factas non servatâ aliâ formâ ibi præscriptâ, eo quòd si referendum esset ad tales electiones & provisiones, sequeretur provisiones à collatoribus inferioribus factas electis ab Episcopo minus dignis, propter hanc malam Episcopi electionem esse nullas, cum tamen tales collatores & institutores nullam habeant culpam, nullamque, ut habet num. 237. ferè electionem & provisionem fore certam & securam, adeoque dari locum mille scrupulis, & hinc sententiam nostram esse usui & sensui communi conformiorem. Patetque etiam vel ex hoc ipso, dictum decretum irritans non inducere formam respectu talium electionum factarum minus dignis, adeoque eas minime ipso jure annullari, quod in ipsa constit. Pii V. specialiter provideatur magis idoneo de remedio appellationis, ubi Episcopus delegerit minus dignum, ut nimirum, dum constiterit de hoc eligentis irrationabili judicio, illud retractetur, ex quo fit, ut interim electio & provisio mero jure teneant, habeantque effectum, usque dum per judicem revocetur. Garc. n. 236. Lott. cit. n. 116. & seq. citans Gonz. ad reg. mensum gl. 4. n. 139. & Rotam in Niceensi paroch. 19. Martii 1618. coram Durano. Ac denique si talis electio & provisio minus digni ex hoc capite esset nulla vi formæ non servatæ, jam etiam, magis idoneo præterito non appellante, posset ac deberet retractari, ac nulla declarari. Garc. loc. cit. Atque ex his jam sequitur talem electum &

provisum facere fructus parochiales suos, donec ejus electio & provisio per judicem appellationis revocetur & rescindatur, & consequenter non esse condemnandum in fructibus, nisi ad summum à tempore primæ sententiæ revocatoriæ: ad illud enim usque tempus possidet justè cum justo & legitimo titulo. Garc. n. 238. citans Felin. in c. cum accessissent. de constit. n. 33.

Quæstio 199. An si magis idoneus ex examinatis desistat, nec amplius ad parochiam, in ordine ad quam instituitur concursus, aspiret, Episcopus possit ex ceteris oppositoribus magis idoneum eligere, an vero alius de novo instituendus concursus?

Respondeo: si desistant ante factam ab Episcopo electionem de magis idoneo, ex ceteris eligendus est melior intra eundem terminum absque novo concursu; nondum enim secuta dicta electione finitus est concursus. Si verò cedat vel decedat post factam dictam electionem, non potest eligi alius ex ceteris oppositoribus ejusdem concursus, utpote qui per dictam electionem semel factam finitus, adeoque opus est novo concursu, novo proposito edicto, in quo Ordinarius habet novum terminum, qui incipit currere à die desistentis vel mortis Ordinarii notæ. Ita ferè statuitur per textum c. si Clerico. de elect. in 6. Garc. num. 222. & seq. Corrad. l. 3. c. 4. num. 22. Zerol. in praxi episc. p. 2. v. concursus.

Quæstio 200. An si semel examinatus non reperiatur idoneus, possit iterum examinari, & illi tunc reperto idoneo beneficium conferri?

Respondeo, quamvis affirmativa videatur probabilis, præcipuè quoad beneficia non parochialia, modò in primo examine non fiat declaratio, quâ declaretur examinatus non esse idoneus; quamdiu enim res est integra, nihil prohibet, illi reperto idoneo conferri beneficium, cum vel sic verificetur illa conditio adhuc apponi solita, & dirigi ad executores gratiæ & literarum Apostolicarum: Si per examinationem illum idoneum esse repereris. vide Garc. p. 6. c. 9. n. 253. & seq. Contrarium tamen tenendum, ut ait Idem Garc. n. 255. circa beneficia parochialia, tum quod verba illa; si per diligens examen illum idoneum esse repereris, juxta l. Boves ff. de verb. signif. ubi latè Tiraq. intelligenda videantur de primo examine: tum quòd in parochialibus, in quibus examen fieri debet à 3. Examinatoribus synodalibus, eo peracto, hi renunciare debeant, an examinatus sit idoneus juxta cit. c. 18. vide Garc. cit. c. 2. ubi plura utilia de idoneitate exploranda per examen ante institutionem ad parochialia beneficia.

Quæstio 201. An, & qualiter, dum non apparet vitium in ipsa relatione, securaque est præelectio Episcopi, hæc inducat præsumptionem majoris idoneitatis in præelecto, donec ea excludatur per probationes contrarias?

Respondeo ad primum affirmativè. Lot. l. 2. q. 31. n. 111. citans Greg. decif. 11. n. 5. & 6. sic c. in presentia. de renuntiis. dicitur pro

pro iudicio Episcopi præsumendum. Vide hanc in rem fufam decisionem Rotæ, quam refert Garc. p. 9. c. 2. n. 250.

2. Respondeo ad secundum; non cessare hanc præsumptionem etiam si appelleretur, & per sententiam Metropolitanam (à qua iterum appellet præelectus ab Ordinario) revocetur præelectio facta ab Episcopo; nam etsi Metropolitanus per novum concursum certior fieri possit de doctrina, ac sic deprehendere hanc fortè esse majorem in appellante; adhuc tamen per eius sententiam dicta præsumptio non eliditur, cum Ordinarius iudicare potuerit præelectum à se ex vita & moribus magis sibi notis. Lot. *ibid.* n. 112. & 113. Etiam ut C. Luc. ad *trid.* d. 32. n. 22. licet appellans docuerit, non solum de majore literatúra, sed etiam de aliis qualitatibus in se existentibus, & deficientibus in præelecto, adhuc iudicium Episcopi convinci nequeat de irrationabilitate; eò quod licet generaliter, & in abstracto habentes ejusmodi qualitates magis digni reputandi sint, quam carentes illis, hic tamen & nunc adhuc alius iis carens præligi possit ex alio capite, v. g. quia prudentior, populo magis gratus, vel magis proficiuus futurus, de nullo crimine diffamatus, &c. Unde etiam rectè Lott. n. 114. monet, hanc in rem præ oculis perpetuò habendum, quod docet D. Thom. 22. q. 63. art. 2. ad 3. nimirum quod etsi eligendus sit magis idoneus, nihilominus quantum ad hoc, ut electio impugnari nequeat in foro judiciali, satis esse bonum eligere, neque oportere eligere meliorem, cum alias omnis electio habere possit calumniam, ac proinde necessitatem eligendi meliorem referendam esse ad conscientiam eligentis. Unde etiam est, quòd dum appellatur ab Ordinario, admittatur appellatio ad effectum devolutivum tantum, non autem ad suspensivum, ut disponit constitutio Pii V. dum verò metropolitanus revocat sententiam, seu factam ab Episcopo præelectionem, ab eius sententia datur appellatio ad utrumque effectum; non enim censetur dicta constitutio voluisse tollere appellationem ab hac sententia suspensivam; cum neque id expresserit, neque etiam subsit eadem ratio. Lott. n. 119. citans Beltram. Gregor. & Rotam sic latè id explicantem *deif.* 537. p. 1. recent. n. 2. & 3.

Questio 202. An, & quando appelletur à mala relatione Examinatorum, & hinc à provisione parochialis?

1. Respondeo: non dari appellationem, etiam ad sedem Apostolicam à relatione Examinatorum, nec per eam impediri, aut suspendi quò minus ea executionem habeat, ut dicitur *cit.* c. 18. nec prædictorum Examinatorum relationem, quò minus executionem habeat, ulla devolutio aut appellatio, etiam ad sedem Apostolicam, interpolata impediat aut suspendat, quòd ipsum etiam intelligendum de appellatione devolutiva ex citato *Trid.* textu, procedereque tantum in beneficiis curatis, utpote de quibus solis ibi agit Trident. Rectè ait Garc. n. 242.

2. In simplicibus verò, licet electi seu nominati, à quibuscumque personis Ecclesiasticis non debeant institui, nisi prius ab Ordinario examinati & reperti idonei, nullus que se tueri possit appellationis remedio, quò minus examen subire teneatur, à relatione tamen & reprobatione Examinato-

rum, ut dicitur c. 13. *sess.* 7. relinquitur locus appellationis suspensivæ, non obstante c. 9. *sess.* 25. quippe quòd, quatenus se refert ad alia statuta, respicit *citatum cap.* 18. adeoque de beneficiis curatis intelligendum Garc. num. 243. & seq. Lott. l. 2. q. 31. n. 120. qui etiam n. 125. addit circa hæc beneficia non parochialia dubium non esse provifum eorundem cum omnibus inde securis esse & haberi attentatum, etiam si de facto non fuerit appellatum, si intra decendum (quòd ad appellandum conceditur) processum fuerit, juxta c. non solum. de appellatione in 6.

3. Nihilominus tamen etià in parochialibus juris patronatùs laici concedi appellatione (intelligi etiam suspensivam) præsentatis, dum unus solus est præsentatus, adeoque concursus locum non habet, à reprobatione Examinatorum, quia talis ex præsentatione habet jus ad parochiam. putat Garc. n. 245. Contrarium tamen sentit Lott. num. 127. nimirum neque in his (etiam si necessarius non sit concursus) providendis non admitti appellationem, intratè que rationes prohibita appellationis per constitutionem Pii V.

Questio 203. An, qualiter, & quando appelletur à mala Ordinarii electione?

1. Respondeo ad primum affirmative: ita enim habet constitutio Pii V. quæ incipit: *In conferendis &c.* & sic censuit S. Congreg. Garc. n. 240. & de hac appellatione, non verò de appellatione à reprobatione Examinatorum accipiendus, Paris. l. 8. q. 9. n. 104. Zerol. &c.

2. Respondeo ad secundum: hanc appellationem esse solum ad effectum devolutivum, non verò suspensivum, ea namque interposita non impedit aut suspendit, quò minus executioni detur præelectio Episcopi; neque etiam provifus pendente hæc appellatione est amovendus à parochiali, ut dicitur in constit. Pii V. Garc. n. 246. citans Zerol. *ubi supra.* Zech. Genuens. &c. proceditque hoc ipsum, etiam si contra præelectum, & Episcopi præelectionem per iudicem appellationis sit lata sententia, à qua præelectus appellavit; nam hæc secunda sententia non est mandanda executioni pendente appellatione, cum hæc habeat utrumque effectum devolutivum & suspensivum juxta dicta paulo ante Garc. n. 247. citans Gonz. gl. 6. n. 163. & seq. & Gurierez. l. 2. qq. canon. c. 11. n. 25. Procedit item, etiam si Examinatores in approbatione fuerint discordes; supposito enim, quòd tam electus quàm appellans sint de approbatis, nil refert, si in concordia, si in discordia sint approbati; sed neque ab Examinatorum approbatione aut reprobatione appellatur, sed ab electione Episcopi, in qua non attenditur, an Examinatores fuerint concordēs, an discordēs in approbatione, sed num ex approbatis electus sit magis idoneus. Garc. *sub num.* 247. contra Gonzal. gl. 9. in *annor.* num. 209. qui pro se citat Paris. l. 8. q. 9. n. 104. sed hic solum ait, in una Vincent. resolutum à S. Congreg. quòd detur appellatio à mala Episcopi electione, quoties Examinatores sunt discordes, quòd Garc. ait intelligendum de appellatione devolutiva tantum, non secus, ac si etiam Examinatores fuissent concordēs, cum constit. Pii loquatur generaliter & indistinctè. Nihilominus tamen lata primà sententià contra possessorem apud Curiam, sequestrandam parochialem juxta *Clem. unic. de sequestratione*

possessionum & fruct. non obstante constit. Pii V. prohibentis, pendente appellatione, provisum amoveri, utpote quæ loquitur in prima sententia Ordinarii.

3. Respondeo ad tertium: tunc dari appellationem à mala Ordinarii electione, quando de cetero servata est forma Concilii, illà enim non servatà, electio & provisio est nulla, & parochialis manet Papæ reservata, juxta constit. Pii V. *Garc. num. 249.*

3. Respondeo ad tertium secundò, ad hoc, ut appellare quis possit, appellansque possit in secunda instantia provocare ad novum examen, necesse non est, ut prius doceat de fumo lationis, seu gravaminis, de quo dolo & irrationabili iudicio Episcopi. *Garc. n. 252.* licet enim, ut ait *Gonz. gl. 4. n. 114.* citatus à *Garc. n. 157.* dixerit semel Rota, quòd ad hoc, ut appellans possit in secunda instantia provocare ad novum examen, debeat prius docere de fumo gravaminis, & aliàs audiri non debeat. S. tamen *Congreg. Tridentini* postmodum in una *Pistorien.* sensisse contrarium; eò quòd aliàs ligarentur manus appellanti, ne docere possit de gravamine, cum acta examinis primæ instantiæ ita sæpe componantur, ut ex iis de dicta irrationabilitate, adeoque gravamine apparere nequeat: nec non redderetur frustranea constit. Pii V. illiusque litera & mens violaretur, quæ id non dixit, nec intendit (cum clausula in illa adjecta: *constituto de prioris eligentis irrationabili iudicio: id solum velit, & operetur, ut irrationabilitas hæc antè non justificetur, quàm sit bene liquida.* *Lot. l. 2. q. 31. n. 118.* qui & quæ ita disponit, concedendam appellationem, ut in examine secundæ instantiæ liqueat de rationabili vel irrationabili iudicio Episcopi: multum enim, ut *Menochius de arbit. cas. 67. n. 3. & cas. 69. n. 4.* & alii, ad iudicandum, an electus sit magis idoneus, valet iudicis superioris arbitrium pensatis & consideratis omnibus. Observandum tamen, quod prudenter monet *Card. Luc. ad Trid. d. 32. n. 24.* ut non nisi pro facti qualitate & circumstantiis prudenti arbitrio pensandis circumspiciat huiusmodi provocaciones, etiam dum fiunt apud Curiam ad novum examen admittantur; cum sæpe istiusmodi animosæ provocaciones sint affectatæ, ut nimirum præelectus, cui ratione ætatis vel valetudinis, aut aliunde difficile est adire Curiam pro novo examine, cogatur sic indirectè cedere jure suo, ac ita parochiam assequatur rejectus.

5. Sed neque opus est, ut appellans prius, aut etiam absolute doceat de dolo Episcopi, sed satis est, ut per examen factum coram iudice appellationis & ejus Examinatoribus constat de mala electione. *Garc. loc. cit. n. 252.* Appellatio namque conceditur ad corrigendum gravamen, non solum ex dolo & intentione, sed re ipsa illatum. *Abb. in c. suggestum de appellatione n. 3. Franc. ibid. not. 2.* cum aliis. neque Examinatores secundæ instantiæ, attento examine ab iis factò de literatura, & visis informationibus super moribus & vita, prudentiã, aliisque qualitatibus appellantis & appellati renuntiare debent, num Episcopus dolose egerit; sed solum, quis eorum sit magis idoneus (secus quam Examinatores primæ instantiæ, quorum, ut dictum est, iudicare tantum, an examinati sint idonei, iudicio de majore idoneitate relicto Episcopo.) ad hoc enim coram illis fit novum examen, quo factò, iudex appellationis debet parochiam adjudicare

iudicato magis idoneo à dictis Examinatoribus. revocatà priore ab Episcopo factà electione. *Garc. loc. cit.* ubi etiam subdit, quod si vota horum Examinatorum secundæ instantiæ sint paria v. g. duo judicent, appellatum esse magis aut æquè idoneum, & duo judicent, appellatum esse magis aut æquè idoneum: vel si sint singularia, iudex appellationis accedere possit, quibus magis videbitur arbitrio boni viri, quod tamen videtur mihi durius, cum præelectus ab Episcopo sit in possessione præelectionis suæ factæ ab Episcopo.

6. Observat insuper *Garc. ibid.* primò, qualitates v. g. doctoris, sacerdotis, diocesanus, pauperioris, senioris ætate &c. quas ex processu primæ instantiæ constat inesse appellanti & non appellato, dum aliàs essent iudicati æquè idonei, adhuc non sufficere, ut appellanti abique novo examine sit adjudicanda per iudicem appellationis parochia, cum Episcopus ex aliis potuerit iudicare appellatum esse magis idoneum.

7. Observat secundo juxta constitutionem Pii V. à relatione Examinatorum secundæ instantiæ, in effectu dari appellationem etiam suspensivam, ex quo jam possit appellari à sententia lata per iudicem appellationis, utpote quæ fundatur in relatione Examinatorum.

8. Observat tertio: *n. 253.* ex *Gonz. gl. 31. n. 51.* quod Auditor Rotæ, cui commissæ est causa appellationis vi *Clem. auditor. de rescrip.* non possit appellanti in causa obtinenti, seu iudicato magis idoneo conferre parochiam vacantem mense Apostolico; seu aliter reservatam, nisi ad hoc habeat specialem à Papa commissionem, eò quòd Auditor Rotæ in casu dictæ *Clem.* succedat in locum Ordinarii juxta *Cæsar. de Graf. decis. 14. de præb. n. 9.* adeoque sicut is in hoc casu reservationis eligere solum poterat, ita & ille.

9. Observat denique *n. 254.* quòd etiam si appellatus cedat vel decedat, seu obtineat aliud beneficium incompatibile, antequam coram iudice appellationis sit factum Examen, perseveret adhuc jus appellantis, possitque illud prosequi, eò quòd licet in hoc casu electus non possit provocari, & vocari ad novum examen, cum jus ejus jam exspirarit per dictam ejus cessionem, possit tamen per Examinatores aliter explorari major minorve appellantis respectivè ad appellatum idoneitas v. g. per testes, habentes notitiam literaturæ, aliarumque qualitatum utriusque, ubi eam forma præcisè servari & impleri nequit, sufficit actum facere eò modò quo fieri potest. Quin &, si verum est, quod tenuit aliquando Rota apud *Garc. n. 233.* (cujus tamen contrarium supradictum à nobis) nimirum electum teneri restituere appellanti in causa obtinenti fructus, saltem perceptos post motam litem, posset (nisi illis cederet) ratione illorum vocari in novum examen.

Quæstio 204. Quo fructu fiant similes appellationes:

Respondeo: raros esse casus, in quibus speratus fructus obtineatur, hoc est, irritatà præelectione Episcopi, parochia decernatur appellanti, & ab eo adeatur; eò quòd istiusmodi appellatio, quæ ex fervore exclusionis de facili interponuntur, difficillimam habeant prosecutionem, non solum ob præsumptionem, quæ stat pro Episcopi iudicio, quod difficillimum, ut dictum, convincere irra-

irra-

irrationabilitatis; sed etiam, quia, dum non causant effectum suspensivum, impediuntque praelectum, quo minus is possessionem beneficii adipiscatur, & in eo ministret, necesse est prosequi causam appellationis in iudicio ordinario per tres sententias conformes, & frequenter etiam per quartam executoriam, quod magnam temporis & pecuniae iacturam requirit, magnaque secum trahit incommoda, ita ferè C. Luc. ad Trid. d. 32. n. 20.

Quaestio 205. Cujus sit habere & indicere concursus?

1. Respondeo primò, indubitato hoc esse Episcopi ejus diocesis, cujus sunt parochiae, pro quibus instituitur concursus, ut constat ex Trid. cit. saepe c. 18. indubitatoque hac potestas habendi concursus respicit ipsam potestatem Episcopalem, à qua animarum cura dependet. Lott. l. 2. q. 31. nu. 44.

2. Respondeo secundo esse etiam hanc potestatem faciendi concursus, & consequenter ex approbatis eligendi digniorem penes Vicarios generales Episcoporum. Corrad. l. 3. c. 3. sub num. 10. Garc. p. 9. c. 2. n. 117. Et quidem ex generali commissione sine speciali mandato; regulariter namque potest Vicarius ex generali commissione ea, quae sunt jurisdictionis, nisi specialiter excipiantur, qualiter non excipitur celebratio concursus. Garc. ibid. & p. 5. n. 8. proceditque id ipsum etiam, ubi esset locus gratificationi inter plures approbatos aequè idoneos. Garc. ibid. & cit. c. 8. n. 88.

3. Respondeo tertio: esse quoque penes capitulum sede Episcopali vacante potestatem indicendi & habendi concursus, cum hac potestas sit jurisdictionis, qualia sunt omnia concernentia ordinationem Ecclesiarum, quae proinde sede vacante transeunt ad Capitulum (quicquid sit respectu ponendi oeconomici, de quo vide Lott. l. 2. q. 2. n. 30.) Idem Lott. l. 2. q. 31. num. 66. & seg. C. de Luc. ad Trid. d. 32. n. 30. ubi tamen advertit juxta S. Congreg. declarationes, debere id facere Capitulum per Vicarium à se pro tempore sedis vacantis deputatum: nec posse id sibi reservare, ac per se capitulariter, vel etiam per aliquos Canonicos ad id deputatos hujusmodi actum celebrare.

4. Respondeo quarto: esse etiam hanc potestatem penes Abbates, qui praeferquam, quòd nullius sint diocesis, habeantque proprium distinctumque territorium, omnimodamque in eo jurisdictionem quasi Episcopalem (ad quam proinde etiam jus synodum convocandi spectat, hoc enim ipsum est jus Episcopale. Corrad. loc. cit.) privative, ita ut Episcopus ibi jurisdictionem nullam exercere possit, nulli nisi sedi Apostolicae immediate subjecti (quos vel ex hoc ipso, quod eis competant omnia, quae Episcopo in suo territorio, exceptis, quae sunt ordinis, non malè vocari dioecesanos, ait Lott. loc. cit. n. 36. juxta Gl. in Clem. unic. de foro competente V. dioecesanis) habent usum in super congregandi synodum, dum constat hanc ab eis legitime celebratam, & in ea Examinatores synodales constitutos, prout declarat S. Congreg. ad cit. c. 18. Tridentini.

5. Respondeo quinto: indubitato etiam, ut ait Lott. loc. cit. n. 39. facultas hæc pertinet ad eum, qui lite pendente inter Episcopum & alium talem praelatum inferiorem super hac ipsa jurisdictione subrogatur tantisper per Papam.

6. Respondeo sexto: quòd si Parochialis nullus sit diocesis, nec in diocesi, ut tamen servetur

forma Tridentini, Episcopus vicinior concursus indicet & habeat. Ita responsum à S. Congreg. testatur Lott. loc. cit. n. 63.

7. Respondeo septimo: hanc potestatem non esse penes Patriarchas, respectu parochialium existentium in diocesi Episcopi provinciae suae, etiam dum earum collatio ad eos spectat, sed debet tum quoque haberi concursus per istum Episcopum, in cujus diocesi sunt istae parochiae, & dein conferri à dictis Patriarchis non nisi illis, qui approbati & examinati per concursus fuerunt ab Examinatoribus synodalibus istius Episcopi, qui & ipse jus habet tantisper constituendi in illis Vicarium cum congrua, donec provideantur de Rectore. Eadem S. Congregatio ibidem.

8. Respondeo octavo: Abbati multo minus, alterive ulli collatori inferiori competit hæc potestas, aut ullam hujus Officii partem attingere licet, eadem S. Congreg. ibidem, recitatque has ipsas declarationes & alias plures Paris. de resign. l. 8. q. 9. num. 93. & ex eo Corrad. loc. cit. Porro dum circa collationes hujusmodi parochialium locus est praeventioni inter Ordinarium & alium quempiam collatorem inferiorem, per hoc, quòd solius Ordinarii sit, habere concursus, non auferitur, nec impeditur jus illud praeveniendi in altero; poterit siquidem juxta suggestam ei à sacra Congregatione cautelam hac ratione jus suae praeventionis tueri: nimirum coram Notario, declarando, se velle dictam parochiam conferre, & ideo rogare Episcopum, ut edicta pro concursu proponat: vel curando fieri instrumentum publicum, in quo sit assumptus certus dies, & in quo protestetur, se in ea ipsa Ecclesia conferenda Ordinarium seu Episcopum praevenire, ipsamque illi conferre, quem Episcopus idoneum elegerit, ex iis, quos Examinatores approbaverint, ac ideo se ei denuntiare, ut edicta proponat, curetque examen fieri suo tempore. Has Congregationis declarationes ex Paris. loc. cit. n. 102. refert Corrad. atque se ita vidisse & audivisse pluries praticari.

Quaestio 206. In quibus casibus rite provideatur parochialibus absque concursu?

1. Respondeo in sequentibus: primus, dum resignatur parochia in favorem alicujus coram Papa, seu in manibus Papae, admittiturque ab eodem; sufficit enim tunc resignatarium ab Examinatoribus synodalibus probari idoneum. Corrad. l. 3. c. 3. n. 5. Paris. l. 10. q. 7. n. 15. testantes sic quotidie praticari, hunc esse notissimum stylum, ac ita saepe respondisse S. Congregationem, cujus quamplurima responsa clarissima ex Parisio recitat ad fufum Corrad. Sed neque in hoc casu dicitur propriè vacare beneficium. Barb. de potest. Episc. alleg. 60. n. 21. Caslad. de renunc. decis. 3. Corrad. loc. cit. qui pariter pro hoc citat binas S. Congreg. declarationes claras, committuntur autem in hoc casu provisiones Ordinarii, qui examinatis resignatariis & repertis idoneis parochiales hujusmodi conferant, ut quoque habet S. Congreg. apud Corrad. loc. cit. dum enim resignatarius neque est in Curia Romana praesens, neque ad eandem transmissit testimonium suae idoneitatis, expediuntur literae in forma dignum, quas acceptas resignatarius praesentet suo Ordinario, ut examinetur tantummodo ab Examinatoribus synodalibus cum Ordinario citra omnem concursus. Contrarium verò est, & exigitur concursus, dum parochiale beneficium resignatur.

signatur simpliciter, seu ad nullius favorem, atque ita vacat etiam in ipsa curia. Mareſcot. *variarum reſol.* l. 1. c. 52. n. 6. Corrad. & Barb. *loc. cit.* & de hac reſignatione ſimplice intelligendum eſt Trid. dum ait & vult, parochiali, qua vacaverit, etiam in ipſa Curia, providendum de Rectore per concuſum Barb. *loc. cit.* n. 22. quamvis Corradus tamen aſſerat, citetque pro hoc Gonz. *Gl. 6. nu.* 116. Piacel. *in praxi Ep. p.* 2. c. 5. n. 9. quod quando parochialis Eccleſia vacat, in Curia ſeu apud ſedem, ſive per obitum, ſive per reſignationem ſimplicem aut ceſſionem, vel dimiſſionem, ex ſtylo Datarie conferri talia beneficia ſive concuſu, praemiſſo ſolo examine ſuper ſufficiencia. Secus etiam eſt, dum collator eſt inferior Papa; tunc enim reſignatione facta in eius manibus, fieri debet examen per concuſum, & niſi reſignatarius in eo iudicatus fuerit ceteris aptior, vel certe non minus aptus, ei fieri non poteſt collatio, eod quod ſic colligatur ex Concilio, in quo collator inferior non poteſt diſpenſare. Leſſ. de iure & juſt. l. 2. c. 34. n. 84. ſed quomodo haec ſubſiſtunt; dum coram inferiore collatore fieri nequit reſignatio in favorem, ſeu deſignari reſignatarius.

2. Secundus, dum per Papam Romae praesenti providetur de parochia vacante in partibus Sedi Apoſtolicae reſervata; ſufficit enim talem examinatum & idoneum repertum ab Examinatoribus in Urbe deputatis; quia dum ex Papae commiſſione quis examinatus & approbatus fuit Romae, debet haberi tanquam ſi fuiſſet examinatus & approbatus per concuſum, ut tenent & referunt ex declar. S. Congreg. Garc. p. 9. c. 2. nu. 160. Zerol. *V. parochia* §. 2. dub. 5. p. 1. Riccius *in praxi fori Eccl. deciſ.* 416. n. 2. ad Corrad. *loc. cit.* qui teſtatur paſſim videri, & diu obſervatum Romae, ſic fieri, idque non obſtante Trid. abſolute mandante fieri examen per concuſum circa parochiales vacantes per obitum vel reſignationem, etiam in Curia, nec non, etiam ſi ipſa parochialis ſit reſervata vel affecta; congruum eſſe clementiae Pontificis; eod quod ſi in hoc caſu opus concuſu in partibus, Curiales beneficia parochialia ſic vacantia in partibus obtinere vix unquam poſſent, etſi eſſent eximia doctrinae ac morum integerrimorum, utpote qui non ſine magnis incommodis & ſumptibus fruſtra ſere impenſis ob locorum diſtanciam venirent poſt habitum concuſum.

3. Tertius, dum providentur etiam ab Ordinario reſignantes parochialia beneficia permutandi gratia; non tantum ubi ambo beneficia ſunt curata & paria, ſed etiam dum unum eſt ſimplex aut curatum diſparis conditionis cum alio curato. Garc. p. 9. c. 2. n. 61. citans Zechum *de rep. Eccl.* c. 8. de paroch. n. 6. Pariſ. l. 8. q. 9. n. 95. contra Leſſ. l. 2. c. 34. n. 85. docentem opus eſſe examine per concuſum, ſi fiat permutatio parochialis cum ſimplice, vel cum alio parochiali diſpari, ſeu requirente majorem induſtriam. Sed neque opus eſt in hoc caſu permutantes ſubire novum examen abſque concuſu coram Examinatoribus ſynodalibus, dum ambo beneficia ſunt curata & paria: ſecus dum ſimplex mutatur cum parochiali; vel etiam ſi eſſent curata inaequalia notabiliter ob numerum parochianorum, vel ſimile quid: aut etiam, ſi dum antea parochiales adepti examen non ſubierunt Zech. Pariſ. Corrad. Garc. *loc. cit.* qui poſtremus etiam hanc in rem praeter eam S. Congreg. declarationem, qua habetur de hoc ad *cit.* c. 18. Trid. re-

citatur plures alias, & n. 166, addit, quod valde probat Corrad. expedire, dum in ſimilibus permutationibus requiritur ob dictas cauſas novum examen, id fieri ante reſignationem, ne forte poſtea inveniatur non idonei. Porro in permutationibus factis coram Papa, ſemper committitur in forma dignum, niſi mittatur approbatio Ordinarii cum Examinatoribus ſynodalibus ad parochias, qua permutantur, aut ad parochias in communi, aut niſi permutantes ſint Romae examinati. Garc. n. 167. & ex eo Corrad. *loc. cit.*

4. Quartus, praesuppoſito, quod alicubi a tempore, cujus initium non eſt memoria, Parochi Eccleſias parochiales pro tempore vacantes optare conſueverunt, reſpondit Congregatio, non eſſe per Concilium ſublata ejuſmodi conſuetudinem, & in illis parochialibus, qua optantur, non eſſe neceſſarium examen per concuſum, ut in decreto de permutationibus, quia omnes ſunt examinati per concuſum cum ultimis, & qui de novo admittitur per concuſum ſit examinandus ita verbote-nus aliqua declaratio S. Congreg. apud Garc. *cit.* c. 2. n. 165.

5. Quintus providetur parochiali abſque concuſu, dum ob non ſervatam in eius provisione ab Ordinario formam Trid. vel conſtit. Pianae parochia reſervata fuit Papae juxta ipſa verba *cit. conſtit.* Corrad. l. 3. q. ſub n. 5. qui tamen obſervat, id tenere, dum parochialium iſtiusmodi inſtitutio, dum ſunt juris patronatus, non ſpectat ad inferiorem Episcopum, ſi enim inſtitutio faciendae eſt ab alio quam Episcopum, vult Concilium, ut Episcopum ſolus eligat digniorem, quem dein patronus praesentet illi, ad quem ſpectat inſtitutio, relinquaturque eiſdem inferioribus libera conferendi facultas in caſibus non obſervatae praedictae formae, poſſuntque diſponere in dictis caſibus de parochialibus abſque concuſu; non enim ipsis ob culpam Episcopum, qui dictam formam ſervare tenebatur & non ſervavit, inferri debet praedictum. ita ſere Corrad. citans Gonz. *Gl. 6. n.* 126.

6. Sextus: dum per Papam, vel etiam alium inferiorem Episcopum collatorem providetur alteri ab eo, qui in concuſu habito fuerat approbatus & ab Ordinario electus, nimirum dum is intra quadrimeſtre a die vacationis non exhibuit Papae aut alteri, ad quem collatio ſpectat, teſtimonium Ordinarii de ſua approbatione in ordine ab obtinendam collationem, adeoque propter hanc formam, qua exprimitur in *cit. conſtit.* Pii V. non ſervatam, collatio fieri poteſt alteri. Corrad. *loc. cit.* Gonz. n. 131. Vivian. *in praxi juris pat.* l. 10. c. 1. n. 57. quamvis, ut ait Corrad. ſape viſum, ut nihilominus non obſtante dicto lapſu temporis facta adhuc fuerit collatio perſona eidem electae, prius poſt quadrimēſtre elapſum exhibenti dictum teſtimonium, reſertque pro hoc exemplum, uti & teſtimonium in ſimili. Maſſob. *in praxi habendi concuſ.* requiſto 6. n. 1. & 2. ſignificat quoque Corrad. in formata, qua conceditur tertio alicui parochia talis ob non ſignificatam intra 4. meſes perſonam praedictam, tertium talem debere fuiſſe alius per Examinatores ſynodales approbatum.

7. Septimus, dum Eccleſia parochialis unita eſt dignitati, vel Canonici, modò haec unio facta auctoritate pontificia perpetua (ſi enim facta ad tempus, pro tempore diſſoluta iterum unionis, rediret talis parochia ad naturam ſuam eſſetque locus decreto Trid. Lott. l. 2. q. 31. n. 32. & acceſſio-

riè in ejus provisione, seu in provisione dignitatis, v. g. prepositura, non requiritur concursus; anutit siquidem, ut dictum supra, tale beneficium curatum naturam suam, induens qualitatem beneficii principalis. Corrad. *loc. cit.* Garc. p. 9. c. 2. n. 192. & seq. referens sic declaratam à S. Congreg. Gonz. *cit. gl. 6. num. 162.* apud eundem Less. l. 2. c. 34. n. 82. secus autem est, & opus est concursu, ubi parochialis esset unita dignitati vel Canonici tui æque principaliter, qualiter, ut ait Corrad. *loc. cit.* dicitur fieri unio, dum duo beneficia ad invicem uniuntur, ita ut ex duobus fiat unum duntaxat, uno alteri sua privilegia & bona communicante. Garc. paulò post citandus. Item dum cura citra factam talem unionem pertinet ad unum Canonicum ratione sui Canoniciatus, cui ea annexa est, in provisione talis Canoniciatus, namque dum ad Capitulum spectat collatio hujusmodi Canoniciatus, habendus est concursus. ita censuit S. Congregatio in una Segoviensi apud Garc. *loc. cit.* n. 289. & Corrad. *loc. cit.* unde etiam, dum cura animarum incumbens toti Capitulo transfertur (pro ut fieri potest ab Episcopo de consensu Capituli) in certam dignitatem vel Canoniciatum talis Ecclesie, adhuc opus erit concursu in provisione dignitatis vel Canoniciatus, ex mente ejusdem S. Congregationis, cujus declarationes desuper citant iidem AA. ac denique per Garc. *cit. c. 2. n. 191.* faciendus quoque videtur concursus in provisione beneficii simplicis alicujus Ecclesie parochialis habentis de per se administrationem & exercitium curæ in aliquo loco dictæ parochialis.

8. Octavus, in provisione dignitatum habentium curam animarum (intellige citra omnem etiam unionem incorporati sibi beneficii parochialis, aut curati) in Ecclesie collegiatis faciendus non est concursus juxta statutum de elect. in 6. & S. Congreg. declarationem apud Garc. *loc. cit. num. 195.* & Corrad. *sub n. 5.*

9. Nonus dum cura animarum exercetur in Collegiata per plures, nimirum per Canonicos, aut hebdomadarios; eò quòd, cum cura non sit expressè alicui in particulari commissa, quislibet eam ibi exerceat (in quo casu et si collegiata talis simul sit parochialis, non dicitur tamen curata aut parochialis, Corrad. uti nec isti Canonici, & alia beneficia illa dicuntur curata. Garc. p. 9. c. 2. n. 175. citans Felin. in cap. in nostra de rescript. Corollar. 10. Staph. de lit. gratie, tit. de qual. benef. qua sunt curata n. 11. Hojed. de incamp. benef. c. 13. nu. 7. Quintanadv. Ecclesiasticon. l. 4. n. 69. Rebuff. & alios) in provisione istorum Canoniciatum, aliorumque istorum beneficiorum opus non est concursu. Card. Luc. de paroch. d. 37. n. 37. Corrad. *loc. cit.* Garc. n. 180. Paris. l. 8. q. 6. num. 93. cum aliis, quos citat, atque in hoc casu non procedere decretum illud Trid. *cit. c. 18.* etiam si cura Ecclesie incumbere dicatur, & per unum vel plures administraretur &c. & sic censuisse taceram Congreg. in una Neapolit. Hebdomadarii S. Joannis Maj. 15. Calend. Aug. 1589. uti etiam pro hoc aliam dictæ S. Congregationis declarationem ad *cit. c. 18.* recitat Garc. & inde ait decretum Concilii de concursu faciendi non videri receptum, seu intellectum ex autoritate Papæ nimirum Pauli V. ut Corrad. & S. Congreg. quoad beneficia, quorum cura per plures administratur, præsertim in Ecclesiis Collegiatis & Cathedral. tametsi autem tenuerit Navarr. *consl. 8. de privil. n. 9.* quod si Canonici & Capellani hoc ipso quod fiunt Canonici & Capellani à Capitulo vel alio habent annexam

facultatem exercendi curam, non possit Episcopus eos examinare, & secus, si insuper requiritur alia ad exercendam curam deputatio. Nihilominus rectius dicitur, posse Episcopum & Canonicos dictos & Capellanos examinare, & iis non permittere absque sua approbatione exercere curam, licet ab immemoriali tempore per eos cura absque Episcopi examine & approbatione exercita fuisset, propter plures manifestas super hoc declarationes S. Congregationis, quas recitat Corrad. *loc. cit.* Garc. *loc. cit. n. 182.* & seq. qui tamen addit n. 188. quòd si tamen Episcopus eis non inhibuerit, ne alias curam exerceant, posse illos eam exercere sine examine & approbatione, quando non requiritur deputatio.

10. Decimus non providetur parochiali per concursum, quando illa est juris patronatus laicalis, sed præsentatur à patrono simpliciter examinatur ab Examinatoribus synod. & ubi repertus idoneus, instituitur. Trid. *sess. 24. c. 18.* ac ita sæpè respondit S. Congreg. *super cap. 18.* Vide Corrad. *loc. cit.* Garc. *num. 255.* Less. l. 2. c. 34. n. 58. & 81. Lot. l. 2. q. 31. n. 131. Est autem hoc ipsum sic limitandum, ita ut locum non habeat primò in parochia, quæ fuit juris patronatus laicalis, dum verò de consensu patroni unita fuit beneficio liberæ collationis, effecta enim per hoc est libera. Corrad. citans Rotam in una Urrabonensi *concurfus de 1. Julii anno 1611.* secundò dum jus patronatus laicale non competit ex fundatione, constructione, dotatione vel donatione, sed tantum ex privilegio aut consuetudine, aliove modo, loquendo tamen de iis juribus patronatus ex privilegio, vel consuetudine, quæ sunt de revocatis (qualiter ea absolute revocata esse supponit Corrad.) nempe per Trid. *sess. 25. c. 9.* vide Garc. *loc. cit. n. 258.* Tertio: dum plures sunt præsentati æqualiter (nam dum unus habet plura patronorum suffragia, hic solus examinandus absque concursu & instituendus, si idoneus repertus. Garc. n. 257. Lamb. l. 1. p. l. 2. q. 16. a. 3. n. 17. Gutierrez l. 2. q. 11. n. 20. & alii apud Garc. Lot. *cit. q. 31. n. 130.*) à patrono laico, vel à patronis laicis: requiritur enim tunc examen per concursum inter ipsos præsentatos tantum, & Episcopus eum eliger, quem magis idoneum judicaverit, eumque & non alium instituet. Ita S. Congreg. apud Corrad. *loc. cit.* & juxta eam Gonzal. *gl. 6. n. 138.* Garc. n. 256. Vivian. in *praxi juris p. 1. 10. c. 1. sub n. 59.* Burat. *decis. 542. num. 2.* dum autem nominatus à majore parte inhabilis declaratur, & alter nominatus à minore parte habilis, hic utique præferendus est, quia jam prioris præsentatio, quia facta de inhabili, est nulla. Corrad. citans Rotam in una Pamplon. 13. Jan. 1591. Potrò lire pendente super jure patronatus, seu præsentandi, Episcopus manutenendus est in possessione conferendi parochias per concursum. Garc. *cit. c. 2. n. 259.* citans Rotam in una Portugalen. *juris præsentandi. de 3. Novembris An. 1599.*

11. Undecimus: idem dicendum videtur, dum parochialis est juris patronatus mixti, nimirum opus non esse in ejus provisione concursu, dum patronos habet partim Ecclesiasticos, partim laicos; tametsi enim contrarium manifestè habeat S. Congregatio, quam refert Riccius, in *praxi fori Ecclesiastici. decis. 420. n. 2.* apud Corrad. (ubi etiam dicitur, etiam si patronatus pro duabus partibus pertineat ad laicos, & pro una tantum ad Ecclesiasticos, adhuc faciendum concursum) item alia, quas refert Garc. n. 278. qui etiam n. sequenti hanc assertionem,

tionem,

tionem, quòd hoc sit in favorem Ecclesiarum, ut nimirum sic melius eis provideatur, attendatur autem qualitas Clericalis, & hæc prædominari debeat præ laicali, dum ex hoc resultat favor, decus est commodum Ecclesie juxta Lamb. p. 1. l. 1. q. 1. Zerol, &c. adeoque concludit & huic sententia inhaeret, quòd quoad effectum habendi concursum in provisione dictarum Ecclesiarum jus patronatus mixtum censetur Ecclesiasticum, etsi n. 284. dicat, quoad effectum reservationis earundem Ecclesiarum jus patronatus mixtum censendum laicale. adhuc tamen non requiri in dicto casu concursum tenet Corrad. *loc. cit.* ob eisdem S. Congregationis declarationem post alias emanatam, nempe 5. Febr. 1628, quæ sic habet: *S. Congregatio Cardinalium interpretum Conc. Tridentini censuit in collatione parochialis Ecclesie juris patronatus mixti non requiri formam examinis per concursum.* Hanc declarationem dicit Corradus referri à Barb. inter constitutiones & decreta post suas additiones *ad tr. de potestate Episcopi fol. sibi 60.* ubi dicat Barbosa corrigendum, quod ipse prius tenuerat *de potest. Episc. alleg. 60. n. 17.* testaturque ipse Corrad. juxta hanc posteriorem declarationem se vidisse & audivisse sæpe practicum, testarique idem Vivian. *in praxi jurispr. in addit. ad c. 1. l. 10. n. 34.* ac denique concludit Corrad. id certum esse, ubi mixtura fuerit æqualis, si autem pars Clericorum patronorum fuerit major & prædominans, habendum adhuc concursum, citatque pro hoc posteriore Burat. *decis. 103. num. 9. Ricc. decis. 420.* de cetero, dum parochialis est juris patronatus merè Ecclesiastici, res est indubitata, habendum esse concursum, ita ut si institutio ad Episcopum spectet, is, quem patronus digniorem inter approbatos judicabit, Episcopo præsentari teneatur, ut ab eo instituatur; cum verò institutio ab alio quàm Episcopo facienda, tunc Episcopus ex dignis eligat digniorem, quem Patronus ei præsentet, ad quem spectat institutio, ita verbatenus Trid. *cit. c. 18.* servandumque est hoc decretum habendi concursum, etiam dum institutio ad exemptos, etiam ad Abbates, ut habet expressa declaratio S. Congreg. *ad cit. c. 18.* spectet; item etiam si ea spectet ad Papam, dum nempe in mensibus reservatis Papæ vacaverit Parochialis; tunc enim Ordinarius ipse nullâ habita ratione patronorum debet concursum instituere, & idoneum eligere, ac Romam mittere instituendum cum fide Ordinarii, sicut in aliis curatis, ut habet eadem Congregatio ibidem. Item servandum, dum jus Patronatus spectat ad ordines militares, etiam eos, qui propriè religiosi non sunt, uti respondit dicta Congregatio Regi Lusitanie apud Garc. *loc. cit. n. 263.* quia censuit hoc jus patronatus Ecclesiasticum; servandum tamen non est, si concursus repugnaret institutioni fundatoris Ecclesiastici: servanda enim tunc est lex seu forma in fundatione posita juxta *c. 5. sess. 25. Trid. & juxta declarationem S. Congreg. ad cit. c. 18.* nisi forsitan institutio spectaret ad Papam, tunc enim nullâ habitâ ratione patroni & fundatoris servandum quod paulò ante dictum. Porro dum duo æquè idonei judicari fuerint, poterit patronus Ecclesiasticus gratificari uni cui voluerit ex illis, & ista gratificatio nequaquam spectabit ad Ordinarium, etiam si ad eam spectet institutio, ut habet eadem Congregatio *ad c. 18.* & ita tenent Garc. *n. 266.* & quos citat Zerola, Genum, Azor. &c. Ac denique probabilius censet *n. 269.* quòd dum patronus talis præsentat

ex dignis minus dignum, teneatur adhuc eum instituere Episcopus, cum ad instituendum non spectet electio, nisi forte in termino edicti pro institutione, seu saltem ante institutionem se opponeret alius ex approbatis, dicens sibi tanquam magis idoneo conferendam parochialem, tunc enim, si de eo constet ex relatione Examinatorum facta vel facienda, hic oppositor erit instituendus, nisi iterum aliud quoad hoc habeat fundatio.

12. Duodecimus in parochiis litigiosis vacantibus: tunc enim si alter collitigantium cedat vel decedat, sive sit in possessione parochialis, sive non, eò quòd tunc Ordinarius nequeat subrogare alium, ne collitigantes multiplicentur, aut collitiganti supervenienti præjudicium inferatur, cessat concursus. Corrad. citans Barbosam *de potestate Episcopi alleg. 60. nu. 37.* Hoc ipsum tamen limitat Garc. *p. 9. c. 2. n. 70.* ex mente S. Congregationis die 23. Junii Anno 1594. sic inquit: *decretum Tridentini c. 18. sess. 24. de concursu faciendo super parochialibus locum habet etiam, quòd parochiales litigiosæ sint, quando in eis S. Pontifex noluerit collitigantem subrogare (uti alias ut plurimum fieri consuevit etiam à Papa, juxta regulam Cancell. de collitigantibus. Gonz. ad reg. 8. Gl. 6. num. 144.) verum jus demortui in alium transferre, nisi constet sanctitatem suam voluisse dicto decreto Concilii derogare.* Porro ubi uterque collitigantium obierit, providebitur parochiali per concursum. Corrad. citans Puteum *decis. 353. n. 1.*

13. Decimus tertius: in beneficiis parochialibus & curatis regularibus non est faciendus concursus, idque ex mente etiam S. Congregationis expressè asserentis, Concilii decretum locum non habere in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferri consueverunt, quod dein confirmatum per breve Sixti V. apud Rodriq. *in collect. privileg. reg. Bulla 22. Sixti V. Garc. loc. cit. n. 197.* citans etiam plures desuper Rota decisiones. Gonz. *cit. Gl. 6. n. 162.* Zerol. *in praxi Ep. p. 1. V. parochialis. §. 5. n. 18.* Barb. *loc. cit. alleg. 60. n. 33.* & alii apud Corrad. *sub cit. n. 5.* Idemque tenet, etiam si talia beneficia regularia sint solita commendari secularibus, Garc. *n. 199.* Corrad. *loc. cit. Barb. n. 34.* proferentes hæc S. Congregationis verba: *censuit S. Congregatio, in prioribus regularibus habentibus curam animarum, solitis commendari secularibus, non requiri concursum: requiri tamen concursum, si secularibus conferantur beneficia curata regularia.* Asserit Riccius *in praxi fori Eccl. decis. 421. n. 1.* apud Corradum.

14. Decimus quartus: si adeò tenues reditus parochialis fuerint, ut examinis per concursum operam non ferant, aut nemo sit, qui velit se isti examini subicere, aut ob apertas factiones & dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, faciliè graviores rixæ & tumultus possent excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire, arbitrabitur, hæc formâ missâ, privatum aliud examen adhibere, ita ferè verbatenus ipsum Concilium *cit. c. 18.* sed neque his obstare videtur, quod ait S. Congregatio *ad dictum c. 18.* *examen concursus in parochialibus est necessarium, etiam in illis locis, ubi sunt factiones & partialitates, ob quas timentur scandala in concursibus peragenda.* Vide desuper etiam alias S. Congregationis declarationes apud Corrad. & Garc. *n. 220.* Adhibendos tamen etiam in istiusmodi parochialium exigui proventus provisionibus concursus, habet Barb. *cit. alleg. 60. n. 38.*

15. Decimus quintus, opus non est concursu, sed nec examine, dum quis acquirit parochialem per regressum, qualis ex stylo Curiae solet resignanti reservari, & concedi in eventum non solutionis pensionis, nimirum ut possit in eandem parochialem resignatam liberum habere regressum, accessum & ingressum, perinde ac si nunquam resignasset. Garc. n. 168. citans de super S. Congregationis declarationem, in qua tamen dicitur hoc intelligendum, si regrediens parochiam jam ante possederit, secus si eam nunquam possederit. Ratio est, quia regrediens jam habuit talem parochialem per concursum, aut alias approbatus fuit. Corrad. qui etiam addit, idem esse in regressu alterius generis, dum nimirum quis per obitum resignatarii acquirit parochialem, nempe dum ille regressus reservatus fuit resignanti, resignatario cedente vel decedente, quamvis dicat tales regressus per obitum sublatos per Trid. sess. 25. c. 2. & tantum Cardinalibus aliisque personis qualificatis, summoque Pontifici gratis concedantur.

16. Decimus sextus: in parochialibus curatis tantum habitu, ex quo enim parochiani recesserunt, remansit talis Ecclesia simplex beneficium. Zerol. in praxi Episc. V. beneficium. p. 1. §. ad quartum. Corrad. loc. cit. si tamen talis parochialis tractu temporis reducatur ad actum, in ejus provisione opus erit concursu: intellige non quo ad eandem jam possidentem, sed deinceps quoad alios ejus successores.

17. Decimus septimus, dum approbatus per concursum & electus non vult consentire reservationi pensionis annuae modicae, quam tunc summus Pontifex reservat ad favorem alterius super fructibus vacantis parochialis, Pontifex alteri conferre consuevit eandem parochialem, sive cum dicta pensione, sive sine illa, etiam nullo habitu concursu, sed solum praevio simplice examine ad curam animarum, non obstante Tridentino cit. c. 18. dum ait: illi nimirum praefecto in concursu & non alteri fiat collatio; id enim summus Pontifex facere potest etiam absque derogatione dicti decreti, cum in beneficialibus habeat plenissimam dispositionem. Corrad. loc. cit. citans Marefchor. Variar. resol. l. 1. c. 52. n. 14. & Gonz. loc. cit. n. 116. qui se illud saepissime vidisse fieri Romae testatur.

18. Decimus octavus, Cardinales Episcopi existentes in Curia possunt conferre parochiales suae dioecesis sine concursu: modò ii, quibus conferuntur, examinentur ab Examinatoribus deputatis à Papa vel ejus Vicario. Tridentinum namque dicto c. 18. non derogavit isti indulto Cardinalium, cum loquatur tantum ibi de indultis extrao: dinariis. Corrad. l. 3. c. 8. n. 11. citans Germon de indultis Cardinalium, praeter hac

Quaestio 207. An non saltem examen per concursum remitti possit, & conferri absque eo parochialis sequentibus personis. Primo ei, qui testimonium habuit etiam scriptum ab Episcopo, quod sit idoneus moribus, scientia, aetate pro administranda parochia; vel etiam de ejus idoneitate quoad omnia constaret omnibus. Secundo: qui desiderat denuo parochialem vacantem, quam resignaverat, dum pro ea antecedenter per concursum praefectus fuerat, eamque laudabiliter administrarat. Tertio: ipsi Vicario gene-

P. Leuren, Fori Benef. Tom. 1.

rali in spiritualibus. Quarto: Archidiacono, Archipresbytero, poenitentiario aliisque personis in dignitate constitutis. Quinto Doctore Theologiae vel juris Canonici promotore in publica universitate, quique per plures annos legit cum maximo plausu?

Respondeo negative. Corrad. l. 3. c. 4. n. 1. & seq. & apud eum Paris. de resign. l. 8. q. 9. n. 78. & 89. & seq. Garc. p. 9. c. 2. n. 102. & seq. citans Fuscum de visit. l. 2. c. 5. n. 10. Paris. l. 8. q. 9. n. 83. quoad personam notorie idoneum, & Less. de jure & just. l. 2. c. 34. n. 82. Paris. loc. cit. num. 91. Zech. Zerol. quoad Vicarium Episcopi & graduatum in publica universitate. Ratio omnibus communis est, quia nimirum examen per concursum inter reliqua est de forma (quae tunc censetur induci, quando constitutio non tantum disponit de actu aliquo faciendo, sed ulterius procedit, annullando actum aliter factum. Bald. in l. 1. de lib. & posthum. & alii apud Corrad.) quam Trid. cit. cap. 18. & Pius V. in sua constitutione praescripsit servandam in Ecclesiarum parochialium provisionibus, & ob eujus non observantiam voluit provisionem quamcunque nullius esse valoris, jam verò Notoreitas personae qualificatae non supplet defectum praedictae formae, nimirum ut remittatur hujusmodi personae examen. Lott. l. 2. q. 31. nu. 134. sed neque ex eo, quod quis semel examinatus per concursum obtinuit parochiam, illamque recte administravit, deducitur, quod respectu alterius, ad quam aspirat, parochiae sit dignior. Addit Gonz. gl. 4. n. 114. apud Garc. p. 9. c. 2. n. 251. quod possit quis in uno examine apparere magis doctus ex fortuna quaestiones sibi propositae, cum revera sit minus doctus, altera, ut per Tirac. de penit. temperandis causa 51. n. 159. adeoque non sufficiat habere notitiam pristinam de vita, moribus, scientia istiusmodi candidati. habetur etiam signanter de Vicario Episcopi & graduatis in publica Universitate S. Congregationis declaratio apud Corrad. & Garc. l. cit. unde etiam Garc. n. 101. ait, falsam esse sententiam Zerolae in praxi Episc. p. 2. V. parochia, docentis, approbatum alias ad parochiam non debere examinari quoad literaturam & mores, si concurrat solus, secus, si cum aliis concurrat.

Quaestio 208. An in casibus omnibus, in quibus concursum servare non oportet, nimirum ubi eo intrante deest occasio illum practicandi, nemine v. g. vel uno solo comparante, vel quod à patrono vel curato habituali praesentetur unus, adhuc approbatio fieri debeat praevio examine eorundem Examinatorum synodali, cum eadem forma collegiatae discussionis, an ille, qui se examini exposuit, vel electus aut praesentatus idoneus sit, nec ne, ita ut non ab unius iudicio hac approbatio pendeat?

Respondeo affirmative. Card. de Luc. ad Trident. dif. 32. num. 35.

Quaestio 209. Num à tali examine, vel etiam simpliciter ab examine & visitatione Episcopi liberent exemptionis Privilegia, quibus gaudent Ecclesia vel Monasteria habentia

G bencia

benia unitas sibi parochiales, vel saltem ubi agitur de Vicaria pro exercitio curæ annexæ ipsimet Ecclesia principali ipsius Monasterii, vel inferioris Prælati omnino exempti?

Respondeo negativè: licet enim ut dictum alibi, jurisdictio diocæsani non concernat materiale talem Ecclesiam exemptorum, in qua animarum cura exercetur, minùsque jurisdictionem vel superioritatem personalem exempti exercentis eam in causis non connexis cum dicto exercitio curæ, concernit tamen ipsius diocæsani Clerum ac populum, cum quo cura exercenda; adeoque dum agitur de præficiendo ovibus pastore subordinato, congruum est, ut ipsarum ovium principalis pastor dignoscatur, an ille sit, nec ne, idoneus minister, cui oves custodiendæ & pascendæ committuntur; ac consequenter exemptionis privilegio non obstante, eundem quoque visitare poterit, & inquirere, ac etiam corrigere in iis, quæ hoc munus concernunt. Card. Luc. *loc. cit. n. 36.* Atque ex his patet multò minùs examen & visitationem Episcopi declinari posse ex eo, quòd parochia sita sit in ipsò loco Monasterii, etque pleno jure unita & incorporata, quia unio & incorporatio taliter etiam situata parochiæ intelligitur, salvo jure Episcopi. Layman. *ad c. si electio, de elect. in 6. n. 3. ex Trid. sess. 7. c. 7. junctis declar. S. Congreg. ad c. 3. & 18. sess. 24. vel etiam, quòd ipsi provisum sint regulares, siquidem generalis regula est, unumquemque approbandum ad curam animarum ab Ordinario, cui quoad hanc curam subjacet. Card. Luc. *ad Trid. d. 11. num. 29. & præcipuè de regul. d. 1. num. 23. & seq. ubi plura præclare de jurisdictione Ordinarij in Regulares, eorumque ab eadem exemptione. Excipe nihilominus parochiales etiam citra unionem aut incorporationem subjectas Prælato regulari non solum exempto, sed etiam in territorio suo exercenti jurisdictionem veluti Episcopalem; tum enim ad eundem non solum instituere, sed & examinare, approbare & visitare pertinet privativè juxta dicta aliàs. Laym. *loc. cit. Less. de jure & just. cap. 41. num. 98.* Quin etiam parochia unita Monasterio in locis, in quibus Abbates, Generales, seu capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, ab Episcopo visitari non debent. Laym. *ad c. sicut. de suppl. negl. pral. n. 10.***

Quæstio 210. An semel approbati, vel etiam per concursum provisum possint denuò ab Episcopo examinari ac suspendi?

Respondeo ad primum: non prohiberi Episcopum, præsertim ex causa, parochum examinatorum & approbatorum denuò examini subjicere, atque ita posse curatos, etsi ad unam vel alteram Ecclesiam habiles declarati sint, dum ad aliam Ecclesiam denuò præsentantur, quamvis ea æqualis aut minoris curæ sit, & per accuratorem inquisitionem inhabiles reperiantur, reprobari; siquidem qui idoneus fuit, per seccordiam, aliàmque causam inutilis fieri potest. ita ferè Laym. *ad c. ex literis. de constit. n. 2. & ita receptum esse ait Card. de Luc. d. 7. de paroch. n. 6. cum Garc. p. 6. c. 2. nu. 253. & 256. juxta decis. Rota 174. p. 5. recent. n. 15. approbationem pro una parochiali non suffragari pro altera assequenda, maximè, ubi notabile intervalum inter unum examen & aliud intercedit, cum*

tunc desertis studiis per oblivionem effici poterit illiteratus; vel etiam retentâ literaturâ, factâ fuisse mutatio morum ac vitæ in deterius; vel quòd absque ulla mutatione quis habilis esse possit pro una parochia, & non pro altera ob varias facti circumstantias.

2. Respondeo ad secundum, tametsi facilius Vicarii, tam perpetui quàm temporales absque forma concursus propositi, possunt tamen etiam ipsimet curati principales cum dicta solemnitate concursus tanquàm per speciè Doctoratus approbati & promoti ab Ordinario, occasione visitationis, aut etiam extra illam, ex suspitione ab aliquo justo motivo concepta (ad cuius formalem justificationem non tenetur Ordinarius) examinari denuò, & ubi non bene subsisterit, suspendi, donec proficiant, deputando interim iis Vicarium vel Coadjutorem provisionaliter, non autem in titulum. Card. Luc. *ad Trid. d. 32. n. 39. citatq; Idem de paroch. d. 16. n. 6. plures pro hac responsione Authores. Barbosa de paroch. p. 1. c. 2. n. 10. & in collectan. ad Trid. sess. 21. c. 6. n. 4. Gonz. ad regul. 8. gl. 4. n. 101. Ricciem in praxi fori Eccl. decis. 574. C. de Lugo de panitentia d. 21. f. 3. §. 2. n. 66. & insuper n. 2. claram Sacræ Congreg. sententiam submissam de super Episcopo Pampilon. 15. Jan. 1667. quæ, utpote loquens indefinitè, concernat etiam parochos approbatos in formali concursu. Sed & in contrarium frustra adducitur decis. Rota apud Peniam. 23. p. 3. recent. siquidem in ea agitur de casu particulari parochi alicujus appellantis, non ab evocatione ad novum examen, sed à gravamine illato circa declarationem, habito in Urbe novo examine, declaratum fuit non subsistere. C. Luc. *ibid. n. 4.* Ac demum Authores contrarium sentientes id ferè velle videntur, non posse Episcopum semel approbatum de novo examinare ad effectum omnimodæ reprobationis cum privatione beneficii, ita ut illud tanquam vacans possit alteri conferri, eò quòd ad hunc effectum necessaria sit formalis justificatio imperitiæ talis, ut etiam cessaret probabilis spes adificandi seu reminiscendi necessaria, quod in praxi deducere est difficile, & hanc eorum sententiam veram esse ait de Luc. *loc. cit. n. 7.* Ad illud tamen etiam quæsitum dicti Episcopi Pampilon, num in actu visitationis possit Episcopus procedere ad dictum examen, quamvis nulla uigeret imperitiæ suspicio. S. Congregatio 22. 1668. respondit negativè. Vide C. Luc. *loc. cit. n. 1.**

Quæstio 211. An præscindendo etiam à concursu, ad beneficia parochialia promovendus semper dignior?

1. Respondeo primò: quidquid sit de beneficiis non curatis (de quibus, ut ait Card. de Luca. *de benef. d. 87. n. 3. item d. 89. n. 9. magis communis, usque recepta & confirmata est sententia, sufficere ad ea promoveri dignos, nisi forè lege aut constitutione aliqua particulari, vel pacto aut juramento cautum aliud, idemque sentit, stabilitque refutando adversariorum rationes, Garc. p. 7. c. 16. n. 17. quem tantisper vide, uti & alios ab eo citatos) ad beneficia habentia curam animarum promovendi digniores, gravis est obligatio. D. Thom. 2. 2. q. 67. a. 2. ad 3. de Lugo. *de jure & just. d. 35. f. 2. C. de Luc. loc. cit. citatque ab eo Gurr. l. 2. qq. can. c. 11. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 19. nu. 38. Garc. loc. cit. citatque ab eo Less. de jure & just.**

l. 2. c. 34. dub. 14. *Rebell. de oblig. Just. p. 1. l. 3. q. 4. n. 11.* & à fortiore quàm plurimi alii idem sentientes indefinitè de beneficiis non curatis, aut saltem de non curatis magni momenti, v. g. Cardinalatu, Decanatu, ut *Rebell. & Less. l. c.* contra alios, quorum sententiam *Dian. p. 2. tr. 15. resol. 40.* non agnoscit absolutè probabilem, *Burchab.* tamen *centur. 1. c. 18.* & *Filiuc.* dicunt non esse improbabilem. Ita ut non tantum, ubi ex statuto, vel etiam ex iustitia, vi pacti expliciti vel impliciti, ut contingit in formalibus concursibus, alteriusve tituli debentur digniori: sed etiam extra hos casus, si ea liberè conferantur digno, prætermisso digniore (saltem, ut limitat *Rebell.* notabiliter digniore, & evidenter cognito digniore) peccetur mortaliter.

2. Idemque non tantum de liberè conferente, sed & de instituente, dum nimirum ad idem beneficium præsentantur plures, tenet *Castrop. de benef. d. 2. p. 9.* aliique apud Eundem. Quin & de eligente, postulante, præsentante minus dignum sentit *Less. loc. cit.* consentiunt illi, quo ad patronos Ecclesiasticos *Lamb. de jurep. p. 1. l. 2. quest. 10. d. 3. ad finem,* & plerique alii: dissentiunt verò quo ad patronos laicos *Idem Lambert. Garc. citatque ab eo Bannez. Ledesm. Rodriq. Barb. de off. paroch. cap. 2. num. 102. Dian. Burchab. &c.* consententque probabiliter, non arctari Laicum ad præsentandum digniorem, putantque id ipsum insinuari à Tridentino *citato saepe. cap. 18.* dum ait, debere admitti præsentatum à patrono laico, si is idoneus per examen inveniatur. His consentiunt *Vasq. Covar. & alii,* si patronus est ipse fundator beneficii; vel etiam, ut *Castrop. loc. cit. part. 11. §. 2. num. 10.* si patronus laicus succedat primo fundatori, qui ex propriis bonis fundavit beneficium curatum. Secus, si jus præsentandi habeat ab Ecclesia; censet enim tunc illum teneri præsentare, ut patroni Ecclesiastici. Econtrà absolutè etiam quo ad tales patronos laicos, qui sunt vel fundatores, vel fundatorum successores, teneri omnes præsentare digniorem, valde probabiliter sentiunt de *Lugo, Sanch. Cardenas in crisi 2. diss. 28. num. 39.* eo quòd tales, eo ipso, quòd fundarint beneficium, transulerint sua bona in jus & potestatem Ecclesiæ, congruum sit, ut ipsi eorumque successores præsentent secundum voluntatem & obligationem Ecclesiæ, adeoque non

secus, ac teneri conferre non nisi digniori, ita & illi præsentare non nisi digniorem.

3. Ac denique idem de resignante censent *Carden. Nav. Vasq. & alii,* nimirum teneri & hunc resignare in digniorem; contrarium tamen probabiliter sentientibus *Barb. Castrop. Dian. Lugo, Lessio;* etli duo postremi non parum inclinent in sententiam primam, dum multò dignior se offert; vel est in promptu, exigente sic amore boni communis. Verum de hoc postremo vide dicta *p. 5.* ubi, quibus resignari, & cum quibus permutari possint beneficia.

4. De cetero ratio responsionis non tam est, (ut cum *Rebello* volunt plures Theologi) quòd beneficia hæc sint bona Ecclesiæ communia, & præmia meritorum, adeoque violetur Iustitia distributiva, committaturque acceptio personarum, quæ ex genere suo peccatum est mortale, à quo non excusat, nisi parvitas materiæ, nimirum per respectum ad excessum promovendorum, vel beneficiorum, multòque minus, ut *Soto, Bannez. Aragon. & alii apud Garc. loc. cit. num. 6. & seq.* quòd beneficia hæc sint instituta principaliter in stipendium laborantium in Ecclesia, adeoque violetur Iustitia commutativa, dum Elector, seu provisor beneficiorum, utpote non Dominus illorum, sed dispensator tantum & administrator constitutus in bonum Ecclesiæ, ea distribuit & erogat dignis, præteritis dignioribus: habet siquidem hæc ratio etiam locum in beneficiis simplicibus seu non curatis. Hæc, inquam, non tam est ratio, quam quia collator, elector, institutor, præsentator peccet contra fidelitatem ex officio debitam Ecclesiæ, ex qua stante constitutione seu ordinatione, quòd beneficium detur digniori, & magis idoneo, debet ei optimum ministrum providere. Verum hæc paucis, & veluti ex incidente dicta ad hanc quæstion, sufficienter, accuratius & fusius de ea agentes vide *AA. supra citatos n. 1. & inter ceteros Garc. cit.*

c. 16. p. 7.

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

